

T. C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
İSLAM HUKUKU BİLİM DALI

98893

135 NOLU ADANA ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİ
TRANSKRİBSİYONU VE KATALOĞU
(H. 1266/1267 – M. 1859/1860)

TC YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
BÜKÜMANTASYON MERKEZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nasi ASLAN

Hazırlayan

Mahmut KARATEPE

Malatya, Ocak 2000

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	II
KISALTMALAR ve TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	III
GİRİŞ	1
A.ŞER'İYYE SİCİLLERİ	2
a)Tarifi.....	2
b)Muhtevası.....	2
c)Şer'iyye Sicillerinin Genel Özellikleri.....	2
d)Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri.....	2
1-Kadılar Tarafından Tutulan Kayıtlar.....	3
a)Hüccet.....	3
b)İ'lam.....	3
c)Terike Defterleri.....	4
d)Maruz.....	4
e)Mürasele.....	5
f)Tezkireler.....	5
g)Temessük.....	5
2-Üst Makamlardan Gelen Belgeler.....	6
a)Ferman.....	6
b)Berat.....	6
c)Buyruldu.....	7
d)Şer'iyye Sicillerinin Önemi	7
B.ADANA İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİ	9
C.135 NO'LU ADANA ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİ	12
a)Defterin Tanıtımı ve Kısa Bir Değerlendirme.....	12
b)Transkripsiyon Yapılırken Dikkat Edilen Hususlar.....	13
c)135 No'lu Adana Şer'iyye Sicilinin Konu Kataloğu.....	14
TRANSKRİPSİYON ve KATALOĞU	16
KATALOĞ BELGELERİNİN ÖZETİ	239
SONUÇ	282
BİBLİYOGRAFYA	283
İNDEKS	284
EKLER	287

ÖNSÖZ

Tarihte birçok devletler kurmuş, asırlarca Asya, Avrupa ve Afrika'da birçok toplumlar idare etmiş bir büyük Millet'in gerçek anlamda tanınabilmesinin yollarından biri de şer'iyye sicilleridir.

Zira târîh-i yaklaşım ve tahliller her zaman objektif ve tarih ilkelerine uygun olmamaktadır. Bu sebeple neslimizin, geçmişini ve tarihini öğrenip değerlendirmesi ecdat mirası olan şer'iyeye sicilleriyle daha doğru ve objektif olacaktır.

Ancak söz konusu miras, yazı ve dildeki değişme sebebiyle insanlarımızın çoğu tarafından bilinmemektedir.

Geçmişte atalarımız tarafından uygulanmış hukukun bilinmesi bize günümüz hukuku ile mukayese imkanı sağlayacak. Kulaktan dolma geçmişimiz hakkında ileri geri sözlerin mahiyeti daha iyi anlaşılacaktır. 630 yıl ayakta kalmış, Avrupa, Asya ve Afrika'da adından hürmetle söz ettiren Osmanlı İmparatorluğunun, Dinî, siyasî, hukukî askerî ve toplumsal yapısını berrak biçimde bize yansıtacaktır.

İşte bu amaçla Şer'iyye sicilleri konusunda çalışmayı değerli hocam Yrd.Doç.Dr.Nasi ASLAN'ın tensibiyle uygun gördük.

Çalışmamız Ankara, Milli Kütüphane-135 no'da kayıtlı H.1266-1267 (M.1859-1860) yıllarına ait Adana şer'iyeye sicil defterinin transkripsiyonu, belge özeti ve giriş bölümünde kısa bir değerlendirmeden oluşmaktadır.

Konunun anlaşılabilmesi için şer'iyye sicilleri ve kadılık müessesesi hakkında özet bilgi vermeye çalıştık.

Tez çalışmamda transkripsiyon kurallarına imkan dahilinde uymaya çalışılmıştır. (ع) harfi (‘) şeklinde, (ء) hemze (’) işareti ile gösterilmiştir. Elif (ا), vav (و) ve ye (ي) harfleri ile yapılan uzatmalar (^) işareti ile, tezimizde okunamayan yerler (??), okuyup emin olmadığımız yerler ise (?) işareti ile belirtilmiştir. Belge özetlerini (Ö) harfiyle gösterdik.

Tez çalışmam süresince emeği geçen hocam Yrd. Doç. Dr. Nasi Aslan'a ve diğer yardımını gördüğüm arkadaşlarıma teşekkür ederim.

KISALTMALAR

a.g.e.	:Adı Geçen Eser
bkz.	: Bakınız
C	: Cilt
Md.	: Madde
s.	: Sayfa
T.D.A.V.	:Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
Vd.	:Ve devamı
Yay.	: Yayını
Yy.	: Yüzyıl

METİNDE GEÇEN ARAP AYLARIN KISALTILMASI

M.	: Muharrem
S.	: Safer
Re.	: R.evvel
Ra.	: R.�hir
C.	: C.evvel
Ca.	: C.�hir
B.	: Recep
Ő.	: Şaban
R.	: Ramazan
L	: Şevval
Za.	: Zi'l-ka'de
Z.	: Zi'l-hicce

GİRİŞ

Selçuklularda, Memlûklülerde ve Özellikle Osmanlı Devletinde kadıların verdiği kararlar ve tuttuğu zabıtlar, tarih sırasına göre kadı sicili denen deftere kaydedilmiştir. Bu defterdeki hüccetler, hakimin belli bir hukuki da'va ve anlaşmazlıktaki tesbit zabıtlarını; ilamlar, kadıların verdikleri hüküm suretlerini mâ'ruzlar, başta ceza hukuku olmak üzere daha ziyâde kamu hukukuna ait karar ve zabıtlar; fermanlar ise padişahın belli konularda kadılara hitaben yazdığı yazılı emirlerini ifade etmektedir. Bu belgeler arasında özel hukukun bütün dalları, kamu hukukunun ise ceza, usûl, vergi hukuku ve bazı idari kararlarla ilgili kadıların, muhtesiplerin ve bir çeşit icra memuru demek olan Subaşılının resmi beyanlarını bulmak mümkündür. Kısaca Şer'iyye sicilleri, nazari hukukun uygulamadaki en güzel ve en müşahhas örnekleridir. İstanbul Müftülüğü Şer'i Siciller Arşivi ve Ankara Milli Kütüphane'de bilinen ve tesbit edilen yaklaşık 20.000 adet sicil defteri mevcuttur. Her kasaba, kaza ve nahiyede bile kadıların bulunduğu göz önüne alınırsa bunların ne denli bir hukuk kaynağı olduğu ortaya çıkar.¹

Konumuz olan 135 no'lu "Adana Şer'iyye Sicili" ile ilgili şu çalışmalarda bulunduk; Şer'iyye Sicilleri hakkında genel bir bilgi ve tanıtımı yapıldı. Adana ili hakkında özet bir bilgiden sonra, 135 no'lu Adana Şer'iyye Sicilinin tanıtımı yapıldı. Son bölümde, metin transkripsiyonu, belge özetleri ve kısa bir sonuç değerlendirmesi yapıldı. Metnin aslını son kısmına ekledik.

1 CİN Halil, AKGÜNDÜZ Ahmet, T.İslam.H.Tar. C.I.s.98. Timaş Yayınları, İstanbul, 1990

A.ŞER'İYYE SİCİLLERİ

a)Tarifi

Kadınların mahkemelerde i'lâm, hüccet ve cezalarla ilgili kararlarını ve ayrıca idari kararları ihtiva eden belge çeşitlerini kayıt altına aldıkları defterlere şer'iyye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri veya zabt-ı vekayi sicilleri adı verilmektedir.²

b)Muhtevası

Şer'iyye Sicillerinin muhtevası tarifinde de görüldüğü gibi, kadının verdiği şer'i kararlar, i'lâm, hüccet, temessük, adli idari ve belediye hizmetleri ile ilgili konular ve kadılara gönderilen ferman, buyruldu ve beratların konularını ilgilendiren muhtevalardır.

c)Şer'iyye Sicilleri'nin Genel Özellikleri

Büyük bir öneme haiz olan şer'iyye sicillerinin özelliklerini incelediğimizde güvenilir bir yapıya sahip olduğunu görüyoruz.

Şer'iyye Sicillerindeki bütün yazılı kayıtlar belli bir usule göre düzenlenmekte ve sicile kaydedilmektedir ki bu usule "sakk-ı şer'i " usulü denir.³ "Sükûk" veya "Dürrü's-Sükûk" denilen sak kitapları kadı sicillerinin mahkeme forumlarıdır.⁴

Şer'iyye sicilleri kayıtlarında genelde "tâlik kırması" "rikâ kırması" ve "divâni" hat kullanılmıştır.

d)Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

Şer'iyye sicillerindeki belge çeşitlerini kadılar tarafından tutulan kayıtlar ve üst makamlardan gelen belgeler olarak gruplayabiliriz.

2 UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı. sh.109, PAKALIN Mehmet Zeki, Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü C.II.sh.138, Mecelle mad. 1814, BAYINDIR Abdülaziz, İslam Muhakeme Usulü sh.1.

3 UZUNÇARŞILI İ.H. a.g.e., sh. 116.

4 Dürrü's-Sükuk, C.I.II., Matbaa-i Amire, 1288. /

1.Kadılar tarafından tutulan kayıtlar

a)Hüccet

"Arapça bir kelime olan hüccetin lugat manası delil, bürhan, kavil veya fiilin sübutuna medar olan nesne demektir."⁵

Terim olarak "hakim huzurunda ikrâr ve takrîr ve akit ve vasi tayininin ve bir hususa izin verilmesi gibi hükmü ihtiva etmeyen hususlar hakkındaki vesikalar hakkında kullanılır bir tabirdir. Eskiden bir hükmi hâvî olsun olmasın hâkim (kadı) tarafından hukuki bir hadiseye dâir tanzîm olunân vesikaya bu ad verilirdi".⁶

Hüccetlerde kadının imza ve mührü belgenin üst tarafında bulunurdu. Şer'iyye sicillerinde bulunan hüccet kayıtları suret olduğundan imza ve mühür bulunmaz. Hüccetlerde tarafların adları, adresleri açık bir şekilde açıklanır. Hüccetin konusunu teşkil eden mâl veya hak tanıtılır, hukuki muamelenin şekli şartları varsa teslîm tesellüm işleri beyân edilir. Üzerinde anlaşılan muamelenin dava konusu yapılamayacağı belirtilir. Son bölümde ise, tarih düşülür ve muameleye şahit olan "şuhdu'l-hal" in isimleri yazılır.⁷

b)İ'lâm

Bildirmek, bildirilmek demek olan i'lâm "bir mahkemede sadır olan hüküm ve kararı hâvî verilen resmi kağıt hakkında kullanılır bir tabirdir."⁸ Kadı kazaî işlemleri yaparken i'lâm ve hüccet denen iki belge vermekteydiler. İ'lâm; kadının herhangi bir mesele hakkında yaptığı tahkikatın kendi imzası altında merciine ve vaki suale cevaben arzylemesidir. Hüccet ise şer'î mahkemelerde bir davanın şahitler huzuruyla onları dinledikten sonra kadının verdiği hükmü hâvî ilamdır.⁹

İ'lamlar, borç, kefalet, tazminat, hırsızlık, boşanma, tazir ve hat cezaları ile ilgili konuları içine alır. Uzunçarşılı i'lâmı hüccet, hücceti de i'lâm yerine

5 PAKALIN Mehmet Zeki, a.g.e., C.I., sh. 865.

6 PAKALIN M.Z.a.g.e., C.I., sh.865

7 Bkz.belge 15.

8 PAKALIN M.Z.a.g.e., C.II.sh.51.

9 UZUNÇARŞILI İ. H. a.g.e. s.108

kullanmıştır.¹⁰

Bir i'lâmda şu özellikler bulunur. Davacının adı ve adresi, davalının adı, dava konusu, davacının cevabı, beyyine talebi, ispat ve yemin, ta'dil ve tezkiye, hüküm, tarih, şuhudu'l-hal, hakimin imza ve mührü.¹¹

c)Terike Defterleri

Terike, müteveffanın bıraktığı malvarlığına denir. Bunun yerine "muhallefat" da denilir.¹² Taksîm yapılmadan önce müteveffanın terikesinden, techiz ve tekfin masrafları, murisin borçları ve vasiyetleri yerine getirildikten sonra kalan mâl mevcut mirasçılara taksîm edilir.¹³

Terike defterleri varisi olmayan veya olup ta mâl tasarruf edemeyecek yaşta ve vaziyette bulunan ölülerin mallarına dâir kadılar tarafından tutulan bir defterdir. Paraya çevrilen malların bedeli nemalandırılır. Varis çıkınca küçüklerde büyüyünce kendilerine verilir. Alacaklı çıkmadığı takdirde terike mâl sandıklarına devredilirdi.¹⁴

d)Maruz

Kelime anlamı itibariyle arzedilen şey demektir. I'lâmların çoğu icra makamına yazılarak, onlara arz edildiğinden, il'lamlara da maruz adı verilebilmektedir. Mesela; İstanbul Müftülüğündeki i'lamat defterleri bu türdendir.

Esas burada belge çeşidi itibariyle maruz dediğimiz şey; ıstılah olarak, astın üste talep veya bilgi vermek için yazdığı belgedir. Hüküm ifade etmeyen bu belgelere "ariza" veya "arz" da denilir. Kadı bu tip maruzlarda müftülerin hüsn-i halini, şaki ve benzeri kişilerin su-i halini, boşalan görevleri, merkezi idareden

10 UZUNÇARŞILI İ.H. a.g.e., sh.108.

11 BAYINDIR Abdülaziz, İslam Muhakeme Hukuku, sh. 3vd. İstanbul 1986.

12 PAKALIN M.Z. a.g.e., C: III., sh.460.

13 UYSAL Mustafa, İzahlı Mülteka el-Ebhur Tercümesi, 4. Baskı, C.IV, sh.409 vd. Konya, PAKALIN M.Z.a.g.e., C.III., sh.460.

14 PAKALIN M.Z.a.g.e., C.III., sh. 461. /

gelen emirlerin kendisine ulaştığını vb. mevzuların arzını üst makamlara iletir.¹⁵
Bunun için 12 nolu belgeye bakınız.

Halkın icra makamlarına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine de maruz denir.

e)Mürâsele

Kazaskerler tarafından kadı ve naiblere ve onlar tarafından Nahiye naiblerine tayinleri ile selahiyetlerini mübeyyin olarak yazılan resmi emirler hakkında kullanılır bir tabirdir.¹⁶ Kısaca kadı tarafından denk veya aşağı rütbedekilere yazılan resmi belgelerdir. Mürâsele genellikle ya sanığın mahkemeye celp isteği, veya değişik konulara dâir olabilir.

f)Tezkireler

Şer'iyeye sicillerinde yer alan ve genelde resmi makamlar tarafından kaleme alınan diğer bir belge çeşidi de tezkirelerdir. Daha ziyâde üstten alta, veya aynı seviyedeki resmi makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu veya halkın birbirine yazdığı herhangi bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir.¹⁷

g)Temessük

Sözlük manası itibariyle bir işi sıkı tutmak demek olan temessük kelimesinin terim olarak bir çok manaları vardır. Borç için alınan senede temessük dendiği gibi, muahede ve sulhname gibi şeylerde devlet veya muahedeyi yapan hükmi şahıslar tarafından verilen mühürlü kağıtlara denir.

Şer'iyeye Sicillerindeki temessükün manası ise, mîri arazide ve gayri sahîh vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam ve şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani temessük tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine kullanılmıştır.¹⁸

15 AKGÜNDÜZ Ahmet, Şer'iyeye Sicilleri, C.I., sh.37, T.D.A.V. İstanbul
1988

16 PAKALIN M.Z. a.g.e., C.II., sh.621.

17 PAKALIN M.Z. a.g.e., C.III., sh. 491.

18 DEVELİOĞLU Ferit, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, sh. 1288,

2)Üst Makamlardan Gelen Belgeler

a)Ferman

Bir iş veya bir maslahat siparişini mutazammı padişah tarafından verilen ve üzerinde tuğra bulunan yazılı emir manasına gelen bir tabirdir.¹⁹ Padişah emirlerini ifade eden fermanlar, padişahın lüzumlu gördüğü bir konuda hakkında olabileceği gibi, makam sahibi birinin veya bir şahsın Divan-ı Hümayuna arz-ı hal vermesiyle de ferman çıkarılabilir. Yani fermanlar umumi olabileceği gibi hususide olabilir.

Ferman şu rükünler üzerine yazılırdı. "1.Ferman lafzının zikri, 2.Mürselinileyhin ismini kendi mevkiine münasip dua ve sena ile zikretmek, 3. Fermanın gönderilmesinin sebebi, 4. Mürsilin arzusunu mürselin ileye emretmek, 5.Murad olunân şeyi tasrih eylemek, 6.İtmam ve muvaffakiyetine dua ile nihayet vermek, 7.Tarih ve fermanın gönderildiği mahallin adını zikretmek."²⁰

Fermanın şartları ise; "a)tuğra, b) padişaha yakışan ifade, c)gönderilenin rütbesine riayet, d) gönderilenin isminin yazılmasından önce "düstur-ı mükerrem, mefharü'l-kudat, kıdvetü'l-akvam" gibi senada, isminden sonra ise "edamallahu teâla idâlehû, zîde ilmuhû, zîde kadruhû gibi mevkiine uygun bir duada bulunulması, e)fermanın yazılış sebebinin belirtilmesi."²¹

b)Berat

Arabça bir kelime olup lügat manası itibarıyla yazılı kağıt ve mektup demektir. Terim olarak "Osmanlı Devlet-i Teşkilatında bazı vazife, hizmet ve memuriyetlere tayin edilenlere vazifelerini icra selahiyetini tevdi etmek üzere, padişahın tuğrası ile verilen, mezuniyet ve tayin emirleri hakkında kullanılan bir terimdir. Berata, biti, berat-ı şerîf, nişan, nişan-ı şerîf denildiği gibi hüküm ve

1978 Ankara.

19 UZUNÇARŞILI İ.H. Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, sh. 281.

Ankara 1988.

20 UZUNÇARŞILI İ.H. a.g.e., sh. 281.

21 KÜTÜKOĞLU S. Mübahat, Ferman mad. T.D.V./İ.A. C.XII. sh. 402.

misal de denilmektedir."²²

c)Buyruldu

Küçük bir makamdan büyük bir makama, yahut bir şahıs tarafından herhangi bir resmi makama sunulan kağıt üzerine, o makam sahibi tarafından emir mahiyetinde yazılan yazılar hakkında kullanılan bir tabirdir. Eskiden defterdar, kaptan paşa veya emsali memurların bir iş hakkında sadrazama yazdıkları kağıtlara sadrazam tarafından yazılan yazılar birer buyruldu idi. Yine büyük makam sahipleri tarafından kendi memuriyet daireleri dahilindeki memurlara, emir mahiyetinde olarak, yazılan tamimlere de "buyrultu" denilirdi.²³

Kadırlara da sadrazamlar, kadıaskeri, beylerbeyi veya valilerden buyrultu gelebilir. Kadılar bunları da sicile kaydetmekle görevliydiiler. Sadrazam'ın eyaletteki vezir, beylerbeyi ve sancakbeylerinin, devlet ve idare işleriyle ilgili yazılarına imza yerine geçen ve tuğraya benzeyen alâmetleri vardı.²⁴

Muhtâr veya ihtiyâr heyetine seçilenler hakkında bunların seçildiklerine dâir yazılan kağıtlara, köyün aşarını iltizam eylediklerine dâir yazılıp mültezimlere verilen açık emirlere de buyrultu denilirdi.²⁵

d)Şer'iyeye Sicillerinin Önemi

Osmanlı Devletinin idari yapısında sağlam bir temele oturtulmuş olan mahkemelerin kayıtlarını ihtiva eden şer'iyeye sicilleri çok çeşitli konular bakımından büyük önem arz etmektedirler.

Kadılar ve naibleri tarafından tutulan ve gününde işlenmiş olduklarından dolayı sıhhatli bir vesika mahiyetinde olan bu vesikalar, mahkemeye intikal eden hukukî, askerî, sosyal, siyasî, idarî ve diğer her türlü işlerini, o dönemin şartları, ölçüleri, kültürü, adeti ve tarihiyle beraber günümüze ışık tutan kıymetli

22 GÖKBİLGİN M. Tayyib, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî, İstanbul 1992, PAKALIN M.Z., a.g.e., C.I., sh.205.

23 PAKALIN M.Z., a.g.e., C.I., sh.248.

24 GÖKBİLGİN M. T.a.g.e., sh. 94.

25 PAKALIN M.Z. a.g.e., C.I. sh.249.

vesikalardır.²⁶

Şer'iyye Sicilleri "Merkezle yapılan belli başlı yazışmaların, halk dileklerinin (mâ'rûzlar), fermanların, kanunnâmelerin ve şer'i hüccetlerin geçirildiği bu sicil defterleri incelemeden imparatorluğun idarî ve içtimâai tarihini hakkıyla meydana çıkarmak imkansızdır denilebilir. Hele muayyen bir mıntıkaya ait, birbirinin devamı olan bütün sicil defterleri ele geçirildiği takdirde, o mıntıkanın târîh-i hayatını hiçbir kaynak bize bunlardan daha etraflı , daha mevsûk bir şekilde canlandıramaz."²⁷

Şer'iyye Sicilleri ferman, berat, buyruldu, mektup vb. belgelerle birlikte, o yöredeki uygulanan kanunnameler, bölgenin idari yapısını ortaya koymakla beraber, bu belgelerin arzettiği edebîlik de önem arzeder.

Şer'iyye Sicillerinin en başta gelen özelliği ve önemi mutlaka Osmanlı Devlet-i'nin hukuki yapısının tatbikatını ortaya koymasıdır. Osmanlı Devletindeki hukuki yapının islamiliğini, örfün islam hukuku içindeki yerini, şer'î şerife ne derece uyduğunu, içtihat meselesinin işlerlik durumunu ortaya koyan delillerdir.

Şer'iyye Sicilleri aile hukuku, miras hukuku, borçlar ve ticâret hukuku, ceza hukuku, yabancıların hukuku ve devletler arası hukuk alanında çok geniş bilgiler vermektedir.

Bu siciller osmanlı dönemi mahkemelerinin çalışma şeklini, şahitlerin ve delillerin tesbit ediliş şeklini, hükmün nasıl verildiğini, şer'î ve idarî işleyişin belgeleri olarak da önem arz etmektedir.

Genel tarih açısından da Osmanlı Târîh-i'nin kaynakları arasında şer'iyye sicilleri birinci derecede önemli bir kaynaktır. O mahalle gönderilen ferman ve hükümler ile o mahallin mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, Osmanlı Devlet-i'nin siyasî, idarî, sosyal tarihini hakkıyla ortaya koymak mümkün

26 ONGAN Halit, Ankara'nın 1 Numaralı Şer'îye Sicili sh. XI. Ankara 1958.

27 İNALCIK Halil, Osmanlı Târîhi Hakkında Mühim Bir Kaynak, A.Ü.D.T.C.F.D., C.I. Sy. 2. sh. 89 Ankara, 1943.

değildir.

Devlet adamları ve ilim adamları gibi şahsiyetler hakkında sağlam biyografik bilgiler bulunma bu eserler müesseseler târîh-i açısından da önemlidir.

Bu belgeler coğrafyaya ait yer adları, topluluklar, aşiret hakkında bilgi vermesi ve sanat târîh-i açısından da açıklamalar yapması bu defterlerin başka bir yönünü ortaya koymaktadır.

Yine bu belgeler askeri açıdan da ordunun sefere çıktığında ihtiyaçlarının karşılanması, asker temini, savaş döneminde halka ne gibi emirler gönderildiği bu belgeler mevcuttur. Şer'iyye sicilleri askeri hareketleri aydınlatmak, ordunun teşkilat ve durumunu ortaya koymak bakımından diğer kaynaklarda rastlanmayan birçok tafsilatı ihtiva etmektedir.

İktisadi hayat bakımından şer'iyye sicilleri sağlam bilgiler vermektedir. "Her türlü fiyat ile ilgili kur, narh, mübayâ, müzayede ve rayiç fiyatlarıyla ilgili belgeler bulunmaktadır. Ayrıca kalpazanlık, fiyatların kontrolü vb. gibi hususlara ait belgeleri de ihtiva etmektedir. Üstelik sicillerdeki öteki defterlerin aksine o kazaya ait fiyatları yıllık hatta aylık olarak takip etmek mümkün olduğu gibi, bu fiyatları öteki kazalarla da mukayese etmek mümkün olmaktadır. Bu belgeler ayrıca belediye hizmetleri gibi konularda da bilgi vermektedir.

B.ADANA İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

Akdeniz bölgesinin birinci, Türkiye'nin dördüncü büyük şehridir. Seyhan nehrinin Toroslar'dan Çukurova'ya indiği yerde deniz seviyesinden 23 m. yükseklikte kurulmuştur. Büyük ve canlı kesimi Seyhan'ın sağ (batı) kıyısında bulunursa da sonraki gelişmelerle nehrin sol kıyısına da taşarak sahasını genişletmiştir.

İslam Öncesi Adana. Coğrafi şartlar bakımından yerleşmeye uygun bir bölgede ve özellikle Anadolu'nun güney kapısı sayılan Gülek Boğazı'na yakın mesafede kurulmuş olması, şehrin tarihinin çok eskilere gitmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Nitekim çivi yazılı Hitit tabletlerinden, milattan önce II. binyılda

Kizzuwatna'daki (Kilikya) büyük Samri (Saros, Seyhan) nehrinin kıyısında, içinde bulunduğu bölgeye adını verecek kadar önemli bir Adaniya veya Ataniya şehrinin mevcut olduğu öğrenilmektedir. Bu şehrin Adana olduğu kabul edilmekte, ancak elde yeterli delil bulunmadığı için bugünkü Adana ile aynı yerde mi, yoksa onun yakınlarında mı kurulduğu kesinlikle bilinmemektedir.

Osmanlı hâkimiyetindeki Adana, zaman zaman Halep eyaletine bağlı bir sancak olarak (BÂ, TD. nr.69; Ayn-ı 'Ali Efendî, s.26.54), bazan da müstakil bir eyalet halinde Osmanlı idarî teşkilatında yer almıştır. Nitekim 1608-1833 yılları arasında mütesellim'lik şeklinde idare edilen Adana, 1867'de Kozan, Cebelibereket ve İç-il sancaklarının birleştirilmesiyle bir eyalet haline getirilmiştir. (bk. Cevdet Paşa, Tezakir, III.240). 1833-1840 yılları arasında Mısır Vâlisi Kavalalı Mehmed 'Ali Paşa'nın isyanı ile başlayan hareket sonunda, Mehmed 'Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'nın eline geçmiş, Londra Antlaşması ile de 1841'de tekrar Osmanlı Devlet-i'ne bağlanmıştır. 1865-1866 yıllarında ise, Ahmed Cevdet ve Derviş paşalar başkanlığında teşkil edilen Fırka-i İslahiyye, birer derebeyi gibi hareket eden bölgedeki beyleri ve onlara bağlı aşiretleri itaat altına alarak devlet otoritesini yeniden kurmuştur. I.Dünya Savaşı sonunda 24 Aralık 1918'de Fransızlar tarafından işgal edilen Adana, halkın şiddetli mukavemeti neticesinde iki yıllık bir Fransız hakimiyetinden sonra, 1921'de Ankara itilafnamesi ile Türkiye'ye teslim edilmiş ve 5 Ocak 1922'de Fransızlar, şehri, kendilerine yardımcı olan Ermeniler'le birlikte terketmişlerdir. Bu tarih bugün Adana'nın kurtuluş günü olarak kutlanmaktadır.

Bugünkü Adana, Yeni ve yakın çağlara göre Adana'nın gelişmesi Cumhuriyet döneminden sonra olmuştur. XX.yüzyılın başlarında 20-30.000 arasında olan şehir nüfusu, 1927 sayımında 72.652'ye 1940 sayımında 88.119'a, 1970 sayımında 347.454'e çıkmıştır. Bu nüfusu ile Adana, bugün Türkiye'nin en kalabalık şehirlerinden biri haline gelmiştir. Nüfusun hızla artışında gerek zirai gerekse sınai bakımından gelişmeler rol oynamaktadır. Nitekim hava, kara ve deniz yollarıyla Türkiye'nin önemli ihraç merkezlerinden biri durumuna gelen Adana'nın

çevresi, bu gelişmesine paralel olarak, Türkiye'nin çeşitli yörelerinden göç eden işçi kitleleri sebebiyle, gecekondu mahalleleriyle çevrilmiştir. Bundan dolayı belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde büyük zorluklarla karşılaşılmasına rağmen Adana, giderek modern bir şehir hüviyeti kazanmaktadır. Bunda, geçimi ziraate dayanan halkın modern usullerle ziraat yapılması sonucu daha çok ürün elde edilmesinin rol oynaması kadar, bu ürünlerin Adana'da kurulmuş sayıları doksana ulaşan fabrikalarda işlenmesinin de büyük payı vardır. Türkiye'de üretilen pamuğun üçte biri Çukurova'da elde edildiği gibi bunları işleyen altmış kadar kumaş, bez ve iplik fabrikasıyla, yan ürünleri işleyen yağ ve sabun fabrikaları bulunmaktadır. Adana'da eğitim ve öğretim faaliyetleri de oldukça gelişmiş durumdadır. 1872'de şehirde 226 sıbyan mektebi ve seksen dokuz medrese varken bugün ilde 1000'in üzerinde ilkokul, 100 kadar ortaokul ve lise ile çeşitli mesleki ve teknik okullar ve bir üniversite (Çukurova Üniversitesi) bulunmaktadır.

Adana şehrinin merkez olduğu Adana ili. 1933-1956 yılları arasında Seyhan adıyla anılıyordu. İçel, Niğde, Kayseri, Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay illeri ve Akdeniz sahilleri arasında kalan Adana ili merkez ilçelerinden (Seyhan ve Yüregir) başka Aladağ, Bahçe, Ceyhan, Düziçi, Feke, imamoğlu, Kadirli, Karaisalı, Karataş, Kozan, Osmaniye, Pozantı, Saimbeyli, Tufanbeyli ve Yumurtalık olmak üzere 15 ilçeye, 27 bucağa ayrılmıştır ve sınırları içerisinde 737 köy bulunmaktadır. 17.253 km kare genişliğindeki Adana ilinin 1985 sayımına göre nüfusu 1.725.940. nüfus yoğunluğu ise 100 idi.²⁸

C.135. NO'LU ADANA MAHKEMESİ ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ**a.Deferin Tanıtımı ve Kısa Bir Değerlendirme**

Bulunduğu Yer : Milli Kütüphane, Ankara

Envanter No:135

Tarih :H.1266-1267 (M.1859-1860).

Sahife Sayısı :113

Belge Sayısı :205

Boyutu :18.5x44 cm.

Geldiği Yer: : Adana Müzesi

135 No'lu Ankara Milli kütüphanesinden alınan bu defter Adana Mahkemesine ait olup 113 sahifedir. Belgelerde okunamaz bölümler fazladır. Belgelerin numaralandırma işi sonradan ve hatalı yapıldığından, belge numaralarını yeniden verdik. defterdeki yazının harf, kelime ve cümlelerin tam olmasına, imla kurallarına, okunaklı olmasına dikkat edilmiştir. Ancak belgelerin muhtelif yerlerinde üzeri çizilmiş kelimeler, silik ve harap bölümler mevcuttur.

Sicilin yazı türü rik'a ve rik'a çeşitleridir. Yazılarda görülen hat değişikliği yazıların birden fazla katip tarafından yazıldığını göstermektedir.

135 nolu Şer'iyye Sicili hicri 1266-1267 senelerini ihtiva etmektedir. Bu da Miladi 1859-1860 tarihlerine denk gelmektedir. Sadece son belge 1268 tarihine aittir. o dönem sultan I. Abdülmecit dönemidir. Belgelerde sene, ay ve gün itibariyle tarih sırasına uyulmamıştır. Belgelerin takriben tamamında gün ve sene rakamlarla, ay ise Arap harfleriyle yazılmıştır.

Sicillerde bazı Arapça ve Farsça mahalli terim ve eşya adları bulunmakla birlikte dili sade ve külfetsizdir.

Defterlerde geçen belgeler ışığı altında özet olarak şunları söyleyebiliriz.

Müslümanıyla Gayr-ı müslimiyle tüm halk karşılaştığı problemlerini halletmek için adli merci olan mahkemelere baş vurduklarını,

Kadınların çeşitli görevlilerin tayin ve azillerini ve bu hususla ilgili arzları Divan-ı Hümayuna yaptıklarını, çeşitli kimseler üzerine vasiler ve nazırlar nasbettiklerini,

Günümüzde noterlerce tanzîm olunan kefalet vekalet ve borçlanma gibi her nevi akidleri düzenlediklerini,

Arazi, emlak alım-satım işlerine baktıklarını, ölen kimsenin mallarının hiçbir haksızlığa meydan vermeden vereseler arasında şer'i usule göre taksîm ettiklerini, hükümlerini uygulamada Müslim gayri müslim farkı gözetmeyip herkese adil davrandıklarını mahkemeye intikal eden olayları sicile kaydettiklerini ve son olarak da halkın karşılaşmış oldukları tüm sorunları çözmede hem İslam Hukukunu hem de örfi hukuku uyguladıklarını söyleyebiliriz.

b. Transkripsiyon Yapılırken Dikkat Edilen Hususlar

Transkribe ederken metni yazıldığı şekilde okumaya çalıştık belgeler defterdeki numaralara göre takip edildi.

Metnin aslına uygun olarak noktalama işareti kullanmadık. okuyamamış olduğumuz metnin parçalarını (??) şeklinde, doğru okunduğundan emin olmadığımız kelimelerden sonra ise (?) işareti koyduk.

c.135 No'lu Adana Şer'iyeye Sicili'nin Konu Kataloğu

İflas İlamı	Alacak İlamı
2-126-181 Terike hisselerinin taksım ve teslim defteri	1-7-14-17-61-62-76-77-78-10-115-118-141-173-175-205 Devlet yatırımları ve raporları
12-15-16-25-26-30-31-32-33-34-35-36-37-38-42-43-44-47-49-50-51-52-54-55-57-59-63-65-67-68-69-70-74-75-79-80-84-85-86-87-88-91-97-98-99-100-101-102-103-104-107-108-111-116-117-120-121-138-147-149-158-159-161-162-163-167-168-169-172-176-179-183-184-188-190-191-192-198-199 Zevceliğe itaat ilamı	18-19-20-21-22-23-24-194 Talak i'lamı
3-4-125-127 İbadet ve ayinlerle ilgili ferman ve berat	5-6-53-82-131-132-133-134-154-156-165-171-174-182-204 Vasi i'lamı
11-58-112-122 ihtida i'lamı	13-27-35-40-59-66-79-97-104-105-110-114-148-151-180 Vakıf kiralınması ve bakımı
8 musallaha	90-142-143-146 Vergi toplanması
48-64-95-123-145-186-195-201-203	9-10-45-189
Varislik tesbit i'lamı	Vergi ile ilgili mâ'rusat
28-150	29-113

Kayyum tayini	Diyet tayini
38-71-72-73-79-91-106	39-40-41-60-136-137-155-185-186
Hibe hücceti	Miri arazileri
92-93-94	46
Ta'zir i'lamı	İflas i'lamı
53-56-89-193	81
Ticâret berât-ı	Alım-satım
83-139	96-119
Nikâh hücceti	mâl, eşa ve arazi anlaşmazlığı
124-130-152-157-197	128-129-135-140-144-164-166-178-200- 202-203
Emanet hücceti	Mukaddesata küfür
153	160-170
Ramazan ve Bayram hilali	Fuhuş
177-187	196

TRANSKRİPSİYON
ve
KATALOĞU

TRANSKRİPSİYON VE KATALOĞU

Belge 1

Kara Yusuf lu karyesinde fakahetlu nakibü'l eşraf esseyid Hüseyin Nakib efendî hazretlerinin hıssa-i şeriki Hafız oğlu Hüseyin nâm kimesnede bâ temessük üçbin ğuruş alacağı olup ve meblağ-ı mezkûr bin ğuruşu tahsîl olunmak için mahkemeye ihzar olundukta, beşyüz ğuruşu otuzbir günden virmek üzere ve baki kalan ikibin beşyüz ğuruşu sene-i atıye tamamında verilmek taksite rabt olundu. 67.Z.29

Sultan zokağı sakinlerinden İsa nâm kimesnenin Babacan Muhammed nâm kimesneye üçyüziki ğuruş deyni olmağla ve merkumun lâbis olduğu üzere libasından ğayrı kalmamış olub müflis ve mu'sir olduğu şuhûdu 'udul şehâdetleriyle iflasına hüküm olundığı kaydolunmuşdur. 66.B.25

Sahife 2

Belge 2

(?) beru bin ikiyüz ğuruşu Samanlı (?) karyelî Mehmed 'Ali'den tahsili (?) hasîratdan beru isede mahbûs-u merkûm'un lâbis olduğu köhne libasından ğayri ism-i mâl itlak olunûr nesnesi olmadığından karye-i mezkûr ehâlisinden Ahmed b. İsa ve Muhammed b. 'Ali ve Salih b. İbrahim ve Diyab b. Ahmed ve Muhammed b. Hasan nâm kimesneler hâtun'u mezburenin ğıyabına ala tariki'l—ahbâr şehâdetleriyle merkûm Mehmed 'Ali'nin iflasına ba'de'l-hüküm merkumun nefsine ve hîn-i mutalebede huzur-u şer'a ihzar ve karye-i mezkûr ehâlisinden Haydar oğlu Süleyman nâm kimesnenin kefâletiyle mahbûs-u merkumun sebili tahliyesine i'lâm olindiği kayd ve tescil olunmuşdur. 66.C.27

Sahife 3

Belge 3

Ağca koyunlu aşireti sakinlerinden havva binti Ömer nâm hâtun huzur-u şer'i şerîf'de zevci, aşireti mezkûr ahâlisinden Aşur oğlu Mehmed nâm kimesne mahzarında huzur-u şer'de şöyle da'va ve takrîr-i kalam edüp işbu merkûm yedi

seneden berü zevce-i ma'kudesi olup meyânemizde bu tarihe gelinceye değin istikrası vukua geldikde merkûm annîn olmağla meyanemizin tefrik olması muradıdır deyu lede'dda'va ve`l-istintak müdde'â aleyh hatunu mezbûra tastik eylemiş ise de bir sene ber vıfkı şer'i istimrar olunması lâzım gelmekle olvec hile kayd olunmuşdur. **66.Ğurra-i. 5.**

Sahife 3

Belge 4

Nâil kulak karyesi sakinlerinden Hanife binti İsmail nâm hâtun huzur-u şer' de zevci Davud nâm kimesne mahzarında şöyle da'va ve takrîr-i kelam edüp yedi seneden berü işbu merkumun tahte nikahında isemde 'annîn meyanemizde istikrası vuku bulmaması idüğinden meyânemizin tefrik olması muradıdır dedikde ğibbe`l-istintak ol dehi ikrar etmiş ise de ber vıfk-ı şer'î bir sene mehil verilmesi lâzım gelmekle ol vechile kaydu sicil olunmuşdur. **66.Ğurra-i C. da'va**

Sahife 3

Belge 5

İmâmzâde'nin tâbi'î Delibelâ (?) olüb alacağıma boş olsun dedikde Oflu oğlu usta Hasan ve Hacı'nın oğlu Ahmed şehâdet eylediler işbu mahalle kayd olmuşdur. **67.Ş.17.**

Biricede Kara Musa'nın oğlu Mustafa'nın celbi için zevcesi 'Aişe'nin Adına kayd olundu **67.Ş.21.**

Sahife 3

Belge 6

Hızıroğlu on senede Mertguş oğlu yegeni 'Ali'nin kızı Hadice kebabcî Ahmed'e bundan ikibuçuk sene akdem merkuma akdi nikâh ile virmiş isede mezbure kâmile olmadığından beyinlerinde tefrik vukû' bulub mezburenin mihiri olan ikiyüzğuruş müeccel ve üç aylık nafakası ikiyüzkırkbeş ğuruş (?) olmuş isede merkûm dehi akdem başlık namıyla ikiyüz ğuruş virmiş olduğundan kebapcıdan elliğuruş ile sulh oldiler **Sene 67.Ş.21.**

Sahife 5**Belge 7**

Şeyh harolt ve Kâluş ve Bedr nam zimmiler huzûr-u şer‘de Bizrik oğlî Karabiya nam zimmî mahzarında şer‘î da ‘va ve takrîr-i kelâm idub işbu mersumun taht-ı tasarrufunda olub arzına yedi kûlek hinta zer‘ eyledîğimde arzî benimdir diyerek mezru-i zabt idub altı kûlek hinta bizr olarak teslim itmiş ise de mezrû ‘i mezkûrun mahsûben matlûbumuzdur didiklerinde lede’l-istikda mâdâme arzı mezkur mûdde‘a ‘aleyhanın bâ tabu taht-ı tasarrufunda oldiğini ikrâr itmeleriyle ‘ala mûcibi’l ikrâr tüm iddi‘aları bîvechin şer‘î olmağla fakat bir kûlek hinta bizri kalmış olmağla mûdde‘i mersûma teslim itmesine bizrik oğullarına tenbih olindi i’lâm olindiğî kaydî **64.Ğurra-i. Receb.**

Sahife 5**Belge 8**

Çukûr mescid mahallesi mütemekkinlerinden ve Ermeni milletinden Gevher nâm Nasrâniyye huzûr-i şer‘de edyân-ı bâtile‘den rucû‘ ve hak dini kabûl lisânihi kelime-i şehâdei takrir ve’ (i‘lân(?) Tuta(?) tesmiye olindiğî kaydî **64. Şaban 7.**

Sahife 6**Belge 9**

Tatbikatı hasene-i mülkiyet icabınca virgünin suveri tevzi‘i ve taksimine ve muahharatı sairesine dâir meclis-i vala‘da arz kılınan defteri ‘alidir (?) Sudûruna tevzî‘ (?) ve müteferri‘ât-ı sâresine dâir meclis-i vâlâ karârî mucibiyle kaleme alınan ta‘lîmât-ı seniyyedir.

(?) Destûr-u mükerrem müşîr-u mufahham nizâmu’l-‘alem mûdîru umûru’l-cumhur bi’l-fikri’s-sâkib (?) enâm bi’r-re‘yi’s-sâib mûmehhidû bünyânü’l-devleti ve’l-ikbal müşîr-i erkânü’l-‘âdeti ve’l-iclâl (?) el-melikû’l-a‘lâ Adana Eyâleti Vâlisi vezîrim Mustafa başa edâmellâhû ni‘amehu (?) ve’-mekârimi câmi‘i’l-mefâhiri ve’l-mekârimi el-mütehakkık bimezîdi ‘inâyeti’l-meliki’l-e‘lâ(?)liel- ‘azîz? Sancağî kâimimakâmı Mustafa beg zîde ‘uluvvuhu(?)câmi‘u’l-mecduhu ve’l-mekârim el-mütehasını bimezîdi ‘inâyeti’l-

meliki'd-dâim dergâhı (?) kâimi makâmî Ya'kûb dâme (?) ve kudvetü'l-emâcidi ve'l-kârimi (?) mezkûra (?) hâli hakkî ve hizmeti devlet-i 'aliyyemden Tarsûs Sancağî kâimi vakamî Mahmûdin zîde mecdühû (?) 'ulemâi'l-mütehakkikîn me'âdeni'-fezâil ve't-şyakkun nâibi (?) ve mefâhiri'l-ecânibi ve'l-akrân 'azây-ı meclis ve vucûh memleket zîde adruhum tevkî'i rafî'i humâyunum vâsıl olunca ma'lum olaki hasislerinden ma'ada nefsi adana ile civarında bulunan Yüreğir ve Bağcâhâ ve etrâfi şehir nâhiyelerinin altmışbeş senesi virgûsî usûl-u mu'addeleten tevkîfen tahrîr ve meclis ma'rifetleriyle tesviye şurutuna tâbiyeten hoşnud ehâlî tevzî' ve taksîm olunarak olyere meclis-i mezkurdan teşekkiye hâvî nazmî olunan mazbata ile (?) mevcudenin mikdârını mübayn bir kıt'a (?) takdim kılınmış olduğunî ve illa muşârun iley tarafından vurûd iden tahriratda minha olunmuş ve tatbikatı asne-i mülkiyet icâbınca bir Sancağın virgüsinden marbût olan kazaların hissası fakir-i râye vel sancağın büyük meclisinden mudîrân yedlerine başka başka cumhûr-u mazbat'a girilerek her kazanın müdür ve azaları ol kazanın küçük meclisine kasaba ve kuranın imam ve muhtar ve ihtiyarlarını ve ra'âyası bulunan yerlerinde başlarını celb iderek cümlesi herzî oldukları halde bir kıt'adan mazbata ve bir köy kazadan bi'l-ittifak beher karyeye al ve tahammülüne göre hissa tarh ile her kasaba ve nahiyenin bu vechile tarh olunan hissa virgüsünün mikdarını mübeyyin (?) olunan kazalar meclislerinden her bir karyenin ruesây-ı yedlerine mazbatalar i'ta olunarak onlar dahi kasaba ve köyelerine vardıklarında ehâlisi idare eden cem' ve mazbâta yedlerine vaz' olunan hissa-i matruhdan her şahsın hal ve ihtiyar ve ticaretine göre hissa-i virgüsîl tevzî' ve taksîm birle bu vechile ehâlî virgüsî aç boy yapılır ise takım takım ale'l-ınfirad isim ve işaretleri vezirlerinin hissa-i musîbeleri muhtâzâr olunub ruesây-ı merkumun taraflarından bi't-temhîr kazaları meclisine gönderilerek her kıt'ada defterlerini meclis-i kazada hıfzıyla bir kazanın muhtevî olduğu kasaba defterânın şahsan şahsın hissa-i virgülerini mütezemmim defter-i terkîm ve her şahsın balasına numra vaz' ve tahrîr ve meclis-i temhîr kılınarak kürsi-ü liva olan büyük meclise takdim ve kadâc olan defterler büyük meclise bi't-tevfik kaza be kaza beher sûretî dahi tebyiz olunub küllen büyük meclise bi't-temhîr mâliye hazîne-i celilesine te'diye kılınması hususu Anadolu canibinde bulunan elviye-i ma'lumenin efrâad-ı ehâlice mahsus olan virgüllerinin altmışdört senesinden itibaren te'addi ve tesviyesi zımında meclis-i vâlây-ı ahkâm-ı udelâm karârî üzere

aleme alınan ta'limât-ı seniyyemde münderic olarak ta'limât-ı mezkûra evâmir-i 'ulyâm dâriyla Anadolu canibinde kâin Eyâlet ve Elviyeye irsal olunmuş ise de bu babda Adana yaletinde emr-i 'âli takrîr ve ta'limâtı tesyîr olindiğina dâir kayd olunamamış ve sûr'aten fare nazaran eyâleti mezkûra virgüsünün mahalli sâire misilü tavırla ber mûcibi ta'limâtı seniyye ta'birin icra olunmayub fakat meclis-i ma'rifet ma'rifetiyle ğayr (?) ve civarında ulunan Yüreğir ve Bağcâhâ ve etrâf-ı şehir nâhiyeleri virgüsünün te'addi ve tesviyesi icrâ lindiği anlaşılmuş ise de usûl-u hazîneye tedkikan muvâzenesi icra olunamamış idüğüne nebni ba'de icâbına bakılmak üzere ber mûcibi ta'limâtı seniyye nefis-i Adana ile hâvî oldiği Tarsûs ve Milan ve Uzeyr ve Kara'isâlu Sancakları virgü-yü mahsûsusunun dehi ta'dilen u icrası hususuna cânibi nazâratı mâliyeden bâ takrîr-i bâlâsından irâde-i 'ulûm ta'alluk derken ta'limâtı mezkûranın bir sûretî derûn-i emr-i 'âlişânıma leffen irsal kılınmış olmağla nezkur vâli-i muşâr ve kâim-i makamları ve maliye müdürî ve sâir mûmâ ileyhimiz verminvâl-ı muharrer nefsi Adana Eyâlete hâvî oldiği Tarsûs ve Milan ve 'Uzeyr ve Kara'isâlu Sancakları virgü-yü mahsûsusunun ber mûcib-i ta'limât-ı seniyyem usûlu nakkâniyete tatbikan Eyaletimiz icrasıyla icâbiden ziri mazbatalı ve kayıtlı meclisime bi't-tanzim mâliye hazîne-i celîlesine isâlde hususuna bezl eylediğine fermânım olmağın i'lâman ve tenbîhen işbu emr-i celîl-i kadrim isdâr ve (?) olindî keyfiyeti irâde-i 'aliyeme ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-ı muharrer iktizâsının hüsn-ü icrâsına i'timâd ve dikkatle iktizâsının ve rızây-ı mu'addile ihtiva-yı mülakâneme münâfi bir gûne vaz' olunan vukû'a gelmemiş şart-ı mektebet eyleyesüz şöyle bilesüz 'âlâmet-i şerîfe i'timâd kulasuz tahrîran fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehir-i rabi'l-evvel sene sitte ve sittin

Sahife 7

Belge 10

Harpûtta olan kazaların müdürleri a'zâlarından münâsibleri kürsi-ü Liva olan büyük meclise gönderilüb sancakcâ bikevni (?) mezkûrun ber mûcib-i defter her kazanın hissâsî ta'dâsı ise meclis-i mezkurdan müdüran (?) başka başka memhûr mazbatalarıyla her kazânın müdür ve a'zâları memleketlerine avdetlerinde kazaya kâin küçük meclise hâvî oldiği kasaba ve karyelerin imâm ve muhtâr ve ihtiyâr heyeti ve ra'âyâsı bulunan yerlerin kocabaşı ve papasları celbederek cümlesi hâzır oldukları halde ber mantûk-u mazbata

Virgü-u kaza kasaba ve köy (?) hal ve tahammülüne göre hissa tarh ile her bir kasaba ve karyenin bu vechile tarh olunan hissa-i virgüsünün mikdârını mübeyyin zikr olunan kazalar meclislerinden muhtârân yerlerine ayrı ayrı memhûr mazbatalar i'tâ kılma imâm ve muhtârânın ihtiyâr vesâire kasaba ve köylerine vardıklarından ehâlisini cümeleten cem' iderek azbatayı mirane (?) hissa-i matrûhadan her şahsın hâl ve tahammül ve numârâtına göre muşarraf ve kardaşca bila numar boy boy tevzi' ve taksîm birle bu vechile bir köy ehâlisi verilir ise tâkîm tâkîm 'ale'l-infirâd isim ve şöretleri ve zîrlerine her birerlerinin hissa-i virgüsünü usûbeleri sebt ve dikkat olunûb imâm ve muhtâr vesâire taraflarından temhîr kılınûb kaza kazâ-ı mahalline gönderilir bu sûretle karyece olan defterlerin meclis-i kazâda hıfzıyla bir kaza kazânın muhtevî oldığı kasaba ve kura'nın şahsen bişahs hissa-i virgülerini mütezammin karyece terkîm ve her bir şahsın bâlâsına şöretî vaz' etmeye meclisce temhîr kılınarak karyece kârîsi-ü livâ olan büyük meclise takdim oluna ve işbu kazaca olan defterler büyük meclise kârîsi-ü livâ-ittifak kaza be kaza bir sûretî tebyîz olunûb kezâlik meclisce temhîr ve mâliye hazîne-i karyece kârîsi-ü livâ emniyet kılma

Her şahsın vereceği virünün mikdârıyla ismen ve şöreten ve memâlikini açık olarak hâzine-i celi'le canibinden matbû' senedler tanzîm ve kürsi-ü livâ ile gönderileceğinden işbu senelerde açık olan mehaller Kürsi-ü liva meclisinden defâtir terkuma vechile doldürülüb senedât-i mezkûra kaza be kaza muşavver mahfuzlarıyla yeden yeden efrâd-ı ehâliye i'tâ itdîrile her şahsın hissa-i i'tâda bu sene kalan senesi için bir senelik verecek salyânesi nedir ve şu kadar ğuruşdur ve muhtârâ teslim itduği senedin arkasına yazdıracaksın ve bundan başka emr-i pâdişâhî virgu tâmile ziyâde şey yazmayacaksın eger virir isen te'dîb kılınacağın mallarında anlayacakları lisan ile huzûrine iradlarından her bir şahsa yalnız takdim ve telkin kılma.

Muhtârân ehâlilerinden alacakları virgü akcasını senedlerin arkasına teslim-i kaydedecekleri misillü muhtârlâr dehî mensûb oldukları kazâ mâl sandığına te'diye eyledikçe (?) beyân olân karyece hissa-i virgü mazbatası zâhir te'diye kaza tarafından teslim yazılabilir karyenin hissa-i virgüsünü bu minval üzere tamamen teslim aldıkda meclis-i kaza tarafından tasdik yollu şerh yazılûb meclis-i temhîr ve yine muhtâr yedine i'tâ kılma.

Muhtârân tekmîlesine de virgüden bakâyâ oldığını müdürâta beyân ider ise mekule hâs üzerinde olduğu kazâlarî meclisden suâl ve bir kıt 'a makayyemat defteri derdest olunub o makûle eşhâs tensib ve 'illete mebnî virmemiş olduğunu evvelen meclise celb ile zât kendülerinden sorularak ağzâr-ı vâhiyesi ettiği halde istihsâlina bakıla deyu muteber vâlî beyân kılındığı takdirdir konuşulandan bi'l-etrâf tahkîk ve istiknâh olunub hissât-ı akrûn? olduğu ya'nî hasbe'l- 'âdei te'dîyeye 'adîmü'l-iktiran iden sahîhan yine eylediği retde bâlâsı defterlu mazbata ile keyfiyetlerî Kürsi-i liva meclisine bildirile işbu meclisinden dehî tekkîkâtı 'amîka ile tahakkuk olunduktan sonra iktiza iden defteri tanzîm : o makule eşhâsın esâma bi'l-eser iktiza terkîm birle hâzine-i celîle-i mâliyyeye takdim una bunu (?) nef ' demek isede 'afvı hâlinde ilerusî müşkilât vereğinden ibtidasında izaca olan virgüye derc ve zamm olunub yine evvelde muharrer bulunan usûl iktizâsı zere bâla tevzî' istihsâlî zımnında lâzımı'-s-sudur olân emr-i 'âli mucibince tesviye-i abına bâkıla

Sahife 8

Belge 11

Milleti mesihîyenin icrây-ı ayinlerinde müdâhale olunmamasına âmir-vârlan ferman

Destûr-u mükerrerem müşîr-ü müfahham nizamü'l âmm müdür-u umuru'l umhur bi'l-fikri's-sâkıb Mehammü'l-enâm bi'r-ra'yi's-sâib mümehhidi tibyânüdevlet-i ve'l-ikbal müşeyyidi erkânü's-seâdeti ve'l-iclâl el-muhakkikü bisunûfu vâ atifi'l-meliki'l-'alâ mülhakatıyla, Adana Vâlisi vezîrim Mustafa Paşa lâmellahü teala iclâlehü ve kudvetü'n-nüvvab

Adana nâibi Mevlana zîde ilmuhu tevkii rafi'i humâyunum vâsil olacak mâ'lum laki Patrik ve murahasa ve Papasların hanelerinde ziyâde (?) vuku' bulmayarak netice') kıraat eylemek ve birde fener asub Mum yakub iskemle (?) koyub (?) tutmak misillü rây-ı ayinlarına kimesne tarafından müdâhale olunmaması hususu İstanbul ve tevâabi'i rmeni Patriği yedine balasına hattı hümayun-u şâhânemle muşah (?) verilen âlişan (?) münderic olduğuna ve patriğliğine dehi Adana mahallafatından eski hammam mahallesî de

ütetekkin Ermeni milletine baliğ Yâfoc serbah tâifesinin Kiliseleri mesâfe-i ba'idede
 ldiğinden (?) iden çocukları vaftiz, aforoz itmek ve haste ve mürdeleri vukuunda İncil
 iraat eylemek vesâir ayınlarının icrasında Papas gelub gitmekde su'ûbet ve meşakkate
 üçar olduklarına binaen mahalle-i mezburede bir nefer Papaz'ın ikamesine aharde kimesne
 rüdâhale eylemesi canibinde emr-i şerifim suduru İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriği
 lihâr-ı muhtaru'l-milleti'l-mesihyye Agob Piskoposdan (?) ile millet meclis-i mühürleriyle
 remhûr sürre-i sa'âdetime takdim eyledikleri bir kıt'a arizalarında istidâ olunûb
 uyûdeleri el-müraca'a şerâiti muharrara Patrîki mûmâ ileyh yedine ita olunân berat-ı
 lişanımda mûnderic ve mezkûr ve emsalına emr-ü şerifim verildiki mukayyed ve mestur
 lmağla sengi vâlâyı müşar ve nâibi muma ileyh ser keyfiyyeti ma'lumeniz oldukda ber
 rinvalı muharrer amel ve hareket ve hilâf-ı şurut ve nizâm ve halet vuku'a gelmemesine
 itimam oluna eylesesüz şöyle bilesiz alameti şerifeme itimad kulasuz tahrîran fi levâili
 ehr-i rabi'ü'l evvel sene sitte ve sittin ve mieteyn ve elf.

Sahife 8

Belge 12

Paşa nebi mahallesinde sâkini îken bundan akdem fevt olan Darendeli Hacı
 Mehmed nâm müteveffânın veraseti zevcesi Huri nâm hâtun ile cânib-i beytü'l-mâl'e
 nunhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûr zevce-i mezbure ve tarafı beytü'l-mâl'dan me'mur
 Menla Muhammed ma'rifetleri ve ma'rifeti şer'ile terkimi ve Adana emvâl sandığına hissa-i
 eytü'l-mâl'e teslim olan kassam defteridirki ber vech-i ati zikr ve beyân olunûr. 66.R.11.

muhallefât furuht oldukda sûk-u sultânide

4

Yekûn _____ **Cem'an**

642 2

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye hazinesi rusûmi

resmi kısmet

kaydiyye

282

18

1

varaka sahiha baha		mehr-i zevce-i mezbure
2		200
Dellaliyye		techiz tekfin
19		75
ahha'l		Bâki
hıssa-i beytü'l-mâl		hıssa-i zevce
255		80
mehr-i zevce-i mezbure İmiş hâtun		
100		
21 ğurama		
mehr-i zevce-i mezbure Gülendam		mehri zevce-i mezbûra Fatıma
100		100
21 ğurama		21 ğurama
Yordam	Bulduk oğlu Mefrece	Kamışliya deyn
800	1500	130
170 ğurama	0318 ğurama	272 ğurama
İbrahime deyn	Hacı Mehmede deyn	Salcı Hasan'a deyn
310	230	45
65 ğurama	48 2 ğurama	9 2 ğurama
Yüce Ahmed'e deyn	Eyyûb	Mahmud'da deyn
45	200	450
9 2 ğurama	42 2 ğurama	95 2 ğurama
Diyaba Deyn	Tutma Muhammed'e deyn	diyaba deyn
100	100	40
21 ğurama	21 ğurama	8 2 ğurama

Tutma Mehmed'e deyn	tutma İbrahim'e deyn	Ahmed'e deyn
60	40	50
2 ₂ ğurama	29 ₂ ğurama	10 ₂ ğurama
Tutma Mehmed'e	Techiz tekfin	
60	20	
12 ₂ ğurama		

ahha'l _____ Bâki

Sahife 9

Belge 13

Erzinli Mustafa efendî nâm kimesne Adana mahkemesinde huzur-u şer'î rifte beytü'l-mal emini tarafından me'mûr-ı zaptiye katibi Tarsusi Mehmed efendî im kimesne muvacehesinde şöyle takrîr-i kelam ve ifade-i anil meram edüp ağca escid mahallesî ahalisinden küçük Mehmed b. Mustafa b. Abdullah nâm kimesne âli hayatında ve kemal-i akl ve sıhhat sülusi malını techiz ve tekfinine ve rızası lur ise vucûh-u birre sarf ve ğaib olan sulbi oğlu Mustafa'nın hisse-i irsiyesini in-i zuhurine hıfza, bundan altı buçuk sene akdem huzûr-u müsliminde beni asiyyi muhtâr nasb ve tayin edüp ve ol vechile hasran merkûm küçük Mehmet undan Çendzâr (?) akdem fevt olmağla müteveffâyı mezkûrun muhallefatı ie'mur-u merkûm müdahale sadedinde olmağla keff-i yedine tenbih-i şer'î lunması muradıdır. Deyü lede'd-da'va vel'istintak me'mur merkûm muhallefatı rezkure müdahalesinde ikrâr edüp efendî-i mu'maileyhin vesâyeti ma'l umum eğildir. Dedikde ahrâr-ı ricâl-i müslümünde lede't-tezkiye makbulu ş-şehâde ldukları ihbar olunân Osman ibn-i ömer ve molla Mehmet nâm kimesneler şhâdetleriyle iddiâ-yı meşruhını isbat idecek indeşer' haberi kabulde olmağın ie'mur-u merkûm bivechin şer-'î tereke-i mezkûre müdahaleden men'birle üteveffâyı mezkûrun muhallefatı zevcesi Ümmü Gülsüm Hâtun ile Sulbi oğlu merkûm Mustafa'nın hisse-i irsiyeleri tefrik ve merkûm Mustafa'nın hisse-i asiyyesi bervech-i vasiyyet zuhuruna kadar hıfzıbirle kendüye teslim itmek üzere

ısiyyi mumaileyh Mustafa efendiye teslim olan kassam defteridir ki bervech-i atı kir ve beyân olunûr. 66.C.27

luhas kiyye dirhem	Yorgan	Minder	Yastık
8972	32	20	32
Köhne şal	Elek ve kutu	Ayna Maa susam	Tubra
6	2	10	5
Tava ve Dibek	Satır ve tahta vs.	Balta	Ğarbul ve Hırdavat
20	hurdalar	8	12
	10		
Minder ve Yorgan	Ekmek tahtası	Köhne Halı	Minder seccâde ve
32	10	18	hırc 7
Dibek	Cezve ve Fincan	Çuval	Hırdavat
1	17	11	15
Yastık	Yastık ve minder	Çuval ve hegbe	Köhne çarşab
12	16	8	12
Mercimek maa	Duhan kiresi	Bıçkı	Çölmek
tobra			5
8			
Hırdavat	Keser ve saç ayağı,	Tesbih	Şamdan
4	şişe	12	5
	10		
Çuval	Çırçır	Minder	Ekmek Tahtası
6	8	27	10
Kilim	Hırdavat entari	Kurşun kalıbı	Kahve tabağı
20	8	14	7

Oklağı

12

10

Yorğân	Mak'ad	Sârik	Köhne Kılıç ve hırdavât		Köhne şal	Mâ' Tüfenk
252	252	2	5		Tüfenk	hurdaşı
						42
? vesâir hurdalar	Yorğân yüzî	Çarşab	Makrume	Peşkir	Yoğân	
	17	5	10	142	22	
Yasdık	Deşek yüzî ve	Çarşaf	mile	Makruma	Yüz yasdığı	
15	15		15	15		
Köhne 'antârî ve sâir hurdâlar	bintiyye	Yâğ	Hatab	Çıkrık	İplik	
	12	10	6	8	19	
112						
Sandık	Mahalle-i mezkurda üç menzili			İnek ma'a Tana		
				1		
25		1600				
					10	

Müteveffiye zevcesi Fatımadan hissa-i irsiye

Müteveffiye zevcesi Cennet hatun'dan hissa-i irsiye

75

'ekûn-u cem'an / 2570 / minhel-ihracât /

Zevcesi Ümmügülsüm hâatun'un mehrî Müteveffiye zevcesi Cennet hâatun'un mehrî

125

250

Müteveffiye zevcesi Fatıma hatun'un mehrî

500

Rusum kısmet Mahdar başlık Kaydiyye Varaka sahîha bahası

15

5

5

2

Dellâliyye ve
nakliyye

Ba vasiyyet sülüsü

Sahhal-bakî

841

1682

75

Hıssa-i ibn

Hıssa-i zevce

14712

210

Sahife 10

Belge 14

Mıskıntî Aşiretinden bundan on sene mukaddem hasta olan dedde bin "Âli nâm üteveffânın terekesi zevcesi Aşîye ile Sulb-i sagîr oğlî dedeye? munhasıra olub üteveffe-i merkûmun Kara Saçlû 'aşireinden İslambullî Muhammed zimmetinde 4000 ıruş alacağı olmağla

Sahife 10**Belge 15**

Yortân mahallesî ehâlisinden iken bundan akdem fevt olan kürt Osman nâm nüteveffanın verasetî zevcesî Fâtıma nâm hâtun ile cânibi beytü'l-mâle munhasıra nuhallelât-ı mezkûr bâ ma'rifet-i şer'î şerîf ve zevce ve tarafi beytü'l-mal'da me'mur Elvânzâde Muhammed efendî ma'rifetleriyle terkîm ve hayatlarında taksîm olan kassâm defteridir. **66 25 Cemaniyel evvel**

Cânibi mîride istihkâkî

140		
el-ihracât		

?		
Mâliye hazînesi rusumu	----- ? -----	Resmi kismet
6		4
Mehr-i misl zevceye		Techîz
		3
		Veraka baha
		----- ? -----
100		
Sahha'l Garmâ bâkî		2

Sahife 11**Belge 16**

'Âli dede mahallesinde iken bundan akdem fevt olan Mısırlı 'Abdulah bin Hasan nâm müteveffanın muhallelâtî cânib-i beytü'l-male münhasıra olmağla tâfi beytü'le mal'dan me'mûr Elvânzâde Muhammed efendî ma'rifetiyle terkîm Adana emvâlî sandığına takdim olan kassâm defteridir **66.B.5**

Şerifde furuht olan tereke

Rûm oğlû Yasefde olan zimem

41-----
500**Yekun = 543**

Minhel-ihrcât

Mâliye rusûmi	Rusum kısmet	Kaydiyye	Teçhiz	Varaka biha
----- 25	----- 16	----- 1	----- 35	----- 1

Dellâliyye

Yekûn = 463

1

Sahife 11**Belge 17**

Firudut Karalarından Huc karyesi ehalisinden olub Tarsûs kapusî sükunda Uncî snâfindan iken bundan akdem medyûnen mürd olân Tekfuş Pederi Uhan nâm mürdin asisi huzûr-u şer' de emîn-i beytû'l-mâl tarafından me'mûr olan Elvanzâde Muhammed fendî Muhto pederi Isvader nâm zimmî Yâmina? Münhasıra olup i'ta? Ve mirat? (?) ve ine nâm zimmîler olduğu ihbar olundu ise de emvâl-ı mevcûdesi duyûnu mübeyyenesini dâya vefâ itmediğinden muhallefât-ı mezkûr bi'l-müzâyede sükda furuht ashâb-ı terkime ırsûm Fazû ve Fanur? Muhammed efendî ma'rifetleriyle müntec olan ğurama defteridirki er vechi ati zikr ve beyân olunûr. **66. Receb. 15.**

Dükanda Olan bahillât ve dakîk yekûn

Senbûra Zimem?

'Ali Kethudada

200

200-----
200

74

345

112

Çelebide	Çelebî Ale dede	Sağırda Zimem	Muhammedde
200	200	200	zimem?
58	112	222	200
			4
Kaysarî mahisâr nebidde zimem	Silura zimem	Hasıra Muhammed zimem	
200	200	200	
102	7	9	
Fellah seyyidde zimem	Sabit Yaşırde zimem	Harab bağcada ataya zimem	
200	200	200	
6	29	26	
Değirmenci Urfalı oğlunda zimem	Semerci efendî nâm oğlû karabette zimem		
200		200	
30		52	
Mekin ağa zimem	Agupda zimem	Leblebici İsmailde zimem	
200	200	200	
40	20	7	
Mama Sora	Usta Ahmar	Karadeli	dirarda
200	200	200	200
26	5	22	40
Fellah Hasan'a	Değirmencî Şiraduta deyn	Fırıncı Kızının artan deyni	
deyn	200	200	
8	25	49	
Yekûn-u	-----		Cem'an

El-Ihrâcât

biş Oğup	Meneş Diret	Serkis Zimmiye	Mardûş? Zimmiye
200	200	deyn	200
240	1000	200	100
196 ğıramadan?	817 ğıramadan?	100	81 ğıramadan?
		18 ğıramadan ?	

ekfuş zimmiye deyn

00

77

05 el-bâki

Sahife 12**Belge 18**

Sâhib-i 'arzuhal'in istidâlarıdır ki ———?——— ve sağında lede`r-rü'ya (?) urûfî olub olmayacağı şuf olunmasına dâir bâlây-ı 'arzuhal terşih buyurulan irâde-âsifâneleri hâl-i (?) ma'lum çakeri olmağla zikr olunân değirmenlerin bağlansa ve el-husus delik dakikden açılıb direk Sukıla dek rabt olunsa veya korkuluk ıvarına siklet verilseyün kuvveti cereyânı cihetiyle değirmen dâimen tezelzül e hareket üzere bulunacağından mazarratdan hâli olmayacağı derkar ise de evzi'î kadîmi olan mezkûr köprünün sekizinci ve dokuzuncu gözlerinin mâ eyninde ufâk gözün su akıntısı üzerine evvelen dört 'aded direk dikilüb mezkûr köprünün divarı tarafından bulunan iki aded direğin bir zira' altı parmak mezkûr köprünün divarının ilerisine vaz' olunsa ve mezkûr direklere temelinden bâlâsına adar birbirine rabt olunacak ağaçlar köprünün su deliklerinin ve divardan taş karub delik ve koğuk itmemek ve direk su kalmamak şartıyla fâkat köprünün bir ra' altı parmak ilerisine zikr olunacak iki 'aded dikme direklerin tarafının ilâlarından bağlanub bağlamalar ve kuşaklar köpri-i mezkûrun korkuluk ıplarının üzerine bendine dek dört parmak irtifânda açık kalmak üzere yük olur

vermek için iskele şeklinde bir tahta puş yapılması ve tahtapuş'un üzerine vaz'ın yüklerin dahi sikletî mezkûr direklerin üzerine binüb korkuluk divarlarına la siklet vermemesi ve'l-hâsıl köpri-i mezkûr'un su akıntısı tarafında olan kizinci ve dokuzuncu gözlerin divarının rabitleri (?) bir zira' altı parmak rûsünde açık yapılab değirmen-i mezkûrun takımıyla ahşabdan Köprü-i mezkûrda hiçbir taraftan dokunmamak ve siklet vermemek şartıyla değirmen-i mezkûrular inşâ olunsalar Köprü-i mezkûra zararî olmayacağı keşf ve mu'âyene indiği muhât-ı 'ilmi 'âli-i âsitâneleri buyuruldukda ol babda ve herhalde emr-u rman hazreti menlehü'l-emrindir. 66. C. 15.

Sahife 12

Belge 19

Ma'rûz-u bendeleridir ki

Ber Şerefî 'ulemâ ve meşâyihî 'izamdan Seyyid 'Ali efendinin merhumun yüz seneden beru Medîne-i Adana'da nehr-i Seyhun üzerinde kâin cisr-i kebîr'in tıncı ve yedinci gözün aralarına esaslı zeminden olarak ahşabdan bina eylediği i bâb eşyâb-ı varidatına idâre-i munhasıra olüb olvehile idare oluna gelür iken andan habersiz aadem bâ irade cisrin tamirine sakları 'atufetli Hasan Hakkı paşa izretleri mübaderet buyurduklarında eşyâb-ı mezkûrları bütün bütün kal' itdürmiş duklarından bu kavillerine (?) ğadr-ı talh(?) olmağla vaz'ı kadimleri üzere eşyâb-mezkûrenin inşâ olunmasına müsâ'de-i seniyye erzân-ı sadârat penahileri ihsan ayurulmuş idüğinden lutfen ve keremen erbâb-ı funûn lede't-taharrî ihdaru rmetimize ve bu bendelerine rahmen esyabını mezkûre niyetin (?) müceddiden ya ve inşâsına meclisce bir kıt'a kayd ve mucibince inhây-ı hazreti hudâvâneleri yâz-ı 'abîdanemiz babında ve herhalde emr-u ferman lutfu ihsan hazreti men hü'l-emrindir.

Muhammed Salih hacı Hasan efendî

Abdullah es-seyyid 'Ali Sucu efendî

Sahife 13**Belge 20**

Ma'rûz-ı çaker kemineleridir ki

Bâ irâde-i merâhim 'âde-i hazreti şehinşâhi me'mur ve ta'yin buyrulmuş İduğum Adana eyaleti dâhilinde Tarsûs sancağında kâin kızıl ve koyuncu harıklarına bi'l-ittifak varılarak ba'del-keşf vel'mu'âyene usûl-ü hendeseye itbikan mesâhe olundıkta tersim ve takdim olunan bir kıt-'a harita-i mevziaya câri râ'lûm-ı 'alî buyurulacağı vechile sancağı mezkurin Nemrut ve Külek nâm mahallerinden câri ve Tarsus'un dört saat mesâfesinde bahr-ı seyde dökûlmekde olarak tabir olunân nehr-i berdanın taraf-ı yesârında vâkı' Kusun ve Kuştamir mahiyeleri karalarının arazilerini kadimden sakıy ve idare olunûb cânibi mîrî ve shâb-ı zirâ'atın intifâ-'ı için Tezenkden Adana ırmağına dökûlmek üzere birbirinin tahtında müddeti medîdeden berü civarlarında bazan cebellerin yerelerinden mâ-i matarların cereyanıyla kum vs. ile dolup mahvolan harıklara koyuncu ve kurşunlu harıkları tesmiye olduğundan nefsi Tarsus'a bir saat mesâfesinde nehr-i berdanın üzerinde mezkûr harıkların kadîm bentleri var isede nürûr-u zaman ile ve cereyân-ı nehrin kuvvet-i te'sîrâtından külliyyen münhedim ve mahvolmuş olup mezkûr kurşunlu harıkıyla bendinden sarf-ı nazar olunarak râhiye-i mezkûr karalarının altmışbin dönüm arazilerini sakıy ve idâreleri için nezbur koyuncu harıkının ağzının kadiminden bir misli daha ziyâdelendirilmesiyle intifa' edecekleri bedihatten olup tabir olunân koyuncu bendinin müceddiden bina ve inşâsına sarf-ı sudur buyurulan emirname-i hazret-i nezâret penâhi mûcibince ted' ve mubâşeret olunarak mezkûr bend ile (?) üzerinde inşâ olunacak fil-cümle ahniyelerine lâzım gelecek masârifatın sülûsani noksan kalup hitame rest olmamış olduğundan noksanının tekmîlî ve harıkının ve küşâdı ve taşların kati'lari ve köprülerin ve duvarların inşaları ve müştamilatını tekmîlen mecrasından mâ'in cereyânıyla tahtında bulunan mezkûr karâların ma'lumu'l-mikdâr arazilerinden nâ'ada otuzbin dönüm arâzi-i haliyesine dört senede bir altıbin dönüm arazisine çeltikât-ı miri zer' olundukta senevî seksen bin güruş irâdına mütahammil

lacağını cümle ittifağı ile karar verilerek ba‘marifet'aciz-i bilhendese keşf olundu.

Ve dehi bend-i mezkûr nehr-i berdanın taraf-ı yemîninde kâin canibi şehir e etegi karalarının otuziki bin dönüm arazilerinde mukaddem çeltikad zer‘ lunüb cânibi miriye ve ashâb-ı zirâ‘ata menfâtı için yeni köy ittisalinden adîminde bahr-ı seyfde dökülmek üzere îken mürur-u zaman ile civârında bulunan ebellerin derelerinden mâ-i mataraların cereyânı ile kum vs. ile bakılamadığı ihedle mahv ve dolmuş ve şimdiye kadar hâli üzere muattal kalub hafr ve küşad lunmayan harığa kızıl harığ tabir olunmakla müteayyinin altıyüzelli zira‘ u‘du mesâfesinin ilerüsünde mezkûr kızıl harıktan diğer başka bir harka ifraz olup ancak kuyu kurbinde yüzelli sene mukaddemleri ihdas olunmuş iki taşlı bir değirmen ile bi‘l-cümle var isede murûr-u zaman ile değirmen-i mezkûr külliyyen harap ve münhedim olup yine bağçalar sakıy olunmakta îken binikiyüzkırkdört arihlerinde tut ve kavak ağaçlarıyla mehmâ imkan bend tutup mezkûr değirmen-i âbıkı misillü bina ve inşası ile işbu binikiyüzyetmişbir tarihinin evâhirlerine gelinceye kadar ve vakt-i sayfde mezkûr değirmenin bir taşı işleyüp menbaından değirmene varıncaya deyin mecrasının taraf-ı yemin ve yesarında bulunan bağçaları cereyan eden mâ ile sakıy iderek nüzul idecek mahalline varıncaya kadar mâi mezkûr mahv olup fâkat vakt-i şitâda mezkûr değirmenin iki taşı işleyüp kadim ayağıyla sazlık tesmiye olunân mahalline dökülmekte olan harık-a ince harık ta‘bir olunduğı

3 Mezkûr kızıl harık Bendinin zeminine kadim bir mikdarca aşağı ve ‘arzî dahî frâz olunan mahallinden ve değirmenden vasata dökülen mâin varıncaya değin mezkûr ince harıkî hafr ve küşâdıyla ve saatlendirilub hafr-ı küşâd olunmayan kızıl kharıkın menbe‘î yüksekde kalarak mâ ların cümlesi ince harika çevrilub mezkûr ince harıkın menba‘ından sâze dökülen ayağına varınca hafr ve küşâdına vâki‘ olan masarifatlarının ince harıkın tahtında bulunan bağçaların ve arazilerin sahiblerinden ve mezkûr harıktan su alan mahallât ehâlîlerinden bir tâkım akçenin tahsiliyle ince harıktan mâ cerâyan itdirmege sebep badîleri Adana eyaletinin sâbık mâl müdürî Abdunnafi‘ efendî ve Tarsûs Müftisi el-hâc Ahmed efendî ve a‘zây-ı meclisden Mısrîzâde ‘‘Âli efendî bi‘l-ıştirak tokuzbin gurus

ahz itmiş oldukları mukaddem Musa beg evkâfindan olan harâb iki taşlı değirmene üç daha 'ilave ve tev' iderek akdi mûmâ ileyher müceddeden bina ve inşa idub senevî on onikibin ğuruş îradını mütehammil altmışiki tarihindenberu işlemekte olduğuna ince harıkın menba'ından değirmâne varınca tahtında bulunan binaltıyüzdönüm bağca ve tarlaları sakıy ile ve mezkûr degirmanın ayağından debî ikibin dönüm tarlalarını sakıy itmek üzere isede beş taşlık mâin cerargânından ayağında bulunan mezkûr tarlaların ba'zısına taşmasıyla mîl ve mu'attal iderek zira'ate mâni' olub deegirmen-i mezkurdan beş taşlu carî olan mâ'ları bulunan derekelerinden cereyan iden mâu matarları mecraları ile sâze dökmekde oldığı ve sâzın ve nehir harıkının ayağı dehî muttasıl olan Aynalı göline ve Aynalı gölünün karasu ta'bir olunûr ayağı dehî nehr-i berdâne cüz'ice dökülmek üzere olub nehr-i ber dânin Derûnu ve Karasuyun beş kâhî tulumdan olmak münasebetiyle mâ'ların terakümlerinden cereyâna yol bulamayûb şîşüb etrafında bulunan arazilere yayılmasıyla küllî araziyi sazlık ve bataklık ve kamışlık iderek bundan böyle tesviyesine bakılmadığı takdirce günbegün zikr ounan hasarât tezâyüd ideceğinden Canib-i nehir arâzileri zirâ'at degil belki tekmlen bir yol olacağı resm olunan harıttan dehî berbedahe ma'lûm olmağla 'ancak kamer tarafından Kazanlı ve Mersin tarıklarına murûr 'ubûr için ince Kara üzerinde vâki' köbrinin ilerüsinden ve degirmeni mezkûr ayağının mecrasında civarına ihdâs eylediği marâfi bera itmek mulahazalarında mahalli âhardan müceddeden mecra hafr-ı küşâdına, değirmen ashablarının bed ve mübaşeret eyledikleri mahalden ve gerek olcivarlardan mezkûr ayağı nehir harıkına karışdırub iki birlikde olarak nehr-i berdâne dökülmekliğı meram olundukda muzirrûn hâli olmayacağıının sebebi nehr-i ber dâ'nın derûnî kum vesâire ile üç sa'at mesâfesinde denize kadar murûr-u zaman ile tulğunluk peyda eylediğinden derûninin tahtîrî ile nehr-i mezkûr aşağı innub İnaz Köyi'nin ayağı dehî açılarak mâ'ların cümlesi nehr-i berdâne dökülmekle yol bulub arâziy-i mezkûrada teraküm iden mâ'ların mazarrati bu vechile def' olunabilir ise de küllî tekâlûte muhtac bir keyfiyet olacağı.

4. ve yine degirmen-i mezkûrun ayağını çarh eden ahz idûb tarafî şarkisinde suyun tesviyesinde mahalli mevki'at olan nefsi-i bağcaların ve tarlaların derunlarından ashablarının rızalarını tahsîl ile mecrasını vus'atlice hafr vekâşad iderek degirmeni mezkûr ayağını nehir

ıkına karışdırub ikisi birlikde olarak nehr-i berdâne dökilebilecek isede ber mûcib-i resm
 ir harıkıyla cereyan iden Mâ'in "Âli efendî karyesi civarında sâze ve İnaz köyüne
 kilen ayağın men' ve olcivarda bulunan kuraların arâzilerine mâ'in luzûmî ve kande
 reyânî için mezkûr nehir harıkının önümü karkîr dıvar ile sıvaki bend iderek ve taş
 nibine ifrâz olan harikî 'arzan vus'atlandırılmasıyla nehir-berdane karib dökilecek
 inasib mahalline dehî iki aded muhkem karkîr bendler ile su kapuları virilerek
 civarlarda bulunan kuraların arâzilerine mâ'in luzûmî vakfında su kapusunda kifâyet
 kdârî mâ'in cerâyânıyla bâkisî nehr-i berdâne dökilecek isede degirmeni mezkûrun
 ağının nefsi/ ayağında mâ'inî nefsi bağcaların ve tarlaların derunlarından ashaplarının
 âları oldığı halde febiha olmadıkları halde kadîmine ve itibaren değirmen-i mezkûr'un
 taşı mu'attal bırakılub vakf-ı sayfda birtâşı çevirecek mikdârî ince harikadan mâ'in
 reyânıyla kadîmî misillü mecrasının tahte vuku'unda bulunan bağcalar b'zıları sakiy ve
 idesiyle sazlık olan mahalline varınca mahv olub kızıl harıkın hafır-ı küşâdını ve bâ'zı
 ahalline iktiza iden divarlarını ve üzerinde bulunan köprülerini ve ince harıkın ifraz
 indiği mahalline suvâk kapulu bendini cümlesini inşasıyla ince harıkın mâ'in ve civarında
 bulunan çalıların derelerinden cari olan mâ-ı matarları kızıl harika terakümüyle değirmen-i
 ezkûr'un dehî üç taşlık mâ-inî munkafî olarak sazlık olan arâziyi mu'attaleden üçbin
 dönüm arâziyi emîriyye ve bundan böyle sazlık ve başaklık idecek mezzû'ât mahalleleri
 usârât-ı mâ'dan müstahlas olacağı ve ince harıkın mâ'inî Kızıl harıktan Cereyân oldukda
 inib-i nehir ve etegi kurâlarının yigirmibin dönüm arâzilerinden mâ'ada onikibin dönüm
 âziyi hâliyesine ve bir üçbin dönüm arâzisine çeltikat-ı mirî zer' olundukda senevî kırkbin
 aml-ı hâsılâtı alacağı cümle ittifakıyla karâr virilerek bâ ma'rifeti 'âcizi bi'l-hendese zabt
 e mu'âyene olindî.

Mezkûr Kızıl ve ince harıkların menba'ı nefis-i Tarsûsa nim saat mesâfesinde ber
 mûcib-i resm nehr-i berdânın (?) cereyân-ı nehrin kuvvet-i te'sîrâtından harâb ve
 ünhedim olub ta'mîr ve inşası hıtâm bulmuş olan zeyl-i bend ta'bîr olunan cânib-i nehir
 e onun kuralarında bulunan ashâb-ı zirâ'atın ve çertikât menfâtı için isede mezkûr
 zılbendi şimdiki halde bend-i sâlisede zikr olunan akdi mûmâ ileyhin inşâ eyledikleri
 egirmen ile sakiy olunan bağcalara ve tarlalara nef'î mahsûs iderek (?) hazîne-i celileden

z ile kızıl harikî hafr-i küşâd itdirmeyûb degirmen harikî ince harikî hafr-i küşâd itdirûb
 şârifâtını dehi ehâl-i fukaradan bir tâkım akca alınmış olmağla mezkûr kızıl bendin ber
 â' altı parmak kadarında kaldırılıb misillû kızıl harikî hafr-i küşâdıyla ince harikî mâim
 nk-ı kadîminden cereyân itdirûb dökülen mâ'ı munkatî' oldukda cânib-i mîrî ve ehâlî ve
 caranın olûb mevrû'ât mahallelerî mâ'dan müstehlas olarak kendimî misillû bahr-ı seyfin
 ere olacağı.

Bend-i ûlada zikr ve beyân olunan koyuncu harikî menba'ın'dan Ebu-l-hadî ve
 irt Musa ve tekfûr ve Tekeli ve Berani ve Kebir Hüyük ve Tekfûr ve Yüksek ve Teznik
 ryelerinden (?) Adana İrmâğına dökülecek mahalle degin sekiz sâ'at kırkbeş dakika (?)
 nede inşa olunacak harikî mecrasında tesâdüf iden tâş, katı' larından sarf-ı nazâr
 unarak yalnız türâbın hafr-i küşâdını cereyan idecek intifa'ları olarak Efsun, Koştamir
 .hiyeleri karalarında bulunan ehâlî Koyuncu harikî hafr-i küşâd ile bir saat beş dakika
) def'a Adana ve Mar'aş

Fakat mezkûr kızıl harikî yemin yesârında otuzikibin dönüm arazi bulunub
 ikibin dönüm arazi sâhiblerî hafr-i küşâdını isteyûb ve sekizbin dönüm arazi sahipleri
 temeyûb ve onikibin dönüm dehi arazi hâliye olûb ve Koyuncu harikî yemin ve
 şârında vâki' doksanbin dönüm sukya kâbiliyye vâr isede Sülüse arazi hâliye olarak
 ilüsânının ashabları bulunan ehâlî-i fukarâ hafr-i küşâdını 'umûmen mutâlebe itmemiş
 oldukları

7.ci binikiyüzaltmışiki senesi Adana eyâletî dâhilinde Tarsûs sancâğında kâin
 koyuncu harikî ve bendinin müceddeden bina ve inşâsıyla kızıl harikî ve bendinin ta'mîrâtını
 izellibin ğuruş ile vucûda geleceğini ve harikî mezkûrların tahtında bulunan mukâtî'ât-
 ûriyenin tezâyüdi terkîni dört seneye kadar meblâğı mezkûra mukabil geleceğini ve
 mukabil gelemediği suretde meblağ-ı mezkûru yine mîriye te'diye ve tazmîn ideceklerini
 'ahhüd iderek sancâğ-ı mezkûr meclis a'zâları bu mazbata veinhâ ve 'arz eylediklerinde
 meclisin irâde insân? Âdet-i şâhâne şeref-i ta'alluk ve sudûr buyurulmuş (?) sancâğ-ı
 mezkûrun meclis-i bi'l-ittifak koyuncî harikî bend-i kadîmî olan mahalline varûb (?)
 olmuş olduğundan ebniyeye iktiza iden demir kind ve kurşûm ve kereste (?) âletlerin ta'mîr
 ve inşâlarını taş andahtî ve kat' için lâzım gelen bârûdî ve işbu levazımın cümlesini cânib-i

ûrîden virilmek üzere fakat temellük-ü hafır-ı küşâdı ve taşların kat'ı ve yonması ve nakli e kirâc ve ana dâir masârif kendi üzerlerine olarak Sengi beyâz tomrûğundan yonma kirec e kaynak olmak şartıyla hin-i hitâmına kadar te'min ve müstahkem koyuncî bendinin müceddeden bina ve inşâsını hisaben beher zirâ'ı yigirmidört ğuruş fiyât ile mâ'denci usta başısı dimitriyle bazarlık itmiş oldukları

8.ci işbu yedinci bendde zikr ve beyân olındığı vech üzere usta başısı Dimitrî zimmi koyuncî bendinin müceddeden bina ve inşâsına bed' ve mübâşeret iderek ihsân-ı 'âdet-i şâhâne buyurulan meblağ-ı mezbûr vefâ itmediği cihetle bend-i mezkûr noksân olarak ta'til olunub inşâsını edâyaya muhtac olacağından mersûm Dimitrî zimminin şimdiye kadar sarf olmuş olan kirâc ve taşlarından mâ'adâ beher kıntarını ikiyüz kiyye olmak üzere binaltıyüz kıntârî mütecâviz dağlarda yanmış kirâcî ve ikibin 'adedi mütecâviz yonulmuş ve ikiyüz 'aded yonulacak ve beşyüz mikdârı dolma taşları mevcûd bulunduğu.

9.cu ta'miri lâzım gelen kızıl harığın bendinin taraf-ı yesârında bulunân demir kind ile som karkîr ayakların inşâsını ve yetmişbeş zirâ' arzında kalan tût ağaçları vesâir kereste ile rabt olunub derunu taş dolmâsıyla (?) bend olunmasını bâlâsından vustada olan mezkûr ebniyelere lâzım olan eşyâlardan demir kind ve ber kurşûm ve tut ağacı ve taşların kat'ı için barut ve işbu levâzımâtın cümlesi cânib-i mîrîden virilub vesâir lâzım gelecek eşyalardan taşların kal'adan hedmiyle nakli ve kirâc ile nakli ve kereste vesâir masârif-i bina üzerlerine olarak Kızıl bendin tekmîlen ta'mîr ve inşâsını yigirmibin ğuruş ve Koyuncu bendinin müceddeden inşâsını cismen beher zirâ'ını yigirmidört ğuruş olarak cümlesini mâ'denci ustâlarından Dimitrî nâm zimmi ile bâzârlık olmuş olub bir noksân ve kusûr ve tekâsül ve sekte bir mazarrat vâki' olur ise masarifâtî tazmîn olunmak üzere karar virilmiş, olduğundan vech-i meşrûh üzere tarafeyn 'amel idüb hilafında bulunmamak mukâvelesiyle cânib-i meclisten yed-i mersûmâ bir kıt'a mazbata i'ta olunmuş olduğu.

10.cu bend-i ûlâda zikr ve beyân olunan nehr-i berdânun taraf-ı yesârında vâki' Efsun Koştamir karalarının arazîlerine Koyuncî harıkıyla cereyân idecek mâi bendinin vâsıtasıyla ahz idüb üzerlerinden dökülen mâ'dan Kızıl harika kifâyet mikdârı bendinin vâsıtasıyla çevirüb fazla sarf eylediği mâ'dan mukaddem cüz'î ta'mîr olunmuş nehir bendinin vâsıtasıyla bir mikdâr yedinci harıkından cârfî ve derûn-u şehirden geçüb etrâfında

olan bağcaları ve cânib-i nehir kurâlarında bulunan arâziyi sakiy ve irâde idecek İn'az köyüne dökülmekte isede def'i mazarrat için nehr-i berdâne dökilecek harka şehir harıkı mesmiye olduğu

11.ci mezkûr şehribendinin üzerinden sarf eylediği ma'dan beg degirmânının bendi vâsıtasıyla bir mikdârî dahî ahz olunub harıkından cerâyânıyla nehr-i berdânın üzerinde vâki' cistr-i kebîrin civârında ber mûcib-i resm Ramazan oğlu evkâfindan harebe nâil olduğundan müteveffâ İbrahim Paşa'nın müddet-i hükümetinde dört taşlı olarak ta'mîr ve inşâ ta'mîr itdirüb senevî otuzbeşbin gürüş îrâdına mütehammil beg degirmanı demekle meşhûr metin ve müstahkem degirmen 'ale'd-devâm işlemek üzere lâkin müteveffânın în-i 'azîmetinde degirmen-i mezkûrun derûnunda bulunan degirmencilerin 'adem-i likkatlerinden ve ihmâl-ı tekâsullerinden mâ'ların kesret-i vakfî bendin başında olan harıkın kapusunu kapamayûb ve savağın kapusunu açmayûb küllî mâ'n terâkümüyle şîşüb ma'zî mahalleleri za'îf olmak hasebiyle harıkı mezkûr ziyâdece münhedim olduğundan okuzseneden berû mîrinin bin dönimini muattal kalûb dört senelik îrâdiyle ta'mîr ve inşâ olunacağını mübeyyin bâ ma'rifeti 'âcizî işbu mahalle şerh ve beyân kılındı.

12.ci mezkûr beg degirmânının bendinden sarf olan mâ'dan tokuz 'aded harıkı Turbâz bendinin vâsıtasıyla kifâyet mikdârî ahz olunarak vakf degirmenlerini işledüb nehrin kenârından cereyân iden Zurbâz harıkının mâıyla tahtında bulunan bağcaları sakiy ve zer' derek sâlifi'z-zikr cistr-i kebirin ittisâlında bir degirmeni dahi işletmek ile nehr-i berdâne dökülmekte olub bâlâda bend-i ûlâda ve sâniide zik ve beyân olunân kadîm kızıl ve koyuncu harıkları hafr-ı küşâd arandığında cârî olacak mâlâr ve mezkûr kızıl harıktan nefrez ince harık üzerinde kadîmi ikî taşlı iken sonradan üç taş daha 'ilâve iderek müceddeden inşâ olunmuş beş degirmanı ve şehir harıkına cârî olan mâ'ların fazlasında.

Nehr-i berdanın killeti vaktinde tahtında bulunan ve kadîm vakıf degirmenlerinin ahi mu'attal kalmasına dikkat olunacak bir kıyfiyyet olduğunda mezkûr harıklar açıldığı akit câri olacak mâlar ve l-hâletü hâzihî harıkları açık olup cereyan eden mâları mahalli revki'lerinden mazarratını def' iderek mine'l-kadîm mâ' cereyanlarına itibar olunacağı.

13.cü Nehri berdanın üzerinde müddet-i medideden beru koyuncu ve kurşunlu

kızıl ve şehir-u beg ve zorbaz ta'bir olunân bendlerin vasıtasıyla nehr-i mezkûr cevriyle id-i kadîm harıklarından mâ'ların cereyanıyla nehr-i berdânın taraffeyninde kâin cânib-i ır ve etek-i Efsun ve Koştamir nahiyeleri karalarının arazilerinde olan cemî'î husulâtlarını saky edup kasaba-i Tarsûs'un hammamları ve bağçaları ve değirmenleri ve alisinden cümlesi ism-i nehr-i berdânın taksimiyle intifa' ve idare olarak koyuncu adinin noksanının tekmili ve harıkının küşâdı ve müştemilatının tekmlen mâ'in cereyanı ta'miri hıtam bulan kızıl bendin üzeri bir zira' altı parmak irtifa'landırılması ve harkının şadıyla ince harıkın mâ'î kızıl harıktan cereyan ederek mezbûr mâ'ların tahtında bulunan zilerde zer' olunacak miri çeltikâtına ve sisam zer'ine ve bağçalara mâ-i mezkurların lli menfa'atı olacağından karîbû'z-zaman arâzi münbite olarak husûle gelecek mahsulât ıb-i mîriye intifa'î ve ehâl-i fukaranın birbirlerine medar-ı külli olacağı bedîdar olmağa ıcağı mezkûr fi'l-cümle ahalisi hakipayi kemia eseri hazreti padişâhiye ilâ yevmi'n nihâye 'âvâtı hayriyyeye mudam ve evkât-ı gûzar olacaklarını mübeyyin ber müktezây-ı 'mûriyet işbu lâyiha-i çâkerânem tahrîrine bâdi kılınûb bâki emr-u irâde hazreti men ü'l-emrindir.

Sahife 18

Belge 21

Bais-i defter-i oldır ki

Adana Eyâleti dahilinde Tarsûs Sancağında kâin koyuncu Hark ve ndlerinin müceddeden bina ve inşâsıyla Kızıl Hark'ın küşâdı ve bendinin tamiratı susına mukaddemân sudûr buyurulan irade-i şâhâne ve ihsan buyurulmuş olan zellibin ğuruş vefa etmemekle mezkûr koyuncu hargı ve bendinin binası hıtâma şid olmamış olup noksanının keyfiyetinden bahisle sancağı mezkurdan bâ muztar inha ve arz ve isti'zan olduğuna mebni bu def'a mezkûr harkların ve ndlerin keşfi ve ta'mirine şerefsudur buyurulan fermân-ı 'ali mantûkunca eyalet-i mezkûr müşûri atufetlü Mustafa Paşa hazretleri ve mâl müdürü rifatlü Mustafa Akkı Efendü ve Tarsûs Kaimakamı Rifatlü Mahmut Beg ve 'azâ-yi meclis arifetleriyle ebniyenin usta başısı Dimitri Zimmî ve bâ emiri 'ali me'mur

abarı bâlâsına kadar şol koyuncu bendinin müceddiden inşası

Tûlen	Arzan	Bir	Kudden
44	8	10	8	18
11	8	10	7	18
18	8	10	6	18
15	8	10	6	18

Koyuncu hargının hizasında mürtefi' bulunan zemini tabana müsavi oluncaya kadar hafr-ı turab olunarak nakliyle mezbur bendin verasının tesviyesi

Arzan	Tûlen
55	60

Suhuletle bendin temelini ve som divarlarını inşasının hususuna iktiza eden mezkûr bendin verâsının bâlâsında kavak ağacından üç sıra iki kat tûluna yatırma tabanlı dört zira'da bir kebir kirişten çifte bağlama ve kazıklı ve bir tarafı payandalı ve mismar ile rabtlı etraf-ı erbası birbirine mülâsik salma ağacından kazıklı tarafı dahillerinin veraları hasır kaplı derunları turap imla sanduklu, kezalik nihayetinde tarafeyni kirişten çifte bağlama ve kazık ile aralarına tûluna geçme birbiri üzerine yatırma salma ağaçlı, kezalik derunları hafr-ı turab nakliyle imlalı cereyân-ı mâ-i bir tarafa çevirmek için sanduklu olarak müceddeden ahşab bendin inşası

Tûlen	Arzan	Kudden
66	8	3
66	4	2

Hargın hizasının etraf-ı erbası hafr-ı esas ile seng-i beyazdan harc ile Sakfa müsavi Kârgir divarlı kebir kirişden yatırma tabanlı üzerî salma ağacından beş parmakta bir kirişli ve mismar ile rabtlî kezalik üzerî kamış kaplı dökme turab puşide sakflı salma ağacında kiriş ile tahtadan sakıflı derûnu döşemeli ve iki 'aded kapulu ve arçaklı ve kanadı kepenkli ve kilitli olarak âlatları muhafazasına mahsus

buyurulan mühendishânei ber rütbe-i hümâyun binbaşlarından hamiyetlü Muhammed 'İzzet Efendî ma'rifeti ve marifet-i şer-'i şerîf ve cümle ittifakı ile müceddeden bina ve inşâ olunân bendin ve bundan sonranın üzerine ilave olunacağını ve vech-i iktiza eden yaya duvarlarını mezkûr bendin noksan kalan mahallinden hafr-ı esas ile tekmiline kadar müceddeden bina ve inşasını ve koyuncu hargının hafr ve küşâdını ve mecrasının bâ'zı mahallerinde dere ve tarik tesadüf eylediğinden yolcuların ve mâin mürûrû için müceddeden kârgir köprülerini ve bazı mahallere divarların inşalarını mecrasında bulunan taşların katı'larını ve tekmil olunmuş olan kızıl bendin tamiratlarını ve hargının hafr-ı küşâdı ve köprülerini keşf kuzar birle defe'atle varulup ziyâdece dikkatle enbiyey-i merkûmeleri yegan yegan rü'yeti keşf ve mesahe iktiza eden resimleri ahz olundığını beyân tamîr-i derdest buyrulan kızıl ve koyuncu hargları bendlerinin başka başka keşf-i evvel ve sâni defterleri terkîm ile herbirinin esâmileri bervech-i tafsil zirde zikr ve beyân olunûr. 65. C. 27.

Keşf-i sâni hitam bulmamış olan koyuncu bendinin mevcûd bulunan ebniyeleri nefsi Tarsus'a bir saat mesafesinde nehr-i berdanın üzerinde hedim olmuş 'atik koyuncu bendinin verasını hafr-ı esas ile. Derûnundan huruc eden mâ-i tulumbar vasıtasıyla çeküp ve çağıllı kumu hârice ihraç ederek temsil-i kaderiye kaldığı halde kırk zir-a tûlunda on zira 'arzında çürük bulunan mahalline salma ağacından biri üç olarak zirâ'da bir beşer adet kazık ile asfaralı tarafeyni seng-i beyaz tomruğundan kaba taraktan çıkma halis harç ile memzuc bir zira' kadarında temlîlile tûlunda beş zir-a'da bir bâlâsına değin bölme misüllü bağlama divarlı kezalik, tarafını seng-i beyaz tomruğundan bir zir-â' cisminde taşçı kârî temiz yonma mezkûr harç ile memzuc ve bir zirâ' kadarında zemine çıkınca som kârgir temelli kezâlik üzeri taşların dolma yüzleri lamba küşâdıyla tûluna ve 'arzına kebir kırışdan zira'da bir gizli hatıl ve beştivanlı kebir mısınar ile rabtlı kezâlik tarafeyn-i mezkûr yonma taştan demir kind ve kurşum ile merbût mezkûr harç ile memzuç balasına çıkıncaya kadar sınıam kârgir divarlı ve derûnı seng-i beyaz tomruğundan halis harç ile rıhtım sanduk imlâlî bermûcib-i resm verası zemîne ve

ameleye nân-ı azîz bişirmek için anbar ile furunun müceddeden inşası

Tûlen	arzan	Kudden
16-18	7	4 bina
5-18	5	4 furun

Derûmî bir zirâ' kadarında hafır-ı esasiyle dört zira'da bir kirten vusta dökme tunlu üzerî ve etrâf-ı tabanlı ve makaslı çam ağacından zirâ'da bir alma kirîşli ve kuşaklı kerî kamış kablı zemine onyedisinde sakflı ikişer 'aded tahta kapulu kerestenin ve nelenin muhâfazasıçün anbarların müceddeden inşası

Katıyat Beheri

6		
tûlen		arzan
-----		-----
12		7

Mezkûr koyuncu bendinin harıkında Ebû'l-hâdî meşagahında ba'zı tesâdüf iden şların katı'aların külünkleriyle beg hafır turâbını ihrac ile mâ'in mecrâsının küşâdı ve sviyesi

Tûlen	Kudden	'arzan
-----	-----	-----
1362	12	2

Berây-ı keşf-i sâni ve inşaları hitâm bulmasından Kızılbendin ta'miratları berâtîb-i resmî nefsi Tarsûs'a yârim sâ'at mesâfesinde vâki' kızıl bendin taraf-ı yemîninde e'vastında hafır esâslarıyla kal'a'dan nakl olunân sengi beyâz Tomrûğundan teceddüd kind e'zebâne ile rabtlı kum kirec harcıyla memzûc som dîvâr yüzlemeli derûmî kezâlik tâş ve arc ile rıhtım imlâhî metîn ve müstahkem olarak Kârgir ayakların müceddeden inşasını

Kata'ât

Tülen	'arzan	Kudden
9	3	1
4	4	9

Ber mûcib-i resm mezkûr ayakların mâbeynine Tut ve Kavâk ağaçlarından tarafeyn ve vusta tûluna yatırma tabanlı kezâlik zarûrî mezkûr ağaçlardan uçlarına ve hizasında bûlunan kavaklara delik huğ küşadıyla beş zirâ'ıda bir kebir kirişden geçme kazıklı babları kuşaklı ve mismar ile rabtlı kurbuna çıkınca dört kat kavâk ağaçlarından tabanlı ve bağlamalı tarafeyn-i salma ağacından bir birine mûlasık kazıklı derunları sengi beyâz tomruğundan rıhtım imlasıyla sandıklı üzerî tâş tutmalı mâ'in cereyânını men için kızıl bendin ta'mîr ve inşâsı

6	Tülen	6	'arzan	Kuden ?	tansîkan?
18	35	18	6	7	
	10		5	7	

Mezkûr kızılbendin ve degirmende bulunan taşlık mahalli bârûd ile İndaht ve külüng ile fekk ve ihrâc olunarak harıktan mâ'in cereyânı için hafır ve tesviyesi

Tülen	'Arzan	kudden?	Tansikan
15	4	12	1

Mezkûr kızılband'in harıkı hizasında aktarılması lâzım gelen mahalle hafır-ı esâs ile mevcûd tâşıyla kûm kirac harcıyla memzûc kârgir divarın inşâsı

Tülen	'Arzan	Kudden ?
300	12	12
	1	2

Ber mûcib-i resm mezkûr kızıl bend'in bâlâsına harkının hafr-ı esas ile şehrin kenarında kal'a'dan hedm ile nakl olunân sengi beyazdan yonma kûm kirâc harcıyla memzûc som divârlı ve kemerli ve mâ'in kenârı kezâlik divârlı sürme tahta kapulu harıktan cereyân iden mâ'ı taksîm itmek için müceddeden divârı'nın inşâsı

6	Tûlen	'arzan	kudden ?
12	-----	-----	-----
00	07	1 8	5 18
	04	1 8	4 00
	16	16 ?	3 00
minha olunacak kemerin açıklığı			
tûlen	'arzan	kudden?	
3	000	-----	
4	1	2	
	1	12	1

Bâlâ'da zıkr ve beyân olduğu vech üzere kızıl ve koyuncu harıkları bendlerinin inşalarında müceddeden yapılmış olan âletlerin bâki kalân köhneleriyle mubâyâ'a olunân kurşûn ve demirin bakayaları tarsusda yeni hânın müste'ciri şehir Emîni Hacı Ahmed ağanın odası altında vâki' mağâzada mahfûz olan enkazların esâmîleri

iki ağızlı kazma	nısf bahâ	külünk	nısf bahâ	tonba	nısf bahâ
12	240	51	240	5	4
78		306		622	500

nacâk nısf bahâ	tahra?	para nısf	dökecek	nısf bahâ	
122	ğuruş?	bahâ	ğuruş	para	
	9	160	6	300	
	26		45		
büyük matkab					
1 para nısf bahâ	Çivî	nısf bahâ	mil	para nısf bahâ	
72 300 üç kıyyetek	14	21	6	60	
	11	40	9		
kâşık	nısf bahâ	orta kazma	200 nısf	küçük	—?— nısf bahâ
7	60	1	bahâ	9	140
102		5		312	
külünk	nısf bahâ	tulumba timen	para nısf bahâ		Kebce
2	para	3	400		300 nısf bahâ
40	800	400			5
Burğî	nısf bahâ	kanca	nısf baha	kebîr	mesih?
1	ve para	2	ve para	1	nısf bahâ ve
12	60	6	120	2	para
					8
Cinal	nısf bahâ ve	bir zîrâ'	tûlunda	Tek huri	Haan timur
1	para	8	80		522 80
12	60	16			1044
Kurşûn	para	nâl para		Çelik	para
2312	108	6 para		2	220
51		12 80		11	
5242	16				

tulumbâ sülüs bahâ	Çelik	sülüs bahâ
2	2	para
1000	100	200

Yekun ğuruş

36 8229

berây-ı keşf-i evvel koyuncu bendi harıkının noksan bulunan ebniyeleri müceddeden bina ve inşası hitam olmamış olub noksan kalan koyuncu bendinin nihayetinden saf-ı esâsileriyle zemini kumsal ve sulak olduğundan kesbi metanet için salma ağacından biri dört olarak zira'da bir dokuzar 'adet kazıklı nim zira'da bir kebir kırışden yatırma ban ile zira'da bir beşer enlî ve mismar ile merbut halis harc ile kârgir askara rıhtım imlâfi rafeyni sengi-beyaz tomruğundan yonma timur kenar ve zebâne ile rabtlî mezkûr harc e memzû' som divarlı derunu sâbiki misüllü tûluna bölme divar ile rıhtım imla sandıklı ezalik vechine nemli bermad ve mâ'in sukûtuna hâil olmak için bile divâr muhafazasının tekmilî kezâlik üzerî temur kind ve kurşun ile yontma sengi beyazdan döşeme tesviyeli müştemilatı tekmil-i metin ve müstahkem olarak som kârgir koyuncu bendinin müceddeden ina ve inşası

tulen	arzan	kudden	müceddeden bina ve ina olunacak bendin
77	8	10	ebniyesi
			furuht
15	9	8	kadîm bulunan ebniyede üzerine inşâ olunacak
			döşemesi
112	4	1	müceddeden ta'mîr olunmuş olan ebniyenin
			noksanı
			vechine iktiza eden Paye divarları
85	6	1	
131	4	2	

ber mûcib-i resm-i külek boğazı nâm mahalde ve Kürd Musa ve Zaralı derler ğlu ve Tekeli ve Tekfur karyeleri hark üzerinden murûr-u 'ubur için iktiza eden tarıklara arafeyn-i hafri esâsı ile sengi beyazdan yontma timur kirec ve kurşun ile rabtlî hâlis harc e memzuc som divarî ve kemerlî üzerî kezâlik harc sarğılı ve döşemelî müştemilatı tekmlî kârgir köprülerin inşâ'sî

tulen	arzan	kudden	minha olunacak kemerlerin açıklıkları
6	6	4	katiât
			tulen arzan kudden
			6 3 2

Sahife 22

Belge 22

Efsun nâhiyesi cebellerinden cereyânıyla nehr-i berdana dökülmekte olan Efsun deresinin üzerinden koyuncu hargıyla cereyan edecek mâî geçürmek için tekeli karyesinin taraf-ı şarkisinde vâkı'-ı mahallî mevki-i hafri esasıyla taht-ı sulak ve kumsal olduğundan kesb-i metânet için altı zira' tulunda salman ağacından biri dört olarak dokuzar adet kazık nasb ile üzerî kebir kirişten nimzira'da bir yatırma taban ile bir zira'da bir arzına beştivan asfuralı üzerî kadîm kireç harcıyla taşlı zemine müsavi oluncaya kadar kârgir divar ile rıhtım imla temelli kezalik sengi beyaz tomruğundan yontma Timur kindden ve kurşun ile rabtlî, kezalik harçla memzuc som divar ayaklı, dâhile ve hariice müselles, pâyelî, üzerî kemerli ve sarğılı seng-i beyaz menzilesinden som divar misüllü, döşemelü, tarafeyni seng-i beyazdan birbirine lamba küşadıyla geçirilmiş ve zebâne ve kurşun ile merbut som divarlı dövme kalaylı, mâin cereyanı için kârgir köprünün müceddiden inşasına

Kudden	Tulen	Arzan
900	32-23	6-6 som kargir köprüsü
-----	-----	-----

100	108	1-3 Kenarının som divarı
-----	-----	-----
1-12	18	6-6 zemini
--	-	-
500	100	1-18 Som sülüs parası

Minha olunacak kemerlerin açıklıkları

Kudden	arzan	Tulen
3	6-6	29-16

Kürt Musa ve Tekeli ve Berali ve Kamber İbaki ve teznik karyelerinden mürüriyle Adana ırmağına dökülecek koyuncu hargını müceddiden hafr-ı turab ile küşad ve inşası

Kudden	Arzan	Tulen
3	6	58125

mezkûr koyuncu harkının mecrasında bazı mahallerde iktizası üzere zemini hafr-ı esas ile seng-i beyaz tomruğundan yonma, kum kireç harç ile memzuc ve kârgir divarların müceddiden inşası

Kudden	Arzan	Tulen
2	1-1	457
3	1	92
1-14	1	80

Mezkûr koyuncu harkının mecrasında bazı mahallerinde tesadüf eden taşların kat'ları külüng ile fek olunarak hafr-ı ihraç ile hargın küşadının tesviyesi

Kudden	Arzan	Tulen
2	4	6000

Mezkûr koyuncu hargının başına etraf-ı erba'ası Kiriş ağacından çerçübeli derunu salma ağacından kurt ağzı geçme kirişli, üzeri timur tahta kaplı nihayeti temur baba ve mikraz ve sütun payanda ve zincir ile rabtlı inşâ olunmuş taş bedveye inbud kakmaya

ihulet için mâî taksîm için su kuyusunun müceddiden inşası

Kati'ât	Arzan	Tulen
	3-12	40

Mezkûr koyuncu bendinin noksanının inşası hususuna iktizası lâzım gelen mezkûr bendin bâlâsına kavak ağacından üç sıra iki kat tûluna yatırma tabanlı dört zîra'da bir irişden çife bağlama ve kazıklı ve bir tarafı payandalı ve mismar ile rabtlî etrâf-ı erba'ası birbirine mulâsık salma ağacından kazıklı tarafı dâhililerinin veraları hacir kablı derunları afr-ı turab nakliyle uslûbu iki sıra sandıklı cereyân-ı mâî çevirmek için müceddiden aḥşab bendin inşası

Kudden	Arzan	Tulen
95	6	3

Bendi sâlis'de zîkr ve beyân olunduğu vech üzere ta'mir ve tecdidî mütenâsib ulunan kızıl bendin vasıtasıyla İnce harıkın mâîni bendi kadîm kızıl harıktan cereyan için tiza eden müktezây-ı ebniyesi

Keşf- evvel

Ber mûcib-i resm harıkın ağzından vasatına uyun ayağına varınca sengi beyaz omruğundan yonma timur kint ve kurşun ile rabtlî halis harc ile memzuc som divarlı noksanının bendini tekmilen kızıl bendin ta'mir ve inşası

Kudden	Arzan	Tulen
90	2	1

Ber mûcib-i resm ta'mir ve inşâ olunmuş kızıl bendin kârgir ayaklarının esâsı âbıkı misillü iki sıra taş döşemelî bendinin tekmiliyle tec'di ve inşası

Kudden	Arzan	Tulen
35	6	1
10	5	1 Tansifen

Mezkûr ince harıkın ifraz olunân mâ'in bahr-i seyfe dökülecek mahalline değin afr-ı turâb ile ve ol harkın müceddeden küşâd ve inşası

Tûlen	arzan	kudden
20000	6	2

Mezkûr kızıl harkın mecrasında ba'zı mahallede iktizası üzere zemini esâsî ile seng-i beyaz tomruğundan yonma kum kirec harc ile memzuc kârgir divarların müceddeden inşâsı

Tûlen	arzan	kudden
62	3	6
120	2	4

Mahrûn ve Ulaş ve Gökcelu ve Elvanlı kazalarına ve Mersin iskelesinin tariklarına müvâfık olarak murûr-u 'ubur için kızıl hark üzerine iktiza eden tarafeyn-i hafî-i esas ile seng-i beyaz tomruğundan yonma timur kişât ve kurşun ile rabtlî halis harc ile memzuc som divarlı ve emerlî kezâlîk üzerî harc ile sarğılı ve döşemeli müştemilatı tekmil müceddeden kârgir öprünün inşâsı

katiât	Beheri	Tûlen	arzan	kudden
6		6	6	4

minha olunacak kemerlerin açıklıkları

katiât beheri	Tûlen	arzan	kudden
	6	3	3
	6	4	1

Palu'da tokuzuncu bend'de zikr ve beyân olunân şehir harkının hafî-i def'î ususunda 'Ali efendî karyesi ve Mar'aş karyeleri taraflarına hafî-i esâs ile seng-i beyazdan yonma kum kireç harc ile memzuc som kârgir divarlı şehir harkına üç kit'a bend ile su kuyularının müceddeden inşâsı

katiât beheri

Tûlen	arzan	kudden
12	3	6

Sahife 24**Belge 23**

Adana eyaleti dahilinde Tarsûs sancağında kâin kızıl ve koyuncu harkları
 andlerinin keşf ve tamirine irâde-i seniyye taalluk buyrulmuş olmağla ebniye-i
 ezkurelere sarf olunân ecnas kereste ve eşyâyı sâire defteridir ki bervech-i ati
 kir ve beyân olunûr. 1266/ C. 29.

Kavak Ağacı	Tûlen	Arzan	Kereste mâ'a nakliye	
adet	20	14	62	5200
1			66	5600
Turbe-i libar Tağan ağacı(1)		Kebir Kiriş Ağacı(1)		
Tûlen(8)	Arzen(12)	Tûlen	Arza	
62	260	6-13	4	
66	128	60	5	
Ağacı 1		Mâ'a nakliye		
Tûlen 5-8	Arzan	62	330	
	5 5	66	360	
	5 6			
salmaağacı		Kiriş ağacı		
Tûlen	Arzan			
62	Med(5)	2	62	14
			66	16
Ufak kiriş		Usta Kiriş ağacı		Çam ağacı
Tûlen	Arzan	62	240	Tulen Arzan
62	42	66	280	5-8 9 2 62 65
			5-12	66 85

Sakız ağacı				Ferik Demiri	Çelik
Tûlen	Arzan	Barut kiye		Yekun	62-220
5	9	62	40	66 - 85	66-240
		66	50		

Kürek, Mismar

rıhtım için bir zira' Hasan'da sengi-
beyaz tomruğunda kat&î üç zirâ' sengi-
beyaz tomruğunda kat'ıyla beş tarafı orta
tarıktan çıkma

	Tûlen	Arzan	Kudden
	1	1	2
	1	1	17
	1	1	14

Sahife 25

Belge 24

Adana'ya mülhak Tarsûs'da kâin koyuncu ve kızıl harkların bendlerine sarf lunân ve bundan sonra sarf olunacak ecnas kereste ve eşyayı sâirenin ber mûcibi âde-i seniyye inşasına bed' ve mübaşeret olunduğu târihi olan altmış iki enesindeki râyicileri ve işbu esâsı hâleki altmışaltı târihinde olan râyicileri bu erre meclis ma'rifet-i ve marifet-i şer-'i şerîfe ve bâ-irâde-i seniyye bend ve hark-ı mezkurlerin keşf ve mu'ayenesine ve harita-i mevzı'asına me'mur ve ta'yin uyruhan mühendishane-i berriye atûfetlû binbaşılardan kıymetlû Muhammed İzzet Efendî bendelerinden istirham olunarak bâlâyı mazbatada yegan yegan üsn-ü mâhiyetlerini mübeyyin terkîm olunân defterden müsteban buyurdığım me'razında mazbata-i acizanelerimiz takdimine ibtidar kılındı. Ol babda emir ve farman Hazreti men lehü'l-emrindir.

el-abdurra'î	El-Abdurrai	el-Abdurra'	el-Abdurra'î	el-Abdurra'î	Kaymakam
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Livâ-i
Ali	Ömer	Esseyid	Müft-i	Me'mûr-u	Tarsûs es-
	Hulusi	Muhhemd	Tarsûs-i	Tarsûs es-	seyyid
		Emin	Muhammed	seyyid Hafız	Muhammed
			Hilmi	Abdullah	

Sahife 26**Belge 25**

Karamercan hanında mütemekkin îken bundan akdem bilâvaris-i zâhir nürd olan Darendeli Közük veledi Artin ibn-i Toros nâm mürdin muhallefâtı ânibi beytü'l-mâl me'murî Muhammed efendî marifetiyle furuht ve Adana emval andığına teslim olan kassam defteridir ki bervech-i ati zikir ve beyân olunur.

56.B.21.

Esb Nakliye	Müsta'mel Meşlah	Kemer Kolan
20	35	7
Müsta'mel Aba hrdavat	Mustamel Yorğan minder	musta'mel antârî
13-2	ve yasdık	8
	120	
Terazi	dibek eli	Tîmur hrdavatları
32	13	142
Çaput	Bakır Tabak Gömlek ve	Bakır Sahane Musta'mel
121	Terlik	çizme
	6	5
Sandık	Tencere Düğen daşı	Bakır kabak
2	50	6
Bakır Simine	Yağ tavası	Tencere

13 ₂	9	12	
Tencere mâ'a	alacağından zimem	Dügen ve Saban	
14 ₂	18	41	
Berber Karaoğlıdan	Körkoko'da zimem	Pertek Demircî	
100	150	Merdmuş'da zimem	
		200	
huruht olunân el-esb	Tütüncü kebuliden zimem	Katran batman	
208 ₂	4	21	
		540	
pernek			
5			
Yekun Cem'an	minhe'l-ihracat	resm-i kısmet	ihdariyye
137	mâliye hazinesi rusumû	29	12
	47		
kaydniyye	lâşe masrafı	varaka parası	sahha'l-bâki
2	35	1	921

Mürd-ü mersumun Darendede cânibinde karındaşı oğlu Folkon zimmî ve Agop gelüp bâ müsbit Elvanzâde yedinden muhalledâtı alması i'lâmıdır 67.S.13.

Sayfa 26

Belge 26

Suvari zabtiye bölüklerinden 2 bölük altıncı çavuşun altıncı neferi olub bundan akdem bilâ varisi zâhir Elbistan'da fevt olan Kütahyalı Mustafa b. İsmail nâm müteveffa'nın muhalledâtı Elbistanda bir kıt'a defter kassam'a rabt olunmuş isede müteveffây-ı mezkûr'un Adana emvâl sandığıında Güzeşte mâ'ası olmağla bu def'a beytü'l-mâl me'murî Muhammed efendî marifetiyle müteveffây-ı mezkûr'un yekun muhalledâtı terkîm olunarak Adana Sandığına teslim olan Kassam

defteridir. **66. B. 20.**

Elbistan defterî kassâmı mûcibi üzere İzmir'deki mebnâ

12

beş mâh yirmiiki günlük Güzeşte ma'aşı

798

Yekun 811

013

70101

Elbistan defterî Kassâmı mûcibi üzere fazla görünmüş olan 13 ğuruş
Elbistan beytü'l-malî zimmetinde görüldüğü

Minhe'l	İhrâcât	
mâliye hazinesi rusumî	resm-i kısmet	Kalemiye
16	23	12
varaka-i sahiha	sahha'l-bâki	
1	736	

Sahife 27

Belge 27

Cânib-i hicaz'dan hîn-i i'âdesinde derastî olan Medîne-i Adana'ya vüsûlünde müteveffa Kayseriyeli Şeyhü El-hâc 'Ali Efendî nâm müteveffaa hâl-i hayatında mevcûd muhallelâtını aynen cânib-i avdetinde olan vârislerine isal ve teslime liebeveyn karındaşı işbu râfi'î l-kâm Şeyh Muhammed nâm kimesne vasiyyi nuhtâr ta'yin etmiş olduğu beytü'l-mâl tarafından (?) menla Muhammed muvacehesinde şâhid be 'âdileyn ile subût (?) olmağla ber vıfk-ı şer'î muhallelât-ı nezkûr müteveffanın vârislerine teslim etmek üzere 'aynen teslim olan eşya defteridir. **66.R.21.**

	Kat re's	Kürek	Seccade	Antari ve fes ve sarık		
	500	1	1	2	1	1
		40	20	10		
Köhne antari	Gömlek	Yelpaze	Peşgir	Kuşak	Hegbe	
1	2	4	1	1	8	
11	10	8	2	5	15	
Ton	Keyfe	Kemer				
1	1	1				
2	3	3				
Yekûn	<hr/>					Cem'an
	62					
Minhe'l	<hr/>					İhrâcât
resm-i	kaydiyye	mahdar				
kısmet	1	başlık				
15						
Techiz tekfin	Sahha'l-bâki					
120	482					

Kadîm biemrillahi te'âla fevt olan Tokadî Leylâ binti Muhammed 'Ali nâm hâtun ile sulbi olmağla sağîr-i merkûm validesi mezbure mezkûr varis-i mezburlar ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile mâ-halle-i mezkurda olan muhallefât ile Mersin iskelesinden ber vech-i âti zikir ve beyân olunûr. **66.R.27**

Mahalle-i mezkurda vâki' iki bâb fevkânî ve tahtânî menzili zevcesine mevhubê olan menzil'den başka

Döşek	Yasdık minder	Köşe Yasdığı mak'ad	Kılıç simli
3	8	52	1
115	240	4000	245

Nuhas kıyye	Sandık	beyaz kuh	Şâl kısve	Şişeler mâ'a çanak	
51	1	102	162	48	
	15				
şamdan fener	Post ve Şalvar	Çıbık mâ'a tåkım	Çuka kabli kürek		
50	55	35	150		
Maşlah	Sa'at	Perde ve mulka	Tarsûs'dan gelen Gömlek ve fanile ve		
88	320	31	pirinç ve terlik vesairleri		
			140		
Fânus	saçma ve barut	Bardaklar	Lüle	Frengi	
26	25	11	9	22	
Siyah Şişeler	Camkâk ve örtü	Tahra ve balta		Berat	
10	16	35		45	
Berber aynası	hırdavat	Sandık		Surub	
20	3	40		7	
beyâz kuh	Pirinç	Tüfenk	en'ân ve	Yorğân	
26	21	25	hurdâlar	5	
			26	180	
Yastık	mak'ad minder	Tüfenk	seccâde	kilim	
150	2	20	2	2	
	150	100	100	150	
Sandık	tebiî	bıçak	kahve tabağı	---- ve pirinç	hurda külek
2	55	40	26	7	15
20					
şal	mühür	fes	simlî çakı	çanâk ve kalem	
25	50	70	10	tepsisi	
				20	

Bardaklık	Kalbur	frankî	Çanâk	berât	ğalbûr
		25	5	45	3
çuka cübbe	bulğur ma'a çuvalı	pirinç	kundûra	rende	
90	36	21	20	11	
minder ve yastık	çanâk ve şişeler	sîm zarf	kalemtırâş		
11	22	1322		1	
					12
	kırbâç	sineklik	Ahmed begin uşağı bekir		
	1	1	de zimen		
	10	2	210		
Yekun			Cem'an		
Minhe'l		8823	İhrâcât		
bâ, vasiyyet techiz tekfin metevffây-ı mezkûrun Tarsûs mahkemesinde					
bâ müspit	duyûnu	nâzirî râşid efendî			
500		1874			
mehr zevce-i	resm-i kısmet	kaydiyye	münhasıra başlık		
mezbûra	161	11	8		
500					
Sahîh			el-Bâkî		

6800

hissa zevce mezbûra	hissa ibnü'l-mezbur	hissa ibnü'l-mezbûr
850	2975	2975

Kara Ahmedlî karyesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Palu'lu Temur'un Hasan nâm müteveffâ'nın mühalledâtı tarafeyn el-mâliye'den me'mûrzabtiye neferlerinden Muhammed Efendî ma'rifet-i ve ma'rifeti şer'ile terkîm Adana emvâl sandığına teslim olan kassâm defteridir.

muhallefâtî	bârgir kirası	zimem hacı	nakden
170	381	Ahmed'e	17
		7	

Yekûn Cem'an/ 423**Minhe'l _____ İhrâcât**

mâliye hazinesi rusûmı	Resmi kısmet ma'a ihdâriyye	kaydiyye para
19	12	20
Yusufa Şaîr	Ahmed'e deyn	techîz ve tekfin
Baha	_____?	50
15		8
varaka sahîha para		Bekir ağada
20		20

Sahîh _____ el-Bâkî

2934

Sahife 29**Belge 28**

Bâ'is-i vesîka-i şer'iyye oldurki

Eskice mahallesî mütemekkinelerinden Meyrem binti Karaoğlan nâm tarafından salına kara bet nâm sağır husûs-u âti'l-beyâni rü'yete vesâyeti huzûr-şer'î şerîfe ihdar-ı şer'de itdürdükleri işbu râfi'atü's-sifr Meryem binti Mânûk nâm nasrâniye müvâcehesinde üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm idub bundan bir buçuk mâh mukaddem işbu mersûmenin hâlik olân karındaşı İsvader veled-i manûk ibn Artin nâm zimmî mahalle-i mezkûrada vâki' mâ'lûmâtî'l-hudûd beyne'l-ehâlî ve'l-cîrân olân menazillerinden bir bâb tahtanî menzilinî bana ve bir bâb katran damını vasisi olduğım sağır-i mersûme surutıyla hibe-i ferâğat olunarak hibe ve teslîm idub bizler dahî olvehile ittihâb ve kabûl itmiş iken işbu mersume-i hâlik mersûmun muhallefâtına vâzi'atü'l-yed olmağla menâzil-i mevhubelerimize

nüdâhele ve mu'âraza'dan hâlî kalmadığına binâen keffi yedine tenbîh-i şer'î olunması bi'l-asâle ve bi'l-vesâya murâdıdır deyu lede'd-da'vâ ve'l-istintâk müdde'â 'aleyha musûme hibe-i mezkûraları külliyyen inkâr idicik müdde'îye-i nersûmanın da'vâa-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olundukda ba'de'l-imhâl ve'l-istihmâl şurût-u hibe üzerine ikâmeti beyyineden izhâr-ı 'aciz eyledikde lede-l-stiftâ müdde'î aleyha meryem binti Manuk nâm nasrâniyye ber vıfk-ı şer'î lede't-ahlif yeminle musaddak olmağın müdde'îye-i mezbûra meyrem bint-i Karaoğlan nâm nasrâniyye ahz ve vesayeti celîleye bi vechin şer'î müdde'â 'aleyhâ Meyrem binti Mânûk nâm Nasrâniyye'ye mu'âraza ve müdâhale ta'arruz olunmayarak nenzil-i mezkûreler müdde'â 'aleyha mersûmenin mülkü mevrusesî olduğunu nübeyyin işbu vesîka-i şer'îye terkîm kılınmışdır. Allahu te'âla ber mûcib-i nürâsele şer'îye 'amel oluna' C. 27

İzinnâme Hakkında Mektup

Sahife 29

Belge 29

Atûfetlû efendim hazretleri

Taşralarda 'akd ve nikah vukû'un'da nüvvâb tarafından virilen izinnameler çün herbir şekâvat olarak ziyâde akçe alındıktan mâ'ada (?) fevt olanların eresesinden dahi mürdiye ve sağıre resm alınarak adese ibtidar olindiğinden zikr olunân dahi ta'dîl ve tesmiyesiyle kalmış şey aldırılması îcâb-ı hakkâniyet lacağından zâtı hazret Evft'ül penâhî ile bi'l muhabere bedaret tezevvûc vukû'n'a uvvab canibinden virilecek beka ise üç ve seyib ise iki ğuruş harc alınmış ve mürdiye ve sufriye resmî merkûmadan fevt olanlar terekelerine kesb vukûf ile erese-i ğâbe-i ve hâzıra'nın emvâlî mavrûselerini muhâfaza kasdıyla mevsûğ ldiğinden sene-i mu'teber hazret-i pâdişâhın'da resm-i mezkûr'un külliyyen itifasıyla tebia-i merkûmeden vefât idenlerin terekesi keyfiyyeti ve verese-i ğâibe e hâzırası millet mecerred kocabâşları tarafından hûkkâm-ı şer'îye'ye ihtâr olunması diyet-i resm ahzına cesâret iden vech-i nefiyy suretde olmağla birinin

ahi te'dîb ve terbiyelerine bakılmasıyla berâber bu husûsa me'mûrin tarafından âimen takayyud ve ihtimâm kılınması meclis-i vâlâ'da tezekkür ve tensîb olunarak eyfiyyeti hâkipây-ı hümâyûn hazreti şehin şahiden (?) emir ve fermân isâbeti eyân cenâb-ı pâdişâhı dahi olmerkezde müte'allık ve şeref sudur buyurulmuş ve üreti hâli savb-ı tenâvüründen ve canib-i vâlây-ı müstehallinâhiden bi'l-cümle me'mûrin ve hükkâmı şer'î tarafına yazılmış olmağla ber mantûk emr ve fermân-ı hümâyûn hazret-i tâcîdar-ı nehr'ü dârâ 'atufetlerinde kâ'in mahallelerde bulunân hükkam ve nüvvâbu zikr olunân harc-ı mukarre'eden başkâ nâm akra bir şey bildirilmemesi emrinde mütemâdiyenin icrâsına dikkat ve nazârat buyurulmaları iyâkın'da mahsûsan tenbihat işbu şukka-i âsitânı terkime ibtidar kılındı.67.R.7

Sahife 29

Belge 30

Suvârî zaptiye neferlerinden olûb bundan akdem bilâ vâris-i zâhir fevt olan Adana mütemekkinlerinden Mahmûd efendi'nin oğlu Hafız Muhammed nâm nüteveffâ'nın mühâlefâtı beytül-mâl Emîni tarafından me'mûr zaptiye neferlerinden Muhammed efendî ma'rifetî ve ma'rifet-i şer ile terkîm olan kassâm listeleridir 11 C. 66

Fes	Yemenî köhne	Terlik köhne	'anterî köhne	yelek köhne
9	1	3	3	3
Gömlük köhne	Don köhne	Kuşâk köhne	Susam	
2	22	4	2	
Timur Tabarat		Yastık	cânib-ı miride rehin	
3		1	582	

Çekun

Cem'an

627

Minhe'l

İhrâcât

Mâliye hazinesi rusumu	resm-i kısmet	mahdariyye	Kaydiyye	Techiz
26	17	1	1	35
Dellâliye	ihsariye	Minha olunân	Hakim icrâ	veraka sahiha
12	16	74	10	2
Sahih				el-Bâki

455

Sahife 30**Belge 31**

Karalar 'aşireti ehâlisinden olub undan akdem fevt olan İsmâ'il nâm müteveffâ'nın verâseti zevcesi Bânû nâm hâtun ile sulbiye sağira kızı Hamîdeye velibeveyn hemşiresi Güllî nâm hâtuna munhasıra olmağla Karalar 'aşiretinden Menla 'Ömer nâm kimesne sağira-i merkûmaya vasiyy nasb ve ta'yîn olunarak mûhalledât-ı mezkûr sük-u sultanîde furuht ve meyanelerinde taksîm olân kassâm defterididir. **66.Ğurre-i Muharrem.**

Legen Kıyye	5	Tencere Kıyye	4	Kazân Kıyye	42	nûhas Kıyye	4
772		46		592		492	
Seccâde	Yatâk	Kilim	def'a	Tabanca	Seccâde	Çuvâl	
'aba	540	62	20	tek	11	282	
42	24			140			
kolân vesâir	çuval	'anterî	Tımar hurdâları	Kolân			
12	142	172	4	22			
inek ve düge	Kılınç	mısfî kısrâk	Keçe	Şa'ban'da			
180	30	1922	12	zimem			
						110	
Mûsa'da zimem	/Yekûn			cem'an			

rusum kısmet	Kaydiyye	İhdâriyye	mehr zevce-i mezbûra
30	2	12	130
ve ibiş nâm kimesneye deyn	varaka parası	Sahîh _____	el-bâki
12	12		136
hissa zevce-i mezbûra	hissa bint		hissa uht
104	418		312

Sahife 30**Belge 32**

Daracir bağcaları ehâlisinden îken bundan akdem duyûn-u müsbetesi mâl-ı nevcûdesin'den ezyed olarak fevt olmuş olan Karaoğlan oğlı Mustafa nâm nûteveffâ'nın verâseti zevceleri Fâtıma ve Gülendâm ve İmiş nâm hâtunlar ile ulbiye sağır evladları Hasan ve Ahmed ve Zeyneb'e munhasıra olub sağir-i nerkumlara vâlideleri Gülendâm nâm hâtun vasiyye nasb ve ta'yîn olunarak nuhallelfât-ı mezkûr vasiyye-i mezbura ve ğarayîm ma'rifetleri ve ma'rifet-i ser'işerifle bi'l-müzâyede fûruht olunarak esmân-ı hâsılları ''ala vechi'l-ğurumâ âyinlere taksîm olan defterdirki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr 66.C.21.

Timuri	Keçe	Yorđan
20	12	24

Bağçayı zer' eylediği şeker kamûşi vesâirelerin ücreti

Câmûs dügesi	Doru tâyı	Nuhâs Kıyye
1	300	12
200		

Yekûn _____ **Cem'an**

Sahife 31**Belge 33**

Cûfi bağca mahallesinden Hargeleci Mustafa'nın bilâ vâris-i zâhir fevt olan İsmâ'il Kuş nâm müteveffâ'nın mûhalledfâtı cânıb-i beytü'l-mâle munhasıra olmağla beytü'l- mâli me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile terkîm olan muhalledfât defterî kassam der ki ber vech-ı âti zikr ve beyân olunûr 66.C.52.

musta'mel fermân	musta'mel Trablus	musta'mel 'antârî ve dilme	
1	1	18	
40	582		
mustâ'mel setrî		musta'mel dizlik ve gömlek	
10		192	
meyta'mel sini ve	Tabanca Çifte	Musta'mel 'aba	
makrama ve yağlık	1	1	
10	742	122	
mûsta'mel ve 'aba ve 'anteri		mûsta'mel eğer	
13		36	
musta'mel şâl tobra		mûsta'mel cizme ve Yemeni	
102		102	
mûsta'mel kurukırlık ve	nakden	kalıb altun	
uçgur ve külah	4106	18	
122			
mustafa'da zimen	techiz tekfin	Dellâliyye	munhasıra başlık
300	35	112	12

Yekûn _____ el-bâkî

Adana Kara Mercan hanında mûrd olan
Darendelî mûrd olan giyork babası artin
müdde-i meklun, babası Agop, babası
Artin, babası Tos

Sahife 31**Belge 34**

Mihmendâr karyesin'de bila vâris-i zâhir müteveffi'ye olan Zeyneb kızı Fatıma nâm hâtun'un muhalledatı cânib-i beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla mahallefât-ı mezkûr bâ ma'rifeti şer'î şerîf ve beytü'l-mâl me'mûrı Muhammed Efendî ma'rifetiyle furuht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassâm defteridir **66.C.8.**

İnek ma'a dana	def'a inek ma'a	Tosun ve Düge	herânî
129	dana	126	212
	132		
nuhâs kıyye	sema	müsta'mel şal ve don vesâire	
58	24	18	
çuval ve tabra	ve yün	dakik ve bulğur	bir kât yatâk
60	32	2	25
Kazma Mikras ve kâşık ve çömçe		Çıra	ğuruş
	4	1	3
			802
karye-i mezkura'da	menzil yağ ve don	Karyede furuht olan eşya	
35	26	20	

Yekun _____ Cem'an

769

Minhe'l _____ el-İhrâcât

mâliye hazinesi rusûmî	resmi kısmet	kaydiyye	mahdar başlık
24	23	12	1
techiz tekfin	dellâliyye	nakliyye	ihzariye
30	22	10	12
			2

Sahha-el Bâki

6362

Sahife 32

Belge 35

Mihmandar Karyesi Ehalisinden îken bundan akdem fevt olan Şallı oğlu Mustafa nâm müteveffanın veraseti zevcesi Ümmügülsüm nâm hârun ile sulbi-sağır ğlı Ahmed'e münhasire olmağla sağır merkum Ammisi İbrahim nâm kimesne vasi asb ve ta'yin olunarak meyanelerinde taksîm olan kassam defteridir ki. **66.Ş.15.**

inek	Tosun	Kısrağdori	Nuhas	Üç kat yatak	Çuval
2	1	2	15	150	10
300	20	500	455		
çullar	merkeb	üçbab menzil	Kozaçeki	bargin takı	
2	140	1100	15	80	
15			1775		
	Nohud	mezru' hinta mahsûli kil		menzil bâb	
	3	5		3	
	8	250		402	

Yekûn

Cem'an

4715

Minhe'l

ihrâcât

Resmi kıymet	ihzariye	Kaydiye
118	6	8

4582

Hisse-i zevce

Hisse-i İbn

572

4010

Sahife 32**Belge 36**

Urfa ehalisinden olup bilâ varis zâhir kazancılar başında mürd olan Avanis nâm nurdin muhalledâtı canib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla muhalledât-ı mezkûr beytül mâl lafız Ağa marifetiyle memuru terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim kassam defteridir i ber vech' âti zikr ve beyân olunûr. **66 Ş.21.**

Yekûn	Nakden	sarlara	Yeşiltaş	kisvesi	mâliye defterî	Rusumi
	141	22	2	7		6
Resmi kıymet	Verakaparesi	Laşe masrafı		kaydiye		Rusumi
2	2	29		2		6
Sahha'l						Bâkî

81

Sahife 33**Belge 37**

Şeyh Mustafa mahallesî ehalisinden İken bundan Akdem medyûnen fevt olan Oraklı Şeyh Ahmed nâm müteveffânın veraseti zevcesi Nefise nâm Hâtun ile Sulbiye Kebire kızı Hatıma ve sulb'i-sağîr oğulları Abdulvehhâb ve Abdürrezzak nâm kimesnelere münhasire olmuş isede mütefeffây-ı mezkûrun mâl'i-mevcûdesi düyûn-ı müsbitesine vefâ tmediğinden sağîr merhumların vasıyy-ı maneviyetleri Şeyh Yusuf mâ'rifeti ve mâ'rifeti erese-i kibar ile mühâ hân-ı mezkûr furuht olunarak Ala vechi'l-ğuramâ ğarâime taksîm lan kassam defteridirki ber vech-i Ati zikr olunûr. **66.Z.9.**

Kitap ve evrak-ı sâire

Yağ tavası

seccade veduhan

22

7

20

Kavise ve sancak	Hasır	Bahçe kayalarından baki
20	9	280
Fırın Bedna yediyle Furuht olmuş olan tereke		iskemle
	1502	22
Taç ve tesbih	tahta beha	duhan
20	50	46
Yekûn	Cem'an	

702

Minh-el İhracat	techiz Tekfin	mehri zevce-i mezbure
	109	500
ve zevce-i mezburiye deyn'i müsbet	Seyyid Muhammed Haydaradeyni müsbet	
200		152
		91 gıram
Ömre deyni musbet		
28		
19 gram		
Sahih	el-Bâki	

Sahife 33**Belge 38**

Kazî Karyesi Ehalisinden îken bundan Akdem Fevt olan Yusuf bin İsmail İbni Süleyman müteveffanın veraseti zevcesi Amine nâm Hâtun ile işbu hazıra bi'l-meclis Hemşiresi Sultan ve liebevyn karındaşı olup mefkûd olmuş olan İbrahim'e münhasıra olmuş isede mefkud-ı mezburın Hisse-i irsiyesi zuhuruna kadar canib-i beytü'l-malde mahfuz olması lâzım gelmekle muhallefât-ı mezkûr emin-i beytü'l-mâl tarafından muhafaza maarifeti ve m'rifet-i varis-i mezkûrler ile terkîm ve meyanelerinde taksîm olan kassam

defteridir ki ber veçh-i âti zikr ve beyân olunûr. 66.Z.11

Bekdaşda zimem	Musaoğlında zimem	Hinta behası		
400	200	295		
Yekûn				Cem'an
				995
Minhe'l				İhrâcât
mâliye hazinesi	Resmi	kaydiye	ihzariye	Hintakirası
rusûmı	kısmet	2	-	50
45	28			
golikçiye ücreti	Hinta noksam	veraka-i sahiha	mehr-i zevce-i	
52	02	1	mezbûre	
			20	
Sahha'l				Bâkî
				802
Hissa-i zevciye	Hissa-i uht li-ebeveyh	Hissa-i ehû'l-mezbûrû'l-		
1002	224	mekûd		
		469		

mefkud-ı mezkurın zuhurana kadar canib beyt'ıl malde mahfuz oluna

Sahife 34

Belge 39

Der hûn-ı mekîne arz-ı dâî'i – kemîneleri oldır ki: Mar'âşi ehâlisinden olup bundan akdem maktûlen fevt olan Ebubekir b. Muhammed nâm müteveffanın veraset-i zevcesi Amine binti Mahmud ile Sulb'i Sağır oğlu Mahmud ve Muhammed'e ve sulbiye-i sağire kızı Fatıma ve validesi Cennet binti Abdullah nâm kimesnelere münhasıra olduğu Lede'şer'-il-envere müstehak oldıktan sonra sağır-i merkûmların bil ced-i şer'iye vasıyyi nusûbeleri olan Abdülfettah b. Hasan ile zevce-i mezbûre Amine binti Mahmud ve l-mezbur Cennet binti Abdullah nâm kimesneler Adana meclisinde akd olunân huzur-ı şer-i şerifde husus-ı

İlel-beyân için bundan ondokuz mah Akdemden berü mahbus olan Bozok sancağına tabî Barabisun kazası ehalisinden Koca Benek oğlu dimekle ma'rif Ahmed b. Ömer nâm kimesne muvacehesinde beheri şöyle da'va ve takrîr-i kelâm idüp Medîne-i Adana kazasından Neminci kazasında eyvence nâm mahalde tarih-i mezkûrde yevm-i ehad vakt-i subhde iş bu merkûm Ahmed b. Ömer bi ğayri hak tabanca indahtıyla müverrisimiz olan merkûm Ebubekir'in sol böğründen kurşun isabet idüp ol darp ve cerhden yarım saat mûrurunda fevt olmağla mûcibi olan kisasdan katil-i merkûmu af eyledikte mucib-i şer'î şerîf üzere maktul-ü mezkûrın diyet-i şer'isi bil'asale ve bil evsaye aliverilmesi muradlarımızdır deyu lede'd-da'vâ vel' istintak müddeâ aleyh cevabında fi'l-hakika bundan ondokuz mah mukaddem işbu müdde'ilerin müverrisi olan merkûm Ebubekir b. Muhammed nâm kimesne eyvence nâm mahalde yevm-i ehad vakt-i subhda meyanelerinde münazaa vukûıyla amden tabanca indaht eylediginde merkûm Bekir'in sol böğründen kurşun isabet idüp yarım saat mûrûrunda ol-darb ve cerhden fevt oldu deyû bittav' ikrâr ve i'tiraf itmekde ala mûcib-i ikrara maktul-i mezkûrın diyeti olan on bin dirhem şer'î gümüşü varisleri olan müdde'î merkumelere te'diye ve teslim itmesine dâir müddeâ aleyh tenbih-i şer'î lâhik oldıkta ism-i mâl itlak olunur. Nesnesi olmadığını kâil merkûm beyân edecek bervâfık-ı şer'î üç sene miâd ile te'cil olunup beher sene mûrurunda sülûs-ü diyet-i mezkûr-ı müdde'î merkumda edaya müdde'a aleyha ilzâm olundığı bi'l-iltimas derhunımdar-a arz ve i'lam olundu. Bâki emr-ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir. Hurrira fi'l-yevmissalis min şehr-i şabani'l-muazzam sene sitte ve sittîn ve mieteyn ve elf.

Sahife 34

Belge 40

Der hûn-ı mekîne arz-ı dâî-i kemineleri oldır ki: Hammam kurbi mahallesî sâkinlerinden İken bundan akdem müteessiran fevt olan Şerîfe binti Yusuf nâm müteveffiyenin verâseti validesi Hatice binti 'Ali ve li-ebeveyh kebîr karındaşı Muhammed 'Ali Veli üm hemşiresi Hatice nâm sağıreye münhasıra olduğu 'indeş'-şer' müberhen oldıktan sonra, sağıre-i mezbûreye karındaşı merkûm Muhammed 'Ali vasıy nasb ve ta'yin olunmağla kendi tarafından asaleten, sağıre-i mezbûre Hatice tarafından sâbiten vâlidesi mezbûre Hatice Hâtun ile Adana meclisinde akd olunân meclis-i şer'î-şerîf-i envere

hasımları olup ihzar eyledikleri müteveffiyeti mezbûrenin kâtili olan zevci olan Muhammed b. Mustafa nâm kimesne mahdarında beheri şöyle da'vâ ve takrîr-i-kelem idüp altmışbeş senesi mah-ı rebû'l-âhirin beşinci günü leylen saat ikide müverrisimiz merkûmenin yanında bir karaltı gördüm diyerek zevci işbu merkûm Muhammed amden tabanca indaht eyledikte sol böğründen kurşun isabet idüp ol' darp ve cerhaten der`akab merkûm Şerîfe müteveffiyeye oldu. Deyû lede'd-da'va ve'l-istintak mûddeâ aleyh merkûme Muhammed ber'vech-i mûddeâ cihet-i katli 'İnde'l-ikrâr maktûle-i mezbûrenin vâlidesi mezbûre Hatice nâm hâton kâtil-i merkûm Muhammed'i mûcibi olan kısasdan afv itmekde mûcib-i kısas diyete münkalib oldıkda müteveffiyeye-i mezbûrenin diyeti olan beşbin dirhem şer'î gümüşden kâtil-i merkûmı kısasdan afv eden mezbûre Hatice Hatunun sâkıt olan südüs hissâsından mâ'adâ bâkî kalan dörtbinyüzaltmışyedi dirhem şer'î gümüşden binüçyüzseksendokuz dirhemi târih-i i'lamdan bir sene tamamına dek ve bâkî kalan binüçyüzseksendokuz dirhemi sene-i saniye tamamına dek ve bâkî kalan binüçyüzseksendokuz dirhemi sene-i sâlise tamamına dek merkûm Muhammed 'Ali'ye asalet-i zevce tamamen ve kâmilen edâ ve teslim itmek üzere katil-i merkûm Muhammed b. Mustafa'ya tenbih olduğu der hûnmdâra arz ve i'lam olındı. 66.C.17.

Sahife 34

Belge 41

Derhûn-ı mekîne arz-ı kemîneleridir ki: Şamyârî aşireti sâkinlerinden olup altmışbeş senesi mâh-ı cemâziye'l-âhirin yigirmi birinci günü maktûle-i müteveffiyeye olan Safiye binti Hüseyin nâm müteveffiyenin verâset-i zevci Hüseyin b. 'Ali ve sulbi kebir oğlu Hüseyin ibn'il-mezkûr Hüseyin ve sulbi kebîre kızı Hüsne binti Karaca Mehmet nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık oldıktan sonra maktule-i mezbûrenin kâtili olan üvey oğlu 'Ali b. el-mezbûr Hüseyin Adana Meclisine lede'l-ihdâr akd olunân meclis-i şer'i şerifin ledet-terâfû' iş bu kâtil-i merkûm 'Ali müverrisimiz olan üvey validesinden biribiriyle kesb-i ten taleb itmesiyle meyanelerinde münazâ vuku' bulmağla merkûm 'Ali esvab tokaciyle mezbûrenin sağ kulağına darb idüp bir saat mururunda ol-darb olan müverrisimiz mezbure Sâfiye müteveffiyeye olmağla mezbûrenin diyet-i şer'îsi bizlere münhasıra olduğundan kâtil-i merkûmın zimmetini

mecâzen diyet da'vâsından İbrâ-i âmme ile ibrâ ve iskat-ı hak eyledik dediklerinde ğibbe'l-istintak kâtil-i mezbur husus-ı katli ber-vech-i şer'î ikrâr idüp ve ibrâ-i mezkûr-ı dahi kabul eylediği bi'l-iltimas der hûmmdâra arz ve i'lam olındı. **66 B.25.**

Sahife 35

Belge 42

Kadı karyesinde bilâ varis-i zâhir müteveffiyeye olan Gülsüm nâm müteveffiyenin muhallelâtı cânib-i beytü'l mâle münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'muru Hafız Aga ma'rifet-i ve marifet-i şer' ile terkîm olan kassam defteridir ki **66 Ş. 27.**

Hâvî	Cezve maa tabab parça 4 kıyye 4 dirhem 100
169	50
Kühne mitil	Legen kıyye
22	47 ₂
Tencere ve saç ayağı	Entari köhne
22	12
Yastık (1)	
42	
Yekûn	Cem'an
289	

Minh-el İhracat

Mâliye Hazinesi Rusumu	Resmi Kıymet	Kaydiye	Varaka-i sahiha parası
22	9	1	20
Techiz Tekfin	Dellaliye	Nakliye	
62	5	5	

Sahife 35**Belge 43**

Bukîl hânede bilâ vâris-i zâhir fevt olan Zilelî Mehmet Bin Hasan nâm nûtevefanın muhalledatı canib-i beytül mâl me'muru Hafız ağa ma'rifet-i ve marifet-i şer' le furuht olan Adana emvâl sandığına teslim olan defteridir ki bervech-i ati zikir ve beyan olunur. **66 Ş. 27**

	Nakd-i mevcut		Kisvesi
	86		44
Yekûn	<hr/>		Cem'an
	130		
Minhe'l	<hr/>		İhrâcât
Mâliye Hazinesi Rusumu	Resm-i Kıymet		Kaydiye parası
5	3		2
Veraka-i sahiha parası	Dellaliye		Techiz tekfin
20	12		25
Sahha'l	<hr/>		Bâkî
	642		

Sahife 35**Belge 44**

Mermerli mahallesî sakinlerinden iken bundan akdem müteveffiye olan Fatıma nâm hatunun veraset-i zevci Mehmet ile canib-i beytül male münhasıra olmağla muhalledat-ı mezkûr beytül mâl me'muru Hafız ağa marifetiyle ve marifet-i şer' ile furuht ve Adana sandığına teslim olan kassam defteridir. **66. Ş.3.**

Suk-u sultanıyede furuht olan muhalledat	İnek ve dana	Mahal-i mezkurda ikibin tahtani menzil
131	132	505

Mihr-i müteveffiye

50

Yekûn

Cem'an

1018

Minh-el ihracat

Mâliye rusumu	Resmi kıymet	Kaydiye	Dellaliye ve Nakliye
48	30	2	70

Sahîh sahhal----- el-baki

908

hıssa-i zevç	hıssa-i beytü'l-mâl
454	454

Sahife 36

Belge 45

Destûr-u mükerrem müşîr-u müfehham nizâmü'l-'âlem müdür-i umûru'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim mehâmü'l-enâm bi'r-ra'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyidü erkanü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahkûk-u bisunûf-i 'avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Adana eyâleti vâlisi vezîrim Mustafa paşa edamallâhü te'âla iclâlehü ve'iftihârü'l-emâcidi ve'l-ekârimi câmi'u'l-mehâmidi ve'l-ekârimi el-muhtassu bimezîd-i 'inayeti'l-melik'd-dâim rütbe-i salise ashabından eyâlet-i mezkûrede mâl müdiri Hakkî dâme mecduhu ve kudvetü'l-emâcidi ve'l-ekârimi hademe-i devletî 'aliyyem'den Tarsûs sancağı kâimi makâmî Muhammed beg zîde mecdühü ve mefâhirü'l-'ulemâ muhakkikîn-i ma'âdini'l-fedâili ve'l-yakîn nâib ve mukayyetler zîde 'ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsilü ve'l-akrân a'zây-ı meclis ve vucûh-u memleket zîde kadruhum tevkî'î rıfî'î hûmâyunum vâsıl olıcek ma'lûm olaki edâen li'emr-i-şerifime likâen i'ta olunân memhûr ve mumdî bir kıt'a sûret defterde muharrer oldığı üzere Adana eyâletinde kâin ien ve tarsûs sancakları dûhhân gümrüğü işbu ikiyüz altmışaltı senesi Hazîram

ıtidâsından altmışsekiz senesi Mayısı nihayetine degin üç ve eyâlet-i mezkûre`de
 âki` külek debnelik ve yelemdek ta`bir olunûr bâc rusûmunun mezkûr altmış altı
 enesine mahsûben mukaddeman mahallince ihâlesi icra olunmuş olduğından
 usûm-u merkûmu`nun dahi gelecek altmış yedi ve sekiz senelerine mahsûben iki
 enelik olarak nizâmât mûsim ve teferruk ve usûl-u câribe-i mahkiyesi zabt ve
 âde olunûb ziyâde şey mutalebe kılınmamak ve hılâfî usûl mâdde bir gûne hâl
 e hareket vukû` bulmak ve bir kıdde şey olunûr veyâhud bir köle kâ`ri
 ukû`bulurda iştîâ zuhûr ider ise mahallinden bi`l`isti`lâm mazbatası vurudıyla
 beyyün ve tahakkuk eylediği halde meclis-i vâlây-ı ahkâm-ı `adliyemde bi`l`-
 uhâkeme ziyâde olunân şey her ne ise istirdâd birle ashâbına i`ta ve hakkın`da
 ucâzât-ı lâzimedden icra olunmak ve bir gûne zarar ve ziyân iddi`a olunmamak
 e bedelâtı evkât-ı mu`ayyenesin`de mâliye hazîne-i celîlesine teslim kılınmak
 ırtıyla, mezkûr duhan gümrüğünün senevisi bir yükseksenbin ğuruş`dan üç
 eneliği beş yük kırk bin ve mezkûr bac kümrüğün dahi senevisi yetmişikibin ğuruş
 netde bir yük kırk dört bin ğuruş ki cem`an altıyük seksendört bin ğuruşî bedelât
 e tabiren tarafattan misak-ı uhdesinde takarrur itmiş oldığı cânib-i nazârat-ı
 âlîle-i umûr-u mâliye`den bâ takrîrinha ve beyân ve keyfiyyet hakipayi hümâyûn-û
 ihânemden istî`zâm olunarak ol vechile icâresi irâde-i seniyye-i mülîkâneme
 `alluk idub mersûm erait-i mezkûre`nin hılafına hareket itmemek ve bedelât-ı
 ezkûra evkât-ı mu`ayyenesinde hazine-i celîleme teslim olunmak üzere te`ahhudî
 imil sened ahz ve hıfz itdirilmiş ve memâlik-i mahrûse-ı şâhânem`de husûle gelen
 ihan`dan Derse`âdetime gelecek dühhâ`nın ashabî küfelâyâ rabt ile hasbîce
 zâkiri i`ta oluna sâir bi`l-cümle mahallere giden derunu beldede ve dükkanlar`da
 ruht olunân dühhânın resmi gümrüğü ta`rifesi ve nizâm-ı mahsûsı ve muahede-i
 câret şûrûtı mûcibince ahz ve tahsîl olunûb duhan-ı mahsûlî tarlada veyahud
 ı`de`l-idrâk anbar da îken rusum gümrük taleb ve iddi`âsıyla ahâli ve fukara`ya
 r göz te`addî olunmamış ve resm-i gümrük ahz olındığını müş`ir virilecek tezkira
 rse`âdetim`den mâ`ada mahallerde mer`î ve mu`teber tutulub mahalli sâire`den
 sm gümrüğü almamış bila tezkira dühhan vurud eylediği halde anların dahi rusum

gümrüğü tamâmen istihsâl olunarak kezâlik virilecek tezâkir mu'teber olması nizâm-ı müessese-i 'umûma iktizâsından ve memâlik-i mahrûse-i şâhânem'de nusûle gelen dühhâ'nın ekserisi zürrâ' tâifesi tarafından rusum gümrüğü virilmeksizin hafiyeye mahalli âhara nakil ve furuh olunmakda olub bu sûret'de nültezimine ve bi'l-âhire hazîne-i celîleme hısarı ve mahallince uygunsuzluğa nüeddî olduğundan bunun ögü kesdirilmemek üzere ba'de izin memâlik-i mahrûsem'de nusûle gelen dühha'nın a'sâr ve rusum gümrüğü'nin ahzı hakkında ner'î olmak ve hîn-i mesâhada iz'âc-ı ehâlî vuku' bulmamak üzere mâ bakiye ve nizâmı vechiyle evvel emirde mevrû' olan dühhan tarlalarının ashâbı hâzır olduğu halde mahalli meclis ve erbâb-ı vukuf ve tahminler ma'rifetiyle mesâhame ve râsılan mahînesini tenbîh-i defter olarak mezkûr defterin bir sûretî meclis-i nemleketde hıfz olunub bir dahi mülterzimiyesine virilerek bir kıt'asının dahi hazîne-i celîle-i mâliye'ye gönderilmesi bu def'a meclis-i vâlây-ı mezkûr kararı üzerine sun'iden irâde-i seniyye-i şâhânem muktezâsından bulunmuş olmağla senelik hisab ve mâl müdürü ve kâimi makam vesâir mîma ileyhimiz vâridâtı nezkûrasında merkûmaya mahsûben/mersum tarafından şeriât-i mezkûra ve nizâmât-ı seniyyesine ve mu'âhede-i ticârete tevfikân ve mârru'l-beyân bâc rusûmu'nun dahi usûlu câriye-i meclisîne tatbîkân zabt ve tahsîl itdirilub hılâf-ı râlât vuku' bulmaması emr-i ehemmine ihtimâm ve ğayret ve bi'l-aks rusûmu nezbûrayı verecek olanlar taraflardan dahi düne şey teklifiyle vâridât hazîne-i celîlemekesr-ü tedenni berâtı müstevcib hâlât vukû' bulmamasına mezîd-i i'tina ve ğayret ile her halde münâfi muaddile-i seniyyem hal ve hareket vuku' bulmaması nusûna bezl-i cel mektebe ve dühhan mahsûluhun dehî ber minvâl-ı muharrer ahmîn ve tahririyle tanzîm olunacak defâtirin bir kıt'asının hazîne-i ve celîle-i nezkûraya irsâlna mübâderet eylemeniz fermâmın olmağın zabtı hâvî işbu emr-i Celîl'ü muhterem isdâr ve i'ta olındı ve sûret ber minvâl-ı meşrûh icrâsına mübâderetle hılâf-ı hâlât vukû'un'da tevki' ve mübâ'adât eyleyesüz şöyle bilesüz alâmet-i şerîfeme i'timad kılâsuz. **66 Receb Selh**

Sahife 37**Belge 46**

Aziz sancağın'da vâki' olub ma'a kalemiye senevî dörtyüz otuziki ğuruş nâli ve zaman zabti Mart ibtidasından olan mezraa-i Pasan ve bîlan deresi nukata'asının tamâmına beşyüz ğuruşa mu'accele ile ber vech-i mâlikâne nütesarrıf olan bîlan hânedatından ve rütbe-i râbi'a ashâbından Mustafa paşazâde Muhammed 'İzzetdin'in zîde necduhu el-yevm ber hıyarat olarak mukata'a-i mezbûrî mahalline ve hıssi rızâsıyla birâderî hoceğan divân-ı humâyunum'dan işbu âfi' u tevki'i rafi'î ş-şan hâkânî kudvetü'l-emâcid-i ve'l-ekârimi Ebu bekir beg zîde necduhu ferâğ ve kasr-ı yed eylediği beyânıyla mukata'a-i mezbûrî birâderi mîr nûma ileyhın ferâğ ve kasr-ı edin'den mîr mûmâ ileyhın 'uhdesine bi't-tevcîh edine berrât-ı şerîfim i'tasî husûsî mahallin'de bâ tahrîrât ve mazbata inha olunmuş olmasıyla kuyûd bi'l-merci'a mukâta'a-i mezbur ma'lûmü'l-mikdâr nu'accele ile mîr mûma ileyhın ber vech-i mâlikâne 'uhdesinden ve ber minvâl-ı nuharrer mukata'a-i mezbûrî birâderî mîr mûma ileyha kasr-ı yed eylediği sadreyni nuhteremeyn imzâlarıyla mumzî cem'an şer'îye olunmuş ve ber mu'tâd resm-ı kasr-ı yediyle harc-ı iflas olan yüzbeş ğuruş ile kırkûç senesi cebelûsundan zimmetî olan elli ğuruşa mâliye iki senesi cebelusundan zimmeti bulunan elli ğuruşa hazine-i hâssa-i şâhânem hazînelerine teslim olındığı ve tahsîlât ve hazîne-i tassâm muhasebelerinden işâret kılınmış olmağla mukata'a-i mezbura birâderi mîr nûma ileyhın ferâğ ve kasr-ı yedine virilen hüccet-i şer'îye ve sâdır olan hattı ümâyûn şevket-i makrûn-ı şâhânem şurutı mûcibince ber vech-i mâlikâne mîr nûma ileyhın 'uhdesine kayd olunub yedine berât-ı celîl-ül ünvanım verilmesi abında bittelhis ferman-ı 'ali şanıım sadır olmağın hakkında mez'inâyet-i âdişâhânem zuhûra gelûb binikiyüzaltmışaltı senesi şa'bân-ı şerifi'nin igirmiüçüncü günü bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki Ebubekir beg zîde necduhu mukâta'a-i mezbûr'un tamâmı ikiyüzaltmışaltı senesinden i'tibâren birâderi mîr mûma ileyhın ferâğ ve kasr-ı yedin'den mu'accele-i kadimesiyle hayat la oldukça te'bîden ber vech-i mâlikâne zabt ve rabt ve kâbız-ı mukayyedesini

her sene vakt ve zamânıyla mahallinden ahz ve kabz ile şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılâlar. **66.Ş.25.**

Dıracır bağcalarından fevt olan Hasan nâm mütefeffâ'nın verâseti zevçesi

Şah nâm kimesneye	tencere ma'a kapak	bardak
münhasıra olmağla kayd olunmuştur.	25	10
köhne kürek	Şerife hâtun'da zimem	365
10	300	
el-İhrâcât		el-Bâkî

rusum-u mahkeme	kaydiyye	354
10	1	

Sahife 38

Belge 47

Adana valisi Atufetlü Mustaf aPaşa hazretlerinin ve Dühhancî başısı arkadaşı İken İndan akdem bi emrillahi teala fevt olan Bolu ahalisinden 'Arif ağa nâm müteveffânın İhirde varis-i mâ'rufesi olmadığından muhalledâtı canib-i beytül male münhasıra olmağla İuhalledâtı mezkûr beytül mâl me'muru Hafız ağa ma'rifet-i ve marifet-i şer' ile terkîm ve İdana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki bervech-i ati zikir ve beyân unûr. **66.B.23.**

Kılınç	Sefri	Köhne setri	Yağmurluk
1	1	1	55
407	125	582	
Seccade	yorgan yasdık ve	Şemsiye	Kondura
12	döşek	8 2	4
	46		

def'a kondura	Pantolon		def'a	Frenk gömleği
292	17		1	7
			4	19
iç donu	Melez gömlek	fes	uçgur-u cedid	el-yemenisi
4	3	2	20	2
15	25	922		3
Çıbık takımı	Çangı parçası	hegbemüsta'mel		çuka parası
1	32	422		2
15				17
kaba anteri	yelek	hırka	çıbık ma'a	gem ve başlık
5	2	22	tâkım	652
	3		132	
Terlik	Çurab Çift	el-mizân	Dühhan kesesi ma'aa	hırdavat
2	4	1		5
12	3	2		
su tası	cedid gem	aba ve kalçaba	eğer	tesbih
4	5	1	1	1
			71	2
Mehmed Efendide esb	Dühhancı başı	Selim ağa'da		Ma'aşları
265		29		170
minhe'l-ihracat techiz	hastahane çırağına verilen			
telefin		74 2		
72				

Yekûn _____ Cem'an

hekim başına ücret	ivaza ücret	Mâliye hazinesi rüsumu
40	8	72
resm-i kısmet	kaydiye	Dellâliye
45	32	38
ihzariye	sahha'l-bâki	varaka parası
2	1250	12

Sahife 38**Belge 48**

Derhûn-u mekine arzı dâ'î keminelidir ki Adana aşairinden Cerid aşireti ihalisinden 'Ali b. Hasan nâm kimesnenin kebir oğlu Hüseyin nâm cısr-i mîsîs'den geçerken Mîsîs Pacı Menzemi olan Kolcu Mustafa'nın oğlu Abdül Kâdir nâm kimesne ile bâç çün meyânelerinde münazâa vukûuyla merkum Abdül Kadir merkûm Hüseyin'in belinden abancasını çekdikde kazâen boşanup göğsünden kurşun isâbetiyle müteessiren fevt oldığını babası merkûm huzûr-ı şer'î-şerifte ityân-ı beyyine ile isbât ederek dörtbin ğuruş üzere niyyet-i bil'musalahası ahadü hümâ âharın âmme-i daâviyeden zimmetini ibrâ eylemiş olduğu altmış altı senesi Şa'ban-ı şerîfin beşinci tarihiyle takdim kılınan i'lam-ı şer'îye cânib-fetevâhâneye lede'l-havâle i'lam-ı mezkûrda katl-i merkûmın verâseti müdedea ileyh merkûme münhasıra olup olmadığına tâarruz olunmamağın bu suretde inhisar-ı verâsetini râvi ve sebk-i muvâkaasının şer'î-şerif ile inhâ olunması ve lâzım gelen mazbatasının dahi anzâm mürâsele kılınmasını emir Adana Vâlisi Atûfetlü Mustafa Paşa Hazretlerine hitaben vârid olan mektub-ı sâmi hazret-i sadâret penâhi malından keyfiyet-i seniyyas olmağla katil-i merkûm Hüseyin kimesnenin ancak veraseti ebi'l-merkûm 'Ali'den ğayri vâris-i uhrâ olmayup müstakillen verâse-i mezkûr merkûm 'Ali'ye münhasıra olduğu lede't-tahakkuku's-şer'î bi'l-iltimas derhûnımdâra arz ve i'lam olındı. **66.R.5.**

Sahife 39**Belge 49**

Sadak Mahallesiinde Karaosmanların dükkanının uğruna vatan-ı aslisi nâ ma'lum olarak fevt olan Abdullah b. Abdullah nâm müteveffanın zâhirde vâris-i ma'rûfi olmadığından terekisi cânib-i beytü'l-mâla münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'muri 'Ali Ağa ma'rifeti ile muhallefat-ı mezkûr terkîm ve Adana emvalı sandığına takdim olan kassam defteridir ki 66.L.5.

Nakden	Eşya bahası	
146	5	
Yekûn		Cem'an
	151	
	Minhe'l ihracât	
mâliye hazinesi rüsûmı	Resm-i kısmet	Kaydiye para
7	42	20
Techiz, tekfin	dellaliye para	varaka sahiha para
15	10	20
sahha'l-bâkî		
103		

Sahife 39**Belge 50**

Erzincan-i olup Tarsûs kapusunda küçük handa mütemekkin iken Nehr-i Seyhunda arıkan helak olan makruç nâm hâlikin zâhirde vâris-i ma'ruf ve ma'rufesi olmadığından terekisi cânib-i beytü'l-mâl'a münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'muri 'Ali ağa ma'rifetiyle ürd-ü mersum'un muhallefatı furuht ve Adana emvâlî Sandığına takdim olan kassam eftenidir ki ber vech'-i âti zıkr ve beyân olunur. 66.L.15.

Yastık, yorgan, döşek	müsta‘mel havlu	diğer havlu	
26	20	10	
bez, cübbe, sarık, seltan	müsta‘mel don, entari, dizlik		
5	16 ₂		
Yağlık, ihram, cura tüllü çarşaf	bez, parça, dizlik		
19	21 ₂		
Lenger mâ'a kapak	zenbil içinde olan hırdavat	Tobra içinde olan hırdavat	
10	6 ₂	6 ₂	
boğça içinde olan hırdavat	çuval, yatak	seccâde	bakır fener
9	1	17	17
enfiye	kendir	havan ma‘a elcek	Hançer ma‘a bukağı
32	3	12	10
mîle	çibık ma‘a	üzerinden çıkan	yengeni
23	tâkım	urbası	7
	21	25	22
nakden	iki adet altun	bakır sehan	tüfenk, balaska
99	137 ₂	16	152
hegbe içinde olan kitap bahası		kitap	muşma içinde olan kitap bahası
13		25	10
misk ma‘a zelleri	ya‘kut kaşlı yüzük	yüzük	maşa enfiye aynalı
41	160	32	
Yekûn			Cem‘an

Minha'l-ihracât

nakliye hazinesi	resm-i kısmet maa	Kaydiyye	varaka sahiha para
rûsum	ihdariye	1	2
35	23		
Laş nakli	dellaliyye	hammaliyye	
26	20	6	

Sahha'l-bâki

6062

Sahife 40**Belge 51**

Misis Karalarından Abdi Emin Karyesinde bilâ vâris zâhir-i fevt Erzurumlu 'Ali nâm müteveffânın muhallelâtı Canib-i beyt'ül-mâle münhasıra olmağla beyt'ül-mâl me'muri 'Ali Ağa ma'rifetiyle terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridirki ber vech-i -âti zikr ve beyân olunûr. 66

Nükûd ve eşya

bahası cem' an

18

min'hel -----ihracât

mâliye hazinesi rûsumı	Kaydiye	varaka parası
2	3	72

Sahha'l _____ **Bâki****17332****Sahife 40****Belge 52**

Diracirde Şeyh Zülfo kahvesinde bilâ varisi zâhir fevt olan Mustafa nâm müteveffânın muhallelâtı canib-i beyt'ül-mâle münhasıra olmağla beyt'ül-mâl me'muri 'Ali

İa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam fteridir ki ber'vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **66.B.15.**

Meşlah ve kürek ve don ve köhneleri	8	hegbe 20	Don ve gömlek ve aba 5
Iacı Hüseyin Ağada olan zimem	150	Cubur Mehmedde zimem 20	Hacı Haydar Efendî zâde arabında olan zimem 19

'ekûn _____ **Cem'an**

222

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye Hazinesi rusûmı	102	resm-i kısmet 62	kaydiye para 20	Techiz, tekfin 35
ucaklı 'Ali'ye deyn	15	İbrahime Deyn 47	Veraka parası 20	Dellâliye 2

Sahha'l _____ **Bâkî**

1062

Sahife 40

Belge 53

Mâruz-ı dâileridir ki:

Dikili Karyesi sakinlerinden Zeliha binti 'Ali nâm Hâtun huzûr-ı şer'de zevci İstan b. Osman nâm kimesne mahdarında terafu'larında iş bu zevcem bundan üç mah ukuddem mehr ve nafaka mukabelesinde beni hal' itmiş İken beni müdde'ây-ı zevciyyet ruamelesinde bulunmak sualinde (?) olmağla bi'vech-i şer'i müdahaleden men' olunması uradımdır deyû leded'da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyhi hal'ı mezkûrî külliyyen inkâr dıcek müddeiye-i mezbûreden beyyine taleb olundıkda Serâcan Mahallesî ehâlisinden 'Ali

3. Muhammed nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzır oldıkda bundan bir gün akdem iş bu mezbûre ile iş bu hâzır bi'l-meclis olan zevci sertân nâm kimesne esnâyı râh'da gider îken hal' eyledim. Ancak senden vaz geçemiyorum. Tecdid-i nikâh idelim dediğine şahidim ve şehâdet dahi ederim deyû ledeş' şehadet idüp ve şehâdetinde kâzib olmadığına dahi ba'de'l half müehharan şahid-i merkûm 'Ali b. Muhammed meclis-i şer'de cevabında zevce-i mezbûrenin ta'rifiyle şehâdet eyledim. Âhir ki şehâdetimde kâzibim deyû bit'tav' ves'sâf ikrâr ve i'tiraf itmekde lede'l-istiftâ merkûm 'Ali şahid-i zûr olup ber mucib-i şer'i-şerîf ve ber muktezâyı kânun münîf-i merkûmın ta'zîr bitteşhîr olunması lâzım geldiği hususına Lâmi-i memhurlarına i'lam olındı 66.Z.5.

Sahife 41

Belge 54

Çark karyesi sâkinlerinden îken bundan akdem müteveffiye olan Fatıma nâm müteveffiyenin verâseti zevci Hasan nâm kimesneden ğayrı zahîr vâris-i ma'rif ve marûfesi olmadığından muhallefât-ı mezkûrın nisfi zevci mezbûra ve nisfi âhari Canib'i-beytül-mâle münhasıra olmağla muhallefât'ı mezkûr esire beytül-mâl tarafından me'mur Mehmed Efendî marifetiyle terkîm olınan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur. 66.Z.7.

Zevc mezbûra zimmetinde mihr-i	Nuhas kıyye Dirhem üçyüzelli	
müteveffiye-i mezbûre	35	
57		
kisvesi	inek mea dana	Öküz
12	10	302
Yekûn		Cem'an
	502 ₂	
Minha'l		İhrâcât

Mâliye Hazinesi Rusumu	Resm-i Kısmet 14	Kaydiyye 13	Dellaliye 13	İnek ve Öküz götürene ücret 52
223				

Sahih _____ **el-Bâki** _____

445

Hisse-i Zevc-i mezbûr	Hisse-i Beytü'l-mâl
222	222

Sahife 41

Belge 55

Elmalar mahallesinde müteveffiye olan Asiye nâm hatunun veraseti zevci Mustafa nâm kimesneden gayri zahirde vâris-i ahâri olmadığından muhalefât-ı mezkûrın nisfi cânibi beytü'l-mâle ve diğer nisfi zevc-i mezburun merkume münhasıra olmağla meyânelerinde taksîm olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **66.Z.11**

Zevce mezbur zimmetinde

25

müteveffiye-i mezbûrenin müteveffa zevci Yusuf'dan hisse-i irsiye ve mihiri

1502

Yekûn _____ **Cem'an** _____

2052

Minhe'l _____ **İhrâcât** _____

maniye karinesi rüsûmı	resmi kısmet	kaydiye para
12	52	20
varaka parası		
20		

Hissa-i zevci'l-mezbûr

Hissa-i beytül-mâl

932

932

Şahid-i zûr i'lamı

Sahife 42**Belge 56**

Ma'ruz-ı dâi'î kemîneleridir ki:

Bakkal 'Ali Efendî nâm kimesne huzur-ı şer'î şerifte Mısırlı Muhammed b. Mustafa nâm kimesne muvacehesinde terafu'larında bundan on gün mukaddem Pazar ertesi gecesi saat beş râddelerinde işbu merkûmı hânemizde şalvarsız olarak bulduğumda, zevcem Fâtımayı dahi berâber görmüş olduğumdan mezbûre Fâtımayı tatlik eyledim ve merkûmeye dahi sâdik-ı zahr eylediğimde firara tasdî edicek diger zevcem Zariife itekleyüp yere düşürmüş olduğundan beş aylık mütebeyinü'l hılka bir zükur cenin meytâ ilkâ itmekle mûcib-i şeriatın icrâ olunması muradımdır deyü lede'd-da'va ve'l-istintak müddeâ aleyh emrine hânesine geldim. Bir fi'l-i şen'im olmayup ve zevcesi mezbûre hâtunı dahi itekleyüp düşürmedim deyü külliyeinkâr edicek müddeî merkumdan beyyine talep olındıkda Ayntaplı Yusuf b. Muhammed nâm kimesne li-celi's-şehâde meclis-i şer' da hâzır oldıkda şöyle edâi şehadet-i şer' iye idûp târih-i mezkûrda müddeî merkûmın hanesinde münazaa vukû mesmûm olmağla vardığımda işbu Mısırlı Muhammed müddeî merkûmın zevcesi Zarife-i itekleyüp yere düşürüp ol düşürmegin sukut vâkı' olduğına şahidim ve şehâdet dahi ederim deyü edâyı şehâdet-i şer' iyye eyledikten sonra, be tekrar be tekrar keyfiyyet merkûmdan sül olındıkda şehâdet-i evvelimde kâzibim fi'l-hakîka esnâyı münazaada orada isem de gözüm ile merkûm Muhammed mezbûreyi yittiğini ve yere düşürdüğünü görmedim ve hâtun-ı mezbûreyi dahi bilmem dedikde ber muktezâyı şer' i şerif ve kanûn-ı emr-i münif merkûm Ayntaplı Yusuf b. Muhammed'in ta'zir bi's-şeria

lunması lâzım geldiği huzûr-ı seniyyelerine i'lam olındı. **66. Z. 13**

Sahife 42

Belge 57

Çark karyesinde bilâ vâris-i zahir fevt olan Ma'ruf nâm müteveffanın verâseti anib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla beytü'l-mâl sandığı me'muru Muhammed Efendî nârifetiyle terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki: **66. Z. 29**

Kisvesi	Arazi	Ref'a arizi
51	252	70
Yekûn	Cem'an	
	310	
Minhe'l	İhrâcât	
Mâliye hazinesi rusûmi	resmi kısmet	kaydiyye
14	12	1
Techiz-tekfin	Dellaliye ve kisve nakliyesi	varaka parası para
15	112	20
Sahih	el-Bâki	
	300	

Yalnız 300 ğuruş

Sahife 43

Belge 58

Katolik Fermanı

Adana ve tavaiinde bulunan Katolik milletinin icrây-ı ayınları zimmında birinin murahhasa ta'yini lâzım gelub işbu dâire-i berât'da olunân kudvetü muhtârü'l-milleti'l-mesihîyye Bikos Piskopos zîdet rûtbeli umur-u murahhasalığı idare ve rü'yete muktedir bulunmuş olduğundan resm beş kişi ber vech-i nakd teslîm olunmak şartıyla murahhasaliki mezkûr Piskopos merkûme bi'-tevcîh şurûfî virmesiyle yerine bir kıt'a berât-ı 'âlişânım

tâsı İstanbul ve tevabîî katolik Patrikî iftihâr-ı muhtârü'l-milleti'l-mesihîyye rûyân hânes Piskopos Dâmen-i rutbe-i sÛrre-i sa'âdetime memhûr takrîr-i takdir itmekle istid'â olunmuş olduğundan müceddeden ta'yin olunân beş bin akca resm beş kişi ber vech-i nakd Islâm hazîne-i şâhânem oldığı tahrîr ve işaret kılınmağın sâdır olan fermân-ı 'âlişânî mucibince bu berât-ı hümayunumu virdim ve buyurdum ki merkûm Bikos Piskopos zikr olunân Adana ve tevâbî'î Katolik murahhasalığını idare idüb murahhasalığına tâbî yerlerde lan Papaslar ve Katolik ra'âyâsî Piskopos merkumî üzerlerine murahhasa bilub murahhasalığına müte'allik umurlarında kendüye müraca'at idüb her vechile ita'at ve ıkiyad edeler ve murahhasalığına tabi yerlerde azl ve nasba müstahak olan papazları ve arabaşları ayinleri üzere azl ve nasb eyledikde aharden kimesne mûmâna'at eylemeye ve murahhasa-i merkûm'un ve papasların hanelerinde ziyâde şamâtât vukû'-bulmayarak incil ıraat eylemek ve birde kandil asub mum ve iskemle ve nusub koyub buhur sallamak ve llerinde deynek tutmak misillü icrây-ı ayınlarına kimesne taraflarından müdâhale lunmaya ve kadimden beru nasf ve tasarruflarında olan kilise ve manastırlarına ve iyâretgahlarına ve mürdlerini usûl-u tâdeleri üzere kaldırmağa vesâir icrây-ı ayinlerine imesne mûmâna'at eylemeye ve millet-i mersumeye mahsus olan kilise ve manastırları bila mr-i şerîf teftiş ve tefahhus itmeyub ve vaz'ı kadîmî o usûl-u mu'ayyenesi üzere vâkî' olan ta'mir ve tersimlerine mûmâna'at kılınmaya ve makul-u kadîm Kiliseleri ma'rûzat ve nurâsalât ile virilmeye ve ahârın dinî içün Kilise ve manastırların eşyâsına mani olunmayub ve rehin olmak üzere ahz ve kabz etdirilmeye ve ber takrib ehz olunmuş ise ma'rifet-i er'ile geru red ile mahallerine teslim oluna ve mileli merkûmdan biri ayinleri üzere 'akd-i nikâh ve fesh-i nikâh edicek oldukda murahhasa-i merkûm veyâhud ta'yin edeceği vekilleri na'rifetiyle icra olunüb ahâr tarafından müdâhale itdirülmeye ve murahhasa-i merkûm ve vekillerinin ma'rifeti ve izni yoğiken ayinlerine mûhalif olarak akd-i nikâh iden papazların veyahud vekillerinin hakkında lâzım gelen te'diyelerini icra eyledikde kimesne müdâhale eylemeye ve 'akd-i nikâh ve fesh-i nikâh mâddesinde ve ayınlarına müte'allik sâir hususda münaza'a iden iki zimmi mâ beyinlerinde murahhasa-i merkûm veyahud vekilleri tahkîk edüb âyinleri üzere islah eyledikde ve kiliselerinde yemin verub afaroz ta'bir olunûr te'dib eyledikde kaza ve nüvvâb dahl ve ta'aruz ve tecrim itmeyeler ve ra'âyaya 'avrat boşamak

ve ‘avret üzerine avret almak ve zevceleri fevtinden sonra alınacak üç ‘avrete dek teehhül edüb andan ziyâde itmek ayinlerine mûhalif olmağla o mekulelere ruhsat verilmeyub te'dib ve küşmal oluna ve ayinlerine muhâlif olarak nikâh eden ra'âyânın Kiliselerine girmesi muğâyir-i âyin olduğundan o halde fevt olanların papazlar tarafından kaldırılması zımında kuzat ve nüvâb vesâir zâbitân câbîlerinden cebr ve teklif olunmaya ve murahhasalar ve piskoposlar ve rahipler ve keşişler vesâir ra'âyadan biri kendü âyinleri muktezâsınca kiliselerine ve fukaralarına ve patriklerine biraz şey veyâhud sülüsü malın vasiyyet edüb ba'dehu fevt olduklarında vasiyyetleri nâfiz ve makbul olub ayin ve kâidelerince kendü milletlerinden katolik şâhidleriyle misli alel istimâ' olunub vârislerinden marifet-i şer'le ahvirile ve bilâ vâris fevt olan murahhasaların ve papasların ve keşişlerin ve karabaşların ve mâreyin ta'bir olunub Keşişe avretlerin gerek nukûd ve gerek eşyâ-i ve paralû vesâir her ne şeyleri var ise Patrik olvakt bulunanlar tarafından bi'l-vekâle murahhasa-i merkûm miri için ahz ve kabz eyledikde beynehûma alâ ve kassam ve mütevellileri ve muhassılları vesâireleri taraflarından müdâhale olunmaya ve vereseleri mevcûd olanların nukûd ve gerek sâir emlâk ve eşyâlarına vaz' bir kılınmaya ve ayinlerine muhâlefe vaz' ve hareket eden papaslar ve keşişleri murahhasa-i merkûm ayinleri üzere te'dib ve sâhiplerin teraş ve kendülerin papas ve karabaşlık dan 'azl ve ihrâc ile Kiliselerin afroz idene degin ve muktezâyı ayinleri üzere def' ve ihrâc olunân papazların yerine iktiza eden papazların tayini hususunda haricden kimesne mâni' ve müzâhim olmaya ve Keşiş tâifesinden kilise ve manastırları olmayub mahalle be mahalle gezub sahîh katolik ra'âyasını hılâf-ı ayin ifsâd edenlerin iktiza eden te'dipleri ber mûcib-i kânun cezâ icra olunmak üzere Patrikhane tarafına bildirile ve Kilise ve manastırlarına ve kâffe-i müşt Emilâtına vesâir kiliselerine vakf olan eşya ve hayvanlarına kimesne tarafından müdâhale olunbayub ondan beru olayeldiği vechile zabt ve kayd oluna ve Katolik ra'âyasının ondan beru icra edegeldikleri rusûmât-ı miriye ve sadaka akcaları ve Patrikhânelerinin rusumât ve masârifatı ve Patriklerin aydât malumesi edâ olunub nerede muhafaza olunmuş ve Kilise ve Manastır vekilleri Patriklik rusûmundan ve rusûmât-ı miriyeden ehz ve ikmal edenler ise muhasebeleri görölub tazmin etdirilmesine müdâhale eyleye ve murahhasa-i merkumun ve Piskoposların kendilerine ve Kiliselerine mahsus olan eşyâlardan eskilerinde ve

kabuullerde kimesne ve bâc taleb ve ehz etdirilmeye ve Katolik milletinden bilâ 'arz ve ev 'ivaz kabûl-u islâmiyyet edenlerin bi't-tab' mezhebce müdâhaleden salim olacakları derkâr olûb fâkat kendi rızasıyla islamiyyeti kabul etmemiş bulunanlara hiç kimse tarafından cebr ve tazyik olunmaya ve Katolik papazlardan biri izn-i şer'le habs olmak lâzım geldikde murahhasa-i merkûm alıkoyub ehz kabz ve habs etdirilmeye ve murahhasa-i merkumun sivar olduğu hayvanatına ve adamlarına ve can ve kisvelerine müdâhele olunmaya ve sâkin oldukları hânelerine konak teklifiyle rencide etdirilmeye ve murahhasa-i merkûm murahhasalık mezkûrû şurût-u kadîmine ri'âyetle zabt ve tasdîk idûb ve bu husûsuna vechen mine'l-vucuh kimesne tarafından dahl ve ta'arruz olunmaya şöyle bileler 'alâmeti şerîfesine i'timad kılalar tahriran fi evâil-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem. 67.B.11.

Sahife 44

Belge 59

Dabağhâne mahallesin`de sâkin iken bundan akdem fevt olan Karamânî Hüseyin nâm müteveffâ'nın verâsetî zevcesi Fâtıma binti Muhammed ile diğerk zevcesi Meryem binti Turmuş nâmân hâtunlar ile mezbura Fâtıma hâtun'dan mütevellid sabiyyi sağır evladları Halil ve 'Âli ve Fâtıma'ya ve mezbura Meryem nâm hâtunlardan mütevellid sabiyyi sağır oğlı Ahmed'e munhasıra olmağla sağır-i merkûmalara vâlideleri münferiden bâ hüccet-i şer'iyye vasiyy nasb ve ta'yin olunarak muhallefât-ı mezkûr ma'rifetleriyle terkîm olunûr ve meyânelerinde 'ala mâ farazallah'u teâlâ tevzî' ve taksîm olan kassâm defterîdirki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr 66.Sefer 12

Mahalle-i mezbûra iki bâb fevkânî ve tahtânî menzil müştetilâtını bi'l-müzâyede furûht olundukda kıymet

5250

nuhâs kıyye	hımâr re`s?	Havan ma'a tâkım	Kilim 2	iki kât yatak
117	150	60	60	40

köhne kilim 2	Üzüm batmân	Kisvesi	tecemmülât hâne	
20	4	70	11	
	80			
Yekûn		Cem'an		
5760				
el-İhrâcât				
resm-i kısmet	mahdar başlık	kaydiyye	mehr zevce-i mezbûra Fatıma	
145	7	9	hâtun'un	
			500	
	bistancı oğlu		mehr zevce-i mezbûra Meryem hâtun	
	25		500	
	'Abdulazizde deyn	bacım Hadice hâtun	hâfız dükkan kirâsı	
	12	118	120	
Dâvud'da	/ Sahîh	el-bâkî		
26		4200		
hıssa-i zevce	hıssa-i zevce	hıssa-i ibn	hıssa-i ibn	hıssa-i bint
2622	2622	1050	1050	525

Sahife 44**Belge 60**

Derhûn-ı mekîn'arz-ı dâ'î keminelelri oldur ki Arabistan Ordû'yu ümâyunu'nun piyâde alayı mütemanzimelerinden olub Medîne-i Adana ve Tarsûs levki'inde bulunan dördüncü alayın birinci Taburu mukambere Topcı onbaşısı amakula İbrahim bundan beş mah mukaddem Tarsûs'da kara nakbâre oğlı hâfız âm kimesnenin oluklu bağcasında bu meyyit hitama karib kumâr oynariken iahnûkan fevt olmuş olmağın müteveffay-ı mezkurlara zâhirde vâris-i m'rûf ve

a'rûfesi olmadığından terekesi cânib-i beytü'l-îmâla munhasıra olduğundan Adana eyâletine mâl müdiri olub beytü'l-malme'mûrini dai 'uhdesine tefvîz buyurulan f'atlü Mustafa hakkı Efendî bendeleri kibel-i şer'î şerifden husûs-i âti'l-beyânî usûmete nasb ve ta'yîn olinmağın Adana eyâleti meclisindde ma'kûd-ı meclis-i şer'î şerifde eyâlet-i mezbûra vâlsi 'atufetlü Mustafa paşa hazretleri ma'rifeti şergirit (?) birle el-yevm eyâlet-i mezkûr meclisin`de mahbûs bulunan fi'l-asl randa Derme Kasabası ehâlisinden olub bir mahdan beru Tarsusda İncirlik ile bi'l-nüsâfere sâkin olân Topâl Ca'fer ibn 'Ali ve Tarsusda sâkin hacı köyü ehâlisinden avuş Muhammed ibn Ahmed ve ğanem oğlu 'Âli nâm kimesneler müvâcehesinde ehidin vekili Mustafa ağa tarafından Ca'fer ağa bi'l-vesâya olduğu halde bundan eş mâh mukaddem Tarsus'da kara tüfek oğlu hâfi'zin oluklu bağcasında topcı onbaşı kama kula İbrahim yevm-i sebt akşam'a karîb işbu merkûmanlar ile kumâr oynâr iken meyânelerinde münâza'a vukku'uyla İrani Topal Ca'fer ibn 'Âli ve Tavaşacı Muhammed ibn ahmed`den beşinci bave boğazından ip ile boğub der'akeb ol hanakdan fevt olub mir ğanem oğlu 'Âli dahi halk-ı mezkûruna mu'âvenet derek mahnûk-u mezkur'un ayağından tutmuş olmağla mûcib-i şer'îsi icra olunmak matlûbum'dur deyu da'vâ eyledikde merkûm Topâl Ca'fer ve Tavaşacı (?) Muhammed ve Ğanem 'Âli gelib inkâr itmekle müdde'î mûma ileyh ber vech-i nuharrer müdde'âsını Tarsûs ahâlisinden olub her biri mahallinde ledel beyyine nakbûle`ş-şehâde oldukları ihbâr olunân Ahmed b.Muhammed ve Muhammed b. İbrahim nâm kimesneler müttefiku'l-lafz ve'l-me'ânî şehâdetleriyle vech-i vecîbe-i şer'î üzere bîl-muvâcehe isbât idub ve beytü'l-mâl için kâtilân`dan istifâ-i diyet ber mûcib-i fetevây-ı şerife meşrû' olmağla mûcibince ba'de'l-hükm târih-i i'lâm'dan üç sene tamâmına dek müeccelen edâ itmek üzere şer'an lâzım gelen kazadan onbir dirhem diyet-i kâmilenin virmek her şebnede sülûsüni müdda mûma ileyh Mustafa hakkı Efendî eda itmek için merkûm Ca'fer ve Tavaşacı Muhammed b. Ahmed'e tenbih buyurulub ve mu'âveneti ğanem oğlu 'Âli dahi halefi senedi'l-eclîl-tazir tevkîf olındığı babe beher i'lâya i'lâm olındı bâki emr ve ferman hazret-i menlehül emrindir hûrirafi-l-yevmi'l-hâmis ve'l-'işrin min şehr-i zi'l-ka'de eş-

erîf sene sitte ve sittin ve mieteyn ve elf. Olunmuş isede merkûma'nın istiftaidyet smine itlak olunûr bir nesneleri olduğına lede`ş-şer'î-l-enver mübeyyin olındı

Sahife 45

Belge 61

bâ'is vesîka-i şer'iye oldur ki

Zemban mahallesi mütemekinelere Ağnîr nâm Nasrâniyye Adana nahkemesin de huzûr-u şer'de çeşhûn nâm Nasrâniyye muvaceheside üzerine jedîd da'vâ vetakrîr-i kelâm idub mahalli mezbûra'da vâki' bir bâb tahtânî mülk-ü nenzilim senevî elli ğuruşa îcâr ile işbu mersumeye üç seneden beru îcâr alınır sede bedel-i îcar'dan tarafıma bir akce edâ itmediginden başka hilâf-ı şer'îşerîf-i enverde tasarruf da'vâsında olmağla ber muktazây-ı şer'î şerîf faslı edilerek terâküm iden yüzelli ğuruş'a bedel-i îcârım alınvirilmiş menzil-i mezkurdur mersûmenin çıkarılması murâdımdır deyu lede`d-da'vâ ve`l-istintâk müdde`â `aleyhâ cevâbın da menzil-i mezbûra hâlike olan Marta nâm Nasrâniyye'nin olûb mersûme dahi bana hibe idüb olvechile menzil-i mezkûra `da mülkiyet üzere sükâmım müdde'îye-i mezbûra'dan menzil-i mezkûrı senevî elli ğuruşa îcâr eyledim deyu külliyyen inkâr idicek müdde'îye-i mersûmadan beyyine taleb olundukda `Âli ve Fâtıma ve Mâkîd nâm kimesneler şehâdetleriyle iddi`ây-ı meşrûhasını ber vech-i müdde`â isbât eyledikde lede`l-istiftâ `indeş`ş-şer' haber kabul olmağın müdde`â `aleyha'nın üç senelik bedel-i îcar olarak tebeyyün yüzelli ğuruşa mebâliği temâmen ve kâmilen müdde'îye-i mersûma'ya te'diyesiyle menzil-i mezkurdan keff-i-yed iderek lede`t-tahliye mersûmeye teslim itmesnie dâir müdde`â `aleyhâ çeşhûn nâm Nasrâniyye'ye tenbih olındığını mübeyyin işbu vesîka şer'îyye terkîm ve Ağnîr nâm zimmiye'e i'ta olunmuşdur ber mûcib-i mürâsele `amel oluna 66 Zilka'de 25

Sahife 45

Belge 62

Bâ'is vesîka-i şer'îyye oldur ki

Mersin karyesi sakinlerinden kocabenek oğlu Süleymân nâm kimesne Medîne-i Adana mahkemesinde huzûr-u şer'i şerîf de işbu râfi'ü'l-vesîka şeyh Arabzâde Muhammed Efendî huzurun da şöyle takrîr-i kelam idub cihet-i karz-ı şer'î olarak işbu azây-ı mûmâ ileyh hazretlerine yedibin beşyüz yigirmiyedi ğuruş deynim olûb meblağ-ı mezkûr olan beşyüzyigirmiyedi ğuruşu işbu târihden bir sene hitâmın da bâki kalan yedibin ğuruşdan senede bin ğuruş temâmen ve kâmilen iktidây-ı mûma ileyh hazretlerine edâ ve teslim itmek üzere deynimdir didikde ğibbe't-tasdîki ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olındı **66 Gurra-i Zilka'de**

Kudre 'Âli ağa oğlu Muhammed, Çamışlı Bekir Ağa, Berber Hacı 'Aliğa Berâderî İsmâ'il Efendî, Şeyh Arabzâde 'Ali Efendî **66 Ğurra-i zilkâde**

Sahife 45

Belge 63

Kayalı bâğ mahallesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan harputlu. Mustafa nâm müteveffâ'nın muhallefâtı cânib-i beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana mâl sandığıra takdîm olan kassâm defteridir ki **66. Z. 9.**

kisvesi	Botiklî Hüseyinde	Musâ'da zimem
20	10	300
Yekûn		Cem'an
	330	

el-İhrâcât

Yekûn

mâliye rusûmı	resm-i kısmet	kaydiyye para	varaka
15		20	20
techiz	dellâliyye ve hammâliyye		
20	22		

Sahih **el-bâki/ 467**

Sahife 46**Belge 64**

Der hûn-ı mekîne arz-ı da'îi keminelere oldur ki : Fil'asl Halebü's-Şehbâ Eyâleti müzâfâtından, Kilis Kazâsı ehâlisinden olup Adana Eyâleti zaptiyesi Yüzbaşılardan, birinci Yüzbaşı çavuşlarından yedinci çavuşun üçüncü neferi îken bundan yüz on gün akdem katilen fevt olan Osman b. Hüseyin b. Osman nâm müteveffanın verâseti babası Hüseyin b. Osman b. Abdullah ile vâlidesi Fatıma binti Osman nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede`şer'-il-enver zâhir ve mukarrer oldıktan sonra maktûl Hüseyin b. Osman ve Fâtıma binti Osman Adana Meclisinde Vâli-i-Eyâlet Atûfetlü Mustafa Paşa Hazretlerinin huzur-ı asfâlarında akdolunan meclis-i şer'î-şerîfde husûs-ı-mezbûr için mahbûsan olan Malatyalı Mustafa b. Muhammed ve Turmuş b. Halil nâm kimesnelere mahzarında üzerlerine beheri şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan yüz on gün akdem şa'ban-ı-muvazzamın onuncu yevm-i Cum'a gecesini karâsında işbu merkûmândan Malatyalı Mustafa b. Muhammed bi-ğayr-i-hak muverrisimiz olan sulbî oğlumuz merkûm Osman'ı Hanefi Efendî bağçasında mûcib-i kısas olan sûrâtı ta'bir olunân bıçak ile boğazından boğazlayup ve merkûm Turmuş dahî mezbûh-ı maktûl-ü mezbûrun ellerinden tutmuş olmağla mucib-i şer'î şerîf üzere kâtil-i merkûm Mustafa'nın kısas olunması ve mu'âvinî olan merkûm Turmuş'un takrîr-i muradlarımızdan deyu lede'd-da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyhlerden merkûm Mustafa cevabında fi'l-hakîka tarîh-i mezburda mezbuh-ı-mezkûr İbn-i Leylâ bağça-i mezkûre Felâh kızı Zeynep nâm fahişeye bâ müştereken zinâ kastıyla getürdük. Merkûm Osman sekr hâlinde îken mezbûre Zeynep fahişeye fi'l-işeni' kasdında takaddüm itmek murâd itdikde ben takaddüm iderem deyu müverrisimiz merkûm boğazından sûrâtı ta'bir olunân bıçak ile boğazladım deyu bi't-tav'î ve's-sâf iksar ve ve i'tiraf idüp merkûm Durmuş dahi istintak olındıkda zâbih-i mezkûre muâvenet kasdîyle mezbuh-ı mezkûrın ellerini tuttum deyu ikrâr edicek meyânelerinde muslihûn tevassutuyla kısas da'vâsında üçbin ğuruşa sulh olmuşlar isede zâbih-i mezkûrın istînfâz-ı sulha ism-i mâl itlak olunır bir nesnesi olmadığı lede's-şer'-il-enver mübeyyin olduğu ve mu'ân-ı mezkûr Durmuş kable'ta'zir Adana mahbushânesinde tevkif olindiği der hûmmdâra i'lam olındı. Bakii emr-ü-ferman Hazret-i men lehül-emrindir. Hurrira fi'l-yevm'il-hâdi min-şehr-i zil-ka'de eş-şerife

sene sitte ve sittin ve mieteyn ve elf.

Sahife 46

Belge 65

Kara Ahmedli Karyesinde fevt olan Karabalı Ahmed nâm müteveffanın verâseti zevcesi Elif nâm hâtun ile canib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûrun zevce-i mezbûre ve taraf-ı beytü'l-maldan me'mur Mehmed Efendî marifetiyle terkîm ve meyanelerinde badet'taksîm zabt olan kassam defteridir ki ber vech-i âfî zikr ve beyân olunûr. **66.R.9.**

Bargir	İnek, düğe, hoş	Döşek ve Yorgan	Köhne çuval ve
110	danası	21	torba
	225		5
			28
Yalak	Kisvesi	iki	Yatak
5	15	11 110	15
			7
			14
Şâir kile	Karye-i mezkûrede hoş		
7	50		
15			

Yekûn _____ **Cem'an**

688

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye hazinesi	resm-i kısmet	İhdarie	Kaydiye
rusuumi	19	1	1
21			
Techiz ve Tekfi	Dellaliye	Salyâne	
60	25	17	

varaka parası	Hacı Karib'e deyn-i müsbit	Halil Ağaya deyn-i müsbit	
40	15	13	
hargeleciye	Hamid'e deyn	Yusuf'a deyn	Mehr-i zevce-i
7 ₂	31	720	mezbûre
			150
Fitra	Ahmed'e deyn		
3	32		
Sahha'l			Bâki

200

Hissa-i zevce-i mezbûre

50

Hissa-i beytü'l mâl

150

Sahife 47**Belge 66**

Nâil Kulak karyesi ehâlisinden olup bundan akdem fevt olan Kürt 'Ali nâm müteveffânın verâseti zevciyesi Sultan nâm Hâtun ile sulb-i sağır evlatları Zülfikar ve Bilal nâm kimesnelere münhasıra olup sağır merkûmlara valideleri vasiyy nasb ve ta'yin olunân muhallelât-ı mezkûr terkîm düyûn-ı müsbitelerine taksîm olan defterdir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **66. Ğurre-i M.**

İnek re'si	Bargir	Merkep	Koca öküz	nühas, kıyye
danaları	300	100	200	14
400				140
Yatak	Dühan batman			
20	15			
	140			

Yekûn _____ **Cem'an**

1600

Minhe'l _____ **İhrâcât**

techiz, tekfin	mehr-i zevciye-i mezbûre	Çerkes oğlu Mehmed Ağaya
100	400	deyn-i müsbit
Hacı'ya deyn-i müsbit		1000
100		

Sahha'l _____ **Bâkî**

Sahife 47

Belge 67

Malatyalı olup bilâ vâris-i zâhir mûrd olan Kiremitçi İstifan veledi Vanis nâm mürdin muhallefâtı beytü'l mâl me'murı Mehmed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur.

66.M. 1.

Seyyah pazarında fûruht	Kiremit hissası	Kiremit hissası
kisvesi	80	60
9		

Yekûn _____ **Cem'an**

149

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye hazinesi rusûmı	resm-i kısmet	kaydiye
7	42	20
Lâce masarifi	dellaliye ve evrak bahar	
30	1	

Sahha'l _____ **Bâkî**

Sahife 48**Belge 68**

Erzincânî olup Kasap Bekir mahallesinde bilâ varis fevt olan Mustafa b. Osman nâm müteveffanın muhalefatı beytü'l-mâl me'muri Muhammed Efendî ma'rifetiyle terkîm olan kassam defteridir ki ber vech'i-âti zikr olunûr. **67 M. 3.**

Müstamel yorğan	Ton gömlek vesâir	minder	cevrep
10	18	3	62
ve terâzi kalkan	Çırçır ve kilid	Koza çeki	Susam Tas
4	9	100	1
Hinta Külek	Darı Külek	Neccar Karabet'de	Külek
7	6	zimem	1
14	21	(?)	41 ₂
Menla'da zimem	Cam küsoğlı	Erzincanî Selim'de	
150	ya'sefde zimem	zimem	
	105	580 ₂	
Yekûn			Cem'an

1370

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye hazinesi	Resmi Kıymet	İhzariye	Kaydiye	Techiz Tekfin
rusûmi	40	2	2 ₂	35
64				
Dellaliye	Hammaliye	Hinta ve darı	Nakliyeleri	Salyâne
32	2	ihtisabiye parası	12	10

20

Ahmed düyûn-ı	Kalıoğlı Sıdkıya	evrak-ı sahiha	Susum ücreti
müsbite	Koza beha	12	15
125	deyn-i müsbite		
	295		

Sahih _____ el-Bâki _____

753

Sahife 48

Belge 69

Erzincanî olup Kasap Bekir mahallesinde bilâ varis-i zâhir fevt olan Selim nâm müteveffânın muhalefatı canib-i beytü'l-mâla münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'muri Mehmed Efendî ma'rifetiyle muhalefat-ı mezkûr terkîm ve Adana sandığına teslim olan kassam defteridir ki. 67. M. 3.

Bargir 415	Tabanca maa	Hegbe ve Kemer ve	Su tası
	Palaska	Bargir keçesi	6
	10	42	
Kolan ve Kendir	Çizme ve Fener	Kisve, şalı	Çuval çift
6	7	7	27
çırçır	şair	yorgan	kahvetası
5	22	12	1
Çuval	gömlek ve don	dizlik ve el demiri	kolan
8	6	4	2
şair külek	Hinta külek	Nakden	Koza batman
48	41	6	12
	16		

Yekûn _____ Cem'an _____

758 2

Minhe'l		İhrâcât	
Mâliye hazinesi	Resmi kısmet	Kaydiye	veraka parası
ruşumu	21	1	1
34			
ihzariye	Hinta ve şâire	Dellaliye	Eşya Nakliyesi
1	nakliyesi	18	3
	402		
Hinta ve şa-îr	Techiz	Salyâne	Erzincanlı
ihtisabiyesi	35	20	müteveffa
3			Mustafa'ya deyn
			600
ğarma			
508 ₂			
Sahha'l		Bâkî	
		0000	

Sahife 49

Belge 70

Karaçorlu olup Teke Kırlı Mahallesinde bilâ vâris zâhir fevt olan Hasan b. Muhammed nâm müteveffânın muhalledâtı canib-i beytül-mâle münhasıra olmağla beytül mâl me'muri Muhammed Efendî ma'rifetiyle muhalledât-ı mezkûr terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr olunûr. **67. M. 10**

gömlek ve	Antari ve kuşak	fes ve yağlık ve	müsta'mel maşlah
fermaniye	20	dizlik ve yemeni	20
20		10	
susam külek	Kozaçeki	Kırımzâde çeriki	Hallac İsmail'de
76	120	Salih'de zimem	zimem
		150	155

Kırmzâde şeriki
Bekir Ağa'da zimem
65

Yekûn _____ **Cem'an**
641

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye hazinesi	resm-i kısmet	İhdariye	Kaydiye
rusûmı	19	1	1
29			

Techiz, tekfin	Susam kalimesi	Koza nakliyesi	Dellaliye
25	10	10	2
varaka parası			
2			

Sahha'l _____ **Bâkî**
5292

Sahife 50

Belge 71

Sabık Adana Vâlisi atûfetlü Hasan Hakkı sakallı ağalarından Hacı Yusuf Ağa üstaz rahî aziz sancağında Emvâl-i zayı olup ve emvâl-ı mezkûr-ı bulmuş olan Kesantof beytül-mâle getirüp teslim etmiş olmasıyla ağay-ı merkûm'un zuhuruna kadar cânib-i beytül-malda mahfuz olmak üzere eşyây-ı mezkurlar beytül-mâl me'mûrî 'Ali Ağa marifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına teslim olan defter dır ki ber vech-i âtî zikr ve beyân olunûr. 67. M. 10.

müsta'mel kilim	def'a kilim	defa kilim	Battaniye
29	43	32	42

müsta'mel döşek	Müsta'mel belene	post müsta'mel şal	merinos
1	kürek	19	19
25	21		
Köhne pantolon ve	-----ziz antari ve	Yineziz Entari ve	zene selâvirî ve aba
sütire	aba	Aba zene	26
50	12	12	
ziz antari, şal, fes	Esb minderi	Deve çaki	Hırdavat
köhne	10	3	19
16			29
Defa hırdavat	Başlık	Hurdavat	Esb başlığı
12	5	8	60
36			
Trablus	Köhne fes	Köhne hırka	cedid kilim
40	6	6	160
Yekûn			Cem'an

681

Mâliye haziinesi	Resmi Kismet	İhdariye	Kaydiyye	Dellaliye
rusûmi	20	1	1	14
21				
varaka-i sahiha				
bahası				
12				
Sahha'l				Bâki

612

Sahife 50**Belge 72**

Usûl-ü müstahsenesi üzere her bir eslihamın eshâb-ı yedinden tezkiresi olmak şeraitinden olmak ile bilâ tezkire olan esliha. Eslihayı yedinden Külek boğazında alınarak ve eslihadan tezkire al deyû eslihas yine tenbih olunarak yedinden eslihası alınup tufengimi başlığında mevcûd olan tüfek bir müddetten beri eslihaları zuhur ve eslihaları almadıklarından telef olacakları anlaşılmiş olmağla eslihaları zuhurına kadar eslihaların esamatı Adana emvâl sandığına münhafıza olunması müstahsen görülmekle esliha-i mezkûreler beytül-mâl me'murı 'Ali Ağa ma'rifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına teslim olan defterdir ki ber vech'i-âti zikr ve beyân olınır. **67. M. 7.**

Beyaz kundaklı kara	Çifte kara tüfenk	Sarı yezezgüli	Kara tâkım tüfenk
tâkım tüfenk	1	Tüfenk	39
1	22	1	
20		21	
kara tâkım tüfenk	sarı tâkım tabanca	sarı tâkım tabanca	sultat tüfenk
1	tek	1	1
20	1	11	5
	15		
Kara tâkım tüfenk	karatakım tüfenk	Kara tâkım tüfenk	sultat tüfenk
1	1	1	6
5	6	7	
Kara tâkım tabanca	Kara tâkım tabanca	Bıçak	Bıçak
1	1	1	1
6	12	15	5

Bıçak	bıçak	bıçak	bıçak
1	1	1	1
15	7	6	5
bıçak	bıçak	bıçak	bıçak, kılıncı kını ve
1	1	1	hançer
12	3	4	15
nizâm kılıncı kını ve	bıçak		
süngi	7		
1			

Yekûn _____ **Cem'an**

261

Sahife 51

Belge 73

Sadıklardan Tüfenkçi başı dâire bir müddetten berii terâküm etmiş olan emvâlin eshâb-ı zuhur birle almamış oldukları eslihayı zuhûrında emvallarının esman-ı hasılalarını Adana emvali sandığından olmak üzere emvâl-i mezkûr halkdan vikaye olunarak fûruht olan emvaldir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunır.

müneffisen antari	ve hakir antari	köhne taş kutni	hurdavat 282
1	1	entari ve altı parmak	
15		entari	
		46	
köhne maşlah	iplik parça	kîse ve mikrat ve	sim anber fah
12	22	muşta	282
		152	

sim oya denbiz	sim zîker ve	
19	sürmedenlik	2972
	26	

Yekûn _____ **Cem'an**
5582

Minhe'l					İhrâcât
mâliye	rüsûm-ı kısmet	irsaliye	kaydiye	dellâliye	
25	16	1	1	1	

Sahha'l _____ **Bâkî**
5042

Sahife 51**Belge 74**

Nusiyabin tarafından Adana mâl sandığının taraflığına me'mur gelip bundan akdem mürd olmuş olan Tokarul manok veledi Kirkor nâm mürdin zahirde varis-i ma'ruf ve ma'rûfesi olmadığından terekesi cânib-i beytü'l mâle münhasıra olmağla hâlik-i mersûmın muhallefâtı beytü'l-mâl me'muru aliaga ma'rifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına takdim kılınan kassam defteridir ki bervech'i-ati zikr olunûr. **67.M.10**

Nühas para	Yigirmi paralık	Tabanca çifte maa	Başlık ve kilim
45	meblağ	çorluk	8
	23	181	
Yağmurluk	Halı müsta'mel	Şemsiye	Yastık
21	95	22	20
Yular, sini ve şamdan	Sengar, fotu	Kuşhane ve tava ve yumurta tavası	Tabak ve kâse ve çorak ve hurç
71	5	5	40

Asfara ve satur ve maşa ve kebab tepsisi 10	Kahve cezvesi 10	Frenk ocağı 80	Küle maa kuh 8
Nargüle maa tâkım 120	Rahat hulkum 25	Şişe ve firaç 20	Çay bardağı 13
Kandil ve ferah tomta 20	Tozluk 80	Ferah 5	Kundura 30
Kolçan maa zarf 25	Kaşık Çatal Bıçak 73	Laini 10	Kundura 20
Fes 26	Sütre ve pantolon 130	Kundura ve terlik 4	Pantolon ve sitre 150
Gözlük 13	Frenk makası 20	Duhan kâhitesi 22	Enfiye 25
Kürk maa cübbe 170	Şal, sako 110	Pantolon 31	Sitre 125
Yelek 21	Def'a yelek 10	Enfiye kutusu 51	Yelek 20
Fes 10	miltan 28	Namusiye 65	Pantolon 70
Kurşun kalıbı 10	Bezü yelek ve pantolon 90	Don 70	Sabun 25
Don 12	Def'a 20	Def'a 6	Berber takımı 121

Gömlek	Ecza	Gömlek	Def'a
34	10	12	36
Sandık	Ütü	Parakesesi	Yorgan
200	23	22	28
döşek	minder	Bağça içinde olan	Birmiktar hinaki
24	9	Hurdıvat	46
		60	
Sandık	Küfa	Defter cilt	Bağça içinde olan
25	22	28	hurdavat
			16
El yemenisi	Çıbık	Seccade	Gecelik
12	47	10	40
Terlik	Çekmece	Su bardak	Bir miktar amelat
4	50	12	4
Köhne mamusiye			
12			

Yekûn _____ **Cem'an**

3496

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye hazinesi	Resm-i kısmet	İhdariye	Kaydiye	Dellaliye
rüsûmu	86	4	7	90
1392				
Kefen parası	Uşağı Ariten ile	Def'a masarifi	Hammaliye	-----Hekimine
90	100	432	6	ücret
				1000

Varaka parası

7

Sahha'l**Bâki**

19372

Sahife 52**Belge 75**

Rum ili ahalisinden olup rençberlik ile Tanrıverdi kariyesinde İken bilâ varis-i zâhir fevt olan Hacı İlyas nâm müteveffanın muhallelatı beytü'l-mâl me'muru Mehmet Efendî ma'rifetiyle fûruht ve teslîm-i sandık olan kassam defteridir ki **67. M. 10.**

Küçük Ahmed'e olan	Harputlu Ömerde zimem	Karye-i mezkurda Hoğ
zimem	120	20
1240		
Kisvesi	Hinta Külek	Şâir külek
26 2	20	30
	100	96
Susam külek	Koza çeki	
3	27	
45	253	

Yekûn**Cem'an**

1910

Minhe'l**İhrâcât**

mâliye hazinesi	Resm-i Kısmet	İhtariye	Kaydiye
rüsûmu	56	3	4
86			
dellaliye	İhtisabiye	Külek cübbe	Hinta ve şâir nakliyesi
2	22	22	44

Susam ücreti çeken	Techiz tekfin	Varaka parası	
23	70	12	
Sahha'l			Bâki
16172			

Sahife 53**Belge 76**

Bâis-i vesîkâ-i şer'îye oldurki Kara Soku mahallesî mütemekkinlerinden Bereketoğlu Osman nâm kimesne Adana Mahkemesinde huzur-ı şer'î-şerifte diracir bağçaları ehalisinden mahkemesinde huzur-ı şer'î-şerifte diracir bağçaları ehalisinden Haydar nâm müteveffânın evlatları iş bu rafiânü'l-vesîka Selman ve Ahmet nâm kimesneler müvâcehesinde üzerlerine şöyle da'va ve takrîr-i kelim idüp bundan yedisene akdem babaları Haydar fevt oldukta badi kazâ 3500 ğuruş alacağım olmağla meblağ-i meskurdan 1000 ğuruşunu merkumlara hibe eyledim. Ol vakt merkûm Süleyman henüz bülâğaya irmiş idi ve merkûm Ahmed baliğ olmamış idi. Huzur-ı müslimiyye 2500 ğuruş hafiz Mustafa üzere bi'l-kefâle tarafıma bir kıt'a değin tahvili vermişler ise de şimdi meblağ-i mezkûrun edasında muhalefet surette olmalarıyla meblağ-i mezkûrun alivirilmesi muradımdır deyu lede'd-da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyhler cevabında müteveffâ pederimiz merkumun işbu müdde'î-i mersume bir akça deyni olduğu ma'lumımız degil. Peder Murkum oldukta bir tâkım defter iradıyla 2500 ğuruşa bir kıt'a deyin tahvil verilmiş isede aklımız hayır ve şerre irmeyûp ve kable'l-bûluğ virdüklerinde lede'l-istiftâ müddeâyı mersûm'dan ber mucib-i defter-i müddeâ aleyh babalarında alacağı olduğuna beyyine talep olundukta beyyineden ızhar-ı acz edüp ve istihlâf dahi talip olmadığını mübeyyin işbu mürasele-i şer'îyye terkım kılınmıştır. Bimennihî teâlâ ber mucib-i mürasele-i amel oluna. 67.M.3.

Sahife 53**Belge 77**

Yortan Mahallesî sâkinlerinden Kariboğulları dil bilmez oğlu Muhammed nâm kimesnenin zevce-i mutallakası olan Tuti binti Amine biemniyyet bin dokuzyüz ğuruş alacak hakk-ı sarîhi olmağla an-nakden bin ğuruşu değirmenci Ahmed Beg merkûm Dil

bilmez oğlu Muhammed'e teslim olunup sahha'l-bâkî tokuzyüz ğuruşu işbu tarihten altmış bir gün sonra edaya müteahhit değirmenci Ahmed ve Mar'aşlı oğlu Muhammed nâm kimesne birbirine kefil-i terkîm ve müflis olduklarından işbu mahalle kaydolunmuşdur. 67.
Kâ.18.

Sahife 54

Belge 78

bâ'is-i vesîka-i şer'iyeye oldur ki

Ermeni milletinden Da'ûdik nâm zimmî Medine-i Adana mahkemesin de huzûr-u şer' de işbu râfi'î's-sifr Buzyon oğlu Mekil nâm zimmî muvâcehesinde üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelim idüb bundan ondört sene akdem işbu mersûma çift şerikî olduğında kalman parası diyerek biğayr-i hak benden beşyüz ğuruş alup ve altıyüzelli ğuruş tarlasına yalak parası olarak kendi kesemden sarf itmiş olduğuma binâen cem'an işbu mersûma da binyüzelli ğuruş alacağım olmağla alvirilmesi murâdımdır deyu ledda'vâ ve'l-isti'ntâk müdde'â 'aleyh cevâbında işbu müdde'î mersûm'n şirketine onaltı sene olüb ve kalman parası deyu iddi'a itmiş olduğü meblağ-ı almadım ve tarlama altıyüzelli ğuruş yalâk parası sarf itmiş olduğü ma'lûmum degil ve onbeş sene mürûr iden da'vâ'nın istimâ'ı câiz ise Allah'ın emrine râzıyam deyu def'i da'vâ idüb ve def'inî müdde'î mersûm inkâr idicek râfi'î mersum'dan beyyine taleb olundukda Tanburacı oğlu karabet ve Hulûsi oğlu dede nâm kimesneler şehâdetleriyle def'i meşrûhını isbât idicek 'inde's-şer' hîn-i kabul` de oldukda müdde'î mersûm bivech-i şer'î müdda'â 'aleyh Bizrik oğlu Mekil zimmi'ye muâraza ve müdâhale'den men' ve raf' olındığını mübeyyin işbu mürâsele-i şer'iyeye terkîm kılınmıştır bimennihi te'âlâ ber mûcib-i mürâsele 'amel oluna 66. M. 11.

Sahife 54

Belge 79

Tarsûs kapusu ehâlîsin`den îken bundan akdem fevt olan Ağ Muhammed nâm müteveffâ'nın verâseti zevcesi Zeliha nâm hâtun ile sulbi kebir oğlu

Mustafa'dan sulbi kebir olub mecnun olmuş olan oğlu Muhammed Şâmî şerîf de sâkine kızları Ümmühâni ve Ümmügülsüm'den sulbi sağır oğlu Muhammed'e muhnasıra olmağla mezbûra Zeliha nâm hâtun Şâm-ı şerîf de olan Ümmühâni ile Ümmügülsüm'e kayyım nasb ve mecnun ile sağır-ı merkûma vasiye nasb ve ta'yîn olunân muhallefât-ı mezkûr sadr-ı kebir oğlu Mustafa ile meyenlerinde bi'l-müzâyede terkîm olunân defterdir ki ben vech-i âtî zikr ve beyân olunur. 67

Muharrem 15

Merkûm Mustafa'nın bi'l-müzâyede aldığı

091 nuhâs Kıyye 7

007 Şem'adân

021 Bir kât yatâk

007 Sandık

007 Çuvâl

723 mahalle-i mezkûr da iki bâb dükkan

162

Hâtun mezbûa'nın bi'l-vasâyâ ve bi'l-asâle bi'l-müzâyede aldığı

0325 nuhâs gıyye 25

0025 Şem'adân

0100 Yatâk kât kilim

3 1

0025 sandık ve kahve kutusu

2081 mahalle-i mezbûrada iki bâb menzil ve örtme ve tecemmülât-ı sâiresiyle

0025 mak'ad ve yasdık hurdaları

1081

Yekûn

Cem'an

Yekûn	el-İhrâcât	
rusum-ı kısmet	ihdariyye	kaydiyye
952	4	6
Sahih	el-Bâkî	
3240		

hissa-i zevce	hissa-i ibn	hissa-i ibn	hissa-i ibn	hissa-i bint	hissa-i bint
480	840	840	840	420	420

Sahife 55**Belge 80**

Aşağı Dindâr'ı karâların dan Eflâk karyesi ehâlîsinden îken fevt olan Hasan b. Hasan b. Süleymân nâm mütevefâ'nın veraseti zevcesi Fatıma binti Vahde'd-din nâm hatun'dan ğayrı zâhirde vârisi ma'ruf ve ma'rûfesi olmadığından muhallefât-ı mezkûr zevce-i mezbûr'a ile cânib-i beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûr beytü'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ve zevce-i mezbura ma'rifetleriyle terkîm ve meyânelerinde taksîm olan defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân olunûr **67.M.17**

hınta külek	Susam külek	Çuval nan	Toy kısarak
5	8	7	281
200	120	142	
Yorğan Yasdık Minder	Yasdık minder	nuhas kıyye 4 dirhem	
50	13	50	
		61	
kazma, keser, orak, balta, çift timuri		tencere ma'a kapak	
24		182	

Don,Fes Kürek	Çuval	Çuval	İnek	menzil	kavzeceği	Saman
3	5	8	50	50	10	12
		82			100	
kırık tabanca		dühhân, batman, kıyye 3				
6		14				
		2062				
Yekûn						Cem'an

12382

Yekûun **el-İhrâcât**

mâliye hazînesi rusûm-ı	rûsum kısmet	ihdâriyye	kaydiyye
552	35	2	22
varaka parası	eşya nakliyesi	dükkan kantarcısı için	mehr-i zevce-i mezbûra
010	262	1	250

Sahih **el-Bâkî**

8482

hıssa-i zevce	hıssa-i beytü'l-mâl
212	636

Sahife 55**Belge 81**

ma'ruz dâ'ilerîdir ki

Derûn-i 'arzuhal de mezkûr ğaib 'ani'l-meclis el-hâc Habîb ağa'ya dört bin ğuruş deyni için yetmişbir günden berü mahbus olan sâhib-i 'arzuhal Türbeg zimmî el-yevm lâbis olduğu köhne libasdan ğayrı ismi mâl itlâk olunûr nesneye mâlik olmayub mu'dim ve musır olduğu ve iflâsına ba'de'l-hükm nefesine ve hîn-i mutâlebede huzûr-u şer'îye ihdârına sermile Ermeni yan bezirci oğlu Kokrok nâm zimmî kefil olduğu tescil olunmağla şer'an sebîli tahli'e ve cidden itlâkı lâzım

geldiği huzûr-u 'âlfilerine i'lâm olındı. **67. Zilkâde**

Sahife 55

Belge 82

'Âli dede mahallesî sâkinlerinden Kaysariyeli Muhammed Soyтары Muhammed nâm kimesne zevcesi Fatıma'nın dînine îmânına sebedüp mezbûra huzûr-u şer'î şerîfe merkûmı ihdar itdürüb ba'de't-terâfu' mezkûra `dan beyyine taleb olundukda ricâl-i müslimin`den Kaysariyeli laz Mehmed ve Süleyman nâmân kimesneler şehâdet idub ba'de'tezkiye şehâdetleri 'inde`ş-şer' makhbûle olmağın mezbûra mehr ve nafakasını dahi hebâ itmişdir **67 Zilkâde 7**

BIZRIK OĞULLARININ BERAATI

Sahife 56

Belge 83

Biduril (?) tevfiğ-i bârî ile imâr-ı memleket ve tevsî-i ticaret-i mutlakan nizâm-ı hâl-i ticâret ve ra'ıye husûsilerine dikkat ve nazârat birle bu bab`da iktiza iden esbâb dikkatle istihsâl ve istikmâline mütevakıf ve menût ve usûl ve kavâ'idi divel ve rüsûm mabeyni meyl bi'l-ittifak bu nizam üzere mütedavel ve mazbût olarak bu cihetle bazı ve mücerred Avrupa ve 'Acem ve Hindistân ticâretiyle me'lup olan silk-i ticâre insilâk Havâhis ve arzusunda bulunan devlet-i 'aliyyem ehl-i zimmet ra'âyâsı ticâretlerinin tahte râbit ve nizâma idhâl olunması envâ'ı fevâid ve menafî-i müstelzim olacağı mukaddemen nezd-i saltanat-ı seniyyemde nusûr ve hîn-i mutala'a ile tüccâr-ı merkûma haklarından bâ irâde-i seniyye te'sis olunân nizâm iktizasınca kendülerinin mu'teber muntehablarından bâ fermân-ı 'âlî iki nefer vekîl nasb ve ta'yin kılınarak beher sene işbu vekillerin biriyle olunüb birinci temeyyüz cümlesinin mu'arrefe ve intihâbıyla (?) ta'yîn olunmak ve tâife-i merkûmanın ticâretleri Avrupa diyarlarına munhasır olduğından müste'men tercüman ve haberlinin nâil oldukları imtiyaz ve emniyet ve müsâ'ade ve ri'âyet bunların ve ikişer nefer hizmetkarlarının hakları dahi bila istisna icra kılınmak üzere zikr olunân tâcirlere ve ikişer nefer hizmetkarlarına zikr-i âti ticâret şerâiti

ve şurüt-u sâire derç ve beyânıyla başka başka berât ve evâmir-i 'aliyye virilmekte düğüne binâen olvechile ra'âyây-ı devlet-i "aliyyemden olüb Avrupa ticâretiyle me'lûf bulunan Adana'da mütemekkin râfi' tevkî'i rafi'i ş-şan hâkânî Bizrik oğlu Hâcî Karabet veled-i Irâkil nâm tâcir tüccâr-ı merkûma'nın mu'teberlerinden idüğü beyânıyla ber mücib-i şurût-u nizâm yedine berât-ı 'âlişâm i'tâsını şehinbeder ve iki nefer vekilleri membûr-u 'arzuallerine istid'â eyledikleri ticâret nazâratı tarafından bâ takrîr ifede olunmuş ve tâcir-i merkûm hâzine-i şâhâneme tahsis kılınan resm-i ma'bein temâmen edâ eylemiş olmağın nizâm-ı mezkûr üzere bu berât-ı hümâyûnumı virdim ve buyurdum ki merkûm bıgrık el-yevm defterlü tüccârân olup ber mücib-i nizâm işbu Avrupa tâcirlerinden hasbe'l-iktizâ biri veyahud hizmetkârı ve adamları ve ecli'-ticâre bir mahalle gitmenin murad idub vekîlân-ı merkûma'nın membûr arzualleri istid'â olundukda tıbkı müste'minân tercüman ve adamlarına i'ta olındığı misillü ticâret surûtı derciyle yol emirleri virile ve müste'minân tercümanlarının kendüleri ve evlâd ve 'iyallerinin me'külât ve meşrûbat ve melbûsatlarına dâhil ve ta'aruz olunmadığı misillü bunların ve gerek 'iyâl ve evladlarının m'külât ve meşrûbat ve melbûsatlarına dahi kat'an dâhil ve ta'aruz olunmaya ve Ashâb-ı berât olan tüccarın buldukları mahalle yanlarında bulunmak şartıyla başka başka evâmir-i şerîfemle tahsis kılınan ikişer nefer hizmetkarları işbu imtiyaz vesîlesiyle nâil olâlar ve işbu iki nefer hizmetkarın birini iktiza ider ise İzmir'de veyâhud sâir-i mevki-i ticâret olan mahalde emrinde me'zun ola ve ashâb-ı berûdatdan birinin her kimde olur ise olsun mumdî ve ma'mul bihi temessük mücibince vekilleri ve esnâfin tevâtür ve şehâdetleriyle müşellebe matlûbı olarak yedin de olan temessüki hâkime ibrâz eylemedikde lede's-sübût matlûb olan meblağı tahsîl olunüb yüzde iki'den ziyade resm-i baha olunmaya ve tüccâr-ı merkûma'dan birisini gerek ehl-i islâm ve gerek ra'âyâ'dan birisini dâhili'd terûfu' mahkeme'ye veyâhud bâb-ı 'âliye göndermek murâd eyledikde zâbitân taraflarından tekdîr ile mu'âmele degin itibârını mücib olacak vaz' vukû'a gelmemek şurût-u nizamları muktezasından ve 'ale-l-itlâk sanûk başka hakkında bu misillü mu'âmele vukû' bulmaması kavânin-i müessese

iktizâsınca olmak hasebiyle zikr olunân berâtlı tüccâr ve hizmetkarlara ticâret nazâretî tarafından mübâşir ta'yiniyle kaldırılıb ahir taraftan mübâşir ta'yin olunmaya ve hapisleri iktizâ ider ise nazârat-ı müşârun ileyhâ ma'rifetiyle haps oluna ve bunların ekser ticâretleri frenkistân emti'asına müte'allık olduğundan gerek müste'minan ile ve gerek ehl-i islam ve mileli sâire'den her kiminle da'vâ ve niza'ları zuhûr ider ise nazârat-ı müşârun ileyhâ'nın inzimâm iden ve tüccar vekilleri ve arafeynden bila intihâb me'mur olacak mu'teber ve mevsûk tüccar ma'rifetleri ile va'de tüccâr üzere ticârethânedeki rü'yet ve kat'ı nizâ'â mübâderet olunub şer'î şerîfe mürâca'atları lâzım geldikde âharı mahalde rü'yet bulunmayub huzûr-u şeyhül islamda şer'ile görülerek fasl oluna ve bundan mâ'ada sâir güne umûr ve hususları ve mevâd-ı ticârete dâir hesab ve kitabları idhâl ve ihracları keyfiyetî dahi nezârât müşârun ileyhâ'nın müteferri'ât me'murinden olmak mülâbesesiyle ber vech-i muharrer tüccâr-ı merkûmanın kâffe-i emvâlına nazârat müşârun ileyhâ cânibin den ber vech-i dikkat nazarat ve olvehile mesâlih-i vâkı'aları ma'rifet-i nazârat-ı müşârun ileyhâ ile tesmiye ve rü'yet kılına ve müşârum ileyhâ taşrada dört bin akça'dan ziyâde olan da'vâları Asitâne-i sa'âdetime havâle olunmak 'ahidnâmeleri şurûtun'dan olduğu misillü bunların dahi müste'minât ile olan niza'ları kezâlik Derse'âdetime havâle kılına ve'l-hâsıl berâtlı ra'âyây-ı Devlet-i 'aliyyemtüccârî'nın hakkı devlet tâcirleriyle niza'ları zuhur ider ise devletin beyninde mün'akid olan 'ahidnâme şurûtı icra olunub berât'da hilâfi tecviz olunmaya ve tâife-i merkûma'nın bu vechile taht-ı râbitaya idhâl olunmalarından maksud alınacak ticâretlerine ve suhûlet olmak kaziyyesine mebni olduğundan tüccâr-ı merkûma'nın diyâr-ı ecnebiyye'den memâlik-i mahrûseye getürdükleri emti'a ve eşyâdan İngiltere ve Fransa devletleri vesâir ba'zı düveli münhaya ile mu'ahhıran 'akad olunân ticâret mu'âhedesi ve tanzim kılınan ta'rifesi vechile hîn-i vurûdunda emriye olarak yüzde üç ve ğayri (?) ve rusumât-ı sâire yerine karzım olan yüzde iki rusum gümrük ve memâlik-i mahrûse-i şâhânem mahsulundan nakl idecekleri emti'a ve eşya ve erzakların mahallinde bâyi'î tarafından virilecek 'uşrile icab eden resm-i kefâdan (?) başka ber mücib-i

tasarrufe-i mezkûra iskelletede hîn-i tenzîlinde yüzde tokûz emriye ve taşra götürdüklerinde yüzde üç rakabe resmi ollına ve Memâlikî Padişâhânem derûnunda bey' ve furûht olunân kâffe-i emti'a ve eşyâ ve erzâkın dahi rusûmat muktezâsı usûlu mukarrara vechile bi'l-umûr ve ezd-i te'diye ve ibka kılına ve tüccâr-ı merkûma bu vechile icâb eden rusum gümrüklerini edâ idub yedine ma'mul bihi edâ tezkiresi aldıkdan sonra mükerrer ve ziyâde gümrük taleb ve ahz olunmaya ve eger Gümrük ümenâsıyla taraflarından ziyâde ve mükerrer gümrük nâmıyla akcaları alınır ise derhal red itdirilmeye ve tüccârî-i merkûma'ya vülât ve hükkâm vesâir me'mûrin ve zâbitân taraflarından hilâf-ı şer'î ve şerîf ve muğâyir kavânini cedide müessese te'addî ve rencîde vukû'ı tecviz olunmayub matlûb-u hümâyûn mu'addilemizden mülâkânem vechile her halde hîn-i hayâbetlerine dikkat oluna ve ashâb-ı berât olan tüccâr ve hadimkarları umûru rü'yet ve kocabâşılık misüllü husûsat vechen mine'l-vücûh müdâhale eylemeyeler ve bu husûs akdem esbâb-ı imtiyâz ve nizâm olmağla bir vakıtta hilâf-ı tecvîz olunmaya şu kadarki eger ba'zı memleketde berâtlü olandan ma'ada erbâb-ı ta'yin'den koca bâşılık şâyân-ı kimesne bulunmayubda ra'âyây-ı vilâyetin hüsn-ü irâde ve rü'yet-i umurlar için berât ashâbı olân tüccâr her birinin kocabaşı olması zarûrî icâb iderek ol memleketinde olân ra'âyânın 'umûmen istid'âları vukû' bulur ise o fâkat mekûle mahalde bunların koca başlığı ru'yet eylemesi câiz olagele kocabaşı olacak şahs dahi işbu imtiyâzâta nebâlna mebnî sâirin'den serbest olması sebebiyle ra'âyâ hakkında hilâf-ı tanzimât-ı hayriye bir gûn ta'addî ve atvar paşayısına vechen mine'l-vucûuh tasaddî eylemeye ve ideri ise ber mûcib-i kânûnnâme ceza te'dibât-ı lâzimesi icra kılına ve tüccâr-ı merkûma'dan fevt olanların dükkan ve ota vesâir emlakları cânib-i şer'îden başka ve nazârat-ı müşârun ileyha tarafdan başka temhir olunub emvâl-ı metrûka ve emlak ve cibâr vesâir cüz'î ve külli eşyâ ve nukûdlarına vereseler mevcûd oldukca cânib-i mîrîden ta'aruz ve temehhur ve zabt olunmaya ve sağîr ve sağîreleri bulunub şer'an tahriri lâzım gelenlerden ziyâde rusum talebiyle tazyik itdürülmeyüb ber muktazây-ı şer'î şerîf beyne'l-verese Nezâret-i müşârun ileyhâ ma'rifetiyle taksîm itdürülmeye ve sağîr ve sağîre ve gâib ve

ğâaibesini olmayub beyne-l-verese taksimi murâd olunmayan tarla dahi ber mucib-i irade (?) ile itdürülmeye ve â`la cizye oniki ğuruş iken (?) sekiz ğuruş kalemiyle ashâb-ı berât Senevî virecekleri yeni senesi cizyeyi ikiyüz otuziki ve kırk ve kırk târihli hamîmesinden başka iki senesi muharremden ‘tibâren ‘umûmî vâki‘ olân kalem-i cedid ile ma‘an ve mûahharan irâde-i seniyye-i şâhânemle te`sis kılınan usûle tatbîkan beher sene ğurre-i muharrem'de mahalle teslim eyleyeler ve evâmir-i ‘aliyyemde hizmetkâr olanlar dahi şurût-u nizâmları muktezâsınca dört ğuruş simile viregeldikleri evsat cizye bakındır otuziki ve kırka kırk üç seneleri kalemiyesinden mâ‘adâ iki olân kalem ile berâber behersene ve haddü zematına (?) te'diye ideler ve işbu imtimiyâzât ancak tüccâr-ı merkûma ve ikişer nefer hizmetkarlarının kendi haklarına mahsûsolub evlâd ve müte‘allikatları ve yedinde emr-i ‘âlîşânım olmayan hizmetkarları haklarında sâir ra‘âyây-ı devlet-i ‘aliyeme nasıl mu‘âmele olunmakta ise olvehile icra oluna ve yedlerine berât ve evâmir-i şerîfem ve berberden tâcirler dahi devlet-i ‘aliyyem ra‘iyyenin kudretini bilûb her halde ‘arz vâdileriyle mukayyed olarak muğâyir rusum ra‘iyyet harekâtında bulunmayub haklarında bu vehile erzân kılınan müsâadât ve atâyânın şükrânı edâya dikkat ve devâm-ı ‘ömrü devlet kıvâm-ı furû-u şevket-i şâhânem da‘vâtine iştigâl ve muvâzabet eyleyeler şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfeme i‘timâd kılalar tahrîran fi evâhiri şehri ramazâne`l-mübârek sene sitle ve sittin ve mieteyn ve elf

ğufira lehu

es-seyyid Muhammed Kâmil el-müseccil mûkim ADANA

Sahife 58

Belge 84

Rum eli ehalisinden olup eski hamam mahallesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Murad'ın Hasan nâm müteveffânın muhalledât-ı beytü'l mâl me'mûrı Mehmet Efendî ma‘rifetiyle Furuht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki bervech-i âtfi zikr ve beyân olunur. 67.S.7.

Nakden	mustamel fes ve takıya	Trablus Fermâne	Dizlik
372	53	38	15
müsta'mel cika	mustamel aba ve kemer	küslî	mitil yorğan
20	6	102	7
Karadizlik ve gömlük Antari ve yemeni	Botras Karyesinde şamuda zimem	Camuslu Karyesinde İbiş oğluna zimem	
9	500	250	
Yekûn			Cem'an
			1004
Minhe'l			İhrâcât
mâliye hazinesi rusûmı	Resmi kısım	ihdariye	kaydiyye 2
45	28	12	
Techiz Tekfin	Dellaliye	Hacı Mehmed 'Ali'ye ücret	varaka parası
35	7	22	7
Sahha'l			Bâkî
			881

Sahife 58

Belge 85

Keriye ehâlisinden olup Tarsusî Kapusunda Menzil Kahvesinde bilâ varis-i zâhir fevt olan 'Ali nâm müteveffanın muhallelâtı canib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûri Mehmet Efendî ma'rifetiyle Furuht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. 67.S.7.

Nakden	müstamel fes	antari, yelek, çika,	mustamel postal,
60	30	dizlik, gömlek, şal	çorap, fes
		33	9
Tüfenk maa palaska	Silahlık	Gömlek, Yelek	Hegbe içinde olan
10	7 ₂	10	Hurdavat
			6
Eyilik tabanca	Köhne kara meşlah	su tası	dizbağı
kabza	11	2 ₂	12
25			
bargir torbası			
1			
Yekûn	Cem'an		
	204		
Minhe'l	İhrâcât		
mâliye hazinesi	Resmi kıymet	ihdariye para	kaydiye parâ
rüsumi	6	10	20
92			
techiz tekfin	Dellaliye	Kahveciye ücret	varaka parası
350	2 ₂	10	20
Sahha'l	Bâkî		
	1400		

Sahife 59

Belge 86

Erekli olup Mecit Paşa camisi civarında fevt olan Ahmet nâm müteveffânın muhallefâtı canibi beytü'l-mâle münhasıra olmağla beytü'lmal me'murı Mehmed Efendî ma'rifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki bervech-i âti

zıkr ve beyân olunûr. 67.S.7.

Kisvesi	müsta'mel zırh ve	tüfenk ve palaska	el tası bahası
11	yemeni	13	100
	16		
Yekûn			Cem'an
139			

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye Hazinesi rüsûmı	Resmi kısım	İhdariye parası
7	42	10
Kaydiye parası	Techiz tekfin	dellaliye
20	35	2
Tabe ücreti râî		
12		
Sahha'l		Bâkî
762		

Sahife 59

Belge 87

Kal'a kapusunda bakkal esnafından îken bundan akdem bilâ vâris-i zâhir mürd olan Kirkor ve ser Kirkor nâm mürdin muhalledât-ı beytü'l-mâl me'murı Mehmed Efendî ma'rifetiyle Furuht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zıkr olunûr. 67.S.7.

Nakden	Bandun ve balık ve	sabun küli	Benekli Bal
50 2	nar kabuğu	9	6
	8		

Keşke	şişe içinde zeytûn	Tencere	Tava
3	yağı	16 2	12
	7		
İbrik	Bulğur	Kürek	Tembeki
15	6	2	8
Pirinç batman	soğan	nohut külek	kahve dirhem
9	10	10	20
6000			
fistan	leblebi	fistan	Asel
15	6	9300	20
Dişlik	Zenbil ve hasır	Aba, minder ve	Kızılıcak vesiyе
7	3	kuşak	12
		103	
Resni	Nebayid	Asel	Yağ çıra
1	13 2	101	176
gülle			
6			
çekmece	döşek	Fes	beyâz iplik
11	3	25	6
Yorğân yüzi	iplik ile yağlık	köhne boğca	Sucu
8	12	2	10
Yekûn	Cem'an		
	8941		
Yekûn	el-İhrâcât		

Mâliye hazînesi rusûmı	Resmi kısmet	kaydiyye	ihdariyye	Laşe masrafı
40	26	2	10	35
dellâliye	dükkân bekcisi	Salyane	varaka-i sahîha	
20	60	122	1	
Sahih				el-Bâki

7472

Sahife 60**Belge 88**

Rûmilî ehâlisinden olub Cemdân karyesinde fevt olân Hasan nâm müteveffâ'nın verâseti zevcesi Zeyneb nâm hâtun ile cânib-i beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifetiyle furûht ve meyânelerin`de taksîm ve beytü'l-mâl hissasî ifrâz olunarak ve Adana emvâl sandığına teslim olân kassâm defteridirki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur. 67.

Safer.11.

duhan	batmân	Sac kırık ekmek tahtası	Nohûd iki cere?	
11	10	11	4	
Soğan batmân	küdük ton	kara kundıra	Diğer kuzu	Kuzu
9	3	15	4	16
hınta Külek	Şaîr külek	Kavzeceki	merkeb	Sûsam külek
20	12	8	81	16
6	88	88		

Yekûn _____ **Cem'an**

2142

Minhe' el-İhrâcât _____

mâliye hazînesi rusûmı	resu-l kısmet	kaydiyye para	techiz tekfin
13	82	20	15
dellâliyye	hınta ve sâir kirâsı	varaka behâ	mehr-i zevce-i
2	42	20	mezbûra
			50
Sahîh _____	el-bakî=170	hıssa zevce-imezbura	
		421	

hıssa-i beytûlmal

1272

Şâhid-i zûr ilâmı

Sahife 61

Belge 89

ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Muhammed nâm kimesne medîne-i Adana mahkemesinde huzûr-u şer'î şerifde müteveffâ lâz zâde hacı 'Ömer Efendi' nin yetimi ve yetimesinin vasisi Muhammed nâm kimesne müvâcehesinde terâfû'larında bundan iki buçuk sene akdem kırsaçım kolunî olarak zâyi' eyledigim iki aylık erkek el-tayım müteveffâ mûmâ ileyh Kara fasıl karyesinde olân çiftliğine gider iken esnâ-i râhda arkasından karye-i mezkûra vârub olvehile müteveffây-ı mezkur'un muhallefâtında bulunmuş olmağla alivirilmesi murâdımdır deyu lede'd-da'va ve'l-istintâk vasiyyi merkûm ber vech-i müdde'â tây-ı mezkûr muhallefât-ı mezkurada mevcûd olub lâkin işbu müdde'î nin mülkî oldığı ma'lumum degildir dedikde müdde'î merkumdan beyyine taleb olundukda Paşa Nebi mahallesî ehâlîsinden Mahmûd b. Ahmed ve Zeyneblî 'aşîretinden Muhammed b. İbrahim nâm kimesneler Liecli şehâde meclis-i şer' de hâzıran olduklarında işbu tây müdde'î merkûmun zâyi' olân tây'ı olduğına ve şehâdet ideruz didiklerinde keyfiyyet merkûmalardan lede't-tahrîr cevapların da işbu müdde'î târih-i mezkurda bir re's tây'ı zâyi' itmiş ve işbu hâzır olân tay o tay

olduğını bilemeyiz müdde'î'nin ta'rifiyle şehâdet idiyoruz evvelki şehâdetimizde yalan şâhidiz deyu beheri kizb üzerine şehâdet eylediklerini bi't-tav'i ve's-sâf ikrâr ve i'tirâf idicek ber vıfk-î şer'î şerîf ve kânûn-i emr-i münif merkûmaların ta'zir bitteshir olunmaları lâzım geldiği huzûr Ruhsat-ı müşirânelesine i'lâm olındı bâkî emr-i te'âlâ el-emr.67.S.17.

Sahife 61

Belge 90

Şeyhzâde Mahallesinde râfi' ashâb-ı hayrat'dan vâğız zâde 'Âli Efendî nâm sâhibü'l-hayrın bina eylediği mescid-i şerîf ile hafr itmiş olduğı bi'ri'nin ta'mir ve termîne vakf itmiş olduğu nukûd ve icarat zimmet-i 'aliyyesinin mütevellisi olmadığından müceddeden kıbel-i şer'î şerîf den nasb olunân mahalle-i mezkur'un muhtârânı ve imâmı ma'rifet ve talepleriyle vakf-ı mezkurların umûr-u nazârâtı Hacı Boza zâde Hacı Turmuş "Âli Efendî ve tevliyeti dahi Debbâğ usta Muhammed üzerine tevcih olunarak kıbel-i şer' den nasb ve ta'yin olındığını hâvî nukûd-u mezkur'un hâsıl olân murâbaha-i şer'iyesi mustakil bir'ri mezkur'un ta'mir ve termîmine ve 'arsa-i mezkur'un mahallesî mescid-i şerîfin ta'mir ve termîmine meşrûta olındığını işbu mahalle kayd olunmuştur. 67.S.19.

Sahife 61

Belge 91

Çınarlı mahallesî sakinlerinden iken bundan akdem fevt olân Erzurumlu Abdullah b.Mustafa nâm müteveffanın verâseti zevcesi Meryem nâm hâturn ile müteveffây-ı mezbur'un firâşın'dan hâsıl olub zevce-i mezbura'nın batnında mübeyyin olân haml mevkufuna munhasıra olduğı lede's-şer'î'l-enver mübeyyin olmağla müteveffây-ı mezkûr muhalledat kassâmıdır ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur. 67.S.19.

boz merkep	kara merkep	boz merkep	kara merkep	kisveleri
27	77	62	75	16

ufak tefek hurdavât	Kara'aba
12	16
Yekûn	Cem'an
285	

Minha		el-İhrâcât	
rusum kısmet	kaydiye para	techiz tekfin	dellâliyye
70	70	40	150
	varaka sahiha para		mehr zevce-i mezbûra misl
	20	1500	el-bâki
Sahih	702		el-bâki

hıssa-i zevce	hıssa-i haml-i mevkûf
72	53

Sahife 62

Belge 92

Derhûn-ı mekîne Kemîne-i 'arz-i dâ'î kemînelerîdir ki medîne-i Adana muzâfâtından Misîs, Derinli kurallarından 'Abdî oğlî karyesi sâkinelerinden olûb bundan yigirmi yedi mâh mukaddem maktûleten müteveffiye olân Arzu binti "Âli nâm hâtun'un verâseti sadr-ı kebir kızları Medîne ve Elif nâm hâtunlardan ğayrı vâris-i uhra olmadığı lede't-tahakkuku's-şer'î mezburatın Medine ve Elif nâm hatunların hasmı olûb Adana ve Mar'a vâlisi 'Atufetlü Mustafa paşa hazretlerinin ahz ve girift iderek Medîne-i Adana mahbushânesinden ol tarihten berü olmuş olân Mısırlı 'Arab b. Muhammed nâm kimesne muvâcehesinde Medine-i Adana neclisin'de 'akd olunân meclis-i şer'de terâfu'ların da mezburatandan Elif nâm hâtun iddi'âsında işbu merkûm 'Arab 'Âli ol tarihten akdem zevcem olûb neyânemizde hüsnü mu'aşeret olmadığından beni hal' idub onbeş gün murûrundan nüceddeden nikah ile betekrâr beni almak murad eyledik de vâlidem mezbûra Râziye nâm hâtun virmemek sadedin de bulunmağla nisf-ı leyl de gelub vâlidem

mezbûra hânesinde nevm hâlinde îken tabanca andahat eyledikde göbeğinden kurşun isâbet ider oldarb ve cerh den der ‘akab Müverrisimiz mezbûra müteveffiye olmağla ber mûcib-i şer‘i şerîf merkumun kısâs olunması murâdımızdır deyu her biri lede'd-da‘vâ ve `l-istintak müdde‘â ‘aleyh merkûm ‘Ali cevâbında fi`l-hakika müdde‘iyatân mezburatan dan mezbûra Elif nâm hâtun zevcem olûb meyânemizde hüsn-i mü‘âşeret olmadığından olvakt hal‘ eyledim onbeş gün murûrunda tecdîd-i nikâh olunmak üzere tâlib olduğumda vâlideleri mezbûra Arzu nâm hâtun mûmâna‘at sadedinde bulunmağla bendahî târîh-i mezkurda ve nısf-ı leylde varub hânesinde nevm halinde îken tabanca indaht eylediğim de hûtun-u mezburanın göbeginden kurşun isabet idub oldarb ve cerhden der ‘akab merkûme Arzu nâm hâtun müteveffiye oldi deyu bi`-t-tav‘i vessâf ikrâr ve i‘tiraf edicek meyânelerine muslihun tavassutuyla es’sulh seyyid-el-ahkam Destur’ el-ahbâr fehvâsınca müdde‘iye-i mezburatan Medine ve Elif nâm hâtunlar kâtil-i merkûm ‘Arab ‘Ali nâm kimesneye kısas ve diyet da‘vâsından meccânen ‘afv idüp ve husûsi mezkûra müte‘allika ‘âmme-i de‘âvâ mutâlibândan beheri zimmet-i kâtil-i merkumu ibrâ-ı ‘âmm ile ibra ve iskat-ı hak eylediklerinde kâtil-i merkûm ‘Arap ‘‘Ali ibrâ-i mezkûrı kabul eylediği derhunumdara ‘arz ve il‘âm olındı bâkî emr ve fermân hazreti men lehü`l-emrindir fi`l-yevmi`l-`işrîn min şehri saferi`l-hayr sene Seb‘â ve sittin ve mieteyn ve elf.

Sahife 62

Belge 93

Derhûn-ı mekîn ‘arz-ı dâ‘i-i keminelidir ki Cebel-i Kozân kuralarından Kızlar Şekli karyesi ehâlisinden olûb bundan üçbuçuk sene akdem fevt olân ‘Ömer b.Ömer nâm maktulün verâseti zevcesi Rukiye binti Ebu Bekir ile vâlidesi Fâtıma binti Mustafadan ğayri vâris-i uhra olmadığı lede`-t-tahakkuku’s-şer‘î merkûumatâ’nın hasmı olûb Adana valisi ‘atufetlû Mustafa paşa hazretlerinin ahz ve girift iderek sekiz mahdan beru medine-i Adana mahbeshânesinde tevkif olunân karye-i mezkûr ehâlisinden Yusuf b. Mustafa nâm kimesne medine-i mezbur meclisinde ‘akd olunân meclis-i şer‘i şerîfe hâzır oldığı halde terâfu‘larında işbu

merkûm Yusuf bundan üçbuçuk sene akdem müverrisimiz maktul mezbur ile meyânelerinde münâza'a vuku'yle bıçak ta'bir olunân âlâtı câriha ile müverrisimiz merkûmun bâşına darb ve cerh idub oldarb ve cerhle onbeşgün mürûrunda müteessiren fevt olmağla mûcib-i şer'î şerîf üzere merkûmun kısâs olunması muradlarımız deyu lede'd-da'vâ ve'l-istintak müdde'â 'aleyh merkûm Yusuf cevâbında fi'l-hakîka târîh-i mezkurda maktûl-u mezkûr ile meyanemizde münâza'a vuku'uyla bıçak ta'bir olunân alât-ı câriha ile bâşına darb ve cerh eyledim ol darb ve cerhden onbeşgün murûrunda Merkûm 'Ömer müteessiran fevt oldu deyu bi't-tav'î ve's-sâf ikrâr ve i'tiraf idicek meyânelerine muslihun tevassutuyla müdde'iyeyi mezburatân kâtili merkûmı meccânen kısâs ve diyetden 'afu idub husûsu mezkûra müte'allik 'âmme-i de'âvîden dahi kâtil-i merkûmun zimmetini ibra eylediklerinde oldahî ibrâ-i mezkûrî kabul eylediği derhunum dara 'arz ve i'lâm olındı bâki emr ve fermân hazreti men lehü'l-emrindir 67.S.25.

Sahife 62

Belge 94

Derhûn-ı mekîn 'arzı dâ'î kemîneleridir ki Medîne-i Adana mahallâtından Sarı Ya'kûb mahallesî mütemekkinlerinden olûb bundan on mâh mukaddem katilen mürd olân Evâk veledi Yânoş nâm mürdün verâseti zevcesi hâtûn ile sulbiye sağîra kızları Ağsa velaşin veliebeveyh kızkarındaşları Altun ve Gevher nâm kimesnelere münhasıra olup onlardan ğayrı vâris-i uhra olmadığı lede't-tahakkuku's-şer'î sağîra mesûmalara bâ hûccet-i şer'îye talepleri mersûme hâtun nâm Nasrâniye vasiyy nasb ve ta'yîn olundukdan sonra hasımları olûb Medîne-i Adana ve Mar'aş vâlisi 'Atufetlü Mustafa paşa hazretlerinin ahz ve girift iderek Medîne-i mezkur'un mahbus hânesinde oldukdan tevkîf olunmuş olân hâlik-i mersûmun kâtilî olûb veliebevey erkarındâşı olmuş olân Evâdik veledi Yanuş Adana meclisinde 'akd olunân meclis-i şer'a hâzır olduğu halde terâfu'larında işbu mersûm bundan on mâh mukaddem müverrisimiz olûb katlen helâk olmuş olân karındâşı Evâk nâm hâlik ile sekir halinde iken meyânelerinde münâza'a vukûyla âlât-ı cârihadan sağîr bıçak ile sol böğründen darb ve cerh idub mecrûh-u mezkûr kable'l-helâk hâl-i hayâtında

ve kemâl-i 'akıl ve sıhhat kâtil-i mersûm olân liebeveyn karındâşı işbu mersûm 'ûdik nâm kâtili kıyasdan 'afu idub ve deynine dahi zimmeti mersûm olarak ibrâ-i 'âmm ile ibra ve iskât-ı hakk eyledikde kâtil-i mersûm dahi ibrâ-i mezkûrı kabul itmegin bizler için husûs-u mezkurda hakk taleb da'vâ sâkıt oldu deyu beheri bi'tav'î ve's-sâf vesâyeten ve asâleten ikrâr ve i'tiraf eylediklerinde kâtil-i mersum dahi ledet tahakkuk makarrı mersumları vicahen tahkîk vesikatı tasdîk eylediği derhunumdara 'arz ve i'lâm olındı bâki emr ve fermân hazreti 67 S 25

Sahife 63

Belge 95

Derhûn-ı mekîn 'arz-ı dâ'î kemimeleridirki Divriğî kasabası ehâlisinden olûb Medîne-i Adana kurallarından Camuscu karyesinde ile sâkin îken bundan akdem katilen fevt olân Ya'kub b. Ahmed nâm maktûlun verâseti babası Ahmed b. Halil müteveffa olûb ondan ğayri vâris uhra olmadığı lede't-tahakkuku`ş-şer'î merkûm Ahmed b. Halil nâm kimesnenin hısmî olûb vali-i eyâlet 'Atufetlü Mustafa paşa hazretlerinin ahz ve girift iderek Adana mahbushânesinde tevkîf olmuş olân Dadaş Hüseyin b. 'Alî nâm kimesne Medîne-i mezkûr meclisinde 'akd olunân meclis-i şer'de terâfu'larında bundan iki buçuk sene akdem maktûl-ü mezkûr olan sulbî oğlum merkûm Yakub karye-i mezkurdan Adanaya gelûr îken esna-i râhda vakt-ı zuhur işbu merkûm tesâdüf idub ne benim zevce-i mutallakam Şerîfe binti Mahmûdı tezevvûc itdün diyerek 'amden tüfenk indaht eyledikde sâğ böğründen kurşun isâbet idub ol darb ve cerhden der'akib sulbî oğlum Ya'kub müteessiran fevt olmağla ber muktezây-ı şer'î şerîf kâtil-i merkûmun kıyas olunması murâdımdır deyu lede'd-da'vâ ve'l-istintak müdde'â 'aleyh cevâbında fi'l-hakîka târîh-i mezkurda esna-i râhda vakti zuhur da işbu müdde'iyeci merkûmun sulbî oğlum Ya'kûb tesâdüf idub zevce-i mutallakam merkûme Şerîfe binti Mahmûdı almış olmağla 'amden tüfenk indaht eylediğimde maktûl-ü mezburun sağ böğründen kurşun isabet idub ol darb ve cerhden der'akib fevt oldu deyu bi't-tav'î, ve's-sâf ikrâr ve i'tiraf idicek meyânelerine muslihun tevassutuyla ikibin ğuruşa sulh olunûb husûs-u mezkûra müte'allik 'amme'î de'âvî ve mutalebâtdan kâtil-i

merkûmun zimmetini ibrâ-i ‘amm ile ibra ve iskât-ı hakk eyledikde oldahî ibrâ-i mezkuri kabul eylediği ve kâtil-i merkûmun istifâ-i diyete ismi mâl ıtlâk olunûr bir nesnesi olmadığı lede`ş-şer`i`l- enver mübeyyin eylediği deruhunumdara ‘arz ve i‘lâm olındı **67 Zilkade 1**

Sahife 63

Belge 96

Adana da Emirler mahallesi sâkinlerinden kara Hüseyin nâm kimesne bundan akdem Mar‘aşlı Keki oğlı Muhammed ‘Ali nâm kimesneye vasita-ı kubrak bir re's darı esb dörtyüz ğuruşa fûrûht itmiş müşteri-i merkûm Mar‘aş'a vardıkda işbu mezkûr Zere ‘Ali'nin oğlı Hüseyin'in mülkî olûb Mar'aş mahkemesinde isbat idub Muhammed ‘Ali yedinden almış oldığı hususdır. **67 Cemaziyel âhir 7**

Sahife 63

Belge 97

Tarsûs kapusu mahallesinde fevt olân Hacı Muhammed nâm müteveffâ'nın verâseti zevcesi ‘Ayşe nâm hâtun ile sulbi kebir oğlı Muhammed ve ‘Ali ve sulbi Sağır oğlu Muhammed nâm kimesneye munhasıra olmağla sağır-i merkûma vâlidesi mezbûra vasiyye nasb ve ta‘yin olduktan sonra muhallefât-ı mezkûr bi`l-mûzâyede terkîm olân kassâm defterîdirki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **67.**

Cemaziyel âhir 14.

köhne yastık	minder yastık	döşek ma‘a yastık	yağmurluk 19
3	22	26	
müsta‘mel seccâde	geyik postı	müsta‘mel çuka	müsta‘mel çuka
16	5	32	şalvar
müsta‘mel çuka fistan	vismi katun antari, görde		görde süfe ‘antârî
14	antari		16
köhne hurç	nuhâs kıyye	müsta‘mel savan	El demüri kalcan
15	23	kürek cübbe	matarak

tabanca tek	sandık	Torî bargir	Köziste makası
42	52	456	474
Minha			Cem'an

1222

Yekûn _____ **el-İhrâcât** _____

kaydiyye ve kalemiyye	ihdariyye	techiz tekfin	delâliyye ve nakliyye
2	12	81	852
vasayât-ı	varaka-i sahiha		Sahih el-bâki
1	1		1080

Sahife 64**Belge 98**

Divriği ehalisinden olup Çınarlı mahallesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Mehmed nâm müteveffânın muhalefatı canib-i beyt'il-mâle münhasire olmağla muhalefat-ı mezkûr beytül-mâl me'muru Mehmed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana mâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki ber vech'i-âti zikr ve beyân olunûr. **67.Z.11.**

Bargir maa tâkım	Kisvesi	Şeîr kulek	Kötü Osman'dan
501	15	15	zimem
			90

Çerkezoğlu	Karadeniz oğlu
Mehmed'e zimem	'Ali'de zimem
30	531

Yekûn _____ **Cem'an**

1204

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye hazinesi rusûmı	Resmi Kısmet	kaydiye ihzariye	varaka parası
504	5	2	12
Techiz tekfin	Dellaliye	Karadenizli oğlı Aliye	
25	15	Deyni meyit	
		92	
Sahha'l			Bâkî
996			

Sahife 64**Belge 99**

Hasan Mansur ehalisinden olup İmâretde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Mehmed nâm müteveffanın muhalefatı cânib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûri Mehmed Efendî ma'rifetiyle muhalefatı mezkûr terkîm ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki. 67.RA.11

Kisvesi	Mehmed Efendiye zimem	Bekir zimem	Hınta külek
12	23	20	41
Hargeleci Hasan'da			
200			

Yekûn _____ **Cem'an**

305 2

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye hazinesi rusûmi	Resmi kısmet	Kaydiye	Techiz Tekfin
132	9	2	258
Hınta nakliyesi	veraka parası		
14	2		

Sahha'l _____ **Bâkî**

Sahife 65**Belge 100**

Harputlu olup Debağzâde Medresesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Maksud nâm müteveffanın muhalefâtı cânib-i beytü'l mâle münhasıra olmağla beytü'l mâl me'murı Muhammed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana sandığına teslim olan kassam defteridir ki. **67.RA.11.**

Nakden	Meşlah ve yağlık ve	Alaca meşlah	Postal ve
25	kütük	24	hurdat
	21		7
köhne keçe ve	tencere maa kapak	Kırmızâde Hamza Efendiye	
bardak	172	zimem	
3		70	
Yekûn	1672		Cem'an
Minhe'l	1672		İhrâcât
Mâliye hazinesi	resm-i kısmet	kaydiye parası	techiz, tekfin
rusûmı	5	20	35
7			
dellaliye	varaka baha para	hammaliye	
32	20	2	
Sahha'l	115		Bâki

Sahife 65**Belge 101**

Palulu olup Yortan mahallesinde mürd olan Sehâk nâm mürdin zahirde varisi olmadığından terekesi cânib-i beytü'l-mâle mün'hasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûrı

Mehmed Efendî mâ'rifeti ve ma'rifet-i şer'ile terkîm olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **67.RA.11**

Nakden	iplik	Kelep iplik	defa	defa
593	53	40	56	86
defa	sımsıma	Bir top	miti, yorgan ve	tencere
47	392	gömlek	keçe	180
		20	8	
sımsıma	el yağlı ve kefen ve	keçe	kütük, dizlik, fes	Bulgur ve
hırdavat	tesbih ve sabun	6	ve yemeni	şa'ır
26	22		6	6
yorgan	Hurs	Şa'ır ve	çulhalık takımı	Neccardan
1	12	bulğur	45	bez ücreti
		42		117 2
Yekûn				Cem'an
		1960		
Minhe'l				İhrâcât
Mâliye hazinesi	Resmi Kısmet	İhdâriye		Kaydiye
rusumu	30	12		2
49 2				
Lâşe masrafı	dellaliye	Hasan hüseyin		varaka parası
35	15	Efendiye dükkan		12
		kirası		
		45		
Sahha'l				Bâkî

Sahife 66**Belge 102**

Harputlu olúb Bend karyesinde bilâ vâris Zâhir-i fevt olân Muhammed nâm müteveffânın muhalledâtı cânib-i beytû'l-mâl'e munhasıra olmağla muhalledât-ı mezkûr beytû'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifetiyle furûht olân kassam defteridirki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **67.C.11.**

Kisvesi	şa'îr külek	Tavil bayram`da	Ramuda zimem
24	15	zimem	25
	45	25	
gavzeçeki	batman	menla "Ali de zimem	Halil`de zimem
82	2	50	10
25			
Zerkın Mustafa`da zimem	Bakkal Mustafa`da zimem	Kör İbrahim`de zimem	
21	20	10	
Kumalî karyesi`de zimem	Hakvirdide zimem	Tavil 'Osman`da zimem	
30	49	22	
Rumlî Mûsa`nın dâmadı Mustafa`da		Hamza`da zimem	
zimem		6	
100			
Hacı İbrahim`de zimem	Bayzâde Hacı ağa`da	Bayatlu oğlı Halilde zimem	
32	zimem	50	
	100		
Yekûn _____			Cem'an
	8646		
Minhel _____	el-İhrâcât		_____

mâliye hazînesi rusûmı	resm-i kısmet	ihdariyye	Kaydiyye
282	18	1	1
şa'ir nakliyesi	dellâliyye	kisve nakliyesi	teçhiz tekfin
9		12	15
Koza nakliyesi	varaka parası		
4	1		

Sahih _____ **el-Bâki**

545

Sahife 66

Belge 103

Saçaklı olup Sakızlı Karyesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olân Hüseyin nâm müteveffâ'nın mühallefâtî cânib-i beytü'l-mâl'e munhasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le terkîm ve Adana emvâl sandığına takdîm olân kassam defteridirki 67.C.13.

kisvesi	Kozafeki	susam tası
12	31	36

Yekûn _____ **Cem'an**

702

Minhel _____ **el-İhrâcât** _____

mâliye hazînesi rusûmı	resmi kısmet	kaydiyye para	teçhiz tekfin
32	2	10	35
Koza kirası	varaka	susam kalan ücret	
4	2	100	

Sahih _____ **Cem'an**

152

es-seyid Muhammed kâmil ğufura lehu

Sahife 66**Belge 104**

Cami'î cedîd mahallesî ehâlisinden îken bundan akdem biemrillâhi te'âla fevt olân Çelebi Habib ağa nâm müteveffâ'nın verâaseti zevcesi Hadîce nâm hâtun ile sulbi sağır evladları 'Ali ve 'Osmân ve Muhammed ve Fâtıma ve Kâmile'ye munhasıra olınmağla sağır-i merkûmunlara ve vâlideleri mezbûra Hadîce nâm hâtun kîbel-i şer'î şerîfden vasiyye nasb ve ta'yin olunarak müteveffây-ı mezkûrun muhalefâtı vasiyye-i mezbûra ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le terkîm ve meyânelerinde taksîm olan kassâm defteridir ki ber vech-i âtî 'ale'l-esâma zıkr ve beyân olunur.

67.C.27.

	Kara yeşil Sarık		tüfenk		Tabanca çift
	35		200		150
	Sal 'antârî		buhurdanlık		Gülabdanlık ve başı zarf isim
	20				612
rusum	şâl kuşak		meydânî 'antârî		çuka cübbe
50	10		30		100
çuka şalvar	nuhas kıyye		çuka Kirman		şem'adân
30	754		30		40
	post ve namazlağî		çuka mak'ad yüzi		cima kuşağı
	15		60		35
mahfe	halı 3		kilim		def'a
örtüsü	100		100		1
100			50		70
	çul		keçe		Yasdık
20			20		13
					mak'ad minder
					2
					minder
					1
					keçe

hınta külek 2070	sa'ir külek	Susam külek	Nahûd Külek
11624	2212	480	16
	5631	'9	80
mercimek kilek	şifan külek	Koza çeki	
8	205	796	
20	310	11144	

çift şarikelerinde olan alacağı furûht olunân zehâir ve sâire bahâsını cem'an / 10781

Konak ve harem dâiresi	Serâcat mahallesinde menzil	deve				
15000	3000	7				
		7300				
Özküz	İnek	Düğe	Tosun	Bargir	'Araba	'Araba
18	7	5	1	100	1	Camusı 3
3600	300	200	60		400	900
Dişi Câmus	çift timurları	Kazma	düğeş			Devişler
1	5	36	8			karyesine
200	50	140	120			2250
	Samân yük	al-esb				doru esb
	500	400				300
	800					
Anhasada bağ	Kızıklıda bağ	Doru Esb	Domto Kürt de zirmem			
800	500	775	407			
Yekûn	Cem'an					
	87035					
Minhel	el-İhrâcât					

velisi Çürük oğlu isma'il'e diyet		muvazzâf seyyid Muhammed'e diyet
860		2632
Hekim Ortapa deyn	'Ömer Efendiye deyin	Zâza Muhammed'e
1900	348	2000
Nemenici 'İsâ'ya deyn	ve şâ'ir 'İsâ'ya	Tohkablusa deyn
700	1970	2555
Hacı tâlib'e deyn	Selyâneye virilen	mehr-i zevce
16100	740	1000
Hekim ortopa zimem	Bayrakdarın	oğluna Susam
kil 120	kil	fi
11	4	130
1375		520
Vâsıl zimmi'ye susam		Serkez zimmi'ye susam kil
kil	fi	2
12	170	75
195		
	Sîsûya	Susam deyn susam
		kil
	1	150
		150
resm kısmet	kaydiyye	düyûn mîriyye
120	682	25518
Sahîh	<hr/>	
	el-bâki	
	29120	

hıssa-i zevce	hıssa-i ibn	hıssa-i ibn	hıssa-i ibn
3740	6545	6545	6545
hıssa-i bint	hıssa-i bint		
3272	3272		

Sahife 68**Belge 105**

Afyon Kara Hisarî karalarında Muhail Karyesi ehâlisinden olup canib-i Hicaz'dan iadesinde medine-i Adanaya vüsûl ve Nüzûlünde Bi emrillahi Teâlâ fevt olan Hacı Ahmed bin Hüseyin bin Osman nâm kimesne Hâyatında Cemî'i muhallefâtını canibi velayette olan varidatlarına isale ve teslime Kara Hisar Ehalisinden olup refiki bulunmuş olan Hacı Ahmed bin Ahmet nâm kimesne vasî-i muhtâr olmuş ve Hacı Mehmed bin Ahmed nâm kimesneyi Nâzır ta'yin etmiş olduğu Huzur-ı Şer'de beytü'l-mâl me'muru Mehmed Efendî muvacehesinde sübût-u şer' bulmağla muhallefâtı mezkûr mekûmanların maarifetiyle fûruht ve terkîm vermek yed ve vasiyye mahalle-i asl ve teslim itmek üzere vasyiy-i merkûme teslim olan kassam defteridir. **67.RA.21.**

Yekûn

Nakit	Sarı şal	Defa	Defa	cima' kuşağı
514 ₂	68	5	5	74
		70	68 ₂	
defa	Trablus	Defa	sivâfi	cima' kuşağı ve
2	131	86	2	trablus
70			245	106
cima' ebâniyesi	iplik kutusu	kara meşlah	altı parmak	Halep kundurası
100	26	2	153	2
		128 ₂		141

defa	Alaca Halili	Halep min'âşı	Defa	defa
1	11	4	4	5
50	520	48	40	52
Hama min'âşı	Kutni Antarı	siyah kutni	trablus kutı	Hına ve Hurma
8	70	2	80	31
97		30		
Hegbe	Tabanca	Femane ve	hadide	zemzem-i şerif
23	16	şalvar	33	38
		66		
ud ağacı	yağmurluk ve	seccade ve	Kisvesi	tencere ve lengarı
8	meşlah	minder ve hırka	80	ve ibrik
	82	ve yemeni		38
		33		
Yekûn	<hr/>			Cem'an
	3411 2			
Resmi kısmet	muhdır başlık	kaydiye	Techiz, Tekfin	
97	5	7	41	
veraka bahâ	Dellaliye	Adanaya kadar		
2	145	kiracı Mehmedin		
		bar kir ücreti		
		250		
Sahha'l	<hr/>			Bâki
	2854			

Sahife 69

Belge 106

Adana'da kmevcut olan zabtiyelerden altıncı bölügin mulazımı olup katil bulunmuş

Yedi (?) Firar itmiş olan tekürli Mehmed Ağa nâm firarının terk etmiş olduğu emvâl-i merkumın zuhurına kadar canib-i beytü'l-mâlde Hıfz olunması lâzım gelmekle emvâl-i mezkûr beytü'l mâl me'mûrî Mehmed Efendî ma'rifetiyle sûk-ı sultânîde bi'lmezâyede fûruht olunarak esmân-ı Hâsılası Adana mâl sanığına teslim olan Defterdir ki ber vech-i âtî zıkr olunûr. **67.RA. 27.**

Simli kılıç		Odnbot Tabancası simli	
1		çift	
67		1	
		615	
Esbre's	Cânib-i Mîrîde güzeşt itmiş		
2	olan mâşî firar-ı merkûm		
1400	5512		
Yekûn		Cem'an	
	3242		
Minhe'l		İhrâcât	
Resm-i mahkeme	İhdariye	Kalemiye	Dellaliye
81	4	62	53
Veraka baha			
2			
Sahha'l			Bâkî
			3096

Esseyid Muhammed kamil ğufira lehu

Sahife 70

Belge 107

Alâniyeli olup yokluk içinde heder olan Hacı Hüseyin nâm müteveffanın zahirde vârisi olmamağla muhalledâtı canîb-i beytü'l-mâlde münhasıra olmağla muhalledât-ı mezkûr

beyt'ül mâl me'muri Mehmed Efendî ma'rifetiyle furuht ve Adana mâl sandığına teslim olan kassam defteridir. **67. Ğurra-i B.**

Kara Aba	Gömlük	ve yelek ve antari ve don	Seccade
10		7	20
Kisvesi	hurdavat	kahve tavası	divit ve duhan
20	20	32	7
nakdiyesi			
120			

Yekûn _____ **Cem'an**

712

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye Hazinesi	Resm'i Kısmet	Kayd parası	Techiz Tekfin
Rusûmı	2	20	35
1			
Dellaliye	veraka parası		
1	20		

Sahîh _____ **el-Bâkî** _____

28

Sahife 70

Belge 108

Soke Beği mahallesinde bilâ varis-i zâhir müteveffiye olan Aîşe nâm Hatunun muhalefâtı canib-i beytû'l-mâle münhasıra olmağla beytû'l-mâl me'murı Mehmed Efendî ma'rifetiyle muhalefat-ı mezkûr furuht ve Adana mâl sandığına takdim olan kassam defteridir. **67. Ğurra-i R.**

Kühne Entari	Ve yağlık	Zimmî hâtun	izar gömlek	Kisvesi,
1	4	antarî	13	Hekbesi
		20		11
Yekûn				Cem'an
				82

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Mâliye hazinesi Rusûmı	resm	Kaydiye para
	2	20
Techiz, Tekfin	Dellaliye	Veraka parası
35	12	20

Sahha'l _____ **Bâkî**

38

Sahife 70

Belge 109

Bin ikiyüz altmışyedi senesi Cemâziye'l-evvelin onbeşinci günü Kalb oğlu İbrahim Cevriyede beş buçuk arşûn sadaka huzur-ı şer'i-şerifde teslim olmuştur. İşbu sadakai şey Ğaribzâde 'Ali Efendî nemi'ini mezkûrın ilmuhaliyede dinlemesi müsbit olmadığından red olundu.

Mar'aşî zade

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendî, Mahmut Hsan Efendî, biraderi 'Ali Efendî, sası Osman, Çiftçibaşı Hasan, İbrahim Ağa.

Sahife 71

Belge 110

Nevşehir karalarından Nuh hısar karyesi ehâlisniden olub cânib-i hicazdan i'âdesinde Medine-i Adanada biemrillahi teala fevt olan zatların oğlu Hacı Bekir ağa hâl-i hayâtında cemî'i emvâl-ı mevcûdesini 'aynen canib-i vakdan berü (?) olan vârislerine îsâl

ve teslimi sulbi kebir oğlu Hacı Mustafa nâm kimesneyi vasiyyi muhtâr ve Hacı Ahmed ağa'yı nâzır ta'yin eylediği huzûr-u şer'î şerîfde beytû'l-mâl me'murî Ahmed Efendî mahzarında hâfiz el-hâc Hüseyin Efendî ve Hacı Muhammed ağa nâm kimesneler şehâdetle vasayyayı muhtacat subût-u şer'îye bulunmağla müteveffây-ı mezkûrun muhaleffâtı ber mûcib-i vasiyyet terkîm ve vâris-i mezkûra isal ve teslim itmek üzere vasiyye-i merkuma 'aynen teslim olan emvâl defteridir ki 67.Z.5.

nakden	Keten	Sarık	Fota	İhram
6	15	20	15	10
Kahve	Hurma	alaca	Haleb	Şam hırkası
20	30	120	Hin tası	8
			100	150
Teförük	Hindistna	maşlah	Yazma	Anteri
5	Cevizi	35	25	20
	5		150	
Yağlık	Susam	Şeker	Hanna	Mısvak
8	10	3	72	10
Elma yağı	Ederşâh yağı	Zemzem-i şerîf	Tesbih	Zenbil
10	40	25	10	5
müsta'mel fes	Yağmurluk	Seccâde	müsta'mel çuka	Gömlek
60	30	20	şalvar	10
			80	
yelek	Mile antâri	Yorđan	Minder	müsta'mel, fes
5	10	10	5	kafiye
				10
Bargir	Pantolon	cima alacası	küçük antâri	zenne antârî
200	20	60	40	100

def'a antârı	haleb şâl	sarık	yelpaze	hurc
2	40	20	5	45
100				
Yekûn				Cem'an

1926

Minhe'l _____ **İhrâcât**

resm-i mahkeme	kaydiyye	ihdâriyye
48	3	2

Sahha'l _____ **Bâkî**

1873

Mihmandar karyesi Abdurrezzak Efendizâde el-hac Abdurrahman Efendînin pederinden intikal iden arzını Menla İbrahim'in oğlu vakkasa sorup huzûr-u hâkimde isbat olindi. 67.C.16.

Elhal Hacı Muhammed bıçaksız

Surlu oğlu Muhammed

Sahife 72**Belge 111**

Karaman ehâlisinden olup canib-i Hıccâz-ı şerifden îâdesinde Medîne-i Adana'ya vüsul ve paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem bilâ varis-i zâhir fevt etmiş olan Elhac Ömer Ağa nâm müteveffânın muhallelatı beytü'l-mâl me'murı Muhammed Efendî ma'rifetiyle sûk-ı sultanda bil-müzâyede furuht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir. Ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. 67. R. 10.

Dori tay	Kisvesi	Köhne meşlah tobra, kemer,	yemeni	örkminder
35	30	yemeni, ork, minder		

Konya sencagında at çeken karzasında Süleyman Hacılu Minnetin oğlu 'Alî

Muhammed Kölemenin Emanet Kefeni

Yemeni	Hina	Tesbih misvak tarak	na'l şeytan tırnağı
24	44	bargir tozlığı	
		21	
Küçük meşlah	bıçak, maşa, fişenk,	kahve	sîm en'am maa
2	taban taşı	8	en'am
	62		43
yel pâze	yağ	zemzem-i şerîf	hurç
18 adet	52	4	18
20			
fes			
13			
Yekûn	7162		Cem'an
Minhe'l	7162		İhrâcât
mâliye hazinesi	resmi kısmet	ihzariye	kaydiyye
rusumi	21	1	1
32			
Dellaliye	Techiz, tekfin	Hammaliye	veraka-ı sahiha
15	30	3	1
sahîh			
28			
Sahha'l	578		Bâkî

Sahife 72**Belge 112**

Destûr-ı mükerrerem, müşîr-i müffeham, nizamü'l-âlem müdür-i umûru'l-cumhur bi'l-fikrissâkıb mütemmimü mehâmü'l enâm bi'r-ra'yissâib, mümeahhidü'l-beyanü'd-devle ve'l-ikbâl, müşîr-i erkânisseâdeti ve'l-iclâl el-mahkûk-u bi-sunûfi avâtufü'l-meliki'l-a'lâ hâlen Adana Vâlisi Vezirim Mustafa Pasa edâmellah'ü-Teâlâ iclâlehû ve kudvet olunup el-müteşerri'în Adana Eyâleti tevsî rafî'î hümayûnım vâsıl olicek ma'lum olan ser Ermeni Patriklığına muhaz Adana Eyâletinde mütemekkin Ermeni milletinin Umûr ve hususlarını rü'yet eylemek üzere tarafından ve vekaleten bir binek tayini lâzım gelüp Sis Manastırı râhiplerinden işbu Dârende Berat-ı Hümâyunun Kudvetü'l-muhtarü'l-milleti'l-mesihîyye bidoş Piskopos zidet umur-ı vekaleti (?) bulunmuş idüğinden bahisle murahhasalık şürûtu dercile emsâli misillü (?) bir kıt'a emr-i Şerîfim i'tâsı İstanbul ve tevâbi'î Ermeni Patriği afinmas muhtarul millete mesihîyye Ağop Piskopos (?) ile millet meclis-i mühriyle memhûr südde-i saâdetime takdim eyledikleri arzalarında istid'â olunup kuyûde lede'l-müracaa kadîmden murahhasalığına tâbi' yerlerde olan papazlar ve ermeni reâyâsı piskopos mûmâ ileyh üzerlerine murahhasa bilüp murahhasalığına müteallik umurlarında kendüye müracât idüp her vesile ile itaat ve inkiyad ideler ve murahhasalığına

Sahife 73**Belge 113**

Adana Eyâleti dahilinde kâin Gülek Boğazı der bentden mürüru, ubûr iden emtia ve eşyadan ötedenberü bâc ve rusûmı olarak ahz ve istihsal olına gelen mebalığın mikdârını mübeyyin ta'rifesidir:

Mâl faturanın deve ve bargir yükünden 5	sabunun deve yükünden dokuz guruş, bargir yükünden altı guruş	Kahvenin deve yükünden on ğuruş bargir yükünden yedi ğuruş
Devenin yün ve bargir yükünden beş ğuruş	meyvenin dev eyükünden, beş ğuruş, bar gir yükünden üç	Nohudun deve yükünden beş ğuruş

	ğuruş, merkep yükünden altmış para	
don yağının deve ve bargir yüklerinden beş ğuruş	Gön'ün dese yükünden beş ğuruş, bargir yükünden, üç ğuruş	Polat, saçma ve kurşun'un deve ve bargir yüklerinden beş ğuruş
Künici deve yükünden beş ğuruş	sirkenin deve yükünden beş ğuruş	Tahinin deve yükünden altı ğuruş, bargir yükünden beş ğuruş
Şîruğının deve yükünden sekiz ğuruş, bargir yükünden yedi ğuruş	Dühanın deve yükünden dokuz ğuruş, bargir yükünden altı ğuruş	Tenbakünün deve yükünden on beş ğuruş, bargir yükünden dokuz ğuruş
Deve yükünden beş ğuruş, bargir yükünden üç ğuruş	Peynirin deve yükünden bir ğuruş, bargir yükünden yigirmi para, merkep yükünden on para	Boğaz-ı mezkurdan mürûr iden islamdan bir ğuruş, zimmiyandan üç ğuruş
Ağnâmın beher re'sinden beş para	Devenin beher re'sinden beş ğuruş	Öküz ve Sığırın beher re'sinden altmış para
Camusın beher re'sinden üç ğuruş	Meşin ve sahtıyanan deve ve bargir yüklerinden beş ğuruş	Kıska beyni ufak soğanın deve yükünden beş ğuruş bargir yükünden üç ğuruş
Hınnabın deve yükünden sekiz ğuruş, bargir yükünden beş ğuruş	Kuru üzüm yükünden beş ğuruş	Sarımsağın yükünden beş ğuruş
Timurın yükünden üç ğuruş	Kavun ve karpuz çekirdeğinin deve ve bargir yüklerinden beş ğuruş	Hurma yükünden beş ğuruş

Nebile`nin yükünden beş ğuruş	Harnubın yükünden beş ğuruş	Zeytün yağından deve yükünden dokuz ğuruş ve bargir yükünden altı ğuruş
Peynirin deve ve bargir yüklerinden beş ğuruş	Şekerin deve yükünden on ğuruş	Abanın deve yükünden beş ğuruş
Davar derisinin deve yükünden beş ğuruş	Zimmiyen yüklerinden beş ğuruş	Halep devesinin beher re'sinden üç ğuruş
Sürek bargirin beher re`sinden altmış para	körekek deve yükünden üç ğuruş	Eğer kişniş olur ise deve yükünden üç ğuruş
Kuds-i Şerîfe giden zimmiyânın beherinden beş buçuk ğuruş	Kayseri'ye giden ziyaretçi zimmi yandan beş buçuk ğuruş	

Hurrîre 67.R.23.

Kaysariyeli kûs oğlu Korgi nâm zimmi'nin kendi mülki olan Sarı inek şeref oğlu Pakûf nâm bazarkânında emânet îken kürd konuğu 'aşiretinden dede ağa'nın oğlu H.Ömer ile inegimin buzağılamış deyu iddi'â idub şâhidi ikizin oğlu ağa ve Hüseyin oğlu Çimlî nâmân kimesneler inegi'nin buzağılamış olduğına şehâdet eylediler merkume teslîm olındı.

Sahife 74

Belge 114

Medine-i Adana mahallâtından Babrak mahallesi ehâlisinden îken bundan akdem vefât eden Kahveci İbrahim ağa'ya Kahveci Muhammed'in veraseti zevcesi Ayişe binti Mustafa nâm hâtun ile sulbi sğir oğlu Bekir ve sülbiye kebira kızları Fatıma ve Ümmügülsüm ve Hadîce'nin umûrine mansûb vasiyyesi ğazâz el-hâc 'Ali b. Muhammed meclis-i şer'î şerîf-i enverde İşbu bâ'isü'l-kitâb Bağdâdlı oğlu Cihân mahzarında bi'l-vasâya ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müteveffây-ı mezbur İbrahim ağa'nın Cânib-i mîriye düyûnı olmağla menkûl-ü terekesi düyûnuna vefâ itmeyub

‘akarı dahi şer’an bey’ olunüb edâ-i deyn olunmak lâzım geldiği ecliden müteveffây-ı mezbur'un terekesinden Olüb mahalle-i mezbûra'da vâki‘ bir bâb fevkânî ve bir bâb tahtânî ve nısf bi'ri mâ ve nısf-ı kenef ve havluya müştemil kıbleten dühhancı Hebre beyt menzili, şerkan demirci zimmî menzili ğarben Bağdatlı oğlu menzili, şimâlen, Bartacı bedel zimmî ile mahdûd müştemil mülk-ü menzili müteveffây-ı mezbur'un ğuremâsı ma‘rifeti ve kibel-i şer‘den virilen izin hücceti mantukunca sûk-u sultâniyede ve mecma‘ı nâs mahallerde iki mâh mikdârı nida ve müzâyede olundukda rağabât inkıta‘ında mersûm Bağdatlı oğlu Cihân üzerinde ikibindörtüz ğuruşda karâr idub ziyâde ile tâlib-i uhra dahi olmayub ve meblaĝ-ı mezbur menzil-i mezkur'un el-yevmsemi misli idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü`l-esâmi müslümîn ve a‘zây-ı meclis hazarâtı ihbarlarıyla mütehakkık olmaĝla menzil-i mahdûd-ı mezkûrı bicümleti mâ yeştemile ve yahviye tarafından icâb ve kabûle hâvî şurût-u müfside`den ‘Arif bey‘i bâ`-tı sahîh-i şer‘i ile mersum Bağdatlı oğlu Cihân zimmi`ye bi`l-vasâya ikibindörtüz ğuruşa bey’ ve temlik ve teslîm eylediĝimde oldahi ber vech-i muharrer iştira ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblaĝ-ı mezbur ikibindörtüz ğuruşa Bağdatlı oğlu Cihân zimmî yedinden temâmen ve kâmilan ahz ve kabz eyledim min ba‘d mezil-i mahdûd-ı mezkûr mersûm'un mülk-ü müşterâsı olmuşdur keyfemâ yeşâa-ü ve yahtâr mütesarrıf olsun didikde ğibbe` t-tasdîki`ş-şer‘î mâ vaka‘â bi`-taleb ketb olındı **67.Şuhûdu`l-hâl.**

Reîs-i meclis ve Müdîr-u mâl rif`atlı Hakkı Efendî Hazretleri Fekâhetlü es-seyyid el-hâc ‘Abdurrahman müfti Efendî Hazretleri siyâdetlû nakîbü`ş-şerâf es-seyyid Fazlullah Efendî Hazretleri Müftizâde ‘Ali Efendî Hazretleri es-seyyid Muhammed Emin aĝa Alaybey zâde Kâtib-i meclis Musa Abalı zâde ‘Ömer Efendî Haydarzâde Hasan aĝa

Sahife 74**Belge 115**

Halebli Cîrânın bâ temessük ikiyüz kırk dört ğuruş alacağı olub (?) teslim itmiş oldığı toksân ğuruş kurba şahâde oldukda (?) ikiyüz (?) ğuruşun behermâhda utuz ğuruş merkumun cire tarafına edâsına mühlet rabt olundu ibtida.

67.S.3.

Bulğarlı karyesinde vefat iden eski oğanın emvâlinda tahyine (?) Mustafa Efendî olduğinden (?) **67.S.19.**

Hazırlı karyesi ehâlisinden îken bundan akdem fevt olan Deli Hasan oğlu 'Ali nâm müteveffânın verâseti zevcesi Elif nâm hâtun ile sulbi kebir oğlu 'Ali ve sağır evladları Süleyman ve Mahmud ve Hasan ve Zarifeye munhasıra olmağla bi'l-müzâyede teslimât furuht olunân kassâm defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr **67 / C. 10**

Öküz	Câmûs	'amel 'aded-ı	Esb 'aded	Kısrâk	Merkeb
1	24		1	2	2
200	8400		750	1000	250
Câmûs Tosumı	İnek	Sığır Tosumı	Kara çalık mezra'asında bağca		
1	8	28	seksen dönüm 'aded		
? 150	1000	150	1		
			30000		
Karaçalık mezra'asında elli dönüm mikdarı bağca			Çardak	Karaçalıkda vâki	
	1		1	otuz dönüm bağca	
	10.000		1800	2000	
Nısf degirmen		mezru' hinta külek	Mezru' şa'ir külek		
50.000		250	150		
		5000	1200		

Hân ma'a örtme		Kebir hân ma'a örtme		Kabir ahûr ma'a örtme		
1		1		'aded		
3000		2000		2		
				1000		
cebel zoğ		Ota hân 'aded	Dükkan 'ad		Tay re's	
1		1	1		1	
500		1000	800		100	
Karib oğlu Süleyman		Sarac İbrahim		Porsuk İbrahim		
600		300		50		
Sûruk Yusuf		Deli Hasan oğlu İbrahim		Emine'nin oğlu 'Ali		
292		982		70		
Cemil oğlu Diyab		Tellu oğlu	Taylı oğlu		Çoban 'Ali	
220		121	277		110	
Deli Ahmed oğlu Mustafa		Selimoğlu Yusuf		Kürt Musa oğlu		
110		120		1000		
Gül Süleyman oğlu Mustafa		Hallâc oğlu		Receb oğlu		
580		400		320		
Emine'nin olu Muhammed		Öksüz oğlu 'Ali		Topal Süleyman		
200		375		420		
Koto oğlu Diyab		Karaağaçlı Mustafa	Deli Diyâb		Karaağaçlı 'Ali	
375		190	242 ²		70	
Döşek	Yorğan	Yasdık	Kilim	Keçe	Nuhas	çift timurî
5	5	5	2	3	kıyye	
150	150	75	150	100	600	

Karasım	Düğe	Susam külek	hınta kile	Şa'ır kile	12
2	7	10	4	480	
125	140	170	240		
Kozacegi 30	Legen 2	Kazan 2	Perşenek,	İnek	Dana
420	400	değirmen	1	2	
		900	120	172	2

Elif hâtun re's nakd mevcûd 19000

Yekûn _____ **Cem'an**

71552 2

19000

111751

Minhel _____ **el-İhrâcât** _____

resm kısmet	ihdariyye	kaydiyye	mehr zevce
1855	93	111	100

Sahîh _____ **el-Bâkî** _____

715522

hıssa-i zevce	hıssa-i ibn Hasan	hıssa-i ibn Süleyman
8944	17913	17913
2311	03595	03592
11255	17508	17508
hıssa-i ibn Mahmûd	hıssa-i 'Ali	hıssa-i bint zarîfe
17913	17913	6956
03595	00000	1797
17508	03595	1754
	00000	

Merkûn fevt olmağla dahi bir diger komda gönderildiği vech üzere beyne`l-verese `ala mâ farazallâh-ü te`âla taksîm olunmuşdur. İşbu meblağ zikr ve beyân ve kayd olundu.

Sahife 76

Belge 116

Hazırlı karyesi ehâlîsinden îken bundan akdem fevt olan Deli Hasan oğlu `Ali b. `Ali nâm kimesnenin verâseti zevcesi Hüsne nâm hâtun ile Sulbi sağîr oğlu Muhammed ve Sulbiye sağire kızı Fatıma'ya ve Zeyneb'e munhasıra olmağla bi`l-müzâyede Süleymân'a fûrûht olunân terekenin kassâm defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **67.C.15.**

Câmus `aded	`aded	İki bâb hân	hân	Çardak	Tavuk `aded
26	1	2	1	1	100
7800	5000	3000	1000	200	200
zer` olunân	Saman Yük	Yatak kat		Çuka	fes 1
bakla kile	100	1		Münas	20
2	400	57		150	
600					
Nuhas kıyye 2		Tecemmûlât hâne		bir bâb han ma`a çardak	
36		150		1000	
Kahve takımı		pederinden müntekil		Yekûn= 33563	
40		Tabanca			
		13911			

Yekûn _____ **Cem`an**

rusûm	kaydiyye	ihdariyye	mehr zevce
879	50	42	700

Minhe`l _____ **ihracât**

Sahîh _____ **el-Bâkî** _____

32336 validesi Elif hâtun zimmetinde zuhur iden

03595 2

35931 2

hıssa-i zevce	hıssa-i ibn	hıssa-i bint	hıssa-i bint
4042	14947	7073	7073
0449	1573	0786	0786
-----	-----	-----	-----
4491	15720	7860	7860

Sahife 76**Belge 117**

Latgalı olûb hâzırkı karyesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan sürekk Süleyman nâm müteveffâ'nın muhalledfâtı cânib-i beytü'lmâl'a münhasıra olmağla beytü'lmâl tarafından me'mûr Muhammed Efendî ma'rifeti ve ma'rifi şer'le terkîm ve Adana emval sandığına takdim olan kassam defteridir ki **67.C.13.**

nakden	'Abdullah oğlu Muhammed'e zimem	Kisvesi	Menla Muhammed'e
192	90	302	zimem

7

Yekûn _____ **Cem'an** _____

147

Minhel _____ **el-İhrâcât** _____

rusum kaydiyye	rusum kısmet	kaydiyye parası	ihdariyye para
62	4	10	10
techiz tekfin	dilâliyye para	hammâliye	varaka para
35	20	2	20

Sahife 77**Bilge 118**

Medîne-i Adana mahallâfatından Kasab Bekir mahallesi sâkinlerinden Fatıma binti Muhammed ağa nâm hâtun tarafından da'vây-ı âti'l-beyânî rü'yete vekâleti bâ müsbit vekil olan oğlu Muhammed ağa b. Mustafa nâm kimesne Adana mahkemesinde huzûr-u şer'î şerîf-i enverde Elif binti Osman nâm hâtun'un kefil-i müsebbiti olan Menla Mustafa b. 'Ali nâm kimesne mahzarında şöyle da'va ve takrîr-i kelim idub müekkilesi olduğum hâtun mezburenin Hacı Hamîd mahallesinde iki bâb fevkânî ma'a divan hâne ve iki bâb tahtânî ve aşhâne ve kenef ve havluya müştemil ma'lûmü'l-hudud beynel-ehâlî ve'l-cîran olan menâzili târîh-i vesikadan üç sene akdem zevc Mustafa ağa b. Muhammed Efendide yigirmi üçbin ğuruş alacağı olub mebâliğ-i ma'luma mukabelesinde ma'lumu'l-hudud menzil-i mezkurî müvekkilesi olduğum hâtunu mezbureye merkûm Mustafa ağa bey` ve furuht itmiş olduğundan mülki ve hakkı harîmi olmağla el-hâletü hazîhi ve derûnunda sâkine olan Eif binti 'Osman nâm hâtun un menzil-i mezkurdan ihrâc olunmasına tenbîhi's-şer'î olunması muradımdır deyu bi'l-vekâle lede'd-da'vâ ve'l-istintak müdde'iyâ'nın vekili Menda Mustafa cevâbında târîh-i vesikasından on sene akdem vekili olduğum Elif binti 'Osman nâm hâtun'un zevci Mustafa ağa b. Muhammed Efendî de alacağı olan yedibin tokuzyüz altmışbeşbuçuk ğuruşun bedeline menzil-i mezkurî merkûm Mustafa ağa müvekkilesi olduğum Elif hatun'a bey` ve temlik ve teslîm ve oldahî temeddük ve tesellüm ve kabz ve kabûl itmiş olduğundan sâkineden deyu def` ile mukabele edicek vekil-i merkûm Menla Mustafa dahi def`i meşrûhunına mutabık beyyine taleb olundukda 'udûd-lü ahrâr-ı ricâl-i müslimin ve müslimat olan 'Ali b. 'Osman ve Ümmügülsüm binti İbrahim ve Fatıma binti kimesneler liecli's-şehâde hâzurun olub eser'l-ül istişhad fi'l-vâki' bundan on sene akdem Elif hâtun'un zevci Mustafa ağa'da alacağı olan

Sahife 77**Bilge 118**

Medîne-i Adana mahallâfatından Kasab Bekir mahallesi sâkinlerinden Fatıma binti Muhammed ağa nâm hâtun tarafından da'vây-ı âti'l-beyânî rü'yete vekâleti bâ müsbit vekil olan oğlu Muhammed ağa b. Mustafa nâm kimesne Adana mahkemesinde huzûr-u şer'î şerîf-i enverde Elif binti Osman nâm hâtun'un kefil-i müsebbiti olan Menla Mustafa b. 'Ali nâm kimesne mahzarında şöyle da'va ve takrîr-i kelâm idub müekkilesi olduğım hâtun mezburenin Hacı Hamîd mahallesinde iki bâb fevkânî ma'a divan hâne ve iki bâb tahtâni ve aşhâne ve kenef ve havluya müstemil ma'lûmü'l-hudud beynel-ehâlî ve'l-cîran olan menâzili târîh-i vesikadan üç sene akdem zevc Mustafa ağa b. Muhammed Efendide yigirmi üçbin ğuruş alacağı olub mebâliĝ-i ma'luma mukabelesinde ma'lumu'l-hudud menzil-i mezkurı müvekkilesi olduğım hâtunu mezbureye merkûm Mustafa ağa bey` ve furuht itmiş olduğından mülki ve hakkı harîmi olmaĝla el-hâletü hazihi ve derûnunda sâkine olan Eif binti 'Osman nâm hâtun un menzil-i mezkurdan ihrâc olunmasına tenbîhi's-şer'î olunması muradımdır deyu bi'l-vekâle lede'd-da'vâ ve'l-istintak müdde'iyâ'nın vekili Menda Mustafa cevâbında târîh-i vesikasından on sene akdem vekili olduğım Elif binti 'Osman nâm hâtun'un zevci Mustafa ağa b. Muhammed Efendî de alacağı olan yedibin tokuzyüz altmışbeşbuçuk ğuruşun bedeline menzil-i mezku-rı merkûm Mustafa ağa müvekkilesi olduğım Elif hatun'a bey` ve temlik ve teslîm ve oldahî temeddük ve tesellüm ve kabz ve kabûl itmiş olduğından sâkineden deyu def` ile mukabele edicek vekil-i merkûm Menla Mustafa dahi def`i meşrûhunına mutabık beyyine taleb olundukda 'udûd-lü ahrâr-ı ricâl-i müslimin ve müslimat olan 'Ali b. 'Osman ve Ümmüĝulsüm binti İbrahim ve Fatıma binti kimesneler liecli's-şehâde hâzurun olub eser'l-ül istişhad fi'l-vâki' bundan on sene akdem Elif hâtun'un zevci Mustafa ağa`da alacağı olan

yedibintokuzyüzaltmışbeşbuçuk ğuruş bedeline Hacı Hamid mahallesinde iki bâb fevkâni ma'a divân hâne ve iki bâb tahtâni ve aşhâne ve kenif ve havluya müstemil ma'lumul-hudûd olan menâzili merkûm Mustafa ağa zevcesi Elif hâtun'a yedibintokuzyüzaltmışbeşbuçuk ğuruş mukabelesinde bey' ve temlik ve teslîm ve oldehî kabz ve kabûl eyledi bizler bu hususa bu vechile şahidleriz ve şehâdet dahi ideruz deyu her birerleri mütte'fiku'l-laf ve'l-ma'na edâa-i şehâdeti şer'îye itmeleriyle ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri hîn-i kabulde olûb mucibince hâne-i mezkûr muhtereme merkuma Elif hâtun'un mülkü müşterası oldığı mâ vaka'a bi't-taleb sebt olindi. **67.R.21.**

şehr-i şevval

‘Arifzâde fazîletlu Hüseyin Efendî Hazretleri

Kapıcı bâşı el-hâc Hasan ağa

Eski Hammam mütevellisi usta Muhammed Timur zade Muhammed

Efendî, bey zâde Hacı Muhammed ağa, Muhzir İbrahim,

Timurcî Mustafa, câr Mustafa'nın oğlu ‘Ali Efendî,

Sebili oğlu usta, Hüseyin Bayram Efendî

Külahcı Sâlih ve ğayruhum.

Sahife 77

Belge 119

Medine-i Adana'da sufi bağca mahallesinde bundan akdem biemrillâhi te'âla fevt olan ‘Abdulcebbar beg b. Muhammed b. ‘Abdulcebbar'ın zâhirde vâris mevcut olmadığı ecliden terekesi cânib-ı beytü'l-mal'a ‘âid olmağın bâ fermân-ı ‘Alî me'mûr olan ‘umdetü'l-emâcid-i ve'l-ekârimi Mustafa Hakkı Efendî Hazretleri Emîn-i beytü'l-mâl olûb ol mekule terekeyi kabza ve semeni misli ile uhra bey'a vekil olan Elvan oğlu Muhammed Efendî meclis-i şer'î şerîfi enverde işbu sahibü'l-kitab Debbağ Kara Süleyman ağa b. ‘Osman mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idub müteveffây-ı mezbur Cebbar beg'in hayatında mülk ve

hakkı olub ba'de vefâtihi zâhirde vârisi ma'rûfi olmadığına binâen tarafı beytû'l-mal'a 'âid olan terekesinden olub Debbâğhane'de bir bâb dükkan olub kıbleten Emiş hâtun menzili, şarkan tarîk-i 'amm, ğarben Medrese, şimâlen çörekci dükkanı ile mahdud dükkân-ı mezkûr ma'rifet-i şer'ile sûk-u sultâniyede ve mecma'ı nâs olan mahallerde tâliblerine 'arz ve nida ve müzâyede olundukda rağabât-ı nas inkıtâ'ında merkûm Kara Süleyman ağa nâm kimesne üzerinde binüçyüz ğuruşda karar idub ziyâde ile tâlib-i uğra dahi zuhur itmeyub ve meblağ mezbur dükkân-ı mezkur'un el-yevm semeni misli olduğu zeyli hüccetde mestûrû'l-esâma müslimin haberleriyle müte'ayyin olmağın dükkân-ı mezkurı bicümleti mâ yeştemile ve yahviye tarafeyn'den icab ve kabule hâvî bey'î ba'lı sahîh-i şer' ile merkûm Kara Süleyman ağa'ya binüçyüz ğuruş Efendî mûmâ ileyh tarafından vekâlet-i muhakkem hasebiyle bey' ve temlik ve teslim eylediğimde oldahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbur binüçyüz ğuruşu merkûm Karasüleyman ağa yedinden bi'l-vekâle temâmen ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr merkûm Debbâğ Süleyman ağa'nın mülk-ü müşterâsı olmuşdur keyfema yeşâa-ü ve yahtâr mütesarrif olmuş didikde ğıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kelb olındı hurrîre fi'l-yevmissânî min şehr-i Şa'bân el-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mieteyn ve elf.

Şuhudul hâl

Otrakçı Muhammed ağa

Dellâli 'Ali ağa

Debbâğ Erinbur

orhalı Debbâğ Ahmed

Sakallı 'Ali

Debbâğ Kel ahmet

ve ğayruhum.

Sahife 77

Belge 120

Tebliz ehalisinden olup eski Çarşu mahallesinde bilâ varis-i zâhir fevt olan Abdülkadir b. Abdullah ibni Mehmed nâm müteveffânın muhalledatı cânib-i beytû'l-mâle

münhasıra olmağla beytü'l-mâl tarafından me'mur Muhammed Efendî ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer' ile furuht olunân ve Adana mâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân olunûr.

Nakdi mevcûd	yorğan ve	yorgan	Müsta'mel
3732	yüzyasdığı döşek	15	hegbe
	67		13
Kuzu derili Kürk	cedid seccade	müsta'mel sıhan	Çuka kırmızı
30	220	21	yüzlü kürk
			140
Nargüle maa	Yelek ve gömlek ve	Geyik postı	Çuka çeket
tâkım	hegbe ve yasdık	16	95
50	esbap		
	25		
Esbab maa tâkım	Yarım Acem Şaîr	mustamel sutre pantolon	müsta'mel
480	55	36	Trablus ve dizlik
			25
Simli kılıç	Mustamel Kahvelik	saat	Kürk, gömlek,
45	ve Nargüle kabı ve	112	yelek pantolon
	mest ve kemer		17
	13		
ve semer ve terki	Tüfenk	Kühne bel kürek ve antari	Kırmızı Sandık
9	1	ve yelek ve gömlek	28
	51	31	
Şemsiye	Kitap		
1	10		
Yekûn			Cem'an

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Dellaliye	Techiz, Tekfin	Resmi hazine	Resmi kısmet
50	15	110	69
Kaydiye	İhzariye	Hammaliye	esb için şeîr baha
3 2	2 2	3 2	7
Yaşına Hidmetgarı	Yorgan ğasli ücreti	kağıt beha	
bagın maaşı	1	220	
50			

Sahha'l _____ **Bâki**

2130

Esseyyid Muhammed Kâmil ğufira lehu**Sahife 78****Belge 121**

Adanalı olup bilâ vâris-i zâhir Paşa Nebi mahallesinde Fevt olan Yusuf Hoca bin Mehmed bin İsmail nâm müteveffânın muhalledâtı canib-i beytü'l-male münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'murı Mehmed Efendî ma'rifetiyle ve ma'rifeti şer' ile fûruht ve Adana emvâl sandığına takdim. Kılınan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr.

67.S.17.

Nakden	Hasır ve Sedir	Hinta un ve süpürge	Merkeb
22	32	10	160
Yorğan, döşek,	Kühne keçe ve	Hurç ve çuval	Hegbe
yastık	yasdık	12	4
75	15		
defa Hurç	Müstamel Şal	Boğça derunında	Tencere maa kapak,
12	20	15	tava
			30

İbrik kapak ve tas	Hamam Tası	Emr Sarık ve fes ve	Tüfenk maa
30	11	külah	fişenklik
		30	90
kisvesi	sikke ve kendir ve	çizme ve yemeni	Duhan maa makara
6	orak ve bakağı	12	Duhan maa makara
	9		7
Bakır fener	Balta ve hegbe ve	Divit mikras kitabe	Okka, divit ve kitap
8	tobra	15	
	8		
Hekbe mâ divid	Tabanca çerkes	Kitap ve En'âm mâa	def'a en'âm
17	bıçak	Kabları ve gözlük	5
	12	62	
Nısf-ı kelâm-ı kadîm	çibık ve harita	kılınç	Kühne don ve fes,
Hediye	7	25	gömlek sarık
16			7
Yekûn			Cem'an

741

Minhe'l**İhrâcât**

Mâliye hazinesi	Resmi kısmet	Kaydiyye	ihzariye	Têchiz Tekfin
rusumı	222	1	1	35
402				
hammaliye	Salyâne	Murekkeb	Bakkal	Kalaç
15	20	olunân şeyler	Mustafa'da	Süleyman'a
		2	1	para
				20

Kasıma	Bayraktar	Dellaliye
3	Ibrıkçıya	22
	1	

Sahha'l _____ **Bâki**

590 (?)

Sahife 79

Belge 122

Destur-ı mükerrem, müşîr-i müfehham nizamü'l-âlem müdir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrissakıp mütimmü mehamü'l-enâm bi'r-ra'yissâib mûmehhidü'l-beyânü'd-devleti ve'l-ikbâl, müşîr-i erkânü's saâdeti ve'l-iclâl el-mahkûku bisunûfi avaatifü'l meliki'l-a'lâ hâlen Adana Vâlisi vezirim Mustafa Paşa edâmellahü Teâlâ iclâlehû ve kudvetü-l nüvvabül müte-şerri'in Tevki-i ref'i hümayûnım vâsil olicek ma'lum olan ser ermeni patrikliğine dâhil Adana eyâletinde mütemekkin ermeni milletinin umur ve hususlarını zevce eylemek üzere tarafından vekâlet-i berânın ta'yini lâzım gelir. Sis Manastırı râhiplerinden işbu Darende berât-ı hümayunım kudvetü muhtârü'l-milleti'l mesîhiyye bedruş piskopos zîdet rütbetü umur vekâleti idare derü'yet takdir bulunmuş idüğünden bahisle murahhasalık şurûtı derci'le emsâli misillü yed'ine bir kıt'a emr-i şerfin i'tası (?) ermeni Patriği ifhâr-ı muhtârü'l-milleti'l mesîhiyye Ağop Piskopos zâdet rütbetü ile millet meclis-i mührîyle memhûr şüdde-i saâdetime tekdîm eyledikleri arzularında istid'â olup kuyûdeleri el-mürâcaa kadîmden murahhaslığına tabi'lerde olan papazlar ve ermeni reâyâsı işbu mümâ-ileyh özlerine murahhasa bilüp murahhasalığına istemlerinde kendüye mürâcât idüp her vechile itâat ve inkıyad ideler ve murahhasalığa tâbi' yerlerde azl ve nasba müstehak olan papazlar ve Karabaşları âyinleri üzere azl ve nasbı eyledikte âherden kimesne mümânaat eylemeye ve murahhasa-i mümâ ileyhin ve papazların hânelerinde ziyâde şemâtât vuku'uyla rakk

fırast eylemek ve birde ve kandil asub mum yakmak ve iskemle ve tasvir koyub buhur sallamak ve ellerinde degnek tutmak misillü ayinlerine kimesne taraflarından müdâhale olunmaya ve kadimdenberu zabt ve tasarruflarında olan Kilise ve Manastırlarına ve ziyaretkahlarına ve meyyitlerini usûl-u mu'tâdeleri üzere kaldırmağa vesâir icrây-ı ayınlarına kimesne mûmâna'at eylemeye ve milleti mersûmeye mahsûs olan Kilise ve Manastırları bilâ emr-i şerîf kimesne teftiş ve tefahhuş itmeyub ve vaz'ı kadîmî ve usûl-u mu'ayyenesi üzere vâki' olan ta'mir ve terimlerine mûnâna'at kılınmaya ve bu menkûle kadîm Kiliseleri ma'rûzât ve müraselât ile uhra virilmeye ve âharın dinî için Kilise ve Manastırların eşyasına ta'arruz olunmayub ve rehin olmak üzere ahz ve kabz itdirülmeye ve be takrîb ahz olunmuş ise ma'rifeti şer ile gerü red ile mahallerine teslîm oluna ve milleti merkuma'dan beri ayinleri üzere 'akd-i nikah ve fesh-i nikah idecek oldukda murahhasa-i mûmâ ileyh veya hud ta'yin idecek vekilleri ma'rifetiyle icra olunûb uhra tarafından müdâhale itdürülmeye ve murahhasa-i mûmâ ileyh ve vekillerinin ma'rifet ve izni yoğiken ayinlerine muhalefet olarak 'akd-i nikâh iden papasların veyâhud vekillerinin haklarında lâzım gelen te'dîbleri icra eyeldikde kimesne müdâhele ile ve 'akd-i nikâh ve fesh-i nikâh mâddesinde ve ayınlerine mûte'allik sâir hususda mûnâza' iden iki zimmî mâ beyinlerin murahhasa-i mûmâ ileyh veyâhud vekilleri tahkîk idub ayinleri üzere ıslah eyledikde Kiliselerinde semin virub afaros ta'bir olunûr te'dib eyledikde Kuzât ve Nüvvab dâhil ve ta'arruz ve tercim itmeyeler ve ra'âyaya 'avrat bûşamak ve 'avrat almak ve zevceleri fevtinden sonra ancak üç def'aya deyin tehhül idub andan ziyada ehül itmek ayınlarına muhâlif olmağla o mekulelere ruhsat virilmeyub te'dib ve Küşmal oluna ve ayınlarına muhâlif olarak nikâh iden ra'ayanın Kiliselerine girmesi muğâyir

Emin olduğundan o halde fevt olanların papaslar tarafından kaldırılması zımında kuzât ve nüvvâb vesâir zâbitan câniblerinde cebr ve teklif olunmaya ve murahhasalar ve Piskopos Rahibler ve Keşişler vesâir ra'âyâdan biri kendü ayınları muktezâsınca Kiliselerine ve fukaralarına ve Patriklerine biraz şey veyâhud sülüs malını vasiyyet idûb ba'dehu fevt olduklarında vasiyyetleri nâfiz ve makbul olûb ayın ve kâ'idelerince kendu milletlerinden Ermeni şâhidleriyle şer'le istima' olunûb vârislerinden ma'rifeti şer'le alıvirile ve bila vâris fevt olan murahhasların ve papasların ve keşişlerin ve Karabaşların mârie ta'bir olunûr Keşişe 'avratların gerek mefkûd ve gerek eşya ve bargir vesâir her ne şeyler vâr ise bitarîk-i usûfet bulunanlar tarafından bi'l-vekâle murahhasa-i mûmâ ileyh Mîrîçûn ahz ve kabz eyledikde beytû'l-mâl ve kassam ve Minalılar ve muhassallar vesâirleri tarafından müdâhale olunca vereseleri mevcûd olanların nukûd ve gerek sâir emvâl ve eşyâlarına vaz'i-yed kılınca ve ayınlarına mûhalif vaz' ve hareket iden Papas ve Keşişleri murahhasa-i mûmâ ileyh ayınları üzere te'dîb ve sahiblerin tıraş ve kendülerin Papas ve Karabaşlıktan 'azl ve ihrâc ile Kiliselerin uhra virdikde ve muktazây-ı ayınları üzere ref' ve ihrâc olunân Papasların yerine iktiza iden Papasların ta'yîni husûsunda hâricden kimesne mânî ve müterâhim olmaya ve Keşiş tâifesinden Kilise ve Manastırları olmayub mahalle bemahalle gezub sahîh Ermeni ra'âyâsını hılâf-ı ayın ifsâd idenlerin iktiza iden te'dîb ber mûcibi kânûn ceza icra olunmak üzere Patriki tarafına bildirile ve Kilise ve Manastırlarına ve kâffe-i müstemilâtına vesâir kiliselerine vakf olan eşya ve hayvanlarına kimesne tarafından müdâhale olunmayub ötededenberu olageldiği vechan zabt ve tasarruf oluna ve Ermeni ra'âyâsının ötedenberû edâ idegeldikleri rusûmât-ı mîriye ve sadaka akcaları ve Batrikhânelerin rusumât ve masârifatı ve Batriklik 'âidatı

kemâkân idare olunûb tezevvüd ve muhâlefe olunmaya ve Kilise ve Manastır vekilleri Batriklik rusûmundan ve rusûmât-ı mîriye'den ahz ve ekl iderler ise muhasebeleri görûlûb te'ayyun itdürülmesine kimesne müdâhale eylemeye ve Murahhasa-i muma ileyhın Piskopasların kendülerine ve Kiliselerine mahsus olan eşyalarından ve bac celb ve ahz itdirilmeye ve Ermeni milletinden bilâ ğaraz ve'l-'ivaz subut-u islâmiyyet idenler bi't-tab' mezhebce müdahaleden sâlim olacakları derkâr olûb fakat kendu rızâsıyla islamiyeti kabul itmemiş bulunanlara hiç kimesne tarafından cebr ve teklif olunmaya ve Ermeni Papaslarından biri izn-i şer'le habs olunmak lâzım geldikde murahhasa-i mûmâ ileyh el koyub âhir tarafda habs itdürülmeye ve murahhasa-i mûmâ ileyhın sivar oldığı hayvanata ve adamlarına ricâme ve Kisvelerine müdâhale olunmaya ve sâkin oldukları hânelerine Konak tekliflerine müsaade itdirilmeye ve murahhasa-i mûmâ ileyh murahhasalık mezkûrı şurûtu kadîmesine ri'âyetle zabt ve tasarruf idûb umûr ve husus kimesne tarafından vechen mine'l-vucûh dahl ve ta'arruz olunmaya deyu memâliki mahrûsemde kâin murahhasalarına i'ta olunân berât-ı 'âlişânım şurûtunda münderic ve mezkûr olmağla vech-i meşruh üzere amel olunmak fermâmın olmağın (?) müşâr ve nâib mûmâ ileyhima ser keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda vekîl-i mersum'un ber vech-i muharrer vekâleti umuriyesine tarafından müdâhale olunmaması hususuna ihtimam ve dikkat eylesüz şöyle bilesüz 'alâmeti şerîfe 'itimad kılász. 67.M.7.

Sahife 81**Belge 123**

Mâ'ruz da'ileridir ki

Kara Hacılı 'aşîretinden Karahasan oğlu Celil nâm mecruh Adana mahkemesinde meclis-i şer'de neminci 'aşîretinden Yeniçerili 'Osman b. Vekîl-i nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr 'Osman, târîh-i i'lam'dan sekiz mâh mukaddem biğayr-i hak 'amden bıçak ile sağ kolumdan beni darb ve cerh itmekle mûcib-i şer'îsini taleb ve da'vâya tasaddi eylediğimde beynimize muslihin tevassut idûb beni da'vây-ı mezkuremden mezbur Osman ile Üçyüz gürüş ve sekiz kuzî bedel-i medfû' ve makbûz ba'de's-sulh ve l-kabul mezbur Osman bedel-i sulh-i mezkûra müte'allika da'vâdan benim zimmetimi ibra idûb bendahi cerh-i mezkûra vemâ yahdüsü minha müte'allika 'amme-i da'vâdan mezbur Osman'ın zimmetini ibra ve iskat eyledim deyu mecrûh-u merkûm Celîl'in takrîrini mezbur Osman tasdikî ve ibrâ-i mezkûrî kabul idüp bu vechile kat'ı nizâ' eyledikleri tescil ve bi'l-iltimas huzûr-ı 'âlilerine i'lam olındı 67.M.27

Sahife 81**Belge 124**

Yortan mahallesinde sakine olûb huzûr-u şer'î şerîfe hâzıra olan Emine binti Abdullah bâliğa olduğunu ve 'Ali b. 'Ali nâm kimesne tezvîclige taleb iderum deyu tâlibe ve mukırrı mu'tarif olmağla huzûr-u şer'î şerîfde 'akd-i nikâh olındı 67 M. 27

Sahife 81**Belge 125**

Karakayalu 'aşîretinden 'Ali Yadoğlu nâm kimesnenin zevcesi Emine binti Durmuş merkum'un zulüm ve tabat getüremediğinden mezbûra firar itmiş olduğundan merkûm 'Ali huzûr-u şer'î şerîfde hâzır olduğu halde mezbûra dahi celb olunûb bundan sonra merkûme te'addî ve rencide vesâir günah uygunsuzluk itmeyeceğine kefil matlub olundukda Adana mahallâtından eski hammam

mahallesi sâkinlerinden siyahi Süleyman Efendi kefil olmuş olduğundan kayıddır ki
67 M. 25

Piyade oğlu İnek Mustafa ve Hânım oğlu ve ‘Ali’de bâ temessük
 üçyüzkırkiki ğuruş alacağı olan mî’âd. **67.M.12.**

altmışbirgün mukayyed nefsi teslim uzun iddi’â

Adana kuralarından Gerdân karyesi sâkinlerinden Şallının oğlu Mustafa ve
 karındaşı İbrahim nâman kimesnelerin deyinleri olûb hakk sâhiblerinden matlubı
 Mihâyil Cüneyd 16621 bâ temessük

Sahife 82

Belge 126

Müflis i’lâmı

Ma’ruz-ı-ı dâ’ileridir ki:

Derûn-ı âlyiemde (?) mezkûr handan Hacı Gönci zâde Nâbi Beg Hazretleine yedi
 bin ğuruş deyni için üç mahdan beru mahpus olan Avak veledi Serkiz el yevm lâbis olduğu
 köhne libasdan ğayri ism-i mâl itlak olunûr nesneye mâlik olmayup mu’dem ve mü’sir
 olduğu ve müflis avâmilde iflasına ba’del-hükm nefisine ve hini mütalebede huzûr-ı şer’a
 ihzârına ser millet Edniyan berberci oğlu Kiyorg nâm zimmî kefil olduğu tescil olunmağla
 şer’an sebîl-i tehalliye ve hussen itlâkı lâzım gelmeğın huzûr-ı âlilerine i’lâm olındı.
67.Ğurra-i. R.

Sahife 82

Belge 127

Hazırlı Karyesinden Çulha İbrahim oğlu ‘Ali nâm kimesne zevcesi Mergûş nâm
 mezburenin nafaka ve kisvesine bakmayup darp ve ta’ciz etmiş olduğundan mezbure huzûr-ı
 şer’a hazıra olup lâyıkı vec’hile nafaka ve sâir havaic-i zarurîyesini vermege müteahhid
 olduğına kefil Menla Mikail’in oğlu Yusuf Mezbure zevcine teslim olındı. **67. Ğurra-i .C.**

Sahife 82**Belge 128**

Adana mahallatından saçlı Hamide Mahallesinde berber olan ve tabancanın oğlu odik nâm zimmilerin meyanelerinde olan divar her ne kadar berber ohan'ın mülki isede tabancanın oğlu benim malımdır deyü davaya tasdî itmiş isede mi' marân ve mimar başı keşf ve muayene iderek müstakıl divar-ı mezkûr berberin demişler isede yine tabancanın oğlu kani' olmayup Huzur-ı şer'î-şerifden naib nasbiye keşf olındıkda berberin tarafından iki adet kadim dolap olup ve Tabancanın tarafında Ağaçları dahi divar-ı mezkûrun üzerinde bulunmadığından başka alamete dâir bir nesnesi olmayup münkal divar berberin olduğu işbu mahalle kayd olunmuştur. **67.C.3.**

Sahife 82**Belge 129**

Adana Neminci aşîretinden Aydın oğlu Muhammed'in on bir yaşında kolanlı dori kısrağı çobanı ğanî yerinde iken Karayusuflu Karyesinde Fettah oğlu 'Ali yedi yaşında kısrağın kolanı diyerek isbat etmiş olup zi'lyed olduğunda Aydın oğlu Mahmud'ın o kısrağı yedi yaşında olduğunu 'Ali ve Mehmed şehâdet itmeleriyle ve kısrağın Aydın oğluna teslim olındı. **67.C.3.**

Sahife 82**Belge 130**

Huzur-ı şer'î şerîfe hâzıra olan ümmür'ızk binti 'Ali nâm kimesne rızasıyla Mısırlı Ahmed b. Rıdvan'ı matlup eylediğinden akd olındı. **Mehri-300 67.C.3.**

Sahife 82**Belge 131**

Kölik Arap Karyesinde sâkin Harputlu 'Ali b. 'Ali nâm kimesne ile zevcesi Aişe binti Mustafa'nın münazaaları olup huzûr-ı şer'î şerifte merkûm 'Ali mezbû-reyi nikahı ve nafakası bedeli hal' eyledi. **67.C.3.**

Sahife 82**Belge 132**

Sucı zâde mahallesinde mukim zevci Diyâb ile meyânelerinde münazaaları olup merkûm Diyab mezbûrenin mehr-ü nafakası bedeli mezbûreyi hal' itmekle işbu mahalle kayd olındı. 67.C.7.

Sahife 82**Belge 133**

Karalar mahallesinde sâkin dil bilmez Mehmed'in mutallaka olan zevcesi Durdu nâm mezbûre Mustafa'nın oğlu İbrâhim nâm kimesneye akd-i nikâh olunmuş ise de merkûm zifafe olmazdan akdem mezbûrenin hamli zâhire olmağla nikahı fâsit olduğundan İbrahim Dilbilmez tarafına i'tâ ideceği dokuzyüz güruş altmışbir güne kadar eshab-ı tâtın reddi (?) ve Dilbilmez'in dahi İbrâhim tarafına edâ edeceği bin güruşı altmışbir güne mîad rabt olındı. Mezbûre hamlini vaz' eyledikten sonra her kanğısını diler ise ol mebalîğ mezbûre-i alan kimesne vireceği kaydı. 67.C.7.

Sahife 82**Belge 134**

Bâis-i mürasele-i şer'îye oldır ki:

Bender oğlu obasında sâkin Ramazan nâm kimesnenin zevcesi Sâfiye'yi nikahı nafakası bedeli hal' itmekle ve merkume Sâfiye dahi nikahı nafakası bedeli kalû (?) tâlib olmağla merkûm Ramazan hal' itmiş olduğu işbu mürasele-i şer'îye amel olına. 67.C.13.

Sahife 83**Belge 135**

Bâis-i mürâsele-i şer'îye oldır ki;

Niziplû Sancağına tâbi' Ködiç Karyesi ehâlisinden İlyas oğlu Hüseyin nâm kimesnenin hasmı olup ta'yin buyurulan mübâşir kulları ile huzûr-ı şer'î şerîfe ihzâr olunan Kara abalu sancağı sâkinlerinden Dede Fakı oğlu Abdü'l-Kerim nâm kimesne tarafından bi'l-ve kâle Semeneş oğlu Ahmed nâm kimesnenin müvâcesinde terâfu'larında mel'an

kal'ası mîmarî dâhilinde vâkı' ma'lum mahdut yigirmibeş dönüm mikdarı tarlanı târîh-i vesikadan ilâ bu münahaze bir senedir fuzûli kabz ve harâset itmekde olmağla bernehci şer'î tarlanın alıvirilmesi muradıdır deyû lede'd-da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyh tarafından bi'l-vekâle mürâfaa olan Ahmed cevabında arz-ı mezkûrı on seneden ziraat eyledim. Hak kararım vardır deyû def' ile mukâbele edicek merkûm Ahmed'den beyyine talep olındıkda ityân-ı beyyineden aczini ızhar edüp müddeâ İlyas oğlu Hüseyin dahi on sene mezkûr müddeâ aleyhânın hak kararı olmadığına tahlif olunmağın ber-mûcib-i şer'î tarlayı mezkûr Hüseyin'in mülki ve hak-kı harimi olmağın Abdullah'ın oğlu Kerim'in vekil muaraza ve müdahaleden men' ve def' olunmağla ber – mûcib-i mürasele-i şer'iyeye amel olına. 67.C.5.

Sahife 83

Belge 136

Derhûn-ı mekînîm arz-ı dâ'î kemîneleridir ki Medîne-i Adana mahallâtından Karalar mahallesinde sâkin iken bundan dokuz mah mukaddem katlen fevt olan Kara Mehmet bin Abdullah nâm maktûlün veraseti zevcesi zîre binti Abdullah ile sulb'i sağır oğlu Muhammed Şâkir'e münhasire olup Andan ğayri varis-i uhrâ olmadığı lede't-tahakkukuşşer'î merkûme zire binti Abdullah sağır oğlu Mehmet şakir tarafından bi'l-vesâye hasmı olup vâl-i eyâlet Adana ve Mar'aş Atufetli Mustafa Paşa Hazretleri ahz ve girift iderek Adana hapishanesinde tevkîf olunmuş olan Arab Abdûlbaki bin Muhammed nâm Kimesne medine-i mezkûr meclisinde akd olunân Meclis-i şer-a zevce-i mezbur hâzır olduğu halde terafu'ları bundan dokuz mah akden maktûl-i mezkûr –harap-

Yevmi Cum'a vakti zuhr'da tesadüf edüp Asâyı kebir ile başına darb edüp ve cerh idüp ol cerh'den der'akeb zevcim Kara Mehmed mütesşiran fevt olmağla ber muktezâyı şer'î şerîf kâtil-i merkûmun kısas olunması muradıdır deyû le de'd-da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyh cevabında fi't-tahkîk târîh-i mezkurda avarza nâm mahalde vakt-i zuhur'da işbu müddeiye merkûmenin zevci Kara Mehmed'e Asay-ı Kebîr ile Amden başına darb eylediğimde ol darb ve cerhdan der-akeb fevt oldu deyû bi't-tav' ve'r-rıza ikrâr ve i'tiraf edicek mezbûre Zîre kâtil-i merkûmı kısasdan afv itmekle diyete mütekallib olûb ve diyet-i

racül olan on bin dirhem gümüşden mezburenin semen-i Hıssasından mâ adâ sekiz bin yediyüzelli dirhem-i şer'î maktûlün sağır oğlu Muhammed Şakir'e edaya ikram olunmuş isede Kâtil-i merkûmın ism-i mâl itlak olunûr nesnesi olmadığı indel şer' tebeyyûn eylediği derhunımdara Arz ve i'lam olundu. Baki emr'ü-ferman Hazret-i men lehü'l-emrindir.
67.C.17.

Sahife 83

Belge 137

Derhûn-ı mekîne arz-ı dâîi keminelidir ki lazkiye Sancağına tâbi Fak Hasan nâm karye ehâlisinden 'Ali b. Murad ve yine karye-i mezkûre ehaailisinden Hasan b. Alaâddin ile Dülük nâm mahalde rençberlik ile ikâmet ider iken meyânelerinde münâzara vukûuyla Hasan b. Alaâddin biğayr-i hak amden tüfenk indahtıyla 'Ali b. Murad'ın göğüsden kurşun isâbet idüp ol-darp ve cerhden müteessiran ol gün kable'l-asır fevt olmağla maktûl-ü merkûm 'Ali'nin zâhirde vâris-i ma'ruf ve ma'rufesi olmadığından terekesi cânib-i beytü'l mâle münhasıra olmağla Adana eyâleti mâl müdiri tarafından beytü'l mâl me'murı Muhammed Efendî'yi fiş- şer'î şerifden husûsı atıl beyânı istima' ve hususına nasb ve ta'yin olmağla eyâlet-i mezbûre meclisinde mazur meclis-i şer'î-şerifde merkûm olduğu halde fi'l-asl sancağ-ı mezkûre tabi Fak Hasan nâm karyesi ehâlisinden olup bir müddetten berü Düllük nâm mahalde rençberlik ile sâkin olan Hasan b. Alaâddin tüfenk indahtıyla 'Ali b. Murad nâm kimesnenin göğüsden kurşun isabet idüp ve ol-darp ve cerhden müteessiran fevt olduğundan mûcib-i şer'îsi matlûbıdır deyû lede'd-da'vâ ve'l-istintak Hasan b. Alaâddin fi'l-vâkı bundan on bir mah akdem altmış altı senesi mâh-ı Recebi'l ferd'in beşinci günü kable'l-asr müteveffâyı merkûm ile meyânemizde münazaa vukû'u ile 'Ali b. Murad ibtida bana tüfenk indaht itmiş ise de ateş almayup mûahharan ben dahi merkûme tüfenk indaht eylediğimde göğsünden kurşun isâbet idüp ve ol darp ve cerhden müteessiran fevt oldu deyû bi't-tav' ve'r-rıza ikrâr ve i'tiraf itmekle sultan-ı islam halellahu hilafete ilâ yevmi'l-kıyam efendiler dilerise kısas ider, diler ise Ömerin rızasıyla Hasan'dan beytü'l mâl için diyet alur ve kâtil-i merkûm Hasan'ın ism-i emlâk itlak olunûr nesnesi olmadığı indeş'şer' tebeyyûn itmekle irade-i seneiyye zuhûrına kadar kâtil-i merkûm Adana haphânesinde tevkiif olunduği der hûnımdara arz ve i'lam olundu. Bâki emr'ü-ferman

Hazret-i men lehü'l-emrindir. 67.C.17.

Sahife 84

Belge 138

Adana mahallâtından Hân karye mahallesî sâkinlerinden îken bundan akdem fevt olan Lelebici 'İsa nâm müteveffânın verâseti zevcesi Fatıma nâm hâtun ile Sulbi kebir oğulları İsmâ'il ve Muhammed ve Sulbi Sağîr oğlu Nebi ve Sulbiye kebîra kızı Elif ve Fatıma'ya munhasıra olmağla sağîr-i merkûma vâlidesi mezbûra vasiyye nasb olmağla vârisler ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le terkîm ve meyânemizde taksîm olan kassam defteridirki ber vech-i afî zikr ve beyân olındı

67.Culâ .13.

Kısrak	Dizlik	Fermane ve Şâl	'antârî	Gügüm
1		baha	2	1
344	21	32	152	36
Degimen ve kazma baha		Nuhas kıyye 5		Sini
38		90		68
mahalle-i mezkurada bir bâb menzil baha			Ferman	
	600		90	2
Saham	maşlah	hekbe	Fenâr	Nuhas kıyye 15
7	1	1	1	Dirhem 35
	35	7	7	253
Lelebi tavası	Timur ma'a esb		Düğe	mihtan hinta külek
55			1	8
			100	
Lelebi tavası köhne		İri göz ğalbur		Nohud tablası
1		1		1
35				

üş ğalbur	Bakır terazi		Kahve ibriği
1			1
Bürlek (?)	Şire hane	Şire mengenesi	Şire Sandığı
	1	1	1
	15	20	10
Tahta	Döşek	Yorğan	Yasdık
8	2	2	3
12		100	
			Köhne kilim
			Çuval .1
			3
			30
Köhne semer	Bukağı çift buhurı	Arı	Şem'asel dirhem
1	11	38	25
15	20	570	112
Nuhas kıyye 8	Tas	Öküz	Sermetli mezra'asında bağ dönüm
165	1	1	14
	10	60	2800
Yekûn	<hr/>		Cem'an
	5712		
Minhel	<hr/>		İhrâcât
rusum kısmet	kaydiyye	ihdariyye	mehr zevce-i mezbûra
142 2	9	9	400
varaka baha	arı keşfine mikra ücreti		muhallefâtından eşya ğayri
3		10	kimesnenin zabtında olarak
			kayıp verilen resm
			7
Saman ve yağ oblama baha			Delâliyye
132			22

Sahîh**el-Bâkî****5095**

Para	hıssa-i zevce	para	hıssa-i ibn İsmail	para	
355	636	21	1114	49	
hıssa-i ibn	para	hıssa-ibn	para	hıssa-i bint	para
1114	21	1114	102	557	60
	hıssa-i bint		80 Techiz tekfin		
	557		1034		
			240 hekim Ortopedi		
			1274		

işbu meblağ ğurra-i mâh'da taksîm

344 2

279 2

093

094 2

054

860

21

886

72

Sahife 85**Belge 139**

Adana'da mukîm mutebirân-ı tüccâran`dan Semurkâş oğlu Hedâce Mânuk Cenabeg hayriye ticârâtı berâtı kaydı 67. C. 7.

Biemri tevfiik-i bâri ile 'imâr-ı memleket ve tevsî'î ticâret-i mutlakan nizâm-ı hâl-ı tüccâr ve ra'iyye hususlarına dikkat ve nazârat birle bu babda iktiza

eden esbâb-ı ve vesâilin istihsâli ve istikmâline müteveffak ve menûd ve usûl ve kavâ'id-i düvel rûsum ebyân-ı milel bi'l-ittifâk bu nizâm üzere minval ve makbul olarak beden ve mücerred Avrupa ve Acem ve Hindistan ticâretiyle me'lûk olan ve silk-i tüccâra istilâk-i zavâhire ve arzusunda bulunan devlet-i 'aliyyem ehl-i zimmet ra'âyâsı ticâretlerinin tahte râbita ve nizama idhâl olunması envâ'ı fevâid ve menâfi'i müstelzim olacağı mukaddemen nezdi saltanat-ı seniyyemde nusûr ve hüsnü mutala'a ile tüccâr-ı merkûma haklarında bâ irâde-i seniyye te'sis olunân nizâm iktizâsınca kendülerinin mu'teber ve müntecatlarından bâ fermân-ı 'ali iki nefer vekil nasb ve ta'yîn kılınarak behersene vekiller tebdil olunub cümlesinin ma'rifet ve intihabıyla âharları ta'yîn olunmak ve tâife-i merkûma'nın ticâretleri Avrupa diyarlarına munhasır olduğundan müste'men tercüman vehizmetkarlarının nâil oldukları imtiyaz ve emniyet ve müsâ'ade ve ra'iiyet bunların ve ikişer nefer hizmetkarlarının haklarında dahi bilâ istisnâ icra kılınmak üzere zikr olunân tâcirlerle ve ikişer nefer hizmetkarlarına zavâtı ticâret şerâyiti ve şurûf-u sâire derc ve beyânıyla başka başka berat ve evâmir-i 'aliyye virilmekte idüğine binâen ol-vechile ra'âyây-ı devlet-ı 'aliyyem'den olub Avrupa tüccârıyla me'luf bulunan Adana'da mütemekkin râfi'i tevkî'i rafi'i ş-şân hâkânî hacı mânuk'dan Sâmur Manuş oğlu Karabet nâm tâcir tüccâr-ı merkûma'nın mu'teberlerinden idügiebeyânıyla ber mûcib-i şurût-u nizâm beraât-ı 'alışânım i'tâsı beher ademe iki nefer vekilleri memhûr 'arzuhalleriyle istid'â eyledikleri ticâret nazaretî tarafından bâ takrîr ifâde olunmuş ve tâcir-i merkûm hazîne-i şâhânem tahsis kılınan resm-i mîriye temâmen edâ eylemiş olmağın nizâm-ı mezkûr üzere bir berât-ı hümâyunumu virdim ve buyurdum ki merkûm ba'de'l-yevm defterlu tüccar'dan olub ber mûcib-i nizâm işbu Avrupa tâcirlerinden Okar ve Yakor hidmetkâr ve adamları liecli't-ticâre bir mahalle gitmek murad idüb vekilân-ı merkûma'nın memhûr 'arzuhalleriyle istid'â oldukda tıbkı müste'minân zimmiye ve adamlarına 'ita olındığı misillü ticâret surûtî derciyle yol emirleri virile ve müste'minan tercümanlarının kendüleri ve evlâd ve 'iyallarının me'kûlât ve meşrûbât ve melbûsatlarına dahl ve ta'arruz olunmadığı misillü bunların ve gerek 'iyâl ve

evladlarının me`kûlat ve meşrûbât ve melbûsatlarına dahi kat`an dahl ve ta`arruz olunmaya ve ashâb-ı berât olan tüccarın buldukları mahalde yanlarında bulunmak şartıyla başka başka evâmir-i şerîfemle tahsîs kılınan ikişer nefer hizmetkarları işbu imtiyazdan `ayniyle nâil olalar ve işbu iki nefer hizmetkarın biri iktiza ider ise İzmir'de veyâhud sâir mevki`i ticâret olan mahalde ikamete me`zun ola ve ashâb-ı berat'dan birinin her kimde olur ise olsun mumzî ve ma`mul bihi temessok mucibince vekillerî ve esnâfin tevâtur ve şehâdetleriyle mütebeyyin matlukları olarak yedinde olan temessükî hâkime ibraz eyledikde lede`s-subut matlûbı olan meblağ tahsîl olunûb yüzde ikiden ziyâde resm mutâlebe olunmaya ve tüccâr-ı merkuma`dan birisini gerek ehl-i İslam ve gerek ra`âyadan birisi liecli`t-terâfu` mahkemeye veyâhud bâb-ı `âliye götürmemek murad eyledikde zâbitân taraflarından tekdir ile mu`amele ve kesr-i i`tibârını mucib olacak vaz`vuku'a gelmemek şurût-u nizamları muktezasında ve `ale`l-itlâk sunûf-u tab`i hakkında o misillu mu`amele vukû` bulmaması kavanince müessese iktizasından olmak hasebiyle zikr oolunânberâtlü Tüccâr ve hizmetkarları ticâret nazâratı tarafından mübâşir ta`yiniyle kaldırılıub âhar taraftan mübâşir ta`yin olunmaya ve hesapları iktiza ider ise nazârat-ı müşârun ileyha ma`rietle habs oluna ve bunların ekser ticâretleri Frengistan emti`asına kmüte`allik olduğından gerek müste`minan ile ve gerek ehli islam ve mileli sâireden her kiminle da`va ve niza`ları zuhur ider ise nazârat-ı müşârun ileyhanın inzimam re`yî ve tüccâr ve köprü ve tarıktan bilâ intihâb me`mûr olacak mu`teber ve mevsûk tüccâr ma`rifetleri ile kâ`ide-i tüccâr üzere ticârethâne`de ru`yet ve katî`i nizâ`â mübâderet olunûb şer`i şerîfe müraca`atları lâzım geldikde ahar mahalde ru`yet olunbayub kusûr-u şeyh-i islâmiyede şer`le görilerek (?) oluna ve bundan mâ`ada sâir gün umur (?)ve mevâddı ticârete dâir hesab ve kinâyeleri (?) idhâl ve ihracları (?) dahi nazârat-ı müşârun ileyhânın müteferri`ât me`mûr (?) olmak mülâbesesiyle ber veech-i muharrer tüccâr-ı merkuma`nın kâffe-i emvâlına nazârat-ı müşârun ileyha cânibinden ber vech-i dikkat nazârat ve olvechile mesâlihi vâkı`aları ma`rrifet nazârat-ı müşârun ileyha ve yine tesviye (?) kılına ve müste`minânın taşrada dört

bin akça'dan ziyâde olan da'vaları Asitâne-i sa'âdetime havâle olunmak 'ahidnâmeleri şurûtundan olduğu misillu bunların dahi müste'minân ile olan nizâ'ları kezâlik derse'âdetime havâle kılınma fâsil berâtlı ra'âyây-ı devlet-i 'aliyyem tüccârının (?) devlet tâcirleriyle nizâ'ları zuhur ider ise de neticesinde mukayyed olan 'ahidnâme şurûtı icra olunub bir vakıfda hılâf-ı tecviz olunmaya ve tâife-i merkuma'nın bu vechile tahte rabıtaya idhâl olunmaları (?) ancak ticâretleri vesilesiyle şuhûlet olmak farizâsına mebnî olduğundan Tüccâr-ı merkuma'nın diyâr-ı ecnebîlerden memâliki mahrûse getürdikleri emti'aa ve eşyâdan İngiltere ve Fransa devletleri vesâir ba'zı düveli imtihaye ile müehhıran 'arz olunân ticâret mu'âhedeşi tanzım kılınan ta'rifesi vechile hîn-i vurûdunda icra olarak yüzde üç ve ğayri (?) rusûmât-ı sâireyi yerine münfem olan yüzde iki rusum gümrük ve memâliki mahruse-i şâhânem mahsûlundan nakl idecekleri emti'a ve eşya ve erzakdan mahallinde bâyi'î tarafından virilecek 'uşur ile îcab iden resmi ve mağâdin başka ber mûcib-i ta'arrüfe-i mezkûra iskelelere hîn-i tenzilimize yüzde tokuz emriye ve taşra götürdükdü yüzde üç rakabe resmî oluna ve Memalik-i mahrûse-i şâhânem mahsûli olub yine Memâliki Pâdişâhânem derûnunda bey' ve frucht olunân kâffe-i emti'a ve eşyadan ve erzakın dahî rusûmat muktezâsı usûl-u mukarrere vechile bilâ cevri ve'l-lafs te'diye ve ifa kılınma ve tüccâr-ı merkuma bu vechile îcab iden resm gümrüklerini edâ idüb yedine ma'mul bihi edâ tezkiresi aldıktan sonra mükerrer ve ziyâde talep ve ahz olunmaya ve gerek gümrüg emti'ası taraflarından ziyâde ve mükerrer gümrük nâmıyla akcaları alınur ise derhal red itdirile ve tüccâr-ı merkuma'ya vâlâ'da ve hükkam vesâir me'mûrın ve zâbitan taraflarından hılâf-ı şer'î şerîf ve mağâyiri kavânîn-i cedîde müessese ta'addî ve rencide vukû'ı tecviz olunmayub matlûb-u hümayun (?) mülükânem vechile her hâlde himaye ve siyânetlerine dikkat ola ve ashâb-ı berât olan tüccâr ve hidmetkarları umûr ve râye ve kocabaşılık misillü husûsan vechen minel-vucûh müdâhale eylemeyeler ve bu husus akdem-u esbâb-ü imtiyaz ve nizâm olmağla bir vakitte hılâf-ı tecviz olunmaya şu kadarki eger ba'zı memleketde beratlu olandan mâ'ada erbâb-ı ta'addiden koca başlık'a şâyân kimesne bulunmayubda ra'âyâ Derenbeg hüsnü

idare-i rü'yet umurlarıçûn berât ashâbı olan tüccardan birinin kocabaşı olması zarûrî îcab iderek ol memleketde olan ra'âyanın 'umûmen istid'âları vukû' bulur ise fâkat o makule mahalde bunların koca bâşılık-ı rü'yet eylemesi câiz ola. Lâkin kocabâşı olacak şahs dahi işbu imtiyazata binâen mebnî sâirinden serbes olması sebebiyle ra'âya hakkında hılâf-ı tanzîmât-ı hayriye ber güne ta'addî ve atvar tâşahineye vechen mine'l-vucuh eylemeye ve ider ise ber mûcib-i kânun-i tâmme ceza te'dibat lâzimesi icra kılina ve tüccâr-ı merkumadan fevt olanların dükkân ve ota vesâir emlakları cânib-i şer' den başka ve nazaratı müşârun ileyha tarafından başka temhîr olunub emvâl-ı metruka ve emlak ve 'akâr cüz'î ve küllî eşya ve nukudlarına vereseleri mevcûd oldukca cânib-i mîriden ta'arruz ve temhîr ve zabt olunmaya ve saġîr ve saġîreleri bulunub şer'an tahrîri lâzım gelenlerden ziyâde resm talebiyle nakiblik itdirilmeyub muktezây-ı şer'î şerîf beyne'l-verese nazâratı müşârun ileyhâ ma'rifetiyle taksîm itdirilmege. Ve saġîr ve saġîra ve ġâib ve ġâibesini olmayub beyne'l-verese taksimi murâd olunmayan tereke dahi bir dürlü cebir ve ebram ile tahrîr itdirilmeye ve a'lâ cizye oniki ġuruş îken sa'yen lilmîri sekiz ġuruş zammi ile ashâb-ı berât senevî virecekleri yigirmişer ġuruş cizyeyi ikiyüzotuziki ve kırk ve kırkûç târihleri zamîmesinden başka elli senesi Muharreminden i'tibâren 'umûmî vâkı' olan zammı cedîd ile ma'an ve muahharan irâde-i seniyye-i şâhâneme te'sîs olunân usûle tatbîkan beher sene ġurre-i Muharremde Mahalline teslîm eyleyeler ve emr-i 'aliyemle hizmetkar olanlar dahi şurût-u nizamları muktezâsınca dört ġuruş zamîler viregeldikleri evsat çizyeyi kezâlik otuziki ve kırk ve kırk üç seneleri zamîmesinden mâ 'ada yeni olan hâm ile beraber beher sene dikkat ve zamânında te'diye ideler ve işbu imtiyazât ancak tüccâr-ı merkuma ve ikişer nefer hizmetkarlarının kendü haklarına mahsus olub evlâd ve müte'allikâtları ve yedinde emr-i 'âlişânım olmayan hizmetkarları haklarında sâir ra'âyây-ı devlet-i 'aliyyemde kasr-ı mu'âmele olunmakda ise olvechile icra olına ve yedlerine berât ve evâmîr-i şerîfem virilen tâcirler dahi devlet-i 'aliyyem ra'îyye'nin kadrini bilub her halde 'arz-ı vâdiyeleriyle makber olarak makâbir-i resm-i ra'îyye harekâtında bulunmayub haklarında bu vechile

erzân kılınan müsâ'adât ve abânanın şükrini edâya dikkat ve devâm-ı 'ömr ve devlet ve devâm-ı kararı şevket-i şâhânem da'vâtına iştiğâl ve muvâzabet eyleyeler şöyle bileler 'alâmeti şerîfe i'timad kılalar tahrîran fî evâli şehri cemâziyel ûlâ sene sitte ve sittîn ve mieteyn ve elf.

Tatarin oğlu Hasana tahsili lâzım gelmiş isede otuza kadar edâsına kefil Canbaz Ahmed 67. C. 13.

Sahife 87

Belge 140

Bâ'is mürâsele-i şer'îye oldur ki

Medîne-i Adana mahallâtından Emirler mahallesî ehâlisinden Tanferin oğlu Abdullah nâm kimesne'nin Adana Mahkemesinde ihzar itdirmiş olduğu Harbutlu 'Ömer'in Kerîmesi Emine nâm hâtun ile terâfu'larında merkûm 'Abdullah cevâbında bundan onüç sene akdem diyâr-ı âherde iken 'ammi Tanferin oğlu Bekir nâm kimesne bilâ veled irtihâl-ı dâr-ı bekâ itmiş ve terekesi bana munhasıra olduğundan müteveffây-ı mezbur'un zevcesi Tuti ile Vâlidem Hadice muhallefât-ı mezbûra vâzi'î'l-yed olûb ve Emirler mahallesinde ma'lumu'l-hudûd müteveffây-ı merkûm'un ber vech-i mülkiyet mutasarrif olduğu menzili dahi zabt birle ben diyâr-ı âhardan gelmezden akdem vâlidem dahi müteveffîye olmuş olmağın menzil-i mezbûrı işbu merkuma Emine'nin yanında buldum alıvirilmesi murâdıdır deyu lede'd-da'va ve'l-istintak müdde'â 'aleyh cevabında işbu menzil-i mezbûrı müteveffâ zevcem Hacı Yusuf nâm kimesne müdde'î merkum'un vâlidesi Hadice'den iştira eyledi ve olvehile mütesarrıfım deyu def'le mukabele idicek müdde'î merkûm 'Abdullah'dan beyyine taleb olundukda lede't-tezkiye şehâdetleri makbûle olan Köse Fakı oğlu Muhammed ve Emine Hoca ve Zeyneb Hoca nâm kimesneler cevâbında Tanferin oğlu Bekir müdde'î merkum'un 'ammîsîdir ve Emirler mahallesinde ma'lumu'l-hudud bir bâb fevkânî ve tahtânî menzil-i müteveffâ Bekrin mülk-ü sahîhi olduğunu biliruz ve şehâdet dahi eyleyruz deyu her birerleri edâen şehâdet-i şer'îye itmeleriyle ber mûcib-i şer'î şerîf menzil-

i mezbur'dan Emine'nin keffi – yed itmesiyle merkûm ‘Abdullah yedine teslîm olındığı için işbu murâselei şer‘iye terkîm ve yedine i‘ta kılınmıştır ber mûcib-i murâsele-i şer‘iye ‘amel oluna. 67 Câhir 15

Sahife 87

Belge 141

Dudu Aliyede sâkin kasaba ticâratdan Avrupa tüccârı Yivâni nâm Pazarkâ'nın babasının Adana'da Gerdân karyesinde Bekir ağa'nın zimmetinde olan alacağı tahsili meyânın'da vârid olan mektûbi hususuna sadarat penahî sûretî

Adana Valisi Paşa Hazretlerine

Devletlü Efendîm Paşa Hazretleri

Avrupa tüccârından Yivan Bedik takdim eylediği ‘arzuhal mâlında babası Kaysariye Hacı sene Adana Eyâleti dâhilinde gerdan karyesi sâkinlerinden Bekir zimmetinde halîlesi Fatıma kifâyetle bit-tahvîl otuz üçbin ğuruş olacağı . olûb kable`l-ahz Hacı seferin vefâtı vukû‘uyla meblağ-ı mezbur irsen kendusine intikâl iderek bi`d-defe‘ât mutalebe eylemiş isede te`diyesi husûsi –HARAP- mezkur'u mahallinde düyûn-u merkûm ile mezburdan tahsili ve mümkün olmadığı sûretde liecli`-terâfu` medyûn-u merkum'un Derse‘âdet'e ihdârı husûsını istid‘â itmiş ve keyfiyet ticârethâne'ye lede'l-havâle mütemerrid nizâmı mûcibince hayriye tüccârından Deregezenli Hacı Mustafa Efendî kefil-i inas olunarak yedinden izar kefâlet senedi hıfz itdirilmiş olduğu i'lâm kılınmış olmağla ber mûcib-i istid‘â ve i‘laam meblağ-ı mezkur'un medyûn-u merkûm`dan ve kefilesinden tahsili ve mümkün olmadığı suretde merkûm Bekir`in bu tarafa ihdârı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şikka-i tenarüdi terkime ibtidar kılındı. 67 C. 23

Fî'l-asl Dârende ehâlisinden olûb hocazâde mahallesinde fevt olan Seyyid b. Muhammed nâm müteveffâ'nın verâseti zevcesi Fatıma nâm hâatun ile cânibi beytû`l-mal'a munhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûr zevce-i mezbûra ve tarafi beytû`l-maldan me'mûr Muhammed ma`rifetiyle ve ma`rifeti şer'le terkîm ve meyânelerinde taksîm olan Kassâm defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân

olunûr. 67 C. 13.

Yağ tavaşı	tencere ma'a tabak	Savan ma'a Nohud
162	1	11
	20	
Kisvesi Kahve tavaşı	ve ibrik ve lengeri	ve su tası
47	13	
Kahve, çuval	Kozaçeki	cevze ma'a takım
	168	14
Döşek, minder ve Yorğan ve Mizan		
42		
Yekûn	327	Cem'an
	2	
Minhe'l		İhrâcât
mâliye hazînesi rusûmı	rusum kısmet	kaydiyye para
142	8	20
	2	20
techîz tekfin	ve zevce-i mezbûra	varaka para
35	200	20
Sahîh		el-Bâkî
	67	
	2	
hissa-i zevce	hissa-i beytû'l-mâl	
16	50	
2	2	

Sahife 88**Belge 142**

Hammmam kurbi mahallesî sâkinelerinden ‘Ayîşe binti Muhammed nâm hâtun tarafınan da‘vây-ı âti`l-beyânî rü'yete vekil olan zevcî ‘Osman Efendî nâm kimesne Medîne-i Adana mahkemesinde huzûr-u şer‘de İbrahim ve Mahmud ve Süleymân nâm kimesneler mahzarında şöyle da‘va ve takrîr-i kelam idûb müvekkilesi olduğım hâtun-u mezbura'nın ber vech-i meşrûta mütevelliyesi olduğu sucızâde evkâfî mülhakatından Mirzâ Çelebi Zokağında vâki‘ ma‘lûmeti`l-hudud olan bağca-i senevî seksen ğuruş icâr-ı müeccele ile mütevell-i sâbık es-Seyyid Ebu Bekir Efendî işbu merkumlara ‘ala vechi`l-kenin hilâf-ı şer‘i şerîf üzere virmiş olmağla yedimde olan fetvây-ı şerife mantukunca bağca-i mezkurdan keffî yedlerine tenbîhi`ş-şer‘î olunması murâdıdır deyu bi`l-vekâle lede`d-da‘va ve`l-istintak müdde‘â ‘aleyhler bağca-i mezkurı mütevell-i sâbık-ı merkumdan senevî seksen ğuruş icâre-i müeccele ile ber vech-i Kedin icar itmiş olduklarını ‘ikrâr itmegin lede`l-istifta bağca-i mezkûrdan müdde'a ‘aleylerin keffî yed eyaneleriyle mütevell-i mezburaya teslim olunması lâzım gelür deyû cânib-i fetvâdan cevâb-ı bâ savâb olicek olvechile bağca-i mezkurdan müdde‘â ‘aleyhlerin keff-i yedlerine tenbih olındığı mâ-vaka‘a bi`-taleb ketb olındı 67. Safer 10

Medîne-i Adana'da Mirzâ Çelebî zokağı ehâlisinden İbrahim ve Mahmûd ve Süleyman nâm kimesnelerin Adana mahkemesinde huzûr-u şer‘de ‘Osman Efendî mahzarında şöyle da‘va ve takrîr-i kelam idûb Mirzâ Çelebi zokağında Sucızâde evkâfî mülhakatından ma‘lumu`l-hudud bağca ‘ala tarîki`l-kedin mütevell-i sâbık es-seyyid Ebu Bekir Efendî ma‘rifetiyle seksen ğuruş icâre-i müeccele ile mütesarrif olunagelir îken işbu ‘Osman Efendî hâlan mütevelliyeye ‘Ayîşe binti Muhammed nâm Hâtun tarafından bi`l-vekâle mütevell-i sâbık es-Seyyid Ebu Bekir Efendî hilâf-ı şer‘i şerîf üzere bağca bervech-i fetvây-ı şerife mantukunca bağca-i mezkurdan keff-i-yed olunmuş îken bağca-i mezkûr harab ve Arâziy-i mîriye münkaliib olduğundan nefsimiz için ğars-ı eşcâr ve kuyûsunu dâhi ta‘mîr ve dolabını dahi müceddeden i‘mâl eyledik ber kaziyye-i şer‘î bağcamızın

yedimize teslîm olunması murâdımızdır deyu lede`d-da`vâ ve`l-istintak müdde`â`aleyh`Osman Efendî cevâbında İbrahim ve Mahmud bundan akdem zikr olunân bağca vakf olduğu ma`lûmumuz olûb ve nefsimiz için ğars itmiş olduğımız eşcâr-ı ve kuyusunu dahi ta`mîr ve dolabını dahi müceddeden inşâ eyledik ve Vakfa teberru` eyledik deyu ikrâr ve i`tiraf eylediler deyu def`ile mukâbele idicek merkûm`Osman Efendî`den beyyine taleb olundukda ber vech-i muharrer müdde`âsını lede`t-tezkiye şehâdetleri makbule olan ömer Efendî ve`Ali naman kimesneler dahi şahadetlerine müdde`iyân-ı merkumlar İbrâhîm ve Mahmûd cevablarında ber vech-i Kedin mütasarraf olduğımız bağca, Arâziy-i Mîriye'ye munkalib olduğundan nefsimiz için ğars itmiş olduğımız eşcâr ve kuyusunu dahi ta`mir ve müceddeden dolabını inşâ eyledik deyu târîh-i kitab'dan bir mâh mukaddem vakfa teberru` eyledik deyu huzur'da böyle takrîr eyledîler deyu her birleri edâ-i şehâdet-i şer`iyye eylediklerinden Cebbar Süleyman tarafından vekîl-i nasb olunân Çelik Süleyman dahi bi`t-tav`i ve`r-rıza ğars olunân eşcâr ve kuyu ve dolapdan kat-ı, alaka idûb oldahi teberru` itmekle İbrahim ve Mahmûd dahi zimmetlerini ibra ve iskat eyledikden sonra âharın ibrasını ber minvâl-i muharrer kabul eyledik didiklerinde ğibbet-tasdîki`ş-şer`î mâ vaka`a bi`t-taleb ketb olındı.

67. Zilkâde 15

Arifzâde Osmanoğlu Hayri Usta, Şeyh Hacı Hasan, Hacı Ahmed

Sahife 89

Belge 143

Medîne-i Adana mahallâfindan Hammâm kurbi mahallesî sâkinelerinden`Osman bin Muhammed nâm kimesne tarafından da`vây-ı âti`l-beyânî ru'yete vekîl olan zevci`Osman nâm kimesne Medîne-i Adana mahkemesinde huzûr-u şer`de Deli Şeyh oğlu Ahmed ve Süleyman nâm kimesneler mahzarında şöyle da`va ve takrîr-i kelim idûb müvekkilesi olduğım hâtun-u mezbûra'nın ber vech-i meşrûta mütevelliyesi olduğu Sucuzâde evkâfi mülhakâtından Mîrzâ Çelebi zokağında vâki` mâ'lûmü`l-hudud olan yedi dönüm mikdârı bağca senevî yedi ğuruş icâr-ı

müeccele ile müteveli-i sâbık es-seyyid Ebu Bekir Efendî işbu merkulara ‘alâ vechi’l- Kedin hılâf-ı şer‘i şerif üzere virmiş olmağla yedimde olan fetvây-ı şerife mantukunca bağca-i mezkurdan keffi yedlerine tenbihi’ş-şer‘i olunması murâdımdır deyu bi`l-vekâle lede`dda‘va ve`l-istintak müdde‘â ‘aleyhler cevabında işbu yedi dönüm bağca-i bundan seksenaltı sene akdum ceddimiz Kara ‘Ali Kent‘anzâde‘den ‘arsa olarak iştira idûb ve mültezimi tarafından tapu ile mütesarrıf olarak gerek ceddimiz ve gerek pederimiz ve gerek bizler dahi ğarsı eşcâr iderek mütesarrıf olûb vakf olunduğımı bilmeyiz ve mülkümüz deyu mütesarrıflarız deyu ref` ile mukabele idicek cânib-i fetvâdan istifta olundukda bağca-i mezkûrun makâmîlerinin vakf olduğına müteveli-i mezbur'un ikâme-i beyyine itmesi îcâb-ı şer‘iyesinden olduğımı isbât-ı beyyine'den izhâr-ı ‘acz eylediğinden başka kırk seneden sonra vakf da‘vâsı'nın istimâ‘ı şer‘an câiz olmadığından bağca-i mezkûr Ahmed ve Süleyman'ın mülkü hakkı sarıhleri olduğu ‘inde’ş-şer‘ tebeyyün eylediğinden mâ vaka‘â bi` t-taleb ketb olındı **67.Zilka‘de. 19.**

Sahife 89

Belge 144

Bâ‘is-i murâsele-i şer‘iye oldur ki;

Adana mahallâtından Kayalı bağ mahallesî ehâlilerinden olûb bundan onbir sene akdem fevt olan menli Mahmûd'un sadri kebîra kızı ‘Aişe vâlidesi Fatıma nâm hâtun müvâcehesinde mütevfıa Bedir beg malından aldı teveccühle ise vâlidemin yedinde mahalle-i mezkûrada malûmu`l-hudud ve fevkânî ve tahtânî ve kâffe-i müştamilâtıyla iki bâb hâne vâlidemin taht-ı tasarrufunda olmağla beyne`l-verese ‘ala mâ‘â farazallahu te‘ala taksîm olunmak murâdımdır deyu lede`d-da‘va vel-inkâr kütüb-i fikhiyyeye murâca‘at olundukda bu makule mechul da‘vânın hatmi (?) olmadığı mestur ve mukayyed bulunmağla merkûm ‘Ayişe'nin bi vechin şer‘î vâlidesi Fatıma'ya müdâhalesi men‘ ve ref` olduğımı mübeyyin işbu vesîka-i şer‘iyye-i mezbûra Fâtıma hâtun yedine i‘ta olındı **67. Zilka‘de. 19.**

Deli Emine'nin oğlu Hasan

Şâhid

Dühhancı Hacı Ahmet oğlu Menla Ahmet

Debbağ Abdurrahman

Tek bıyık Mehmed

Sahife 89

Belge 145

Fi'l-asl Haleb enha eyâletî muzafâtından Kilis Kazası ehâlîsinden Hüseyin b. 'Osman ve İbrahim b. Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer'î hatîr-ı lâzımı't-tevkir'de Malatya ehâlîsinden Mustafa b. Muhammed nâm kimesne mahzarında şöyle da'va ve takrîr-i kelam idûb altmışaltı senesi Adana eyâleti zabtiyesi yüzbaşılardan birinci yüzbaşı çavışlarından üçüncü neferi hâzır vârisi olduğım oğlum 'Osman'ı mezbur Mustafa Adana'da Hacı Sıdkı Efendinin bağcasında biğayr-i hak boğazından süratı ile boğazlanub ve'l-hâletü (?)Adana mahbushânesinde mahbus olmağla merkûm Mustafa ile meyânelerimizde vukû'bulan davâsı için beynimize muslihûn tevessut idûb kendim tarafımdan asaaleten ve müteveffa oğlum 'Osman'ın vâlidesi olan Fatıma'nın tarafından bâ müsebit oğlu İbrahim vekâleten kâtil-i mezbur ile bizleri sekiz yüz ğuruş inşâ-i 'akd-isulh eylediklerinde bizler dahi sulh-u mezbûrı kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûrı yedinden ahz ve kabz idûb husûsî mezbûra-i müte'allika 'amme-i da'vâ ve mutâlebat'dan ve kâffe-i muhâsamatdan merkûm Mustafa'nın zimmetini İbrâ-i 'amm ve râfi'il-hisam ve katı'i'n-niza'ile ve iskat eylediğimizde oldah ba'de'l-kabul beyyine-i medfû'ı olan bedel-i sulh-u mezkûra müte'allika 'amme-i da'vâ'dan bizlerin zimmetini İbra ve iskat itmekle ve bizler dahi ibrâ-i mezkûrı kabul eyledik didikde ğıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi'l-ibtîğa ketb ve imla olındı.

67.Zilkade. 25.

Suhûdu-l_____hal

Adanalı İbişin oğlu

Malatyalı 'Ömer Kilisli Mahmûd

Dereköylü usta

Kaffâr oğlu Ömer

Malatyalı 'Ali

Kocabekin oğlu Hacı

Sahife 90**Belge 146**

Fî'l-asl Kütahya ehâlisinden Veli beg oğlu İsmâ'îl ağa nâm sâhibü'l-hayrın Adana'da Kuru Köprü mahallesinde bac civârında vâki' bi'ri mâ hacir ve çâkıryolu üzerinde kabristan civarında yine bi'ri mâ hacir dahi harabe müşrife olduğundan ağay-ı merkûm ta'mir ve termim idûb bundan sonra bi'reyn-i mezkureynin beher sene tenzil ve ta'mir ve iktiza iden koğa masariflerinin rü'yet ve tesviye olunmasına bâ izn-i şer'î müteveli-i nasb olan Halid İbrahim Efendî ile Mustafa nâm kimesneye ikiyüz ğuruş virilub mebalğ-ı merkûm müteveli yediyle istirbah olunûb ribhinden hâsil olan akçadan on ğuruşu müteveliye olunûr bâki kalam ile iktifa olunması ve masârif-i vâki'a zuhur itmediği sene meblağı mezburun üzerine zamm olunması ve sene-i âtiyede dahi ziyâdece masârif vukû' bulur ise olmeblağdan sarf olunması içün işbu mahalle tescil olunmuştur. 67.C.25.

Suhûdul _____ **hâl**

İbrahim Rüşdî Efendî

Kademzâde Ömer Efendî

Nabend Tarsusi

Cemâlüddin Efendî İsmail Efendî

Çınarlı Hacı 'Ali

Demirci İsmail

Sahife 90**Belge 147**

Harbutlû olûb suvârî zabtiye neferlerinden bundan akdem bilâ vâris-i zâhir fevt olan Hafız 'Ali nâm müveffânın muhallefaatı cânib-i beytü'l-mâl'a münhasıra olmağla beytü'l-mâl tarafından me'mûr Muhammed Efendî ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le furuht ve Adana emvâl sandığına teslim olan Kassam defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunûr. 67 Zilka'de 21

Tabanca çift	Karatakım, kılınç	Minder, Yasdik, Yorğan		
270	190	40		
Kuşak, Gömlek, Yelek, Ton, Antari, Fes, Yağlık				
47				
Kara meşlah	müsta'mel ceket	Kutnî, 'antari, ma'a yelek dizlik		
35	88	87		
Silahlık, 'aba, kılınç, yemenî	müsta'mel çuka, 'antari ma'aa hırdavat			
162	15			
el-esb mâ'a tâkım	kuyuda aşılmış olan gözene makası			
480	812			
Yekûn	Cem'an			
1662				
Minhe'l	İhrâcât			
mâliye rusuumı	resm	kaydiyye	ihdariyye	techiz tekfir
742	442	21	21	75
Dellâliyye	Esb içün alınân sa'ir		hammâliyye	
172	5		1	
Varaka baha				
12				
Sahîh	el-Bâkî			
1479 2				

Sahife 90

Belge 148

Harbutda Bedri Muhammed b. Mustafa'dan ğayri vârisi olmayub Adana'da Zabtiye Konyalı Salih b. Ahmed'e bey'-i mezkûrın kabz ve tarafına îsâli içün bâ

hücceti vekîl nasb itmekle Medîne-i mezkûra ehâlisinden 'Alişanlı 'Ömer'in oğlu Sâdık ve Hasan'ın oğlu Veli edây-ı şehâdet eylediler i'lâm olındi.67.B.6.

Sahife 90

Belge 149

Malâtya ehâlîsinden Gökceli karyesinde fevt olan Mustafa nâm müteveffâ'nın muhallelâtı zevcesi Ayişe nâm hâtun ile cânib-i beytü'l-mâl'a münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifeti ve ma'rifeteti şer'le furuht ve Adana emvâl Sandığına terkîm ve meyânelerinde taksîm olan kassam defteridir ki ber vech-i zikr ve beyân olunûr. 67 C. 25

Kısrak	Dana	öküz	Öküz	İnek	Nuhas kıyye 3	Dirhem yüz
300	2	2	1	1		452
	88	320	271	117		
legen kıyye 3	dirhem					
54	250					
şâl	Çül	Yasdık	Çift Timuri	Dühhan ma'a		
3	13	4 2		çuval		
				24 2		
karye-i mezkurada	Tok		hunta külek	Şa'ir külek		
hoğ	12		9	13		
63	13		63	46 2		
Karye-i mezkurada mevrû'	hunta kil	şâ'ir külek	bir mikdar sürilmiş tarla	İnek mâ'a	Dana	
	10			3		
	292			269.		
Tosun Düge	Muhas kıyye 6	mevrû'	şâ'ir külek			2
2	1	169		100		
200						

Fe's mahlefe ve hırdavat		Çift Timuri	Fahan kileri
37		27	40
Bukağ		Bulğur külek Dühhan kıyye 1	Çuval çift
10		20	27
Aba	Koyun	Ağaç Yastık Örken ve hırdavat	
1	17	18	
5			
Yekûn		Cem'an	
2657 2			

Minhe'l		İhrâcât		
mâliye rusûmı	resm mahkeme	kaydiyye	ihdariyye	techiz tekfin
118	75	4	4	51
hınta ve şa'ır öküz inek nakliyesi	Dellaliyye	hınta ve şa'ır ihtisabına	Usta virilen	
27	492			82
Şa'ır noksânı	Öküz İnek bâc	Hargeleci Ahmet		
1	15	63 2		
Kürt Muhammed "Ali'ye deyn-i müsbit				
700 2				

Kürt Hasan'a deyn-i	mehr-i zevce	dühhan gümrügi
müsbit	700	50
410		
Hamo'ya deyn-i müsbit	Salyâne	
	80	
Sahih	el-Bâki	

hissa-i zevce

173 2

hissa-i beytü`l-mâl

520 2

Beytü`l-mâl tarafından

vârislerin muhalefatı

istirdadı i`lâmı

Sahife 91**Belge 150**

Beytül mâl tarafından varislerin muhalefatı istirdadı i`lamı

Mâ'rûz-ı dâ'îlerîdir ki;

Fi'l-asl Palu mahallâtından Yüsbek mahallesî ehâlisinden işbu râfi`i`r-rakîm Evak veled-i Nahak nâm zimmî kendü tarafından asaleten ve anası tarafından bâ hücceti şer'îye vekâleten meclis-i şer'î şerîf-i enverde Adana beytü`l-mâl me'mûrî müvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb Çulha esnâfından olüb bir müddetden berû Medîne-i mezburada da mütemekkin olan Mehak veled-i Erâk ve Mehâk'ın zâhir vâris-i mâ'rûfî olmak zu'miyle Efendî-i merkûm tereke-i mersûmu ahz itmekle mürd-ü mersum Mehak veledi Erak nâm zimmî yardım olüb ve maskatı re'sleri kazây-ı mezbur olmağla Hasran verâseti bana ve Anam Merât nâm Nasrâniyye'ye muntekal olmağla Efendî-i merkuma suâl olunüb terekesi olan tokuzyüzonikibuçuk ğuruşun bana teslimi tenbih olunmak matlûbumdur didikde ğibbe's-suâl (?) merkûm cevâbında tereke hakkında mücib-i defter-i kassam bi'l-emaan vaz'î yedini ikrâr ve lâkin müdde'î mesfura ber vech-i mübeyyince vârisi ma'lûmum deyildir deyu inkâr idicek müdde'î mezburdan anası tarafından vekâletine ve kendüsi tarafından asâleten da'vây-ı meşrûhasına mutâbık beyyinel-taleb olundukda Anası kendüni vekil eyledigini beyyineden izhâr-ı 'acz birle mürd-i mersum babası olduğına ahrâr-ı ricâl-i Nasrâdan olüb fi'l-asl kazây-ı mezburada ehâlisinden Medîne-i mezburada sâkinler olan Kiyork veled-i İstifân ve Irakil veledi Bodros nâmân zimmiler liecli's-şehâde meclis-i şer'a haziran olüb isra`l-istişhâd fi'l-vâki' Medîne-i Adana Yortan mahallesinde mürd olüb terekesini Efendî-yi merkumun kabz eyledigi Mehak'ın babası Erak ve dedesi Mehak ve mürdü mersûmun anası Maryem ve meskût-u- re'sleri kazây-ı mezburada olmağın

mersum Evak sulbi oğlu olduğına şâhidleriz veşahâdet dahi ideruz deyu her birerleri vech-i şer'î üzere ol şehâdeti şer'îye eylediklerinde bâ'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mucibince sekiz mahdan resmî isâbet itmekle beytû'l-mâl hazînesine terk olan sah-el-bâki yediyüztoksan sekiz ğuruşun on zimmeti teslîm olunmuş mihri Efendiye tenbih olunduğı i'lam olundu. 67. C. 25

Sahife 92

Belge 151

Medîne-i Adana'da Düşme zokağında sâkin îken bundan akdem mürd olan Adalı oğlu İbrahim veled-i Nikola nâm mürd'ün sulbi sağır oğlu Ansağ ve Mihâil nâm Nasrâniyelerin babası mürd-ü mersumdan müntekal malını hıfz ve tesviye-i umûrına kıbel-i şer'den bir vasiyy nasb ve ta'yin olunmak ehem ve elzem olduğı ecliden sağırân-ı mezburanın vâlidesi her vechile umûr-u vasâyeti ru'yete kâdir idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâma kimesneler ihbâriyla mütehakkak olan işbu bâ'isü'l-kitab Darvar nâm Nasraniyye'yi hâkim-i muvakki' sadr-i kitab tuba lehü ve hüsnü meab Efendî hazretleri sağır-i mezbur'un vakt-i rüşd ve sedâdına degin babası mürdü mersum'un müntekal mâlını hıfz ve tesviye-i umurun avassiy nasb ve ta'yin buyurdukda oldahi ber vech-i muharrer vasâyeti mezkureyi kabul ve hizmeti lâzimesini kema yenbeği edaya te'ahhüd eyledigi mâ vaka'a bit'-taleb kelb olundu 67. C. 15

Yılanlu mezra'asında vâki tüccâr Bağus'un oğlu karabet ile Çekûl'ün oğlu usta Mâdus nâm zimmî ile mersumların tarla takı münaza'aları olûb Karabet'in tarlasından almış olduğı nisf dönüm tarlayı Çekûl'ün oğlu Mazûr'a bâ müsbit redd eylemiş. 67. B. 7.

Sahife 92

Belge 152

Ma'rûz-ı daîleridir ki

Kara Kayalu 'aşiretinden Hacı Kapuci Ahmed nâm kimesne'nin hasmı olûb ta'yin buyurılan mübâşir kulları ile huzur-u şer'î şerîfe ihdar olunân 'aşireti

merkuma ehâlisinden Bozabdil nâm kimesne müvâcehesinde terafu'larında işbu merkûm 'Abdil gice ile birkaç kimesne ile hânemizi basub Kerimem selur câriyelerini kaldırub Adana'ya varub oğlu Mustafa'ya akd-i nikâh itmişler isede bundan akdem 'aşîretimiz ehâlisinden Hacı Mustafa nâm kimesnenin oğlu Muhammed nâm kimesneye Allah'ın emr-i üzere 'akd-i nikâh idûb virdim şimdi nikâh-ı sâninim feshiyle nikâh-ı ûla Muhammed'e alıvirilmesi niyazımdır deyu lede'd da'va ve'l-istintak müdde'â 'aleyh cevabında mukaddem Hacı Kapucu her ne kadar merkûm Hacı Mustafa oğlu Muhammed'e virilmiş isede 'akd-i nikâh vâki olmadı ve Selur'un dahi rızası olmadı deyû ref' ile mukabele idicek Hacı Mustafa'dan 'akdi mezbûra mutabık beyyine taleb olundukda ba'de'l-imhal ve'l-istimhal ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz itmekle nikâh-ı evvelin 'ademi subûtına binâen mezbur Selur'un Abdil'in oğlu Mustafa'ya teslim olunması babında huzûr-u 'âlîlerine i'lam olındı 67. B. 3.

Sahife 91

Belge 153

Sûk-u kebir'de Un pazarında Fazıl Efendinin dükkanından firar iden Harbutlu Mustafa dükkanında bulunan eşyâsının bedeli şeyh kahvecîyan Muhammed 'Ali'ye emânet verilmişdir 67. 13. 8 târih-i dükkan 67. 2.

Şişe Nargüle	Kalçan	zarf-ı kebir	zar-ı sağır	Gügüm	
ma'a	4	6	4	1	
7					
Cezve	Teneke	Cezve Ton	Tor-tâkım	Yorğan	Çekmece
2	5	1	1	1	1
Kahve kutusu	Tası	Ocak demiri	kadeh	Yasdık tâkım	
1	1	1	2	1	

Köhne döşek	köhne yorğan 1	köhne yasdık 3	Eski keçe 1	Çul 1	kısa anteri 1
2					
Kandil 1		antâri bezi 1	iskemle 9		
Boyacı Köhne Nargüle 1		Cebre zimmetinde Nargüle		Mağazacı hana zimmetinde nargüle	

Nizâm Ahmed Çavuş zimmetinde Nargüle

Sahife 92

Belge 154

Medîne-i Adana'da 'Acem kapusunda sâkin Mısırlı Şeyh Hasan nâm kimesne zevcesi vasiyyesi Emine binti Abdullah'ın meyânelerinde münâza'a vuku'uyla merkûm Şeyh Hasan muzburayı Nikâh ve nafakası bedeli mezbûra hal' idûb ba'dehu inkâr eylediginde mezbûra huzûr-u şer'î şerîfe ifâde birle merkûm ihdar olundukda külliyyen inkâr itmekle mezburadan beyyine taleb olundukda Mısırlı 'Ali'ye Ebu Hatib ve Hattab b. Hasan nâmân kimesneler huzurlarında merkûm mezbûra nikâh nafakası bedeli hal' eyledigine şehâdet eylediler 67. B. 25.

Sahife 93

Belge 155

Derhûn-uMekîne 'Arzı dâ'î kemîneleridir ki Nahiyeyi Kayseri ehâlisinden olub bundan akdem maktûlen fevt olan Sâbık Karsari müdürü İshak ağa b. Abdullah nâm müteveffanın veraseti zevce-i menkûha-i metrukası Asiye binti Ömer ile 'Amûcazâdesi İsmail Ağa b. Abdullah nâmân kimesneye inhisarı tahakkukundan sonra mezbur İsmail Ağa ve zatı mu'arrefe mezbûra Asiye, Adana meclisinde 'akd olunân meclis-i şer' de husûs-u âti'l-beyân için bundan yigirmi

birbuçuk mah akdemden beru mahbus olan Karsari Karyesinden Ergin ehâlisinden Süleyman b. Yusuf nâm kimesne müvacehesinde merkûm Süleyman tarih-i i'lam'dan yigirmibir buçuk mah mukaddem çakal çukuru nâm mahalde yevm-i hamis vakti`l-asr işbu 'amucazâdesi İsmail Ağa bir katır ve bin ğuruş ve iki inek ve iki öküz ve bir çift tabanca ve bir tüfenk va'd idûb ve tolu olarak kendi şeşhânesi virub ur deyu emr itmekle zevcem İshak Ağa'nın arkasından şeşhane kurşunuyla biğayri hak 'amden darb ve cerh idûb cerh-i mezkurdan müteessiran bâ'de`l-`işâ fevt olmağla merkûm İsmail Ağa kendi emr itmiş olduğu ecliden mücibi olan kisasdan 'afu itmege mücib kisas deyne munkalib olûb ve merkûm Süleyman zevcem İshak ağayı ber vech-i muharrer biğayri hak darb ve cerh ve müteessiran fevt olduğunu ikrâr dahi itmekle deyni olan onbin dirhem şer'î gümüşden kâtil-i mezbûrı kisasdan 'afv iden 'amucazâdesi mezbur İsmail ağa'nın sâkit olan bâki hissasından mâ 'ada bâki kalan ikibin beşyüz dirhem şer'î gümüşden hissa-i şer'î yemi bana edâ ve teslime kâtil-i merkûm Süleyman'a tenbih olunmak matlubumdur deyu da'va ve mezbur İsmail ağa ber vech-i muharrer (?) ve afvını i'tiraf ve merkûm Süleyman dahi mezburanın müdde'âsını ber vech-i mübeyyen bi't-tav'î ve's-sâf ikrâr ve itiraf itmegin mucibince diyeti racul olan onbin dirhem şer'-î gümüşden 'amucazâdesi merkûm İsmail ağa'nın bâki hissasından ma'ada ikibinbeşyüz dirhem-i şer'înin târîh-i i'lamdan bir sene temâmına degin sekizyüzotuzüç dirhem ve sene-i sâniye temâmına dek sekizyüzotuzüç dirhemi ve sene-i sâlise temâmına dek sekizyüzotuzdört dirhemi edâa eylemek üzere merkûm Süleyman'a tenbih olındığı derhûnumdara 'arz ve i'lam olındı 67.B.17.

Sahife 93

Belge 156

Ağca mescid mahallesinden Dik İbrahim'in oğlu Durmuş nâm kimesne zevcesi Fatıma ile meyânelerinde munâza'a vuku'uyla mezburayı mehri ve nafakası bedeli hal eyledi işbu mahalle şerh olındı 67.B.17.

Sahife 93**Belge 157**

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Kara Kayalû 'aşîretinden Hacı Mustafa nâm kimesnenin hasmı olûb ta'yin buyurılan mübaşir kulları ile huzûr-ı şer'î şerîfe ihdar olunân Boz Abdi nâm Kürd Hocasından terâfu'larında şer'î şerîfe terâfu'larında işbu merkûm Boz Abdi oğlum Muhammed'in zevce-i metrukesi olan Selur binti Hacı Kapucu merkûm'un hanesinden çıkarub mezbûra oğlu Mustafa'ya müceddeden 'akdi nikâh itmiş olmağla oğlum Muhammed alivirilmesi murâdımdır deyu lede'd-da'va Selur binti Hacı Kapucu celb ve lede'l-istintak mezbûra cevabında mukaddem her ne kadar inkâr itmiş isemde Pederim vekâlet virdim ve müdde'î Hacı Mustafa'nın oğlu Muhammed'e 'akd-i nikâh oldum deyu bi't-tav'ı ve'r-rıza ikrâr ve i'tiraf itmegin nikâh-ı evvel olan Hacı Mustafa'nın oğlu Muhammed'e Selur'un teslim olunması bâbında huzûr-u 'âlîlerine i'lam olındı. 67. B. 21

Sahife 93**Belge 158**

Trabzonlu olûb Gülek boğazında fevt olan Eyyub b. İslam nâm mütevefânın muhallefatı cânibi beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla muhallefatı mezkurı beytü'l-mâl me'mûrî Muhammed Efendî ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki ber vech-i ati zikr ve beyân olunûr. 67. B. 25.

Müsta'mel kara maşlah	Yorğan döşek Yasdık	Esb çulu	
41	1 1 1	1	
	72 2	9	
müsta'mel çuval	Namazlağı	hurec hegbe	Geyik postu
7	7	16 2	43
24	30		

‘aba ve gömlek	‘aba pantolon	Hamaka başlığıyla	Nuhas kıyye
1	2	1	7 3
37	6	51	56
Kazma ve dibek eli ve kahve tavaşı ve resme ve sikke			Şâm Nargülesi
	20		16 2
Eşya	pantolon 50	müsta‘mel çuka Timur Kobran	
	70	56	
Dimi Fafon	‘anteri, Çarşab	Bantolon, Boğca	
19	14 2	6	
tabanca çift maa	yelek, don ve yağlık	köhne yağlık	çora uçkur
palaska	17	5 2	25
53			
cedid fes, köhne fes	köhne diz bağı, el	kalçan, zarf,	tabanca tek
30	yağlığı	tenke tabak	25
	12	8	
kara tâkım kılıç	ustura	kafiye	En'am-ı şerif hediyesi
8	10	20	72
tahta sandık	çerkes buçak	balta	Kale Ağası Hasan
5	5	10	Ağa'da zimem
			65
İsa'nın oğlu	nakden	Tekeli	Keliş Ahmed'de
Abdullah'da zimem	930	Mehmed'de esb	100
30		baha	
		240	
Yekûn			Cem'an

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye hazinesi rusumu	resm-i kısmet	kaydiye	ihzariye
103 2	64	32	32
techiz, tekfin	köylerden gelenn eşyanın nakliyesi	dellaliye	varaka mahmudiye noksanı
121 2		30	2 21

272

Sahife 94

Belge 159

Tokat ehalisinden olup bundan akdem fevt olan Mehmed b. K r Osman n m müteveffânın muhallel t  cânib-i beyt 'l-m le münhasıra olmağla muhallelat-ı mezkûr beyt 'l-m l me'muru Mehmed Efendî ma'rifeti ve ma'rifet-i Şer'i Şerif fûruht olun b Adana emvâl sandığına te'diye olan kassam defteridir ki. **67. B. 25.**

Manisa Topu	Dimi F�run	Dimifarun parça 1	mile parça
8	Parça-7	30	3
60	80		
mile parça-9	Kara Şal2	Antarı yelek	havaŐlı yağlık
742	282	1 3	5
		22 2	30
sarı bez p�re	Kırmızı bez parça	havaŐlı yağlık	Yazma
5	5	13	8
32		90	
HavaŐlı yağlık	Tireli Őamu bez	Arnalıkan Top	Yağlık
7	Őallık	2	7
	1	32	
	10		

Kara yağlık ve sile antari ve gömlek ve şal ve yelek ve yorgan ve 40	Yün masa kosra 6	Üzüm incir 9 ₂	Üsture 12 8
göztaşı inçe, fes 13	Karanfil ve karabiber 82	İbrik ve tas 40	sabun mâ'a şeker 14
tobra derûnmda cüz, ve merkep yuları 7 ₂	ve mikras ve tarak ve kutı ve kab 18	şeker ve ko. 7	pirinç kahve 122 17 ₂
Benayir 8	mizele 18	Soğan, mâ'a, Nar, ve kumaş 4	leblebi mâ'a kumaş 102
yasdık ve Yorgan 35	Duhan 17	Koza batman 4 64	Hasan ağada zimem 334
Nakden 212	hınta tas külek 3 44 133	Hacı alide zimem 250	Hacı Musa'da zimem 222
Halil de zimem 17	Sarı Kürinin oğğlı Mustafa'da zimem 27	Mehtu'nun oğğlı Hüseyinde zimem 21	Ömer'de zimem 42
Hüseyin Efendinin oğğlunda 50	Def'a tutmasına 16	Arab Şa'banda zimem	Altun kupe ve 4

Erzurumlu
Süleyman'da zimem

235

Yekûn _____ **Cem'an**

2257

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye rusûmı	Resm	Kaydiye	İhzariye
101	63	32	32
Techiz, Tekfin	Sis eşyası nakliyesi	Dellaliye	Hınta muhafaza
35	45	27	8
Hınta noksanı ve izabe	Nizâm/ı Askeri Süleyman Ağaya deyn-i müsbıt	Veraka beha	
5	50	2	
Sahha'l			bâkî

1917s

Sahife 95

Belge 160

Der hûn-ı mekine arz-ı dâ'î kemîneleridir ki:

Medîne-i Adana mütemekkinlerinden kasap selah Kiyork veledi Torosbet Medine-i Mezbure ehâlisinden değirmenci Hüseyin nâm kimesne ile sûk-ı Sultânîde münazaa itmeleriyle Sıkur Kiyork alâ vechi'l-i'lan el-iyâzübillah Hz. Resul-i Ekrem (A.S.) Efendimize hakkında nâ şezâ sözler söyleyip Şetm-ı ğaliz ile setm eylediğini Adana mahallesinde akd olunân meclis-i şer' de Çınarlı Mahallesî saakinlerinden es-Seyyid Mehmed b. Ahmed ve Seyyin Ahmed b. Abdül Kerim ve Seyyid Ahmed b. Mustafa nâmân kimesne müntekilü'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvacehe edâyı şehâdet-i şer' iye itmeleriyle ba'detta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri inde-ş-şer' haber-i kabülde olmağla

mûcibinde mersum Kiyork terbiye-i şer' âkıl lâzım geldiği der-hûnumdâra arz ve i'lam olındı. Bakî emr hazret-i men lehü'l-emrindir. **67.B.26.**

Sahife 95

Belge 161

Lafkalı olup Mekke Kurbi mahallesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Muhammed b. Diyâb ibni. 'Ali nâm müteveffânın muhallelâtı cânib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla beytü'l-mâl me'muru Mehmed Efendî ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'î şerîf ile Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. **67.B.27.**

kisvesi	Mersin Karyesinde Kaba sakal oğlu Mahmud'da tutmalığı				
7	154				
Yekûn	Cem'an				
161					
Minhe'l	İhrâcât				
mâliye hazinesi	resm	kaydiye	ihzariye para	Techiz tekfin	dellâliye
rusûmı	4	para	10	35	-
7		10			
hammaliye para	varaka para				
20	20				
Sahha'l	Bâki				
110					

Sahife 95

Belge 162

Kara Hacılı aşîretinden olup Camuscı Karyesinden fevt olan Hüseyin b. Bekir nâm müteveffânın muhallelâtı cânib-i beytü'l-male münhasıra olmağla bâ ma'rifet-i şer'î şerîf ve beytü'l mâl me'muru Mhemed Efendî ma'rifetiyle fûruht

ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki. 67. B.28.

bargir maa	kara cezme çift	zenbil içinde	çuval tek	
tâkım	40	olan hurdavat	9	
279		32		
Yorğan, yasdık	semer	kepçe	tencere maa kapak tas	
minder	30	11	6	12
30				
kisvesi	köhne şal			
25	12			
Yekûn				Cem'an
425				
Minhe'l				İhrâcât
mâliye rüsûmı	resm	kaydiye para	ihzariye para	techiz
19	11	30	30	35
eşya nakliyesi	+bargire alınan	dellaliye	veraka para	
4	şair	82	20	
	42			
Sahha'l				Bâki
342				

Sahife 96

Belge 163

Harputlu olup Çine Karyesinde bilâ varis-i zâhir fevt olan Mustafa nâm müteveffanın muhalledatı canîb-i beytül'-mala münhasıra olmağla muhalledat-ı mezkurî bâ-maarifet-i Şer'î Şerîf ve beytül'-mâl me'mûri Mehmet Efendî ma'rifetiyle fûruht Adana emvalı sandığına teslim olan kassam defteri ber vechi ati zikr ve beyân olunûr. 67:B.27.

Bargir maa Tâkım	Kisvesi	mitil yorgan	Döşek
240	20	27 2	14
Palaz, çuval ve Çul	Bukağı kolan ve	sarı tâkım tabanca	koza çeki
baç	kendir	1	67 2
11	7	13	
Çine karyesinde	Hinta,külek	şâir, külek	Nakdat
menle İbrahim	19	11	120
oğluna zimen	57	44	
500			
Yekûn	<hr/>		
	1112		
Minhe'l	<hr/>		
mâliye hazinesi	resmi kismet	kaydiye	İhzariye
rusûmı	31	1 2	1 2
492			
Hinta ve şâir	dellaliye	Bargir Şâir tası	Koza bacı
nakliyesi	62	42	3
22			
ihtisabda yeni			
ücret			
32			
Sahha'l	<hr/>		
	Bâkî		

Sahife 96**Belge 164**

Medîne-i Adana mahallâtından Bâb-ı Tarsûs mahallesinde sakine Rûb Sîma nâm nasraniyyenin yine mahalle-i mezkûr mütemekkinlerinden Mehbi Botros muvacehesinde üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelim iderek bundan on üç sene akdem babam zencirci Ağop nâm zimmi mürd olup ve bint-i sağıre olduğundan mahalle-i mezkûrda mutasarrıf olduğu iki bâb fevkâni maa tahtânî ve bir bağca ve avluyı müstemil mülk-ü menziligimizi iş bu mersûm Botros zimmi fuzûlî zabt itmekle menzil-i mezkûrın alverilmesi muradıdır deyû lede'd-da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyh Botros nâm zimmi cevabında fi'l-hakîka bundan onbir sene akdem sağıre-i mezbûrenin pederinden müntekil vâlidesi Ağsa ile müşterek olan ma'lûmü'l-hudû ve menzil-i mezkûr babası Ağop zimminin düyûn-ı kesiresi olup sağıre-i mezbûrenin vâlidesi Ağsa nâm nasraniyye bâ ma'rifet-i şer' vasî nasb olunup mürd-i mersûmın zarûret-i deyni için menzil-i mahdûd-ı mezkûr üçbin güruşa vesâyet-i hasabiyle mezbûre Ağsa bana bey' ve fûruht itmekle ol vechile mutasarrıfım deyû def mukabele edicek dafi'î mersûm Botros'dan define mutâbık beyyine taleb olındıkda ba'del-imhâl ve'l-istimhâl ityân-ı beyyineden ızhar-ı acz ederek yemine dahi tâlib olmadığı ve zarûret-i deyn ile ve zarûret-i nafakadan başka mâl-ı yetimin bey'î meşrû olmadığından mersum Botros'un menzil-i mezkûr zabt ve tasarrufu fuzûlî idüğinden reddi lâzım gelmekle menzil-i mezkûr Rûb Sîma nasrâniyyeye teslim itmesine Botros zimmiye tenbîh-i şer'î olndığı mâ vakaa bi't-taleb ketb olundu. 67.B.27.

İş bu husus için mürd-i mezbûrın garûret-i deyni için fûruht olduğunu isbat eden kimesneler isimleri

Kara Hacı

Ğaraz Bekir.

Sahife 97**Belge 165**

Adana karalarından Kaplan oğlu karyesinde Sâkine Firdevs binti Hacı Mehmedin Karye-i mezburede zevci Halil bin Mustafa nâm kimesne mezbûre-i bin mehru nafakası

mukabelesine Hal' itmiş olduğu işbu mahalle kayd olmuştur. 67.Ş.7.

Sahife 97

Belge 166

Mustafa Ağa tâbi-î Yâ Sef zimmînin Bettal Ağanın Yeğeni Halil İbrahim zimmetinde bulunan Kokur inek benim mülkim idi zâyı' itdim deyu dâvaa idup merkûm ile terâfu'ların da merkûm Halil İbrahim inegim buzağısı deyû da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda şahâdetleri mesmû' olmuştur mezbur inek Halil İbrahim yedine teslîm olunmuştur. 67.Ş.15.

Sahife 97

Belge 167

Harputlu olup Han Karbî mahallesinde bilâ varis-i zâhir fevt olan Mustafa nâm müteveffânın muhalledfâtı cânib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla muhalledfât-ı mezkûr ma'rifet-i şer'ile ve beytü'l-mâl me'muri Mehmed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana emvâl sandığına teslîm olan kassam defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân olunûr. 67.Ş.15.

Nakden	Kara aba	mitil, yorğan	kisvesi	Yemeni, kara
111	21 2	maa çul	34	çizme iki
		25		72
	kânun-ı sâni		emanet dört günlük ğlesi	
	ibtidasında emanet hartabdan		18	
	sibat kadar esnam olunmuştur			
	100			

Yekûn _____ **Cem'an**

Minhe'l _____ **İhrâcât**

resm-i hazîneye	resm-i	kaydiye para	ihzariye para	techiz tekfin
14	mahkeme		20	35
	7 ₂			
dellâliye	hammaliye	Sayacı Ahmed'e	varaka parası	
4	12	deyn-i müsbit 47	20	
Sahha'l			Bâki	

210

Sahife 98**Belge 168**

Memâlî olûb câmi'i Bedriye mahallesinde vârisi zâhir fevt olan Hasan nâm müteveffanın muhallefatı cânibi beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla muhallefatı mezkurı ma'rifeti şer'ile ve beytü'l-mâl me'mûrı Muhammed Efendî ma'rifetiyle furuht ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defterî ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. 67. S. 15.

Kisvesi	İnek ma'a Dana	Dellâliyye nakliye
3	140	1 ₂
Yekûn		Cem'an
144 ₂		

Minhe'l _____ **İhrâcât**

resm-i hazine rusûmı	resm kismet	kaydiyye para	ihdariyye para
62 ₂	3 ₂	10	10
techiz tekfin	Dellâliyye	Etik Ücret dâ'î	varaka para
35	1	4	
Sahîh			el-Bâki

Sahife 98**Belge 169**

Malatya ehalesinden olup İyas Ağa Zokağında bilâ vâris-i zâhir mürd olan İbiş nâm mürdin muhalefâtı cânib-i beytül-mâle münhasıra olmağla muhalefât-ı mezkûrı mâ'rifet-i şer' ile ve beytül mâl me'muru Mehmed Efendî mâ'rifetiyle fûruht ve adana emvâli sandığına teslim olan kassam defteri ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. 67.Ş.15.

mitil, yorgan kara aba	mitil yorgan ve kireçi	hartabe bahası	ham kiremit bahası	Ustapolı oğlu Karabet'de zimem
19	16	25	64	10
Mi'mar başı Efendî'de zimem	Malatyalı 'Ali Ustut'da zimem	Simyon'da zimem	dellâliye fazlası	Kayseriye İstanbulî oğlu Merukut'de gön mayası
205	80	18	20	75
Yekûn				Cem'an
532				

Minhe'l _____ **İhrâcât**

resm-i hazine rusûmı	resm-i kısmet	kaydiye para	ihzâriyye para
24	13	30	30
lâşe masârifatı	hammâliyesi	dellaliyesi para	Kenisesinde İken bekçi ücreti
35	2	20	20
me'külât masârifatı	varaka para		
10	20		

Sahîh _____ **el-Bâkî** _____

Sahife 99**Belge 170**

Derhûn-u mekin 'arza dâ'î keminelidirki Medîne-i Adana sâkinlerinden Cebel Hasan'ın oğlu Halil nâm kimesne yine Medine-i mezbûra mütemekkinlerinden Serkes veledi Lekub ile ırmakda yıkanur îken mersum Serkes'in üzerine merkûm Halil birkaç def'a toprak atmış olduğundan mersum serkes nehre batub merkûm Halil'in anasına ve evliyasına ve Peyğamberine cimâ' lafzıyla seb itmiş olduğunu Adana meclisinde 'akd olunân meclis-i şer'de lede'd da'va ve'l-istintak mersum serkes zimmî inkâr itmekle mudde'î merkûm Halil'den da'vâsına mutabık beyyine taleb olundukda 'udûl-u ahrâr-ı ricaali müslimein'den Medîne-i mezbûra ehâlisinden Kaymakzâde Muhammed 'Ali ve harab bağca ehalisinden Kamber Hacı Hüseyin b. Süleyman ve kara Sufi mahallesî ehâlisinden Menla Halil'in oğlu Halil ve Eski Hammam mahallesî ehâlisinden Siyahi Sakallı Muhammed'in oğlu Hacı Abdurrahman ve Ağca Mescid mahallesî ehâlisinden tatar Mahmud'un oğlu Muhammed nâmân kimesneler mersum Serkes'in üzerine merkûm Halil birkaç def'a toprak atub mersum Serkes nehre batub merkûm Halil'in anasına ve evliyasına ve Peyğamberine cimâ' lafzıyla seb itdi bizler bu hususa bu vechile şâhidleriz ve şehâdet dahi ideruz deyi her birerleri müttefikü'l-lafz vee'l-ma'nâ davayı şehâdeti şer'îye itmeleriyle şehâdetleri ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye 'inde's-şer' hîn-i kabulde olmağın lede'l-istifta cânibi fetvây-ı şerîf mûcibince mesfur Serkes ve'l-Agob Peyğamberimiz 'aleyhissalati ve`s-selam cimâ' lafzıyla seb itdiginden şer'an katli lâzım gelür deyu cevap bâsavâb virilmegin mûcibince Merkûm Serkes'in katline ba'de'l-hükm Adana mahkemesinde tevkif olındığı 'arz ve i'lam olındı bâki emr ve ferman hazreti men lehü'l-emrindir. Hâkimü'l-vakt esseyyid Muhammed Kâmil Efendî hazretleri Külek yaylasına teşrif idüb 'Arifzâde Sabır Karayı vekil nasb eyledi. 67. Safer. 21.

Sahife 99**Belge 171**

Emirler mahallesinde Tutma binti Abdullah zevci Piyade Kara Muhammed şârib-i hamr olûb mezbûra ile hamrın şûrbi için meyânelerinde münaza'a vuku'uyla merkûm bundan sonra şûrb-i hamr itmem eger şûrb ider isem talâk-ı selâse ile talak ol dimiş merkûm dahi ba'dehu yine şûrbü hamra mütecâsir olmağla zevcesi da'vaya tasaddî itmekle merkûm celb olundukda huzûr-u şer' de ikrâr itmegin mûcibi ikrâra mezbûra mutallaka olmağla işbu mahalle kayd olındı mehri munhal 67.Ş. 25

500

altmış para 'iddet beklemesine kadar rabt olundu.

Sahife 99**Belge 172**

Palulû ehâlîsinden olûb Medîne-i Adana zabtiye neferâtından îken bilâ vârisi zâhir fevt olan Kürt Hasan nâm müteveffanın muhallefâtı cânibi beytü'l-mâl'a munhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûr bâ ma'rifeti şer'î ve beytü'l-mâl ma'rifetiyle terkîm ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki ber vech-i ati zikr ve beyân olunûr. 67. Ş. 27.

nakden	Tabanca	Çuka	kisvesi	Nuhas kıyye	dirhem
21	150	62	8	32 2	
hegbe ve yemeni	köhne seccâde	Yasdık Çul hasır	kuyuda	asılmış makas	
12 2	20	14		242	
Yelek	Düdüllük	Çıbık takımı	Yartam oğlu		
12	12	2	Karabetde zimem		
					10

Yekûn**Cem'an**

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Resmi Kismet	Dellaliye fazlası	Resmi mahkeme	Kaydiye
332	5	18	12
İhzariye	Techiz-tekvin	Dellaliye	Hammaliye
1	35	22	12
Varaka baha			
12			

Sahha'l _____ **Bâki**

641

Sahife 100**Belge 173**

Hilhal Mahallesî mütemekkinlerinden Yemenici Barsûm veledi Büro nâm zimmi bundan onbeş gün akdem firâr etmek firârı mersûmun karyesinde yemenici İbrahim b. Muhammede Deyni olmakla merkûm Huzur-u şer-i şerîfe bi'l-ifâde nâib nasbıyla merkûm mubâya'a birle zeyl-i defderde muharrer meblağı mezkûr zimmide bi'l-emâne bırakılmış olduğu işbu mahalle şerh olundu. 67.Ş.27.

Yapışmış dört çift	Kebir yemeni çift	Sağır yemeni çift	Papuç çift
102	2	3	3
	14	12	72
Mest çift	Carsa	Mehtere kapak	Bir kim Gön
22	2	1	2
30		8	
hurdat	Dezgâh	Sumak tas	Muşta
7	1	1	1
	12	8	18

İbrik	Kundura	İplik-mum-kundura-	Kilit
1	12	yemeni	2
10		22	4
Yorğan-Çul	Manokda zimem	Kahveci Mustafada	Şerbetçi Durmuşda
1	35	zimem	zimem
30		20	11
Yekûn			Cem'an

324

Sahife 100**Belge 174**

Mestan zâde mahallesî sâkinlerinden Hüsna binti Halil nâm hâtun ile zevci Aşçı 'Ali Said enâm kimesne ile meyânelerinde münazaa vukûyle merkûm 'Ali zevce-i menkûhası Hasnâ hatunı talak-ı liâne ile talak itmekle mezbure mehr-i müeccel olan ikiyüz altı ğuruş iddet nafaka beher ruziye altmışar para tahsis-i şer'î olunmağla işbu mahalle şerh olundu. 67.Ş.29.

Sahife 100**Belge 175**

Medîne-i Adana mahallâtından Nihal Mahallesî mütemekkinlerinden Yemenici Barsum veledi Bıdık nâm zimmî bundan onbeş gün akdem firar itmekle firârî mersûmın Kayseriyeli yemenici İbrahim b. Muhammed'e deyni olmağla merkûm huzûr-ı şer'î şerife bi'l-ifâde nâib nasbıyla merkûme mübâyaa bir le zeyl-i defterde muharrer meblağ-ı mezkûr zimmetinde bi'l-emâne bırakılmış olduğu iş bu mahalle şerh olundu. 67. Ş.29.

Muşamba	kebir yemeni adet 2	sagir yemeni adet 2	Papuç çift 3
102	14	12	72

mest çift 22	Çarşap	mitil yorğan	gön, hâzır
30	2	8	2
hurdat	Tezgah	sumahi tas	musta
7	12	8	18
bernek	?	iplik, mum ve	kilit
10	12	kundura könci	4
		22	

yorğan, çul Manok'da zimem

3

25

20

150

yigirmi ğuruşı inkâr
eyledi.

Yekûn

Cem'an

346

Minhe'l

İhrâcât

Sahife 101**Belge 176**

Adana mahallâtından, çukur mescit mahallesî mütemekkinlerinden olup bundan akdem mürd olan Botros veled-i İbik nâm zimmînin verâseti zevce Oğat ile Sulbiye sağıre kızı Fason'a münhasıra olmağla muhalledata mezkûr ma'rifet-i şer' ile fûruht ve beyne'l ğuramâ taksîm olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. 67.Ş.29.

onbeş kim gön	sepet içinde	on kîm	iki çift postal	cüz başlığı çift
382	hurdavat	gön	27	8
	8	522		8
meşin çift	iki çift postal	para	postal	cizme
14	23	54	25	28
kesilmiş kırmızı	Tezgah kalıp	Sahtiyan	Kimku 1	hanesinde
ve siyah deri	maa enkere	20	21	bulunan eşyayı
422	112			sâiresi
				272
Yekûn	<hr/>			Cem'an
	855			

Minhe'l	<hr/>			İhrâcât
Ahı ustaya deyn-i müsbit	Seyyid Muhammed ağaya	Kayserili Köşker ibrahim'e		
535	deyn-i müsbit	deyn-i müsbit		
	215	105		

Urfadan ikiyüzonbeş ğuruş

resm-i kısmet	ihzariye kaydiye	harc-ı hüccet-i vesayet	laşe ücreti
25	1 12	30	30
Muhammed Efendinin pederi Bekir Ağada altmışyedi	Dellaliye ve dükkan kirası		
senesinin vergüsine/Sebîli oğlu	282		
45			

Sahha'l

 Bâki

Sahife 101

Belge 177

Ğurra-i Ramazan-ı Şerîf sübûtı

i'lamı

Hukûkullah'da sebk'ı da'vâ şart olmayup hissiye olmağla Adana'da ikâmete me'mur asâkir nazar-ı şâhânedan mücerred Ömer ve Hüseyin b. Mustafa nâm kimesneler Adana mahallesinde li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olup istişhâd olındıkda iş bu sene-i mübarekede şa'ban-ı muazzamın yigirmidokuzuncı âhir günü akşam isneyngicesi ba'del mağrip fû'lâda tam üzerinde iken havada ğim olduğu halde tahminen yarım mürtefi' kibleye müteveccih hilâl-i ramazanı rü'yet eyledik. Ğurre-i merkume ertesi iken günündendir bizler bu hususa bu vech üzere şahidleriz veşehâdet dahi ideriz deyû her biri edâyı şehâdet ettikde ğibbet tasdik vet'tezkiye mucibiyle ba'del hüküm ğurra-i merkûme isneyn gününden olduğu Adana mahkemesinden huzur-ı âlilerine i'lam olındı. 67.

Sahife 101

Belge 178

Çay bağçada müsafir Trabluslı Derviş Hâlid nâm kimesnenin yedinde bulunan bir re's boz merkebi bundan dokuz mâh akdem sirkat itdirdim deyû Harputlu Han kurbinde sâkin Haco zimmî huzur-ı şer'de bil ifade mekeb-l mezkûr-ı mersûmın olduğına isbat itmekle zimmî mersûme teslîm olındı. 67.N.4.

Sahife 102

Belge 179

Medîne-i Adana mahallâtından sofî bağçe mahlesi sakinlerinden iken bundan Akdem bilâ vâris-i zâhir fevt olan Cebbar bin Muhammed b. Abdülcebbar nâm müteveffânın muhallefatı cânib-i betü'l-mâl'e münhasire olmağla muhallefatı mezkûr bâ mârifet-i şer-i ve beyt'il-mâl me'muri Muhammed Efendî ma'rifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir. 67.N.7.

Nakdi mevcut

4522

Yorgan döşek minder, yastık

190

Mitil yorğan def yorğan

döşek yastık

Yorğan keme yastık minder def'a yastık yetmiş buçuk 70 2	Minder ve yastık ve yorgan döşek ve minder ve yastık 76	mak'ad 18
Sini kıyye 2 dirhem 1 56	kümbet içinde olan hırdavat ve kayış 7	çanak ve beyaz kepçe ve kaşık ve sarı divit 12
Nuhas kıyye 5 70	kahve tabağı ve dibek ve saç ayağı 8	sanduk köhne 3 692
Çabut içinde hırdavat 7	dolap derûnında ayna 7 2	Esb keçesi me'a külek 282
çeviz nâkile 1 Dibek ve sini ayağı 42	Dabbağ harzesi çezme mâ'atesti 17	Mak'ad yüzü 14 2
kuzu derisinden kablı kürk 20	keyik postu ve döşek ve mak'at kılıfı 24	simli tabanca çift 184
ibrik mâ'a legen 52	kühne yelek ve demir koparan ve don ve gömlek ve dizlik ve gözlük 422	Cedit kundura mâ'a mest 182
kühne şalvar ve yelek ve demir koparan ve çeket 105	ceviz nargile 10	kühne çuka meş'ali 45
Don yelek ve antari ve gömlek 105	kühne çeket ve yelek ve Trablus ve kuşak 55	karatakım tabanca ve küdüklük ve silahlık 572

Döşek kılıfı ve famusiye	Üzengi çift	sivali müstamel döşek yüzi
292	7	ve diğeri....95
Hakir yorgan yüzi ve	zenne antarası	sivalı parçaları
döşek yüzi ve minder yüzi	25	60
302		
makrome ve el yağlığı ve	saç ayağı ve su natrac ve	müstamel ocak perdesi
havlu	çekiç ve kundura ve dibek eli	6
182	11 2	
mustamel çuval hasır	hasır ve yastık yüzi ve	Bargir mâ'a tákım
19	yorğın yüzi ve mak'at yüzi	155
	36	
demir çeşme ve kalbur	Kılıç	Enami şerif
42	50	7
Kühne beyaz kılıç	mahalle-i mezkurede bir bâb	yine mahalle-i mezkurede
10	tahtâni menzil	iki bâb tahtâni menzil
	310	kerpiç
		700
kitap	Def'a iki bâb tahtani ve bir	Debbağhanede bir bâb
12	bâb fevkâni	dükkan
		1300
Def'a iki bâb tahtani	Cilbabu kühne don ve	sivalî antari ve yük perdesi
menzil	gömlek ve fes ve yazma	ve marinos baclı antari
3050	yağlık ve ceviz nargile	227
	15	

Yekûn _____ **Cem'an**

8942

Minhe'l _____ **el İhrâcât**

resmi hazineye	dellaliye fazlası	Resmi kısım	kaydiye
395 2	1142	2042	112
ihzariye	Dellaliye	techiz Tekfin	İcmaliye
112	532	100	11
Bekçi ücreti	Para noksani	Esb için alınan ot	Hekime ortopediye
10	8	52	deyn
			300
cânibi miriye olan Yegen Ağa ile müşterek olan düyûnı			varaka baha
	2800		5

Sahha'l _____ **Bâkî**

4707

Sahife 103

Belge 180

Adana mahallâtından Şeyh Mustafa mahallesinde Uğrı fizâ oğlu dâiresi dikler ma'rufa olan vakıf-ı mezkûr harab olmağla bu def'a yortan mescid-i şerifi ihyâ olunmak üzere ber nech-i şer'î daire-i mezkûre şeyh Zülfo'ya bi'l-mübaya'a dörtyüz ğuruşa bey'ı olunarak mescidi şerife sarf olunmak üzere yine merkûm Şeyh Zülfoya meblağ-ı mezkûr dahi teslîm olındığı işbu mahalle kaydedilmiştir. **67.R.15**

Sahife 103

Belge 181

İsa'nın oğlu Muhammed'e i'lam-ı

ma'ruz-ı dâî'leridir ki:

Sahib-i arzuhal Muhammed b. İsa'nın arzuhalde zikr olundığı üzere üç mahdan berü dokuzyüz yigirmi dört ğuruş deyni için mahbus olup hâlen üzerinde lâbis olduğu köhne libasdan ğayri kat'an nesnesi olmayup muflis ve mu'dim ve mu'sir olduğu kahve

urûbe ile dâyini olan Menla Mehmed b. İsmail nâm kimesne muvâcehesinde alâ vec'hi şer'î sabit olmağla mucibince iflasına Ba'del hüküm sene-i vüsûlüne değin hepsi meşru olmamağla itlak ve sebili tahliye olunmak lâzım geldiği huzûr-ı âlilerine i'lam olındı. **67.Ş.12.**

şühûdu'l-hal ehl'i mahalden

değirmenci Ömer b. Osman Mehmed b. Süleyman Halil b. 'Ali İbrahim b. Ali

Sahife 103

Belge 182

Yortan mahallesi sakinlerinden Mısırlı Farraş nâm kimesne zevcesi Elmas nâm Hâtun ile meyanelerinde munâazaa zuhuruyla merkûm mezbûrenin din ve imanına sebb itmekle merkûm ile mezbûrenin beyleri ber vech-i şer'î tefrik olunduğu işbu mahalle şerh olındı. **67.N.15.**

Şuhudul hal

Derviş Şeyh Ahmet

Misisli oğlu 'Ali

Sahife 104

Belge 183

Karaman ehâlisinden olup Alice mahallesinde bilâ vâris zâhir fevt olan Muhammed 'Ali nâm müteveffanın muhallefâtı cânib-i beyt'il mâle münhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûr bâ-ma'rifet-i şer'î-şerîf ve beyt-ül-mâl me'murı Muhammed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana Emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki. **67.M.18.**

Köhne maşlah

24

Kara oba ve şal ve fes ve

cedîd fes ve sarık ve yağlık

ve demir kürek ve konç aba

Ton ve hegbe ve çorap ve

yastık

25

Çınarlı mahallesinde	Kara merkep	Köse Mahmud'da zimem
Musa'da zimem	14	12
80		
Yekûn	Cem'an	
	423	

Minhe'l	İhrâcât		
Mâliye rüsûmı	Alacak fazlası	resm-i kısmet	kaydiye kpara
19	18	12	20
ihzâriye	techiz tekfin	varaka parası	memâliye(?)
20	50	20	12
çamaşırcıya	merkep nakliyesi ve ot parası	dellaliye	
ücret	82	1	
62			
Sahha'l	Bâkî		
	320		

Sahife 104

Belge 184

Behesn-î ahâlisinden îken Şahin Ağa Kinâsi karyesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan Osman b. Yusuf ve ibni Osman nâm müteveffanın muhalledâtı cânib-i beytül male münhasıra olmağla muhalledât-ı mezkûr bâ ma'rifet-i şer'î şerîf ve beytül mâl me'murı Muhammed Efendî ma'rifetiyle terkîm ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur.

Minhe'l _____ **İhrâcât**

Nühas kıyye	mitil yorğan	kisvesi	Kara tâkım tabanca
112	11	19 ₂	tek 11
			14
İsmail oğlu	Tutmalı	def'a Muhammed'de	Çınakçı karyesinde
Muhammed'de	Muhammede zimem	inek ve dana bahası	İsa'da dört külek
zimem	34	160	şa'îr bahası
40			6
Bekire zimem			
15			
Yekûn			Cem'an
491 ₂			
Minhe'l			İhrâcât
Resm-i hazineye	resm-i kısmet	kaydiye para	ihdariyye
22	14	30	
techiz, tekfin	Dellaliye	Hacı Faki'nın oğlu	varaka baha
35	3	Ahmed'de deyn	2
		12	
Sahîh			el-Bâkî
4072			

Sahife 105**Belge 185**

Der hûn-ı mekîne arz-ı da'îi kemîneleridir ki Medine-i Adana'ya tabi' Yüreğir Nahniyeyinde vaki' koyuncu karyesi ehâlisinden bundan akdem maktûlen fevt olan Vakkas b. Cuma 'Ali nâm müteveffanın verâseti müteveffâyı merkûmın pederi Cuma 'Ali b. Cuma 'Ali ile zevcesi Faatıma binti Abdullah zevce-i mezbûrenin hamli sâbitini münhasıra oldığı indeş'şer' müberhen olmağla maktûl vakkâsın pederi Cuma 'Ali b. Cuma

'Ali ve zevcesi Fatıma binti Abdullah Adana Meclisinde akd olunân Meclis-i şer'î şerîf-de husûs-u mezbur için mahpus olma Boztufan aşiretinden Hüseyin Veli mahdarında üzerine beheri şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan beş gün akdem Ramazan-ı şer'îfin yedinci günü yevm-i ahad vakti duhâda zikr olunân Karataş Karyesinde iş bu merkûm Hüseyin Veli tüfengini tecrübe itmek üzere indaht eyledikte kurşun kazıyât'dan masnû' hoş ta'bir olunân süknâya isâbet idüp ve andan tecavüz iderek merkûm müverrisimiz vakkas'ın sağ memesinin üzerinden isabet idüp ol darp ve cerh'den müteessiran der'a kab fevt olmağla mûcib-i şer'iatı talep iderem deyu lede'da'vâ ve'l istintak müddeâ' aleyh Hüseyin Veli ber vech-i meşruh Karye-i mezkûr'da vakt-i mezbûrede tüfengini tecrübe için indaht eyledikte tüfenginden zuhur iden kurşun mezkûr hoga isâbet idüp ve andan merkûm Vakkas'ın sağ memesinin üzerinden isabet idüp ol-darp ve cerh'den müteessiran fevt oldu deyû hataen cerh-i katli bit'tav' ve'l-ihdiyâr ikrâr ve i'tirâf itmekle maktûl-ü mezbûr'un diyeti olsun on bin dirhem şer'î Gümüşi vârisleri olan pederî Cuma 'Ali Hıssasına isâbet iden diyetden hissa-i şer'îyesinden Hüseyin Veli'nin zimmeti ibrâ'î âm idüp zevce-i mezbure ile hamlin hissa-i irsiyesi hamlini vaz' kılana kadar şer'a tevfik olunması lâzım gelmekle-kâtil-i mezbur hakkında zuhûr idicek irâde-i seniyyeye degin merkûm Adana mahbesinde tevfik kılınmış olduğu der'hûnımdâra arz ve i'lam olındı. Baki emr-ü ferman hazret-i men' lehül'emrindir.67.M.13.

Sahife 105

Belge 186

Der 'hûn-ı mekîne arz-ı dâî'î keminelidir ki Medine-i Adana aşâirinden Karalar Aşiretinden îken bundan akdem 'aşiret-i mezkûr'ın Obası dahilinde Topaklık nâm mahalde katilen müteveffıye olan rahime binti Hüseyin nâm müteveffıyenin verâseti Hüseyin b. Hüseyin ile validesi Fâtıma binti 'Ali'ye münhasıra olduğu 'indeş'ser' müberhen olup müteveffıye-i mezbûrenin validesi Fâtıma tarafından Hüseyin b. Hüseyin hasm-ı şer'îsi huzûrında vekil nasb ve ta'yin olunmağla kendu müteessiran ve mezbûre tarafından, vekâlet Adana meclisinde akd olunân meclis-i şer'î-şerîf-i enverde müteveffıye-i mezbûrenin kâtili olan karalar aşiretinden İbrahim b. Ömer nâm kimesne mahdarında şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp altmış yedi senesi mâh-ı ramazân-ı şer'îfin altıncı yevm-i sebt

vakti ğurubda merkûm İbrahim b. Muhammed tûfengini kurşun toldırup sıyar itmek için gider İken tûfeng-i mezkûr ateşlenüp müverrisimiz müteveffiyenin kafasının sağ tarafından kurşun isabet idüp ol-darb ve cerhden kardaşı yevm-i ahad vakt-ı zuhurda müteessiran müteveffıye oldığı ecliden mûcib-i şerîatı bi'l asâle ve bi'l-vekâle talep ederim deyûu lede'd-da'vâ ve'l-istintak müddeâ aleyh merkûm İbrahim b. Muhammed aşîret-i mezkûrnın obası dâhilinde yevm-i mezbûrede vakf-ı ğurûbda sıyar etmek üzere tûfengini kurşun toldırup gider İken tûfengini ateşleyüp tûfenginin kurşunı müteveffiyenin başının sağ tarafından kurşun-u kaza isabet idüp ol-darb ve cerh'den kardaşı yevm-i ahad vakti zuhurda müteveffıye oldı deyû ber vech-i Müdde'a aleyh katli bade'l-ikrâr maktule-i mezbûrenin deyni olan beş bin dirhem gümüş şer'înin edâsında iktidarı olmadığından meyânelerine muslihun tevessutuyla diyet da'vâsından ikibin beşyüz ğuruşa sulh olmuşlar ise de târih-i i'lamdan bir sene tamamana deĝin tokuzyüz ğuruşu ve sene-i sâniye tamamına dek sekiz yüz ğuruşu ve sene-i sâlise tamamına dek diĝer sekizyüz ğuruşu eda etmek üzere merkûm İbrahime tenbîh olındığı Vakkas'ı mezbûrın (?) seniyyesi zuhûrına kadar habiste tevkif kılınmış olduğu der-hûnım dâra arz ve i'lam olındı. Bâki emr-ü ferman Hazret-i men' lehü'l-emrindir. 67.M.15.

Sahife 105

Belge 187

İ'D-İ FITRA İ'LAMI

Ma'ruz-ı dâ'ileridir ki

Hukûk-u ilâhide sebk-i da'va şart olmamaĝla şâm-ı Şerîf nâzırlarından Muhammed Aĝa b. Muharrem ve Veli b. 'Ali nâmân kimesneler li'ecliş' şehâde meclis-i şer'a hâzıran olup istişhâd olındıkda hilâl-i ramazanı şerifi yevm-i sebt ba'de-l ğurûb tevcîhen ile's-sebah ra'ye'l-ayn şehâdet eyledik bizler bu hususa bu vech üzere şâhitleriz ve bi şehâdet dahi iderüz deyû herbirleri edâyı-şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle ramazanü'l-mübareki ehad gününde olmaĝla tekmil-i selâsîn ile yârinki sülâse günü şavâl-i mükerrerem ve i'yd seniyye olduğu bâ'de'l-hükm mu'tâd olduğu üzere top indahtı icrâsıyla yarınki selâse günü'yd-i seyyid olduğu huzûr-u 'âlilerine ilâm kılındı. 67.R.30.

Sahife 106**Belge 188**

Adana mahallâtından saçlı Hamid mahallesî ahâlisinden iken bundan akdem fevt olan Amasyalı Mehmed nâm müteveffânın veraaseti zevciyesi Emine nâm Hâtun ile sulbiye sağîre kızı Fâtımaya münhasıra isede müteveffâyı merkûmın evlâden kesiresi olmağla muhalefât-ı mezkûr sûk-ı sultânîde ve mecmâi nas olan mahalde müzâyede itdirilerek fûruht olunân kassam defteridir ki muhalefâat-ı mezkûr işbu mahalle kayd olunmuşdır.

67.R.9.

Dizlik Gömlek don yelek				meşlah	seccade
1	1	1	1	1	352
	5			172	
	çeket			mehr-i zarf ve kolçan	kuşak
	232			160	2
yağlık, fes, püskül, çorap, aba				silahlık ve tabanca	hegbe, ve duhan, şamdan
2	1			düdüklük ve kaytan	ve kahve kaşığı
	35			30	15
	çizme maa köstek			cüzdan	kır esb maa tâkım
	112			12	2053
	Tencere			döşek, yorğan, yasdık	
	10			10	
Yekûn					Cem'an
					460

Minhe'l _____ **İhrâcât**

resm	ihzâriye	kaydiye	kağıt	bargine	paradan zâyi'	dellâliye
11	para	para	para	yem	olan	6
	30	30	20	2	10	

mehr-i zevce	Kayserili Ağ Mehmed b.	Huzûr-ı şer'î şerifden Hacı melik
250	Hasan bâ müsbit	Ağaya teslim olındı.
	172 2	

Sahha'l _____ **Bâki**

52

müteveffayı merkûma tasdik olundu.

Sahife 106**Belge 189**

Suret-i Emirnâme-i sâni, Cenâb-ı Sadâret Penâhi

Memâlik-i mahrûse-i şâhânedede bundan böyle kısas i'lamından harc alınmayup bazan katı maddesi vukuunda diyet-i müştemeneden iki ğuruşda bir para harc-ı i'lam alınması ve taksite rabt olunûr ve yahud vakt-i pâra ta'lik kılınur ise ol halde harc-ı i'lam diyerek vereseden bir nesne istenilmeyüp meccânen i'lan verilmesi, ve bir de verese sulh olur ise tahsîl olunân bedel-i sulhdan kezâlik nisf-ı harç olarak iki ğuruşda bir para alınması ve eger fâil tarafından (?) sâbit olarak tekrar i'lam taleb olunûr ise mukaddem alınan harcın nisfi i'tibariyle dört ğuruşda bir para ahz olunması hususunun lâzım gelenlere bildirilmesi muktezayı emr-i irade-i seniyye-i hazret çokorene ile olup icabı icrâ kılınmış olmağla ber mantuk'u emr-ü ferman Cenâb-ı Pâdişahiye keyfiyetin zîra idâre-i şehin şahilerinde bulunan me'mûrin iş'âriyle zinhâr ve zinhâr tahsîl olunmamış olan diyet için vereseden bir şey istenilmemesine ve hilâf-ı bir güne hal ve hareket vukua gelmemek üzere takyîdât-ı mütemâdiyenin icrâsına himmet buyurmaları şukka-i senavisi terkîmine ibtidar kılındı. 67.Ş.19.

Sahife 107**Belge 190**

Harputlu olup Şallı karyesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan ismâil nâm müteveffânın muhalledâtı canib-i beytü'l mâle münhasıra olmağla muhalledât-ı mezkûr bâ ma'rifet-i şer'î ve beytü'l-mâl me'mûrî Mehmed Efendî ma'rifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına

takdim olan kassam defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunûr. 67.S.14.

kisvesi	Hacı 'Ali Karyesinde	Taşçı karyesinde
10	zimem	40
Taşçı karyesinde bayramda	Taşçı karyesinde deli Sarı	
zimem	Mehmed Ağada zimem	
150	200	
Yekûn	Cem'an	
550 2		

Minhe'l		İhrâcât		
resm-i hazine rûsûmı	resm-i kısmet	kaydiye para	ihzariye para	techiz, tekfin
2420	152	20	20	46
dellâliye para	veraka para			
10	20			
Sahha'l	Bâki			
4620				

Sahife 107

Belge 191

Mısırlı olup Neccâran mahallesinde bilâ vâris-i zâhir fevt olan İbrahim b. 'Ali nâm müteveffânın muhalledâtı cânib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla muhalledât-ı mezkûr bâ ma'rifet-i şer'î şerîf ve beytü'l-mâl me'murı Muhammed Efendî ma'rifetiyle fûruht olunan ve Adana emvâl sandığına takdim olan kassam defteridir ki. 67.Ş.14.

Defterân	Nebiye ve tabanca	kisvesi	Çekirli nebiye		
814	71	18	bardak toprak çanak, çuval teksil, çıra, sac .		
			23		
tobra içinde mercimek, elek, çırçır, çeki, sini, ağaç, çanak, semer ve çul		yine kalkânî nizâm hatab	sedir, posteki yemeni		
17			14 2		
şerbet bardağı, tobra içinde bir mikdar un		çeki sini	Karaoğlanlı Karyesinde mercancı Mustafa'da zimem		
8 2		1	200		
Yekûn	1161 2		Cem'an		
Minhe'l			İhrâcât		
mâliye	dellâliye	resm-i	kaydiye	ihzâriye	techiz, tekfin
rusûmı	fazlası	kısmet	2	7	35
512	2	32			
hammaliye	dellâliye	kaydiyye	veraka beha		
32	1	80	12		
Sahha'l			Bâki		

9512

Sahife 108

Belge 192

Medîne-i Adana mahallâtından Kasab Bekir mahalesi sâkinelerinden

Diracir zokağından bundan akdem biemrillahi teala fevt olan Süleyan b. 'Ali nâm müveffâ'nın verâseti zevcesi Şerîfe nâm hâtun ile sulbî kebir oğlu 'Ali ve Sulbî sağır oğlu Ahmed ve Yusuf ve Sulbiye kebirâ kızı Hadîce ve Sulbiye sağıra Elif ve Fatîma ve Validesi Fatîma'ya munhasıra olmağla muhallefât-ı mezkûr bâ ma'rifeti şer'î şerîf ile tahrîr ve vârislerin ma'rifetiyle terkîm ve beyne'l-verese 'ala mâ farazallahu te'âla taksîm olan kassam defteridir ki ber vech-i ati zikr ve beyân okunur. 67 L 25

Döşek	Yorğan	Yasdık	Tüfenk	Kilim	Kazma bilat	orak	kahve	tencere
3	4	5	20	1	2	1	2	1 1
	120			20			30	
kahve takımı		İnek ve Dana ve Tosun			Öküz		Kısrak ma'a tay	
30		150			2		450	
					250			
nuhas kıyye		kıyye	tencere		kisvesi	çuval çift	hına, külek	
117		13	kıyye 3		15	1	70	
			39			15		
Trablus		koyun	toklu 10		mecrefe	Bibi (?)	hınta kil	
2		3	15		8	5	14	
		100						
şa'îr külek 5		degirmen 1	kutni anteri		Timur kabalından kendu hissası			
30		25	20		ba'de'l-'üşr			
					1912 2			
		Câmûs ve düge ve Potuk		Yatak kat 1		üçdolabirin nısf-ı hissası		
		600		30		3		
		kış kabalından ortak		Temûrun temellükünen		nuhas kıyye 7		

hissası	nısf hissesi	972
800		
Yekûn		Cem'an

55432

Minhel el-İhrâcât

resm kısmet	kaydıyye	ihdariyye	techîz tekfin	mehri zevce
138	8 ₂	6	80	125
vasiyy hücceti		varaka baha		hüccet kağıdı
70		3 ₂		1

Sahîh el-Bâkî5151₂**Sahife 108****Belge 1193**

Malatyalı İbiş b. Ömer şâhid-i zur olmağla teşhir olındığı kayd 67. L. 29.

Sahife 108**Belge 194**

Devletlu Efendim hazretleri.

Meclis-i me'murîn emr-i bin ikiyüzaltmışbir senesinde Atnâşi karabaşlık gününde gelen emr-i sâmi

Memâliki mahrûse-i şahanemin Hıristiyan ehâlisi olan kazaları meclislerinde anlar tarafından dahi a'zâ bulunması usûl icâbından olduğu halde Adana meclisinde katolik milletinden a'za nasb ve ta'yin olunmamış olduğundan bahisle milleti mezkuradan birinin emsâlî vechile meclis-i mezkûra a'za nasb veta'yin olunması bu kerre katolik Patriği tarafından bâ takrîr inha ve ifâde olunmuş olmağla nizâmî iktizasından olmadığı üzere milleti menkûme'den dahi hem devlete ve hemde milletine sâdik ve hayır hâh olarak intihab olacak âdemin

meclis-i memleket a'zalığına icrây-ı me'mûrini hususuna himmet buyurmaları siyâkında şukkâyı senâvi terkîmine ibtidar kılındı 67 L. 12.

Uncu Mikail nâm zimminin 'Ali dede mahallesî mütemekkimlerinden Bahluy oğlu Kilik oğlu Mânuk nâm zimmî edâayı bahâsından alacağı olan bin ğuruşun edasına altmışbir günde noksanı virmek için kefil olan Artin veledi Ardagil. 67. B.29.

Sahife 109

Belge 195

Derhûn-u mekin 'arzı dâ'î kemîneleridir ki Medîne-i Adana mahallâtından Sarı Ya'kub mahallesî mütemekkinlerinden olûb katilen mürd olan Evak veledi Yânus nâm mürd'in verâseti zevcesi Hâtun ile sulbiye sağîra kızları Ağsa veledi Sinin veliebeveyn kız karındaşları Altun ve Güher nâmân Nasraniyelere münhasıra olûb anlardan ğayrı vâris-i uhra olmadığını lede` t-tahakkuku's-şer'î sağîra-i mezkuralara bâ hüccet-i şer'îye vâlideleri mersûma Hâtun nâm Nasrâniyye vasiyye nasb ve ta'yin olunduktan sonra hasımları olûb Medîne-i Adana ve Mar'aş valisi Hamiyyetlu Mustafa Paşa hazretlerinin ahz ve girift iderek Medîne-i mezkûr mahbes'inde tevkif olunmuş olan hâlik-i mersumun katili liebeveyn erkarındaşı Udik veledi Yanuş veledi Sihak Adana meclisinde 'akd olunân meclis-i şer'a hâzır olduğu halde terafu'larında altmışalti senesi mâh-ı cemâziye`l-evvelin beşinci yevmi ehad bâ'de'l- 'işa Sarı Ya'kub mahallesinde kendi hânesinde misâfir iken sekr halinde meyânelerinde münaza'a vuku'uyla müverrisimiz Evak veledi Yanuş veledi Sihaki, mersum Udik âlâtı cârihadan sağir bıçak ile biğayrı hak sol böğründen 'amden darb ve cerh idûb ve oldarb ve cerhden yigirmidört sât mururundan sonra müteessiran mürd olmağla vasâyeten ve asâleten muucibi şer'îsi olan kısas matlubumuzdur deyu tede'd-da'va ve'l-istintak müdde'â 'aleyh cevabında fi'l-hakika târihi mezkurada kendi hânemizde liebeveyn erkarındaşım Evak veledi Yanuş veledi Sihak ile meyanemizde münaza'a vuku'ayla sekr halimde alatı cârihadan sağir bıçak ile sol böğründen darb ve cerh eyledim ve oldarb ve

cerhden müteessiran mürd oldı isede maktul-ü mersum liebeveyn karındaşım olmağla hâl-ı hayatında ve kemâl-ı 'akl ve sıhhatde beni kisasdan 'afu ve iskât-ı hak eyledikten yigirmidört sa'at mururundan sonra oldarb ve cerhden müteessiran mürd oldı deyu def'ile mukabele idicek dâfi'i mersum'dan def'i meşrûhuna mutabık beyyine taleb olundukda ahrâr-ı ricâl-i müsliminden Kolcu Mustafa Paşa ve ricâl-i Nasâra'dan Uzin oğlu Dreben ve lağlağ'ın oğlu Kukun ile liecli'-şehâde meclis-i şer'a hâzıran alduklarında fi'l-hakika İtmışaltı senesi mâh-ı cemâziye'l-ûlanın beşinci yevm-i ehad ba'de'l-'işamaktûl-u mersum Evak veledi Yanuş veledi Sihak liebeveyn karındaşı Udik veledi Sihak liebeveyn karındaşı udik veledi Bânus hâl-i sekrinde sol böğründen sağır bıçak ile biğayri hak darb ve cerh itmekle mürd-ü mersum kable'l-helak hâl-i hayâtında kâtil-i mersum Udiki kisasdan 'afv ve iskât-ı hak ile iskat eyledi bizler bu hususa şahidleriz ve şehâdet dahi ideruz deyu herbirleri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ edây-ı şehâdet-i şer'iyeye itmeleriyle şehâdetleriyle ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye 'inde'-ş-şer' hini kabul de olmağın kisasdan ve diyetden bir şey lâzım gelmediği ve kâtil-i mersum Udik irâde-i seniyyesi zuhûruna kadar hapis'de tevkif kılınmış olduğu Derhûnemdara 'arz ve i'lam olındı bâki emr ve ferman hazreti men lehü-l-emrindir. 67. L. 29.

Sahife 109

Belge 196

Mısırlı Ferec nâm kimesne dâire-i tarîk-i fuhşiyede bulunmuş ise de bundan sonra bize denîlik itmemesine vesâir birdürlü fuhşiyatda bulunur ise Bağdadlı hacı Muhammed kefildir. 67. B. 7.

Sahife 109

Belge 197

Şerîfe binti Muhammed merkûm ferec b. Hasan'a huzuur-u şer'î şerifde 'akdi nikâh olunmuş vekil zevce câmi'i cedîd mahkeme muhtarı vekil-i zevc sâir âşiretinden Hacı Bedri hademeler Mar'aşlı Muhammed.

Sahife 110**Belge 198**

Malatya ehalesinden olup Gökçeli Karyesinde bilâ varis zâhir fevt olan İbrahim b. Münir ve Muhammed b. Mahmud nâm müteveffanın muhalefatı canib-i beytü'l-mâle münhasıra olmağla muhalefat-ı mezkûr bâ ma'rifet-i şer'î şerîf ve beytü'l-mâle Elvanoğlu Muhammed Efendî ma'rifetiyle fûruht ve Adana emvâl sandığına teslim olan kassam defteridir ki:

Kisvesi	Yagız Kısarak, tay	Kal'a kapusunda	Çanakçı Karyesinde
14	baha	Hacı Ağada zimem	Deli Mehmed'de
	121	250	40
Kürt şu'ban	Karye-i mez kurda	Caz oğlunun uşağı	Hüseyin Ağa'nın
10	Malatyalı	Yahya'da zimem	serinkinde zimem
	Mehmed'de zimem	30	230
	90		
Çanakçı Karye Arap	şâir gölük baha	Yörepçe Karyesinde	
oğlının tutmasında	10	Mürto'da zimem	
50		200	

Yekûn _____ **Cem'an**

1025

Minhe'l _____ **İhrâcât**

mâliye resmi	dellaliye	resm	ihzariye	kaydiye
45 2	2	29	12	12
techiz, tekfin	tay için ücret	dellaliye	varak baha	
35	10	30	12	

Sahha'l _____ **Bâkî**

898

Sahife 110**Belge 199**

Adana Karalarında Kara Yusuf lu sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Süleyman b. 'Ali nâm müteveffânın verâseti zevcesi Şerîfe binti. Yusuf ile Sulbiye-i sağîre kızı Zeliha mezbûre (ve mezbûre Zeliha'ya vasî nasb olunân Yusuf) hamli için mezkûr tarzıyla beynerinde taksîm olan kassam defteridir ki. 67.L.22.

İnek, dana mâ'a	tava	Sahan, kapak,	Yekûn
100	1	tencere	100
		50	
Düğe	mitil yorğan, döşek	yağlık	Hoğ
30	ve yasdık	20	30
	30		
Yekûn			Cem'an
	470		
Minhe'l			İhrâcât
resm-i kısmet	ihzâriye para	kaydiye para	
13	40	10	
Sahha'l			Bâkî
	459		

Sahife 111**Belge 200**

Kadirlü Karyesi ziraatçilerinden menla İbrahim oğlu Mustafa nâm kimesnenin Karye-i mezkûrede Behesnili 'Ali'nin mahlûli olan tarlayı Çertikat ve siyam zer' itmiş olup ve tarlayı mezkûre mahlûl olduğundan tarlayı mezkûreyi Abdül-Kadir nâm kimesne cânib-i miriden iştirâ etmiş olduğu halden Menla İbrahim oğluda pederini hal' itmek murad itmiş isede merkûm menla İbrahim oğlu tarla parası olarak seksen gurus ve tohum ücreti yigirmi gurus virdiğinden hâsılat olan elli çeki koza ve on dönüm külek künciyi Abdül Kadire

teslim olndığı için iş bu mahalle kayd olunmuştur. **67.Z.25.**

Sahife 111

Belge 201

Karabıçak sancağından Hacı 'Ali'nin oğlu Hasan nâm müteveffânın zevcesi Elif hâtun Adana mahallesine ihzar ettirmiş olduğu muteveffayı merkûmın Karındaşı Muhammed ile terâfu'larında mezbûrenin mihiri ve nafakası ve sâir eşyası yüz otuz iki ğuruşa Sulh olmalarıyla ve meblağ-ı mezkûr tamamen almış olmalarıyla işbu mahalle kayd olunmuştur. **67.Z.23.**

Sahife 111

Belge 202

Kara Niyalı mezreasından Kazancı Artin ziminin ve terzi Vanis'in bağları Kendi yedleriyle sarf olunmuş olduğundan altmışyedi senesi şehr-i zilhicce-i şerifin 26. cı günü mevrâ-i mezkûrın bağları Azab oğlu 'Ali vekil-i Murtaza Efendî Hacı Kenani Beg vekil-i Menla Muhammed, Bâce Muhammed huzûr-u şer'î şerife ihzar ve terafu'larında Kazancı Artin'in bağı yetmiş ğuruş ve Vanis'in bağı yetmiş üç ğuruşa kat'ı i'şad olndığı kayd olunmuştur. **67.Z.26.**

Sahife 111

Belge 203

Kara Enbiyalı Mevrâsında Bağus zimminin Bağı yüz yigirmi ğuruşa kat' itmiş olduklarını Arkîb oğlu vekil-i Murtaza Efendî ve Hacı Nabi Bek vekil-i Menla Muhammed ve Babaca Muhammed huzur-ı şer'a gelüp mâl-ı mezkûrî zimmî meskûrdan matlup etmişler ise de altmış ğuruşa sulh ve musâlaha olmuş oldukları işbu mahalle kayd olundu. **67.Z.27.**

Sahife 111

Belge 204

Kayalı bağı mahallesî sakinlerinden İbrahimin oğlu Muharremin zevcesi Amineyi mehr-i mukabelesine Hal' edüp sulbi sağır oğlu Mustafa'ya rûziye otuz para nafaka huzur-u şer'dan takdir olunmuştur. **67. Ğurra-i. M.**

Sahife 112**Belge 205**

Ebû halil'in (?) aslı oğlı Kiyork'da olan alacağı vukûından edâsına kefil
Zorçek oğlı Deniz 1050 68.M.1.

Ebu Halil'in ortağında alacağı

1880

Teslîmatı

Şair külek	210
Hinta kîl (12302)	225
Koza çekî	420
Sisam Külek 29/42	060
	<u>915</u>

Sahha'l

Bâki

2782

Ebû halil'in bâ müsbit düyûnatı 68.M.11

Beyrutlu Abdullah Zade 1	1086
Mihâil şîb Beyrutlı	0120
Kıbrıslı Braşko	1600
Trablusî İlyaz Nühas	00012

ÖZETLER

ÖZETLER**BL.1.**

Kara Yusuf Karyesinde Hüseyin Nakib Efendinin, Hâfız oğlu Hüseyin'de olan 3000 kuruş alacağı takside bağlanmıştır.

BL.2.

Samanlı Köyünden Mehmed Ali isimli şahsın ödeyemediği 1200 kuruştan dolayı hapiste olduğu, şahitler nezdinde şahsın iflasına hükmolduğundan aynı köyden Haydar oğlu Süleyman isimli şahsın kefaletiyle borçlunun tahliyesine hükmolduğu. 66.C.27.

İsa isimli kimsenin, Babacan Mehmed isimli kimseye üçyüziki ğuruş borcu olduğu, söz konusu İsa'nın iflas etmiş olduğuna şuhûd-ı udûl'in şehadetleriyle karar verilmiştir.

BL.3.

Ağca Koyunlu aşiretinden Ömer kızı Havva, aynı aşiretten beyi Aşur oğlu Mehmedin, yedi yıllık evliliklerine rağmen iktidarsız olduğunu ve ayrılmalarını talep etmiş. Mahkeme ise bir yıl daha beklenilmesini kararlaştırmıştır.

BL.4.

Nâil Kulak Köyünden İsmail kızı Hanife, eşi Davud isimli şahısla yedi seneden beri evli olduklarını, ancak eşinin iktidarsız olduğunu bu sebeple ayrılmalarını talep etmiş. Mahkeme ise bir yıl daha beklenilmesinde karar kılmıştır.

BL.5.

İmâm Zâde'nin tâbii Deli Bela alacağı hanıma boş olsun dediğine Oflu oğlu Hasan ve Hacı'nın oğlu Ahmet şahitlik eylediler.

-Birice'de Kara Musanın oğlu Mustafa'nın celbi için kaydolundu.

BL.6.

-Hızır oğlu, Mergûş oğlu yeğeni Ali'nin kızı Hatice'yi Kebapçı Ahmed'e iki buçuk sene önce nikahlanmış. Kız henüz kâmile olmadığından ayrılmışlar. Ancak hanımın 200 ğuruş müeccel ve üç aylık nafakasının 245 ğuruş ise de, merkûm önce başlık parası olarak 200 kuruş vermiş olduğundan Kebapçı ile 50 kuruşa sulh oldular.

BL.7.

Şeyh Harold ve Kaluş ve Bedr isimli zimmîler Bizrik oğlu Karabiya'nın tarlasına 7. külek buğday ekmişler. Bizrik oğlu ise yer benimdir diye bunları men etmiş ve altı külek vermiş Mahkemece bir külek daha vermesi tenbih olunarak kaydolundu.

BL.8.

-Çukur Mescit Mahallesiinde Ermeni Gevher isimli şahsın kelime-i şehâdet getirerek islâmı kabul ettiği kaydolundu.

BL.9.

Adana Eyâleti Vâlisi Mustafa Paşa, El'Aziz Sancağı Kaymakamı Mustafa Bey, Kara İsalu Kaymakamı Yakub, Tarsûs Sancağı Kaymakamı Mahmud'a hitaben (65) senesi vergi tahsilatına müteallik gönderilmiş emir gereği verginin tahsîl olunamadığından bahisle, Eyâlete tâbi yerlerde mâl müdürleri ihtiyâr hey'etleri, imamlar nezdinde şahıs be şahıs mali güçlerine göre vergilendirilip, (halkın kaldıramayacağı tarzda onları zorlamayarak) vergi tahsilatının bu usûl çerçevesinde yapılarak, özellikle Adana Eyâleti, Tarsûs, Milan, Uzeyr, Kara İsalu Sancaklarına ait vergi usullerinin bu talimat doğrultusunda yapılması ve sonuç mazbatalı kayıtlarının Mâliye Hazinesine gönderilmesi hususunda tenbih olarak işbu emr-i celil gönderildi.

BL.10.

Harput'da olan kazaların müdürlerinden uygun olanları liva büyük

meclisine gönderilip sancak'ça, her kazânın vergi ve salyane nisbeti deftere göre tesbitinden sonra kazaya döndüklerinde kazaya bağlı küçük meclislerin ilgilileri olan imâm, muhtâr, ihtiyâr hey'eti ve reayası bulunan yerlerin kocabaşı ve papazların toplayıp kaza, kasaba ve köylerin tahammüllerine göre vergilerini tesbit ederler. Ve ellerine mühürlü mazbatalar verilen imâm, muhtâr ve ihtiyâr heyetleri de köylerine vardıklarında halklarını toplayıp isim isim kher şahsın mâli durumuna göre taksimat yaparlar. Yapılan bu tesbit sonucu mühürlenip kazaya gönderilerek bu defter kaza'da koruna. Bu defterlerin bir sûreti tanzîm edilip mühürlenerek liva meclisine takdim oluna. Buradan da kaza be kaza sûretleri düzenlenip mâliye hazinesine emniyet kılına.

Her şahsa birr yıllık ödeyeceği vergi sened olarak tanzîm olunup ne kadar ödeyeceği yazılarak daha fazla herhangi bir şey ödemeyeceği bildirile.

Muhtarlar senedlerle şahıslardan tahsîl ettikleri vergiyi senede yazarak kaza'ya teslim ede. Kaza meclis-i ise alınan teslimatı ve miktarını belirten mühürlü bir yazıyı muhtara vere.

Kazalar alınan bu vergileri ve vermeyenleri tesbit edip liva meclisine bildireler. Vergisini ödememiş şahısları af ileride sıkıntı çıkaracağından alınacak gelecek vergiye ödenmeyen vergi eklenerek icabına bakıla.

BL.11.

Hristiyan azınlığın âyinlerini icrada müdahale edilmemesini. Bu emir size ulaştığında (Adana Valisine hitaben) Patrik, murahhasa ve papazların evlerinde ve ibadet yerlerinde âyinleri gereği mum yakmaları, kandil asmaları, İncil okumalarına müdâhale olunmaya. Adana Eski Hamam Mahallesinde meskun Ermeni Yatoc serbah taifesinin papazları ve kiliseleri bulamadığında çocuklarının vaftizi, hasta ve ölülerine incil okumasında sıkıntı olduğundan o mahalde bir papazın görevlendirilmesine kimsenin müdâhale etmemesini. Ermeni Patriğinin müracaatı üzerine patriğe verilmiş beratımla size gelecek papazın görevini ifasına müdâhale olunmaması konusunun bildirildiği.

BL.12.

-Paşa Nebi mahallesinde vefat eden Dârendeli Hacı Muhammed'in hanımının dışında varisi bulunmadığından terekesinin beytül mâl ile hanımı arasında taksîm edildiğini bildirmektedir.

BL.13.

Erzinli Mustafa Efendî isimli şahıs, Ağca Mescit mahallesinden Küçük Mehmed isimli şahsın sağlığında üçte bir malını techiz ve tekfinine ve hayra, diğer malını kaybolan oğlu Mustafa'nın bulunmasına kadar korunmasına beni vasi tayin etti. Ancak zaptiye katibi Tarsuslu Mehmed, küçük Mehmed'in vefatından sonra buna müdâhale ettiğinden şikayetle mahkemeye baş vurdu. Davacı davasını isbatlayınca söz konusu tereke müteveffanın hanımı ve küçük oğlunun hisselerini ayrılarak oğluna ait hisse vasiyyet gereği bulununcaya kadar korunmak üzere vasisine teslim edilmiştir. 66.C.27.

BL.14.

Mırkıntı aşiretinden Ali oğlu Dede isimli müteveffa şahsın varisleri hanımı ve küçük çocuğudur. Şahsın Kara Saçlı aşiretinden İstanbullu Mehmet zimmetinde 4000 kuruş alacağı olduğu.

BL.15.

Yortan Mahallesinden vefat eden Kürt Osman isimli şahsın hanımının dışında varisi olmadığından veraseti beytül mâl ile hanımı arasında taksîm edilmiştir. 66.C.25.

BL.16.

Ali dede mahallesinde vefat eden Mısırlı Hasan oğlu Abdullah'ın varisi olmadığından terekesinin beytül mâle ve bırakıldığını....66.B.5.

BL.17.

Firudut, Huc Köyü ahalisinden, Tarsûs Kapısı uncu esnafî iken borçlu olarak ölen Tekfuş'un babası Uhan'ın terekesi borçlarına kafi gelmediğinden,

mirası açık artırma ile satılmış ve borçlu listesini belirten belgedir

BL.18.

Yeni değirmen yapılmasıyla ilgili yapılan müracâtın teknik hey'et tarafından incelendiği, yapılacak değirmenlere sağlanacak su bendlerinin köprüye zarar vermeden yapılacak şeklini belirten rapordur.

BL.19.

Seyhun Nehri üzerinde, Seyyid Ali Efendî'nin 300 yıl önce yaptırdığı köprü ayağı ağzında su yatağı, köprü'nün tamiri esnasında tahrip edildiğinden, tekrar yapım ve tamiri konusunda müsaade talebi.

BL.20.

Adana Eyâleti, Tarsûs Sancağında bulunan sulama maksatlı ve büyük bir ovayı sulayan Kızıl ve Koyuncu harklarının, zamanla yağmur suları ve bakımsızlık sonucu harap olması sonucu söz konusu sulama kanallarının onarımı, ayrıca daha geniş araziye sulaması için genişletilmesi ve keşfi. Su yatağında bulunan köprü ve yolların onarımı, isabet eden kayalıkların kırılması. Su bendleri önünde bulunan yıkılmış değirmenlerin yapımı, ihtiyaç yerlerine yeniden yapılması, ve gerekli onarımın sağlanması. Daha önce verilmiş tahsisatın yetmemesi sebebiyle.

BL.21.

Koyuncu hark ve bendinin yapımı, Kızıl Hark'ın ise onarım ve tamiratı için gönderilmiş 150.000 kuruşun yetmediğini ve söz konusu yapımın onarımın tamamlanamadığını beyân. Ayrıca yapılacak işle ilgili fizibilite raporları ve teknik ayrıntıların belirtildiği belge.

BL.22.

Efsun deresi suyu ile, Koyuncu hargının sularının geçirilmesi için kargir köprü yapılması. Koyuncu ve Kızıl harklar üzerinde sulama ve geçiş güzergahlarının düzenlenmesiyle ilgili fizibilitelerdir.

BL.23.

Adana Eyâleti, Tarsûs Sancağında sözkonusu Koyuncu ve Kızıl harkların ta'mîr, yapım onarımı ile ilgili talebin kabul edildiğini ve yapımında kullanılacak eşyanın listesidir.

BL.24.

Mezkûr Koyuncu ve Kızıl Harkların bendlerine kullanılan kereste ve diğer eşyalarla, sarfolunacak eşyaların 66. senesine ait raiclerin çıkartılması için Mühendis Mustafa İzzet Efendî'nin görevlendirildiği.

BL.25.

Kara Mercan hanında ölen Darendeli Közük oğlu Artin oğlu Toros'un varisi olmadığından terekesi satılarak Adana Mâl Sandığına teslim edilmiştir.

BL.26.

Süvari Zaptiye Bölüklerinden altıncı nefer Kütahya'lı Mustafa oğlu İsmail vefat etmiş. Vârisi ise henüz bulunmamakta eşyası Elbistan'da defter-i kassam'a yazılmış ise de müteveffanın Adana mâl sandığında bulunan maaşı sebebiyle terekesi tamamının sözkonusu sandığa teslim olduğunu belirtir. **66.B.20.**

BL.27.

Hicazdan dönerken yolda hastalanan ve Adana'da vefat eden Kayserili Hacı Ali Efendî sağlığında, mevcut terekesini vârislerine ulaştırmak için öz kardeşi Şeyh Muhammed'i vasî tayin etmiştir. Bu sebeple beytü'l mâl tarafından âdil şahidler yanında müteveffanın terekesi varislerine intikal ettirmek üzere aynen teslim olunmuştur. **66.R.21.**

BL.28.

Manuk kızı Meryem; vasi tayin edildiği yeğeni Karabet'in babası bir buçuk ay önce vefat etmeden, mülkü olan ve komşularca hudutları belli bir bölüm alt kat evini bana ve bir bölüm katran damını vasisi bulunduğum

çocuğuna hibe ettiğini, ancak o malı elinde tutan Karaoğlan Kızı Meryem'in buna müdâhale ettiğini belirterek başvuruda bulundu. Karaoğlan Kızı Meryem bu hibe olayını inkâr ettiğinde davasına delil istenmiş. Delil getiremeyince bu mülklerin Manuk Kızı Meryem'in mülk'i mevrüsesi olduğu açıklanarak müdâhale olunmaması beyân olunmuştur.66.C.27.

BL.29.

Emirname hakkında yazılan mektup

Taşrada nikâh akdinde fazla ücret alındığı ve vefat edenlerin tereke kaydından rüsûm olarak alınan vergilerde hakkaniyete riayet edilmesini beyân eden emir üzerine; evlilik vukuunda bekarlardan 3, dul ise 2 kuruş harç, azınlıklardan vefat edenlerin (varislerinden ğâip ve hâziranın) bıraktıkları malların korunmasında alınan vergilerin tamamen kaldırılmasına, azınlık din adamlarının vefat edenlerin mallarından şer'i ahkama riayet etmeleri ve vergi kesmemeleri konusunda uyarılmalarına, bu işle görevli tüm memurların hangi isim altında olursa olsun emredilenin dışında herhangi bir şey alınmamasına ve bu hususun devamına tenbih kılındı.

BL.30.

-Süvari zaptiye neferlerinden Adana'lı Muhammed'in oğlu Hafız Muhammed vefat etmiş olup, vârisi bulunmamaktadır. Terekesi beytül-mâl emiri tarafından Zaptiye neferi Muhammed Efendî vasıtasıyla kaydedilmiştir.66.C.11.

BL.31.

Karalar aşiretinden vefat eden İsmail'in vârisleri hanımı Bânu, küçük kızı Hamide, ve öz kızkardeşi Gülli hanımlardır. Aynı aşiretten Molla Ömer isimli şahıs küçük çocuğa vasi tayin edilmiş, mevcut mâl sultan çarşısında satılarak aralarında taksîm edilmiştir. 66.Ğurra-i Muharrem

BL.32.

Daracir Bahçelerinden, borçları mirasından fazla olduğu halde vefat eden Karaoğlan oğlu Mustafa'nın varisleri: hanımları: Fatma, Gülendam ve İmiş, küçük çocukları Hasan, Ahmed ve Zeynep'tir. Küçük çocuklara anneleri Gülendam vasî tayin edilmiştir. Terekesi varisler ve alacaklılar huzurunda açık arttırma ile satılarak borçlarına taksîm olunmuştur.66.C.212.

BL.33.

Sufi Bahçe Mahallesinden vârisi bulunmayarak vefat eden ismail Kuş isimli şahsın beytül male intikal eden mallarının listesidir.66.C.52.

BL.34.

Mihmandar Köyünde varisi olmayıp vefat eden Arap kızı Fatıma'nın terekesi beytül mâl memuru Muhammed Efendî tarafından satılarak Adana Mâl Sandığına teslim olmuştur.66.Ş.15.

BL.35.

Mihmandar Köyünden vefat eden Şallı oğlu Mustafa'nın veraseti, hanımı Ümmü Gülsüm ile küçük oğlu Ahmed'e aittir. Küçük Ahmed'e amcası İbrahim vasî tayin edilmiştir. Söz konusu tereke aralarında taksîm edilmiştir.66.Ş.15.

BL.36.

-Urfa halkından olup Kazancılar Başında ölen ve vârisi olmayan Avanis isimli şahsın terekesi Adana beytül mâl memuru Hafız Ağa tarafından beytül male teslim edilmiştir.66.Ş.21.

BL.37.

Şeyh Mustafa Mahallesî sakinlerinden vefat eden Oraklı Şeyh ahmet isimli şahsın vârisleri hanımı Nefise, küçük kızı Fatıma, küçük oğulları Abdülvehhap ve Abdürrezzak'dır. Şahsın terekesi borçlarına kifayet etmemektedir. Bu tereke küçük çocuklarına vasi tayin edilen Şeyh Yusuf ve

büyük varisleri huzurunda satılarak borçlarına taksim olunmuştur.66.Z.9.

BL.38.

Kazı köyünden vefat eden, Yusuf oğlu İsmail oğlu Süleyman isimli şahsın veraseti, hanımı Amine, hemşiresi Sultan ve öz kardeşi olup kaybolmuş olan kardeşi İbrahim'e aittir. Varisleri arasında taksim olan malın kaybolan kardeşe ait bölümü şahsın bulunmamasına kadar Beytü'l malde korunmasını beyân etmektedir.66.Z.11.

BL.39.

Maraş ehalisinden katledilen Muhammed oğlu Ebubekir'in veraseti hanımı Mahmud kızı Amine ile küçük oğulları Mahmud ve Muhammed, küçük kızı Fatıma ve Annesi Abdullah kızı Cennet'e ait olduğu tesbit edilmiş. Küçük çocukların vasisi ve dedesi Hasan oğlu Abdülfettah ile, hanımı Mahmud kızı Amine, annesi Abdullah kızı Cennet isimli kimseler adana Meclisine başvurarak bundan ondokuz ay önce vefat eden şahsı haksız olarak öldüren ve mahpus olan KocaBenek ismiyle maruf Ömer oğlu Ahmed'den diyet dava ettikleri söz konusu katil de suçunu kabul ettiği, ancak maktulün diyeti olan onbin dirhem gümüşü verecek imkanının bulunmadığı tesbit edilmiştir. Bu sebeple bu borcun üç seneye yayılması ve her sene sonunda üçte bir diyetin ödenmesi karara bağlanarak razı olduklarını beyân etmektedir.66.B.25.

BL.40.

-Hamam Kurbi mahallesinde sâkine olan Yusuf kızı Şerife kocası tarafından öldürülmüş. Varisleri, annesi Ali kızı Hatice ve öz kardeşi Muhammed Ali, anne bir hemşiresi küçük Hatice'dir. Küçük Hatice'ye Abisi Muhammed Ali vasî tayin edilmiştir.

Varisleri, katledilen Şerife'nin kocası Mustafa oğlu Muhammedin kasten tabanca ile gece yarısı müverrislerini öldürdüğünü şikayet ettiler. Şahıs suçunu kabul etmiş. Vefat edenin annesi katili kisasdan af ederek diyet

talebinde bulunmuştur. Katili af ettiğinden annenin altında bir hissesinin düşmesinden sonra toplam 5 bin dirhem gümüşden kalan 4167 dirhemden 1389 dirhemi i'lâm tarihinden bir sene tamamına, bin üçyüz seksendokuz dirhemi ikinci sene tamamına, geri kalan 1389 dirhemi üçüncü sene tamamına kadar ödenmesi katile tenbih olundu. **66.C.17.**

BL.41.

Şamyari aşiretinden Hüseyin kızı Safiye üvey oğlu tarafından öldürülmüş. Varisleri beyi Ali oğlu Hüseyin ve (beyin oğlu) Hüseyin oğlu Hüseyin, büyük kızı Karaca Mehmet Kızı Hüsne olduğu tesbit edilmiş. Üvey oğlu ile aralarında niza sonucu esvab tokacıyla vurup öldürmüştür. Vefat eden hanımın diyetinin kendilerine ait olduğunu, üvey oğlunu mecazen diyetten İbra-i âmm ile düşürdüklerini şahsın da bunu kabul ettiğini beyân etmektedir. **66.B.25.**

BL.42.

Kadı köyünde vefat eden Senem isimli hanımın varisi olmadığından terekesi beytülmale teslim edilmiştir. **66.Ş.27.**

BL.43.

Bu kılhanede vefat eden Zileli Hasan oğlu Muhammed isimli şahsın terekesi beytülmale teslim edilmiştir. **66.Ş.27.**

BL.44.

Mermerli Mahallesinden, vefat eden Fatıma Hatunun terekesi beyi ile beytülmal arasında taksım olunmuştur. **66.Ş.30.**

BL.45.

Adana Eyâleti Vâlisi Vezirim Mustafa Paşa, Mâl Müdürü Hakkı, Tarsûs Sancağı Kaymakamı Muhammed'e emrim ulaşınca, defterde yazıldığı üzere Adana Eyâleti, Tarsûs Sancakları tütün gümrüğü konusu 66 senesi esas alınarak 67-68 seneleri peşinen mahallince ihale edilmiş.

Kaydedilen doğrultuda verginin alınması, hilafına hareket edilmemesi, fazla alınmış vergiler var ise iade edilmesi beyân edilmekte. Mezkûr tütün gümrüğünün seneliği bir yük seksenbin kuruştan, üç seneliği beş yük kırk bin ve mezkûr bac gümrüğünün dahi seneliği yetmiş iki bin kuruş, üç senede bir yük kırk dörtbin kuruş ki toplam 6 yük seksendörtbin kuruş bedel ile takrîr olunduğuna izin verilmiştir.

Bu çerçevede toplanacak vergi ve tütün vergisi esasları belirtilmekte, toplanan verginin vaktinde maliyeye intikali istenmektedir. Ayrıca tütün vergisi ile ilgili tutulacak kayıt defterinin bir suretinin hazineye gönderilmesi istenmektedir.

BL.46.

Aziz sancağında olup seneliği dörtyüzotuziki kuruş olan Pasan ve Bilan deresi mukataasının tamamı beşyüz kuruş muaccele ile Mustafa Paşa Zade İzzettin kendi rızasıyla biraderi Hocegan Ebu Bekir Bey'e ferağ eylediği ve bu makataayı Ebu Bekir Bey ömrü boyunca bu fermanla mahallinden, mezkûr şartlarda ahz ve kabzede.

BL.47.

Adana Vâlisi Mustafa Paşa ve Dühhan başısı arkadaşı olan Bolu'lu Arif ağanın Zahirde murisi olmamak üzere ölümü sebebiyle malı beytülmale kalmış, Beytülmal memuru Hafız ağa tarafından satılarak Adana Emvâl Sandığına takdim olunmuştur. **66.B.23.**

BL.48.

Adana Cerid aşiretinden Hasan oğlu Alinin büyük oğlu Hüseyin Misis köprüsünden geçerken, Misis Vergisi mesulu Koku, Mustafanın oğlu Abdulkadirle vergi konusunda aralarında kavga çıkmış, Abdulkadir, Hüseyinin tabancayı belinden çekerken kazaen tabanca boşalmış, kurşun isabetiyle Hüseyin vefat etmiştir. Hüseyinin babası mahkemeye başvurmuş 14.000

kuruşa araları Sulh edilmiştir. Vefat eden Hüseyinin başka murisi olmadığından, sulh bedeli miktar babası Hasan oğlu Ali'ye tahsisine karar verilmiştir.66.Ş.5.

BL.49.

Sadak mahallesinden asli vatani belli olmayan Abdullah oğlu Abdullah muris ve bilinen yakını kalmayarak vefat etmiş malı beytülmale kalmış, beytülmal tarafından satılarak tescil edilmiştir.66.L.5.

BL.50.

Tarsûs kapısında meskun Erzincanlı Mahruç Seyhun nehrinde boğularak geriye varis bırakmadan ölmüştür. Bilinen yakını olmadığından malı beytülmale kalmış, Me'mûr Ali ağa tarafından satılarak kassam defterine işlenmiştir.66.L.15.

BL.51.

Misis köylerinden Abdi köyünden Erzurumlu Ali adında vefat eden kişinin malları Beytül male kalmış, Beytülmal memuru Ali Ağa tarafından satılarak tescil edilmiştir. 66.

BL.52.

Diracirde Şeyh zülfo kahvesinde muris bırakmadan ölen Mustafanın bıraktığı mallar beytül male kalmış olup, Beytülmal memuru Ali Ağa tarafından satılarak Adana Emvâl sandığına kayıt edilmiştir.66.B.15.

BL.53.

Dikili köyünden Alı kızı Zeliha hanımın kocası Osman oğlu Mestan 3 ay önce mihir ve nafakasını vererek boşanmış, Ancak daha sonra zevciyye muamelesinde bulunmak istemiş olduğundan, müdahaleden men olunması talebiyle mahkemeye başvurmuş, sanık bunu inkâr edince, şikayetçiden delil istenmiş, Şeracan mahallesinden Muhammed oğlu Ali Eşlerin yolda gittikleri anda hanımını boşadığını ancak kendisinden vaz geçemediğini tecdidi nikâh ile

nikahlanmalarını talebine şehadetini açıklamış, bunun üzerine koca yalan beyanda bulunduğunu bildirmiş, mahkemece teşhiren tazir cezası verilmiştir.

66.Z.5.

BL.54.

Çark Köyü sakinlerinden vefat eden Fatıma isimli hanımın bey'inden başka varisi olmadığından terekesi beytül mâl ile beyi arasında taksîm olunmuştur.

BL.55.

Elmalar Mahallesi müteveffiyeye Asiye isimli hanımın beyi'nin dışında varisi olmadığından terekesi beytülmal ile beyi arasında taksîm olunmuştur.

BL.56.

Bakkal Ali isimli şahıs adana Mahkemesinde; "bundan on gün önce gece yarısı Mısırlı Mustafa oğlu Muhammed'i şalvarsız hanımım ile birlikte gördüm. Ona yöneldiğimde kaçarken hanımımı itekleyerek yere düşürdü. Ve hanımım 5 aylık bir erkek çocuk düşürdü gereğinin yapılması dediğinde davalı gece kötü maksadı olmadan evine geldiğini, hanımını iteklemediğini söyledi. Davacı şahidi olarak gelen ;Antepli Yusuf ise iteklediğini ve düşürdüğünü söyledi. Tekrar, tekrar sorulduğunda hayır yalan söyledim niza anında orada isem de hanımın düştüğünü görmedim ve hanımı tanımam deyince, şahit Antepli Yusuf'un şer'i şerîf gereği tazir edilmesi kararı i'lâm olundu. **66.Z.13.**

BL.57.

Çark Köyünden vefat eden Maruf isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytülmale takdim olunmuştur. **66.Z.29.**

BL.58.

Katolik Fermanı

Adana'da bulunan katolik reaya'nın dinî ibadet, ayin, kisve ve dinî tüm esaslarının icrasını belirleyen ferman

BL.59.

-Dabakhane Mahallesiinde vefat eden Karaman'lı Hüseyin'in varisleri, hanımları Muhammed kızı Fatıma ve Turmuş kızı Zeynep, hanımlar ile Fatıma Hanımdan olma: Halil, Ali, Fatıma, ve Meryem Hanımdan olma: oğlu Ahmed'e ait olduğu belirlenmiş. Anneleri çocuklarına vasi tayin edilerek aralarında miras taksım olunmuştur.

BL.60.

Arabistan Orduyu Hümayun'un, Adana veTarsus'da bulunan dördüncü Alay'ının birinci taburunda topçu onbaşı olan Samakula İbrahim bundan 5 ay önce Tarsusda Kara Nakbare oğlu Hafız isimli şahsın oluklu bahçesinde kumâr oynarken boğularak öldürülmüş. Varisi bulunmadığından terekesi beytül male bırakılmış. Adana Mâl Müdürü Mustafa Hakkı Efendî olayı takip etmiş. Sözkonusu bahçede İbrahim bir akşam vakti, Topal Cafer, Tavaşacı Muhammet'le birlikte kumâr oynarken aralarında niza çıkıp onbaşı İbrahimi baş ve boğazından ipe boğmuşlar ve Ganem oğlu Ali'de boğma işine yardım etmiş. Ancak katiller durumu inkâr etmişler. O bölgeden adil şahitler olan Muhammed oğlu Ahmed ve İbrahim oğlu Muhammed isimli şahıslar olayın aynen vuku bulduğuna şahitlik etmişler.

Buna binaen katillerden tam diyet üç seneye bölünerek müeccelen ödenmesine karar kılınmıştır.**66.Z.25.**

BL.61.

Zemban Mahallesî sakinlerinden Ağnir isimli Nasrani Adana Mahkemesine başvurarak Ceşhun isimli nasraniye bir tâkım yer damını seneliği 50 kuruşa kiraya verdiğini ancak söz konusu şahıs üç senedenberi kirasını vermediği gibi evinden çıkmadığını beyân eder. Ceşhun ise bu evin ölmüş olan Marta isimli şahsa ait olduğunu ve kendisine hibe ettiğini beyân eder. Bu defa Ağnir'den davasına delil istendiğinde Ali, Fatıma ve Makid isimli şahıslar iddiasını isbat ettiğinde, kiracı Ceşhundan birikmiş üç senelik kira ile evi terk

etmesi gerektiği karara bağlanmıştır.

BL.62.

Mersin'den Kocabenekoğlu Süleyman isimli şahıs Adana Mahkemesinde Şeyh Arapzade Mehmed Efendî'de 7527 kuruş borcu olduğunu, 527 kuruşunun sene sonuna kadar7, kalan borcun ise Yıllık 1000 kuruş ödenmesi kaydıyla bitirilmesini talep eder. Borçluda bunu kabul ederek istekleri üzerine kaydolunmuştur.66.Ğurra-i Z.

BL.63.

Kayalı Bağ Mahallesiinde vefat eden Harputlu Mustafa'nın varisi olmadığından, terekesi beytülmale takdim olunmuştur.66.Z.9

BL.64.

Kilisli, Adanada yüzbaşılık yapmış Osman oğlu Hüseyin oğlu Osman Malatyalı Muhammed oğlu Mustafa tarafından boğazı kesilerek öldürülmüş, vefat edenin mirasçıları kısas talebiyle mahkemeye başvurmuşlar. Mustafa ifadesinde vefat edenle beraber İbni Leyla bahçesinde îken Felih kızı Zeynep isimli bir fahişeyle beraber zina etmek istediklerini, kendilerinin sarhoş olduklarını, Osmanın fahişeye saldırması üzerine onu uzaklaştırmak üzere kazaen bu cinayeti işlediğini bildirir. 3.000 kuruşa sulh olmuşlar. Onlarla beraber olan Turmuş ise Adana hapisanesinde hapse mahkum olur. 66.Z.11.

BL.65.

Kara Ahmetli köyünden vefat eden Karabolu Ahmet isimli şahsın hanımı dışında varisi olmadığından terekesi Hanımı ile beytül mâl arasında taksîm edilmiştir. 66.R.9.

BL.66.

Nâil Kulak Köyünden Kürt Ali vefat etmiş, murisleri Hanımı ve iki çocuğu kalmış, malı, çocuklara annesinin velayeti altında, borçları ödenmek üzere takdimini beyân eden taksîm defteridir. 66.Ğurre-i M.

BL.67.

Malatyalı Kiremitçi İstifan oğlu Vanis geride mirasçı bırakmadan ölmüş, mâl beytülmale kalmıştır. Beytülmal memuru tarafından satılarak Kassam Defterine tescil edilmiştir. 66.M.1.

BL.68.

Erzinanlı olup Kasap Bekir mahallesinde kimsesiz vefat eden osmanoğlu Mustafa isimli şahsın terekesi beytülmale bırakılmıştır.67.M.3.

BL.69.

Erzincanlı olup Kasap Bekir mahallesinde kimsesiz vefat eden Selim isimli şahsın terekesi beytül male bırakılmıştır.67.M.3.

BL.70.

Karaçorlu olup Teke Kırılı Mahallesinde vefat eden Muhammed oğlu Hasan isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytülmale takdim edilmiştir.67.M.10.

BL.71.

Sakallı ağalarından Hacı Yusuf Ağa'ya ait kaybolan malları Kesantof isimli şahıs bulmuş ve beytülmale teslim etmiş. Beytül mâl memuru sözkonusu malları satıp, değerini mezkûr ağa'nın bulunmasına kadar koruması hususunda belge. 67.M.10.

BL.72.

Gülek boğazında tezkiresiz silah götüren şahısların ellerinden belge getirmeleri isteğiyle alınan silahları sahipleri gelip almamışlar. Silahların telef olacağı anlaşıldığından şahıslar bulununcaya kadar silahların değerinin beytülmalde korunduğu hakkında. 67.M.7.

BL.73.

Sadıkların Tüfekçi başı bir süreden beri Adana mâl sandığında korunan

malların sahipleri çıkıncaya kadar zayi olmaması için satılarak bedellerinin korunması düşünölen malların listesi.

BL.74.

Adana mâl sandığına me'mûr geldikten sonra ölen Manok oğlu Kirkor'un varisi bulunmadığından terekesi beytül male bırakılmıştır.

BL.75.

Rumeli ahalisinden olup rençberlik yaparken Tanrıverdi Köyünde vefat eden Hacı İlyas isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytül male takdim edilmiştir.67.M.7.

BL.76.

Kara Soku Mahallesî sakinlerinden Bereketoğlu Osman isimli şahıs Adana mahkemesinde Diracir Bahçelerinden Haydar isimli şahsa vefatından önce 3500 kuruş borç verdiğini vefat sonrası 1000 kuruşunu küçük çocuklarına hibe eyledim ve kalan 2500 kuruşa ise Hafız Mustafa'nın kefaletiyle borç senedi aldım demiş. Davalı çocuklar cevabında; babamızın bu adamdan borç aldığını bilmiyoruz, babamızın vefatında bir tâkım deftere dayanılarak sözkonusu senet verilmişse de bilmiyoruz deyince, davacıdan delil istenir. Şahıs delil getiremediği ve kendiside itiraz etmek istemediğini belirtmekle buraya kaydedildi.67.M.S.

BL.77.

Yortan Mahallesî sakinlerinden Dil bilmezoğlu Muhammedin boşadığı hanımı Mustafa kızı Tutsi'de sabit 1900 kuruş alacağından 1000 kuruşunu nakden Muhammed'e teslim, kalan 900 kuruşa ise 61 gün sonra ödemek üzere değirmenci Ahmed ve Maraşlıoğlu Muhammed isimli şahıslar birbirine kefil olmuşlardır. 67.Ka.18.

BL.78.

Ermeni milletinden Duidik isimli zimmî Adana Mahkemesine

başvurarak Bizrikoğlu Mekil ile rençberlik ortağı iken, kendisine kalman parası diyerek haksız olarak 500 kuruş aldığını ve ayrıca tarlasına yalak masrafı olarak 650 kuruş harcadığını belirtmiş ve bu masrafların alınmasını istemiş. Mekil ise 500 kuruş sözkonusu parayı almadım, tarlama yaptığı yalaktan da haberim yok dedi ve 15 sene geçmiş bir hadisenin davasını dinlemek câiz ise Allah'ın emrine razıyım dedi. Bunun üzerine delil istendi. Şahit olarak Tanburacı oğlu Karabet ve Hulusi oğlu Dede iddia edilen konuyu çürütünce iddia sahibi Duidik'in Bizrik oğlu Mekil'e muaraza ve müdahaleden men edildiğini belirten açıklamadır.67.M.11.

BL.79.

Tarsûs Kapısı halkından vefat eden Ağ Muhammed'in veraseti hanımı Zeliha, büyükoğlu Mustafa, yine büyük oğlu ve mecnun olan Muhammed, Şam'da sakine kızları Ümmühan ve Ümmügülsüm ve küçük oğlu Muhammed'e aittir. Hanımı Zeliha Şam'daki kızlarına kayyım, mecnun ile küçük oğluna vasi tayin edilmiştir. Söz konusu terekenin büyük oğlu Mustafa ile aralarında artırma ile terkîm olan belgedir.67.M.15.

BL.80.

Aşağı Dindari köylerinden, Eflak köyünden, vefat eden Süleyman oğlu Hasan oğlu Hasan isimli şahsın, hanımı Vahdettin kızı Fatım'dan başka varisi bulunmadığından terekesinin, hanımı ile beytü'l mâl arasında paylaşıldığını belirten belgedir.67.M.17.

BL.81.

Habip Ağaya borcu için 71 günden beri mahpus olan Turbeg isimli zimminin eski giydiği elbisenin dışında hiçbir şeyi olmadığı, müflis olduğuna hükmedilmiş. Ermeni Bezirci oğlu Kokrok'un kefaleti ile tahliyesi lâzım geldiği bildirilmektedir.67.M.21.

BL.82.

Ali Dede mahallesinden Soyтары Mehmet hanımı Fatıma'nın din ve imanına küfretmiş Hanım mahkemede müslimanlardan Kayserili laz Mehmet ve Süleyman isimli şahitlerle bunu isbat etmiş. Hanım Mihr ve nafakasını heba ederek ayrılmışlardır. 67.M.21.

BL.83.

Bızdık oğullarını uluslararası ithalat ihracat ve ticâret beât-ı

BL.84.

Rumeli ahalisinden olup Eski Hamam Mahallesinde vefat eden Murad'ın Hasan isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytül male bırakılmıştır.67.S.7.

BL.85.

Keriye ahalisinden olup, Tarsûs Kapısı, Menzil Kahvesinde vefat eden Ali isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytülmale teslim edilmiştir.67.S.7.

BL.86.

Erekli olup, Paşa Camisi civarında vefat eden Ahmet isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytül male bırakılmıştır.67.S.7.

BL.87.

Kale Kapısında Bakkal Kirkor isimli şahsın ölümü sonrası, varisi olmadığından terekesi satılarak Adana mâl sandığına teslim edilmiştir.67.S.7.

BL.88.

Rumeli ahalisinden olup, Cemden Köyünde vefat eden Hasan isimli şahsın veraseti hanımı Zeynep ile beytül'îl mâl arasında satılarak taksîm olunmuştur.67.S.11.

BL.89.

Muhammed isimli şahıs Adana mahkemesine başvurarak kısırağının iki aylık yavrusunun Kara Fasılı Köyüne giderken yolculuk esnasında vefat eden Lazzade HacıÖmer Efendinin hayvanına takılarak gittiğini ve hadise iki buçuk yıl önce olduğunu beyân eder. Tayın kendisine teslim edilmesini ister. Müteveffa HacıÖmer'in yetimleri terekede böyle bir tay'ın olduğunu fâkat bu adamın tayı olup olmadığını bilemediklerini söylerler. Bunun üzerine beyyine istenir. Şahitler Ahmed oğlu Mahmud, İbrahim oğlu Muhammed tay'ın bunun olduğuna şahitlik ederler. Araştırıldığında şahitler adamın sözüyle şahitliği yaptıklarını bu tayın onun tayı olduğunu bilmediklerini söyleyerek yalan şahitlik yaptıklarını itiraf ederler. Yalancı şahitlerin tazir edildiklerini beyân eder. 67.S.17.

BL.90.

Şeyhzade mahallesinde Vağanzade Ali Efendî Hayır sahibinin yaptığı Mescid ve kazdığı su kuyusu'nun tamiri için vakf ettiği ücret ve para mütevellisi bulunmadığından, mezkûr mahallenin muhtâr ve imamı müracaat ederek sözkonusu vakıfların bakımının Hacı Boza Zade Hacı Durmuş Ali Efendî ve vakıf işlerinin yürütülmesi dahi Debbağ Usta Muhammed'e verilmesi ve mescid ve kuyunun bakımlarına sözkonusu paranın vakfedildiğini belirtir.67.S.19.

BL.91.

Çınarlı Mahallesinden olup vefat eden Erzurumlu Mustafa oğlu Abdullahın varisi hanımı meryem ile vefattan sonra doğan (ve müteveffaya ait olduğu tesbit edilen) çocuğa ait olduğunu açıklayan "mevkufat" taksimatıdır.67.S.19.

BL.92.

Abdi oğlu Köyü sakinlerinden Ali kızı Arzu hanımın beyi olan Arap Ali ile aralarında geçimsizlik olduğu bu sebeple ayrıldıkları. Ancak 15 gün sonra

tecdid-i nikahla tekrar dönmek istediklerinde kayın validesi Raziye Hâtun karşı çıkmış. Damat arap Ali ise gece yarısı giderek kayın validesini tabanca ile vurmuş. Mahbus olan damat isnat edilen suçu kabul etmiş. Kisas ve diyetten af edilerek vaz geçilmiş diyet haklarından varis olan kızları Medine ve Elif isimli hanımlar vaz geçmişlerdir. **67.S.20.**

BL.93.

Cebeli Kozan Köylerinden, Kızlar sekili köyünden maktül Ömer oğlu Ömer'in varisleri hanımı Ebu Bekir Kızı Ruce ve annesi Mustafa kızı Fatımadır. Aynı köyden katil Mustafa oğlu Yusuf için iddia olunân suçlamayı tamamen kabul etmiş. Varislerde Yusuf'un kisas ve diyetten affını kabul etmişler ve ibra olunmuştur. **67.S.25.**

BL.94.

Adana'da Yakup Mahallesiinden Yanoş oğlu Evak kardeşi Evadik tarafından içki meclisinde bir anlaşmazlıkla bıçaklanmış bu yara ile bir süre sonra ölmüş. Maktulun kardeşleri Altun ve Gevher hanımlar mahkemeye başvurduklarında katilin henüz ölmeden kendisini afvettiğini, mirasdan da azı etmediğini bildirmesi sonucu varislerde bunu kabul ederek davanın sakıt olduğu. **67.S.25.**

BL.95.

Divriğili, Adana Köylerinden, Camuşcı Köyünden Ahmed oğlu Yakup Adana'ya giderken yolda hanımıyla evlendiği Ali oğlu Hüseyinle karşılaşmışlar. Ali oğlu Hüseyin tabanca ile öldürmüştü. Maktulün babası kisas istemiş. Ancak katil suçlamayı tamamen kabul etmiş ve hanımıyla evlenmesi sebebini ileri sürmüştü. Bundan sonra araya sulh konusu girmiş ve 2000 kuruşa sulh olmuşlar. Amme davasından doğan diyeti ödemeye hiçbir şeyi bulunmadığı bildirilmiş. **67.Za.1.**

BL.96.

Adana Emirler mahallesinden Kara Hüseyin, Maraşlı Kekillioğlu Muhammed Aliye bir doru tayı dörtyüz kuruşa satmış olup, Maraş mahkemesinde bu olay isbat edilmiştir.67.C.7.

BL.97.

Tarsûs Kapusu Mahallesinde vefat eden Hacı muhammed'in veraseti hanımı ve çocuklarına kalmıştır. Küçük çocuğu Muhammed'e annesi vasi tayin edilmiş. Tereke aralarında açık artırma ile teslim edilmiştir.67.Ca.14.

BL.98.

Divriğili olup, çınarlı mahallesinde vefat eden Mehmet isimli şahsın terekesi varisi bulunmadığından Adana mâl sandığına teslim edilmiştir.67.Ra.11.

BL.99.

Hasan Mansur ahalisinden olup imaretdede vefat eden Mehmet isimli şahsın varisi bulunmadığından terekesi Adana mâl sandığına teslim edilmiştir.67.Ra.11.

BL.100.

Harputlu Debağzade medresesinde geride mirasçı bırakmadan vefat eden Maksut'un malları beytül male kalmış Beytülmal memuru tarafından satılarak Adana sandığına teslim edilmiştir.67.Ra.11.

BL.101.

Palulu olup, Yortan Mahallesinde ölen Şehak adlı adamın varisi olmadığından terekesi beytül male teslim edilmiştir.67.Ra.11.

BL.102.

Harputlu olup Bend Köyünde vefat eden Muhammed'in varisi bulunmadığından terekesi beytül male bırakılmıştır.67.Ca.11.

BL.103.

Sakızlı Köyünden vefat eden Hüseyin'in varisi olmadığından terekesi beytül male takdim olan belgedir. **67.Ca.13.**

BL.104.

Camii Cedid mahallesi ahalisinden vefat eden Çelebi Habip Ağa'nın veraseti hanımı ve çocuklarına intikal etmiş. Küçük çocuklarına anneleri vasi tayin edilmiş ve tereke aralarında taksim olmuştur. **67.Ca.27.**

BL.105.

Afyon Karahisari Köylerinden, Mihail Köyünden Osman oğlu Hüseyin oğlu Hacı Ahmet, Hac dönüşü Adana'ya ulaştığında vefat etmiş. Ancak mâl varlığını borçlarına ulaştırmak üzere arkadaşı Ahmed oğlu Hacı Ahmed'i vasi, Ahmed oğlu Hacı Muhammed'i de nazır tayin etmiş. Beytül mâl memuru vâsiler huzurunda mevcut terekeyi satarak vasilere teslim etmiştir. **67.R.27.**

BL.106.

Adanada mülazım görevinde iken adam öldürüp kaçan Tekirli Muhammed ağanın terkettiği malların beytül-malde bulununcaya kadar korunması ve beytül mâl memuru tarafından satılıp kıymetinin Adana mâl sandığına teslim olunduğunu belirtir. **67.R.27.**

BL.107.

Alanyalı olup yokluk içinde vefat eden Hacı Hüseyin isimli şahsın varisi bulunmadığından, terekesi beytül male teslim edilmiştir. **67.Ğurra-i B.**

BL.108.

Söke Begi Mahallesi vefat eden Aişe isimli hanımın varisi bulunmadığından terekesi satılarak beytülmale teslim edilmiştir. **67.Ğurra-i R.**

BL.109.

1267 senesi Cemaziyel evvelin 15. ci günü Kalb oğlu İbrahim'e 5,5

kuruş sadaka teslim olunmuş. Şeyh Garip zade AliEfendi söz konusu paradan almış ise de dinlenilmesi mümkün olmadığından reddedildi. **Şahitler.**

BL.110.

Nevşehir Köylerinden, Nuh Hisar Köyü halkından zatların oğlu Hacı Bekir Ağa Hicaz dönüşü Adana'da vefat etmiş. Hayatta iken mevcut mallarını memleketindeki varislerine götürme ve teslim, büyük oğlu Hacı Mustafayı vasi ve Hacı Ahmet Ağayı da nazır tayin etmiş. Terekesi vasiyeti gereği varislerine ulaştırılmak üzere (Şer'i subuttan sonra) oğul Mustafa'ya teslim edilmiştir. **67.Z.5.**

BL.111.

Karaman'lı olup Hicaz dönüşü Adana'ya ulaştıktan sonra, Paşa mahallesinde kalmakta iken vefat eden Hacı Ömer Ağa isimli şahsın varisi olmadığından terekesi satılıp beytül male teslim edilmiştir. **67.R.10.**

BL.112.

Ermeni Patrikliğinin, Adanada yaşayan Ermenilerin dinî işlerini yürütmek üzere Darende beât-ı elinde bulunan Agop Piskopos'un daha önce Sis manastırına vekalet eylediği şimdi ise Adana Bölgesine Murahhasa olarak tayini konusu.

BL.113.

Adana Eyâleti dahilinde Gülek boğazında gelip geçen mallardan alınacak vergi miktarını belirleyen tarifedir. **67.Ra.23.**

BL.114.

Adana Babrak Mahallesinden vefat eden Kahveci İbrahim Ağa hanımı ve çocuklarına vefatından önce Kahveci Muhammed'i vasi tayin etmiş. Bu vesayeti Gazzaz Muhammed oğlu Hacı Ali ikrâr etmiş. Müteveffa İbrahim Ağa'nın terekesi borcuna kafi gelmediğinden malının tamamı açık artırma ile Bağdatlı oğlu Cihan'a 2400 kuruşa satılmış teslim ve tesellümü şuhudül hal

nezdinde yapıldı.67.M.3.

BL.115.

Halepli Ciranın şahitli ve delilli üçyüz kırk dört kuruş alacağından doksan kuruşunu almış olup kalan 254 kuruşunun ise her ayda 30 kuruş ödenmesi kaydıyla süreye bağlanmıştır.67.M.3.

BL.116.

Hazırlı Köyünden vefat eden Deli Hasan oğlu Ali'nin veraseti hanım ve çocukları arasında açık artırma ile satılarak taksim edilmiştir.67.C.10.

BL.117

-Latkalı, Hazırlı Köyünden vefat eden sürek Süleymanın varisi bulunmadığından terekesi beytül mala takdim olunmuştur. 67.C.13.

BL.118.

Adana Kasap Bekir mahalesinde Muhammet ağa kızı Fatıma hâatun tarafından Muhammet oğlu Muhammet Ağa vekil tayin edilmiş, mahkemede Ali oğlu Molla Mustafa'dan müvekkilesine ait olan Hacı Hamit mahallesinde mevcut emlakının Mustafa Ağa tarafından alacağı 23.000 kuruş mukabilinde Osman kızı Elife satılmıştır. Müvekkilinin emlakının Osman kızı Elif tarafından geri alınıp,boşaltılması talebinde bulunmuştur. Osman kızı Elifin vekil-i ise, şahitler huzurunda müvekkilinin 7965 .50 kuruş karşılığı bu emlakı satın alarak teslim alındığı iddia etmiş, şahitler ittifak halinde şهادette bulunmuşlardır.67.R.21.

BL.119.

Adana Sufibağca mahallesinden Abdulcebbaroğlu Muhammed oğlu Abdulcebbar Bey geride muris bırakmadan vefat etmiş, terekesi beytülmale kalmıştır. Beytülmal emini Hakkı Efendî Elvan oğlu Muhammed Efendî'yi bu malları ecri misille satmaya vekil tayin etmiştir. Osman oğlu Debbağ Kara Süleyman, murisi kalmadan vefat eden Cebbar ağada hayatında iken mülkünde

hakkı olduğunu iddia ile bu emlakı satın almak üzere müracaat etmiştir. Toplam 1300 kuruşa müvekkili vasıtasıyla satın aldığı emlak şahitler huzurunda tescil edilmiştir.

BL.120.

Tebliz ahalisinden, Eski Çarşı Mahallesinde vefat eden Mehmed oğlu, Abdullah oğlu Abdülkadir'in varisi olmadığından terekesi beytül male teslim olunmuştur.

BL.121.

Adana, Paşa Nebi Mahallesinde vefat eden İsmail oğlu Mehmed oğlu İsmail Hoca isimli şahsın varisi olmadığından terekesi satılarak Adana kmal sandığına teslim edilmiştir.67.S.17.

BL.122

Ermeni reaya'nın Adana'da bulunan Sis Manastırına Mürahhasa olarak görevlendirilen Piskopos Agop'la ilgili ferman. Ayin gelenekleri ve dinî inanışlarıyla ilgili sağlanan hürriyetlerin geniş çerçevesini ifade eder.

BL.123.

Kara Hacılı aşiretinden Kara Hasan oğlu Celil Veli oğlu Osman tarafından kolundan bıçaklanmış, sonra 300 kuruş ve sekiz kuzu bedelle sulh olmuşlar. Davacı davasından vaz geçmiş, davalıda suçunu kabul etmiş bu sebeple anlaşmazlığın bittiği tescil olunmuştur.67.M.27.

BL.124.

Yortan Mahallesinden Abdullah kızı Amine baliğa olduğundan Ali oğlu Ali onunla evlenme talebinde bulunduğundan nikâh akdi yapılmıştır.67.M.27.

BL.125.

Kara Kayalı Aşiretinden Ali'nin hanımı Durmuş kızı Amine kocasının zulmüne dayanamayarak kaçmış. Kocasını Ali mahkemede Siyahi Süleyman

Efendî kefaletinde bir daha zulm ve rencide etmemesi üzerine söz vermiştir.67M.25.

Beyaz oğlu Vaniş'in, Hanım oğlu Ali'de şahitli üçyüzkırk iki kuruş alacağı olan 62 gün uzatıldı.

-Adana, Gerdan Köyünden Şallının oğlu Mustafa ve kardeşinin borçları olup hak sahiplerinden isteği.

BL.126.

Müflis ilamı

Hacı Göncüzade Nabi Bey'e 7000 kuruş borcu olan Avak oğlu Serkiz'in iflas ettiği tesbit edildiğinden Edniyan Berbercioğlu Kiyorg isimli şahsın kefaletiyle tahliyesine hükmolunduğu i'lâm olunûr.67.Ğurra-i C.

BL.127.

Hazırlı Köyünden Çulha İbrahim oğlu Ali'nin hanımına elbise ve nafakasına bakmayıp döverek eziyet ettiği bildirilmiş. Huzuru şeriatda şahsın tenbih olunduğu, nafaka ve zaruri ihtiyaçlarına Molla Mikailin oğlu Yusuf kefil olmuştur.67.Ğurra-i. C.

BL.128.

Adana, Saçlı Hamide Mahallesinde, Ohan ve Udik arasında müşterek duvar konusunda çıkan anlaşmazlıkda mimari keşif sonucu duvarın berberin olduğuna hükmolunduğu. 67.C.3.

BL.129.

Adana Neminci aşiretinden Aydın oğlu Muhammet'le Karayusuflu Köyünde Fettah oğlu Ali arasında Kısrak konusunda anlaşmazlık, Aydın oğlunun iddiasını isbatlaması sonucu kısrakın kendisine teslim edildiği.67.C.3.

BL.130.

Huzur-ı Şeriatda Ali kızı Ümmürrızk, Mısırlı Rıdvan oğlu Ahmed'i

istediğinden nikâh akdi yapıldı.

BL.131.

Harputlu Ali hanımı Aîşeyi huzursuzluk sebebiyle nikâh ve nafakası bedeli boşadı.67.C.3.

BL.132.

Suczade Mahallesiinde Diyab ile hanımı arasında şiddetli geçimsizlikten mihri ve nafakası bedeli boşadığından buraya kaydedildi.67.C.7.

BL.133.

Karalar Mahallesiinden Dil Bilmez mehmed'in boşadığı hanımı Durdu, Mustafa'nın oğlu İbrahim'e nikahlanmış. Zifaf öncesi hamile olduğu anlaşılınca nikâh fesholunduğundan İbrahim'in Dilbilmez'e 61 güne kadar vereceği 900 kuruş ve Dilbilmez'in de İbrahim'e vereceği 1000 kuruş 61 gün süreye bağlandı. Hanım doğumundan sonra hangisini dilerse o meblağın hanımı alan kimseye vereceği kaydı.67.C.7.

BL.134.

Benderoğlu Obasından Ramazan hanımı Safiyeyi nafakası bedeli boşanmak istediği hanımı da bunu kabul ettiğinden Ramazan'ın hanımını boşadığından mürasele gereği davranıla.

BL.135.

Nizipli, Ködiç Köyü halkından İlyas oğlu Hüseyin'in 25 dönümlük arazisine Dede Fakı oğlu Abdülkerim haksız olarak sahipleniyor. Davacı tarlasının alınmasını istediğinde, davalı tarlayı 10 senedir ektim, kararım var deyince, kararına delil istenmiş ve delil getirememiş. Davacı on senedenberi ziraat ettiğine muhalefet edince mahkeme Abdülkerimi muaraza ve müdahaleden men ederek tarlanın Hüseyin'in mülkü olduğuna karar vermiş.67.C.5.

BL.136.

Adana, Karalar mahallesinden Abdullah oğlu Mehmet dokuz ay önce öldürülmüş, Hanımı mahkemede, mahpus Muhammed oğlu Abdülbakinin bir Cuma günü bey'inin başına kasten bir sopa ile vurarak öldürdüğünü beyân eder ve kısas ister katil suçunu itiraf ile kabul edince hanım kısastan vazgeçerek diyet ister. Bir erkek diyeti olan 10000 dirhem gümüşden hanımın hissesi dışında 8750 dirhemi maktulün oğluna ödenmesi kararlaştırıldığında, katilin elbisesi dışında bir şeyinin olmadığı arz olunur.67.C.17.

BL.137.

Fak Hasan Köyünden Murad oğlu Ali ile Hasan isimli şahıs arasında rençberlik yaparken anlaşmazlık sonucu Hasan tüfenkle Ali'yi öldürmüştü. Ancak Ali'nin varisi olmadığından konuyu takiple beytülmal memuru Mehmet Efendi vekil tayin edilmiş. Hasanın haksız olarak öldürüldüğü mahkemede ifade edildiğinde, Hasan önce Ali'nin kendisine ateş etmek istediğini tüfeğinin ateşlenmediğini, bundan sonra kendisinin öldürdüğünü söyleyerek, "mahkeme ister kısas, ister diyet uygulasin razıyım der". diyete karar verildiğinde şahsın diyet ödeyecek bir şeyi olmadığından hapislik halinin sene sonuna kadar devamına karar verildi. 67.C.17.

BL.138.

Adana Han Köy mahallesinden vefat eden Leblebici İsa isimli şahsın verasetinin hanım ve çocukları arasında taksimi.67.C.13.

BL.139.

Ticâret beât-ı

Adana'da meskun itibarlı tüccarlardan Semerkaş oğlu Hedace Manule Cenân Beg'in uluslararası ihracat, ithalat ticâret beât-ı. 67.Ğürrari.C.

BL.140.

Adana, Emirler Mahallesinden Tanferin oğlu Abdulah, Adana

Mahkemesinde, evlatsız ve kimsesiz olarak vefat eden amcası oğlu Bekir'in iki katlı evinin, Harputlu Ömer'in kızı Emine tarafından kendisi yokken zaptedildiğini iddia eder. Emine ise vefat etmiş olan Abdullah'ın annesinden satın aldığını söyler. Davacıdan beyyine istenir. Güvenliir şahitler böyle olmadığını isbatlayınca mülk Emine'den alınarak Abdullah'a teslim edilir.67.Ca.15.

BL.141.

Avrupa tüccarı Yuvani'nin babasının, Gerdan Köyünden Bekir Ağa'da alacağı 33.000 kuruşun ödenmesinde çıkan sıkıntı üzerine Dersaadete yazılan istidanın sûretî.

Sözkonusu alacağın borçludan veya kefilî Dereğezli Hacı Mustafa Efendiden tahsili, şayet mümkün olmazsa borçlu Bekir'in Dersâdete gönderilmesinin temini Adana Valisinden istenmekte.67.C.23.

-Darendeli olup Hocazade Mahallesinde vefat eden Muhammed oğlu Seyyid isimli şahsın varisi hanımından başka bulunmadığından terekesi beytülmal ile hanımı arasında taksîm edilmiştir.67.C.13.

BL.142.

Hamam Kurbu Mahallesinden Muhammed kızı Ayşe'nin beyi Osman Efendî hanımına vekaleten (hanım sözkonusu vakfın mütevelliyesi) Sucu Zade vakıfları mülhakatından olan Mirza Çelebi sokağındaki bahçenin önceki mütevellî Seyyid Ebu Bekir tarafından İbrahim, Mahmud, Süleyman isimli şahıslara değerinin altında seneliğini 80 kuruşa icar edildiğini, bunun şer'i şerife uygun olmadığını ve bunlardan alınması gerektiğini fetva makamından talep eder. Fetva makamı bu doğrultuda fetva verip şahıslara vakıf malından el çektirilir.

-Yukarıda el çektirilmiş olan bahçe için bu defa İbrahim ve Mahmut isimli şahıslar dava ederek sözkonusu bahçenin bakımsızlıktan mera haline

dönüştüğünü ve kendilerinin ağaç dikip, kuyu ve su çıkardıklarını iddia ile bahçenin kendilerine verilmesini talep ederler. Vekil Osman ise davacıların bir müddet önce vakıf arazi olduğunu bilerek ağaç dikmiş su çıkardıklarını ve vakfa bağışladıklarını söyler. Osman'dan delil istenir, Osman iddiayı isbatlar. Şahıslarda bunu kabul ettiklerinden istek üzerine yazıldı. **67.Za.15.**

BL.143.

Yine Sucuzade vakfı mülklerinden Mirza Çelebi sokağında 7 dönümlük bahçe için mütevelliyeye vekîl-i Osman, Deli Şeyh oğlu Ahmet ve Süleymanı mahkemeye bildirerek sözkonusu vakıf bahçesinin önceki müteveli Ebu Bekir tarafından seneliği 7. kuruştan icar aldığını iddia ederek bu vakıf malının alınmasını ister. Ancak şahıslar bu bahçenin 86 yıl önce dedeleri tarafından arsa olarak satınaldığını ve tapuladıklarını dede ve babasının ve kendilerin ağaç yeteştirttiklerini söyleyerek iddiayı red ederler. Mütevelliyeye vekîl-i Osmandan davaya ait delil istendiğinde delil getirememiştir. 40 seneden sonra vakıf davasının dinlenmesi şer'an câiz olmadığından, bahçenin Ahmed ve Süleyman'ın mülkü olduğu açıklanmıştır. **67.Za.19.**

BL.144.

Adana Kayalı Bağ Mahallesi halkından 11 sene önce vefat eden Molla Mahmud'un büyük kızı Aişe babasının Bedir Bey isimli şahıstan iki tâkım ev aldığını ve bu evlerin annesinin elinde bulunduğunu, söz konusu emlakın beynel verese taksîm olunmasını talep etmiş. İddiasını isbatlayamayan şahsın talebi reddedilmiştir.

BL.145.

Kilis'li Osman oğlu Hüseyin ve Hüseyin oğlu İbrahim mahkemede asker olan oğlu Osman'ı Malatyalı Muhammed oğlu Mustafa'nın (mahpus) boğazladığını beyân ederler. Sonra barıştırıldıklarını sulh bedelini aldıklarını kendisi ve hanımına vekaleten oğlu İbrahim'in bunu kabul ettiklerini beyanla amme davasından vazgeçtiklerini beyân eder. **67.Za.25.**

BL.146.

Kütahyalı Veli Bey oğlu İsmail Ağa Adana Kuru Köprü Mahallesiinde iki su kuyusu hayr olarak yapmış, Ancak bu kuyuların ta'mîr ve bakımı için 200 kuruş verip mütevellî nezdinde yıllık bakım ve onarımının yapılmasına vakfetmiş.67.C.25.

BL.147.

Harputlu süvari zaptiye neferlerinden vefat eden Hafız Ali isimli şahsın varisi bulunmadığından terekesinin beytül male teslim edildiği.67.Za.21.

BL.148.

Harput'da Mustafa oğlu Bedri Muhammed'den başka varisi bulunmayan, Adana'da Zaptiye Konyalı Ahmed oğlu Salih'e zikrolunan alım satım bedelinin alınması ve ulaştırılmasına vekil tayin edildiğine şahitlik ettiler.67.C.6.

BL.149.

Malatya, Gökçeli Köyünden vefat eden Mustafa'nın hanımının dışında varisi olmadığından terekesi hanımı ile, beytül mâl arasında taksîm edilmiştir.67.C.25.

BL.150.

Palu-Yüsbek mahallesniden Evak oğlu Nahak, kendisi ve vekîli olduğu annesi yerine, aynı yerde yaşayan Mehak oğlu Erak ve Mehak'ın beytül male kalmış olan terekelerinin kendileri tarafına verilmesini talep etmişler. Beytülmal memuru kalan 912.50 kuruşu teslim aldığını ikrâr etmiş, kendilerinin Erak ve Mehak'ın murisleri olduklarına delil istenmiş, Nahak annesinin kendisine vekalet verdiğini ve aynı mahalleden şahitler getirmiş, şahitlerin Mehak'ın babasının Erak ve dedesinin Mehak, ölenin annesinin Maryem Evakın da onun oğlu olduğuna şahitlik etmişler. Böylece beytülmalde bulunan, kalan 798 kuruşun murislere verilmesi me'mûr Muhammed Efendiye tenbih

edilmiştir.67.C.25.

BL.151.

Adana Düşme sokağında yaşamış Adalıoğlu İbrahim oğlu Nikola ölmüş, iki oğluna intikal eden malı korumak için bir vasi tayin edilmesi lüzumu görülmüş, çocukların annesi vasi olarak delil ve güvenilir kişilerden haber alınarak, yetimlerin rüşçüğüne erişinceye kadar annelerinin vasi olarak tayinine karar verilmiştir.67.C.15.

BL.152.

Karakayalı aşiretinden Hacı KapucuAhmet hasmı olan Bozabdil, Ahmedin evini basıp Selur isimli Cariyeyi kaldırarak oğlu Mustafaya nikahladığı halbuki Selur'un daha önce Hacı Mustafa oğlu Muhammedle nikahlı olduğunu iddia ederek. 2. nikahın feshini ve cariyenin geri verilmesini talep eder. Ancak Cariye Selurun daha önce Muhammedle nikahlı olduğuna delil ve şahit getiremez. Mahkeme 2.ci nikahının ademine Selur'un Abdil oğlu Mustafaya teslimine karar verir.67.B.3.

BL.153.

Sük-u Kebirde Un pazarında Fazıl efendinin dükkanından kaçan Harputlu Mustafanın dükkanında bulunan eşyanın bedeli Şeyh Kahveci Muhammed Aliye emanet olarak verilmiştir.67.B.8.

BL.154.

Adana-Acem Kapısı sakinlerinden Mısırlı Şeyh Hasan hanımı Abdullah kızı Emineyi aralarında geçen bir kavgada nikâh ve nafaka bedeli hanımını boşamış, mahkemede bu durumu inkâr eden Şeyh Hasanın ifadesinden sonra Hanımından delil istenmiş, üç tane şahit getiren Hanımın isteği esas alınarak, nikâh ve nafaka ücreti almak üzere boşanmışlardır.67.B.25.

BL.155.

Karsarı Köyünden öldürülen Abdullah oğlu İshak Ağa'nın veraseti

hanımı Ömer Kızı Asiye ile amcaoğlu Abdullahoğlu İsmail Ağaya kalmıştır. Bu murisler mahkemede, halen hapisanede bulunan Kayseri Köyü Ergin ahalisinden Yusuf oğlu Süleymanın Çakal çukuru mahalde ölenin amcazadesi İsmail Ağa tetikçi Süleymana bir çok mâl vadinde bulunup, eline tabanca vererek vur demiş, Süleyman da tabanca ile ateş etmiş, bunun neticesi İshak Ağanın öldüğünü, ölenin hanımı iddia etmiştir. Ancak katil Süleymanın kısas yerine 10.000 dirhemle deyni İsmail Ağa tarafından istenmiş, va'd edilen malların dışında geriye kalan 2.500 dirhemi Süleymandan olmak üzere mahkemeye müracaat etmiştir. Mahkeme tarafların itirafı üzerine 2.500 dirhemi 3 sene içinde taksitle ödetilmesine karar vermiştir. **67.B.17.**

BL.156.

Ağcamescid mahallesinden Dik İbrahimin oğlu Durmuş, hanımı Fatma ile aralarında çıkan kavga neticesi mehir ve nafaka vermek kaydıyla boşanmışlardır. **67.B.17.**

BL.157.

Karakayalı aşiretinden Hacı Mustafanın hasmı Bozabdi adındaki Kürt Hocanın, oğlum Muhammedden alınan hanımı Hacı Kapucu kızı Selur'un evinden çıkarılarak götürülmüş olmasını bildirerek geri iadesini ister. Selur önceki mahkemede her ne kadar durumu inkâr ettim ise de ben vekaletimi babama vermiştim der, Hacı Mustafanın oğlu Muhammede nikahlandığını itiraf eder, Mahkeme 1. nikahını geçerliliğini onaylayarak Seluru Muhammede teslim eder. **67.B.21.**

BL.158.

Trabzonlu Gülek boğazında ölen İslam oğlu Eyyub'un geride bıraktığı mallar beytülmale kalmış olup, Me'mûr Muhammed efendî tarafından satılarak Adana emvâl sandığına takdim olunmuştur. **67.B.25.**

BL.159.

Tokatlı olup, bundan önce vefat eden K r Osman oğlu Mehmed'in varisi olmadığından terekesi beytülmale takdim olunmuştur.67.B.25.A

BL.160.

Adanalı Kasap Kiyork oğlu Toros, Değirmenci Hüseyin ile Sultaniye pazarında münazaa ederken Hz. Peygamber efendimize yakışmayan sözler söylemiş, ağır bir şekilde hakaret etmiş, ınarlı mahallesî sakinlerinden bu olaya tanıklık edenlerin şehadetleri ile mahkeme tarafından terbiye-i şer'ı cezası uygulanmasına karar verilmiştir.67.B.26.

BL.161.

Latkalı Mekke Kurbi mahallesinden geride mirasçı bırakmadan  len Ali oğlu Diyab oğlu Muhammedin malları beytül male kalmış, Beytülmal memuru Mehmet Efendî tarafından satılarak Kassam defterine kayıt edilmiştir.67.B.27.

BL.162.

Kara Hacılı aşiretinden Camuşcu Köyünden Bekir oğlu Hüseyin'in terekesi beytülmale kalmış, beyt lmal memuru Mehmet Efendî tarafından satılarak Adana Emvâl Sandığına sunulmuştur.67.B.28.

BL.163.

Harputlu olup, ine köyünde vefat eden Mustafa isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytülmale teslîm olunmuştur. 67.B.27.

BL.164.

Adana, Tarsûs Kapısı Mahallesinden Rub Sima isimli Hristiyan kız babasından miras kalan iki tâkım evin, Batros tarafından haksız zapt edildiğini ve alınmasını ister. Batros ise kız henüz küçükken kızın vasisi olan annesinden 3000 kuruşa satın aldığını söyler. Davalıdan delil istendiğinde delil getirememiştir. Mahkeme, yetim malının zaruri borç ve zaruri nafaka dışında satılamayacağının şer'i hükme uygun olduğunu beyanla davalının haksız

tasarruftan reddi ve davacıya teslimine tenbih olundu, istekleri üzerine kaydedildi.67.B.27.

BL.165.

Adana, Kaplanoğlu Köyünden Hacı Mehmet Kızı Sakine Firdevs'i kocası, Mustafa oğlu Halil 1000 mihr ve nafakası karşılığında boşamıştır.67.Ş.7.

BL.166.

Mustafa Ağa'nın hizmetçisi Yusuf ile Battal Ağa'nın Yeğeni Halil İbrahimle aralarında geçen inek anlaşmazlığı, Halil İbrahim'in ineğini, kendi ineğinin yavrusu olduğunu isbatlaması sonucu kendisine teslim olunmuştur.A

BL.167.

Harputlu olup, Han Kurbi mahalesinde vefat eden Mustafa'nın varisi olmadığından terekesi beytülmale teslim olunmuştur.

BL.168.

Bedriye mahallesinden varisleri kalmayan Hasanın ölümüyle malları beytülmale kalmış olup, Beytülmal memuru tarafından satılarak Adana Emvâl Sandığına takdim olunmuştur.67.S.15.

BL.169.

Malatya, İlyas Ağa sokağında ölen İbiş isimli şahsın varisleri olmadığından, terekesi beytülmale teslim edilmiştir.67.Ş.15.

BL.170.

Adanalı Cebel Hasanın oğlu Halil, aynı yerden Lekup oğlu Serkeş ile ırmakda yıkanırken Halil, Serkeşin üstüne birkaç defa toprak atmış, Serkeş nehire batıp çıktıktan sonra Halilin annesine, evliya ve peygamberine cima sözleriyle söğmüştü, mahkemede Serkuş bunu inkâr edince Halilden delil istenmiş, Halil'in getirdiği 5 şahit mana ve lafız olarak olayı doğrulayıp ve

şahitlik yapmışlar. Mahkeme Şer'i fetva gereği Hz. Peygambere söğmenin cezası olarak şer'an Serkeş Agop'un katlinin lâzım geldiğine karar vermiştir.67.S.21.

BL.171.

Emirler mahallesinden Abdullah kızı Tutma ile şarap içip, şarap konusunda hanımı ile kavga eden kocası piyade Kara Muhammed bir daha şarap içmeyeceğine söz vermiş, eğer bir daha şarap içersem 3 telak ile boş olasin demiş, ancak dahasonra yine şarap içmiştir. Hanımının mahkemeye başvurması,kocasının da olayı itiraf ve ikrâr etmesiyle hanımının boşandığına karar verilmiştir.67.Ş.25.

BL.172.

Palulu Adana zaptiye neferlerinden muris bırakmadan vefat eden Kürt Hasanın malları beytülmale kalmış, Beytülmal memuru tarafından satılarak Adana emvâl sandığına kaydedilmiştir.67.Ş.27.

BL.173.

Hilal Mahallesinden, Yemenici Barsum'un oğlu Biro isimli zimmî kaçmış. Aynı köyden Yemenici İbrahime borcu varmış. Alacaklı, kaçan şahsa vekil istemiş. Defterde mevcut mallar satılarak zimmide emanet bırakılmış.67.Ş.27.

BL.174.

Mestanzade Mahallesinden Hasan ile bey'i, Ali Said arasında anlaşmazlık çıkıp bey'i talakı liane ile boşamış. Hanıma mehri müeccel olan 206 kuruş iddet, nafaka için ise günlük 60'ar para tahsîs olunmuştur.67.Ş.29.

BL.175.

Adana, Nihal Mahallesinden Barsum oğlu Bıdık 15 gün önce kaçmış. Şahsın Yemenici İbrahim'e borcu olduğundan malı satılarak şahsın zimmetinde emanet bırakılmıştır.67.Ş.29.

BL.176.

Adana,Çukur Mescit mahallesinde ölen Botros'un oğluİbik isimli zimminin terekesi hanımı Ogot ile küçük kızı Fusun'a ait olduğundan miras ikisi arasında taksîm olunmuştur.67.Ş.29.

BL.177.

Ramazan hilalinin sübutu ile ilgili.67.

BL.178.

Çay Bahçede misafir Trabluslu Derviş Halid isimli şahsın elinde bulunan merkebin zimmî Haco tarafından kendisinin olduğunu isbatlamasıyla merkep zimmiye verilmiştir.67.B.4.

BL.179.

Adana, Sofu Bahçe sakinlerinden vefat eden Cebbar isimli şahsın varisi olmadığından terekesi beytülmale teslim edilmiştir.

BL.180.

adana, Şeyh Mustafa Mahallesinden vakıf Uğru Fizaoğlu dairesi harap olmuş. Yortan mescidi ihya olunmak üzere mezkûr vakıf satılarak mescide harcanmak üzere Şeyh Zülfoya teslim olunmuştur.67.R.15.

BL.181.

İsa oğlu Muhammed'in 924 kuruş alacağı için üç aydanberi hapis olan Molla Muhammed'in iflas etmiş olduğuna hükmolunduğu ve sene başına kadar mahpus olması meşru olmadığından tahliye olunmak lâzım geldiği.67.Ş.12.

BL.182.

Yortan Mahallesî sakinlerinden Mısırlı Farraş isimli şahıs hanımı Elmas ile aralarında anlaşmazlık sonucu hanımın din ve imanına küfretmesiyle, mahkemece hükmü şer'ice ayrıldıkları kaydolundu. 67.B.15.

BL.183.

Karaman ahalisinden Alice mahallesinden zahirde muris bırakmadan vefat eden Muhammed Ali'nin malı beytülmale kalmış, beytülmal memuru Muhammed Efendî bu malları satarak Adana Emvâl sandığına teslim etmiştir.67.M.18.

BL.184.

Behesnili Şahin Ağa köyünden zahirde mirascı bırakmadan vefat eden Osman oğlu Yusuf oğlu Osmanın malları beytülmale kalmış, Muhammed Efendî tarafından satılarak Kassam Defterine işlenmiştir.

BL.185.

Adana-Yüreğir nahiyesi koyuncu köyünden Cumali oğlu Vakkas, Boztufan aşiretinden Hüseyin Veli tarafından tüfeğini denemek istediği anda kazaen öldürülmüştür. Vakkasın murislerinden pederi Cumali oğlu Cumali ve hanımı Abdullah kızı Fatıma murisi oldukları Vakkas'ın diyeti olarak 10.000 gümüş şer'i dirhem talep etmiştir. Mahkeme talepleri doğrultusunda karar vermiş, hanımının doğumunu yapıncaya kadar katilin tevkifi öngörülmüştür.67.M.13.

BL.186.

Adana Karalar aşiretinden, bu aşiretin obası hudutlarından Topaklık mahallinde Muhammed oğlu İbrahim tüfeğine kurşun doldururken kazaen Hüseyin Kızı Rahimeyi kafasından yaralayarak ölümüne sebep olmuştur. Mirasçıları mahkemeye müteveffiyenin 5.000 dirhem gümüşü ödemelerinin imkansız olduğunu bildirerek diyet talebinde bulunmuşlar. Mahkeme 2.500 dirhemle sulh etmiş, 1 yıl hapis yatması karara bağlanmıştır. 1 yıl 900 2. yıl 800 ve 3 yıl 800 dirhem ödenmesi şeklinde.67.M.15.

BL.187.

Şam nazırlarından Muharrem oğlu Muhammed ağa ve Ali oğlu Veli

mahkemeye başvurarak Cumartesi akşamdan sonra Ramazan hilalini gördüklerini beyân etmişlerdir. Şehadetlerine dayanılarak Pazar günü Ramazan ayının ilk günü diye ilan edilmiş, tam 30 gün esas alınarak Bayram günü ilan edilmiş, top atılmıştır.67.S.30.

BL.188.

Adana Saçlı Hamid Mahallesinden vefat eden Amasyalı Mehmet isimli şahsın terekesi hanımı ve küçük kızı Fatma'ya ait ise de daha evlatları bulunduğundan, terekesi açık artırma ile satılmış ve taksîm edilmiştir.67.R.9.

BL.189.

Kıyas ilamından dolayı harç alınmaması ve katl maddesinde geçen diyet i'lamından 2 kuruş harç alınması, paranın akti geçtiğinde vereseden hiçbir para alınmaması sulh parası olarak sadece 2 kuruş alınması, tekrar i'lâm istendiği takdirde bunun yarısı, 1 kuruş alına, şimdiye kadar tahsîl edilmemiş olan diyet için vereseden bir şey istenilmemesi kayd olunmuştur.67.Ş.19.

BL.190.

Harputlu olup, geride muris bırakmadan vefat eden İsmail isimli zatın malları beytülmale kalmış, me'mûr tarafından satılarak Adana Emvâl Sandığına takdim edilmiştir.67.S.14.

BL.191.

Mısırlı, Neccaran mahallesinden geride mirasçı bırakmadan vefat eden Ali oğlu İbrahim'in malları beytülmale kalmış, Beytülmal memuru tarafından satılarak Adana Emvâl Sandığına takdim edilmiştir.67.Ş.14.

BL.192.

Adana-Kasap mahallesî Velacir sokağında vefat eden Ali oğlu Süleymanın veraseti hanımı, annesi ve 6 çocuğu arasında taksîm edilmiştir.67.L.25.

BL.193.

Malatya'lı Omer oğlu İbşin yalançı şahit olduğunun teşhir edilmesi kayd olundu.67.L.29.

BL.194.

Ört olarak ahalişi hristiyan olan kazaların meclislerinden onlardan İ üyenin bulunması gerekirken Adana meclisinde katolik aza bulunmamaktadır. Katolikler tarafından seçilecek milletine sadık ve hayırlı olan bir kişinin atanmasını arz ederim. 67.L.12

Ali dede mahallesinden Bahuy Kılıç oğlu Manuk'un alacağı olan 1.000 kuruşun 61 günde alınması konusunda Artin oğlu Ardağlı'ı kefil tutmuştur.67.B.29.

BL.195.

Adana Sarıyakup mahallesinden öldürülen Evrak oğlu Yanusun terkesi hanımı ve küçük çocuklarına kalmıştır. Mahkeme ölenin hanımını çocuklar için vasi tayin etmiştir. Katil Maraş hapisanesinde yatan ölenin kardeşi olan Udik b. Yanış b. Sihak hakkında Adana mahkemesine başvuran murisler, ölenin evinde sarhoşken küçük bıçakla yaralayarak murislerini öldüren Udik hakkında kisas istemektedirler. Udik olayı doğrulamış, ancak şahitlerle kardeşinin yaralanması ile ölümlü arasında kıyasdan ayrı dilemiş ve kendisini atvetmiştir. Şahitler tasdik ederler, Mahkeme katile kıyas ve diyet lâzım gelmediğinden ancak iradesi yerine gelinceye kadar hahipste kalması gerektiğine karar vermiştir. 67.L.29.

BL.196.

Mısırlı Ferec Fuhuş yolunda bulunmuş, ancak daha sonra bir mdaha böyle bir aşgılılıkta bulunmayacağına dair Bağdatlı Hacı Muhammed Efendiyi kefil tayin etmiştir.67.B.7.

BL.197.

Muhammed kızı Şerife Hasan oğlu Ferecle Şer'î şerifde nikahlanmış, damadın vekîl-i hademedden Maraşlı Muhammed, geline vekil camii cedit mahalle muhtarı olmuştur.

BL.198.

Malatya, Gökçeli Köyünden vefat eden Muzir oğlu İbrahim ve Mahmud oğlu Muhammed isimli şahısların varisleri olmadığından terekesi beytümale teslim olunmuştur.67.Za.10.

BL.199.

Adana Kara Yusuf lu köyünden Ali oğlu Süleymanın veraseti hanımı ve kızı arasında paylaşılmıştır. Bunu anlatan kassam defteridir. 67.L.22.

BL.200.

Kadirli köyünden Menla İbrahim oğlu Mustafa, Behesnili Aliye ait tarlaya pamuk ekmiş, o esnada Abdulkadir tarlayı satın almıştır. Menla İbrahim'in oğlu 80 kuruş tarla ve tohum ücretini ödeyerek tarlayı geri almıştır.67.Z.25.

BL.201.

Karabıçak sancağından vefat eden Hasan isimli şahsın hanımı Elif Adana Mahkemesinde kayınbiraderi Muhammed'den dava ile mihri ve nafakası ve diğer eşyası karşılığı 132 kuruşa sulh olmaları ve parayı tamamen almasıyla buraya kaydedildi.67.Z.23.

BL.202.

Kazancı Artin, terzi Vanis Zimmilerin bağları kendi istekleriyle sarfolunmuş. Mahkemede; Artin'in bağı 70, Vanis'in bağı 73 kuruş olduğu duyurulmuştur.

BL.203.

Bağus zimminin bağı 120 kuruşa kat'etmişler. Sonra mahkemede emlaki zimmiden talep etmişler isede, 60 kuruşa sulh olmuşlar. **67.Z.27.**

BL.204.

Kayalı Bağ Mahallesinden Muharrem hanımı Amine'yi mihri karşılığında boşamış, küçük oğlu Mustafa'ya günlük otuz para mahkemece takdir olunmuştur. **67.Ğurre-i. M.**

BL.205.

Ebu Halil'in oğlunun Kiyork'da olan alacağına kefil Zorçek oğlu Daniş. **68.M.1.**

SONUÇ

135 No'lu ve 1266-67 tarihli "Adana Şer'iyye Sicili Defteri" Şer'iyye sicillerine ait güzel bir örnektir.

Bu şer'iyye sicilinde şahsın hukukuyla ilgili çok geniş bilgi verilmektedir. Çocukların haklarının korunması için onlara vasi tayin edildiğini, kaybolan kişilerin haklarının korunması için onlara kayyam tayin edildiğini, şahsi haklar ve benzeri konularda şer'î hükümlerin uygulanıp uygulanmadığının tatbikatını görebiliriz.

Bu defterdeki kayıtların büyük bir çoğunluğu veraset taksimlerini ve miras haklarını ortaya koymaktadır. Terike taksimlerinde o dönemin aile ekonomisini ve yaşantısını görmek mümkündür. Bu belgeler islam hukukuna riayetini durumu da bize bildirir.

Söz konusu defterde aile hukukuyla ilgili çok sayıda belge bulunmaktadır. Bu belgeler Türk aile yapısını, nişan, evlilik ve boşanmada uygulanan metodları, kadının hak ve hürriyetini her yönüyle ortaya koymaktadır.

Dönemin ve bölgenin iktisadi yapısını ortaya koymak açısından da bu sicil önemli bilgiler vermektedir. O dönemdeki ailelerin alım gücü, sahip olduğu eşyaları, mevcut mâl varlıkları, kullanılan eşyaların türü hakkında iktisadi ve ekonomik bilgiler vermektedir.

135 no'lu şer'iyye sicilinde çeşitli konularla ilgili i'lam, hüccet, temessük, t erike, tesbit ve taksimleriyle ilgili karar veya kayıtlar bu sicile kaydedilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA

- Çin, Halil; Akgündüz, Ahmet, Türk Hukuk Târîh-i
Develioğlu, Ferit, osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, 1978
Uzunçarşılı, İ.Hakkı, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Ankara, 1988
Pakalın, Mehmet Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,
M.E.B.Yay., İst.1993.
Bayındır, Abdülaziz, İslam Muhakeme Hukuku Osmanlı Devri Uygulaması, İst.
1986.
Kütükoğlu, S.Mübahat, Ferman mad. T.D.V.İ.A.C. XII., İst.1986.
Ongan, Halit, Ankara'nın I. Numaralı Şer'iyye sicili, Ankara 1958.

Í N D E K S

A

Adana Vâlisi, 22, 82, 105, 152, 167, 249
 afaroz, 91
 Ağca koyunlu, 16
 ahz, 36, 38, 39, 40, 42, 62, 77, 80, 91, 121, 130,
 131, 132, 133, 152, 155, 163, 168, 175, 182,
 185, 190, 195, 228, 233, 249
 Ahz, 283
 annîn, 283

B

ber minvâl-ı meşrûh, 78
 beytü'l mâl, 100, 101, 104, 122, 137, 146, 176,
 205, 211, 242, 244, 256, 257
 beytü'l-mâl, 30, 67, 70, 74, 83, 85, 87, 89, 90, 103,
 105, 107, 109, 112, 123, 125, 135, 136, 137,
 140, 144, 150, 164, 165, 202, 205, 206, 209,
 228, 229, 245
 bilhendes, 35
 bi'l-iltimas, 82, 171
 bi'l-kefâle, 113
 bi'l-müzâyede, 30
 Bizrikoğlu, 256

C

cisr-i kebir, 40

D

Deli Bela, 239
 derc, 22, 180
 derdest, 22, 42
 dühhan, 77, 194
 Dühhan başısı, 249
 dÿûn-ı müsbite, 103

E

ehl-i zimmet ra'âyası, 180

El'Aziz Sancağı, 240
 esâma bi'l-eser, 22
 evâhir, 35

F

fevt, 23, 25, 29, 56, 58, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 68,
 69, 71, 72, 75, 80, 82, 83, 85, 90, 92, 93, 94, 97,
 98, 99, 100, 102, 103, 104, 112, 113, 114, 116,
 121, 122, 123, 124, 127, 129, 131, 133, 134,
 135, 136, 137, 139, 140, 141, 144, 148, 150,
 156, 159, 160, 162, 163, 169, 175, 176, 177,
 183, 185, 189, 191, 193, 198, 200, 202, 205,
 206, 209, 210, 213, 218, 222, 223, 224, 227,
 228, 229, 231, 235, 236
 fi'l-i şeni, 89

G

Gölek boğazı, 262
 Gümrük ümenâsı, 121

G

ğubbe'l-istintak, 74

H

hafr-ı esas, 42, 43, 50
 hal, 3, 4, 6, 19, 21, 78, 86, 130, 173, 174, 190, 198,
 199, 222, 228, 236, 262
 hıfzbird, 25
 husa-i virgü, 21
 hîn-i mutalebe, 16
 Huc Köyü, 242
 husûs-i âti'l-beyânî, 95
 huzur-ı şer-i, 71

I

icâb-ı hakkâniyet, 62
iddiâ-yı meşruhumu, 25
ihdâs, 36
iktizâ, 119
irâde-i âsifânceleri, 32
iştirâ ve temellük, 155
ityân-ı beyyine, 82

K

Kâmile, 141
Karayusuflu Karyesi, 173
kassam, 23, 26, 55, 56, 66, 68, 69, 70, 74, 75, 80,
83, 85, 86, 87, 88, 90, 92, 99, 101, 102, 103, 104,
109, 112, 122, 123, 124, 125, 135, 136, 137,
138, 139, 140, 144, 147, 150, 160, 164, 165,
169, 177, 193, 195, 200, 202, 205, 206, 209,
210, 211, 213, 216, 218, 222, 223, 227, 229,
231, 235, 236, 244, 250, 280
kâtil-i merkûm, 73, 98, 131, 176, 199
kavânini cedide, 121
kayyım, 115, 256
keff-i-yed, 96, 187
Kürsi-i liva, 22
küşad, 35, 50..
Küşmal oluna, 168

L

lâbis, 16, 117, 172, 221.
lede't-tahlif, 62
lede't-tahliye, 96
ledet-terâfû', 73
liva, 19, 21, 240, 241

M

medyûnen, 30, 69
mefkûd, 70, 71, 169
meliki'l-e'fâ, 18

Memâlik-i mahrûse, 228
mesâhame, 78
mesâhe, 34
mücib-i kisas, 73, 98
mu'dim ve musur, 117
muhallefât-ı mezkûr, 23, 29, 30, 57, 65, 70, 93,
100, 103, 104, 115, 116, 134, 135, 139, 146,
185, 209, 213, 222, 223, 227, 229, 231
murahhasa, 22, 90, 152, 167, 241
Murahhasa, 170, 262
Mustafa Paşa, 22, 41, 82, 98, 167, 175, 233, 240,
248, 249
muşavver, 21
münhedim, 34, 35, 37, 40
müntec, 30
müteveffa, 56, 57, 88, 104, 133, 190, 242
müteveffiye, 73, 74, 75, 76, 87, 88, 130, 147, 184,
225, 251

N

Numaralı, 283

O

Ordû'yu hümâyunu, 94

P

puş, 33

R

raht, 16, 32, 39, 56, 77, 79, 156, 174, 213, 228

S

sağır-i merkûm, 58
semeni misli, 162
siklet, 32
sülüsani, 34

S

şuf, 32

T

takrîr-i kelâm, 17, 97, 113, 114, 161, 187, 188, 190,
195, 208, 225

tarh, 19, 21

tenbîh-i şer'î, 25, 208

teraküm, 36

terkîm, 19, 21, 22, 29, 42, 54, 56, 60, 62, 63, 66, 69,
70, 74, 80, 83, 85, 86, 87, 90, 93, 96, 97, 99, 100,
101, 102, 103, 104, 114, 115, 116, 134, 135,
136, 137, 138, 140, 141, 144, 149, 160, 177,
185, 193, 200, 209, 213, 222, 223, 231, 256

tesellüm ve kabz, 155, 161, 163

V

vaz'i-yed, 169

Y

Yortan Mahallesi, 113, 255, 276

Z

Zaptiye neferi, 245

Zemban Mahallesi, 252

Zileli Hasan, 248

zuhuruna kadar, 25, 70, 105

E K L E R

113

61

سیدنی ایضاً
نامہ قرآن الہی
رسید اللہ الہی

کسری

فردی

فدا

میں

سید

طی

سید

سید

سید

سید

سید

سید

سید

سید

135

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۴۰
۱۰
۵۰

۲۰
۱۰
۱۰

۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

۱۹ ۰ ۲

Handwritten signature or scribble at the bottom left.

713

ارشدت برت اور زانف ۲۲ مچ
 ۱۲۸۶
 ۱۶۰۰
 ۱۲

112

145

ارشدت اور زانف ۲۲ مچ
 ۱۲۸۶
 ۱۶۰۰
 ۱۲

65

سیدھے اظہار
 نامہ قاری
 ریسر الاہ الہ

ارشدت اور زانف ۲۲ مچ
 ۱۲۸۶

ارشدت اور زانف ۲۲ مچ
 ۱۲۸۶

۱۲۸۶
 ۱۶۰۰
 ۱۲

کسوی

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

۱۴

169

مدینه الکائنیه اولوب کویک ...
نام نرفوان خان قاف جانب بین ...
وسید لاله اولدو و خان محمد فرزند ...

بنا قای قریه ...
بنا قریه ...
بنا قریه ...

بنا قریه ...
بنا قریه ...

بنا قریه ...
بنا قریه ...

111

بنا قریه ...
بنا قریه ...

171

بنا قریه ...
بنا قریه ...

172

بنا قریه ...
بنا قریه ...

173

بنا قریه ...
بنا قریه ...

174

بنا قریه ...
بنا قریه ...

بسم الله الرحمن الرحيم
وذكر في هذا الكتاب ما وجدته في بعض النسخ من
الاصول في معرفة احوال الناس في كل زمان
والصحة في كل زمان والاصول في كل زمان
والاصول في كل زمان والاصول في كل زمان

Table with columns for names and numbers, likely a list of items or prices.

اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس

اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس

اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس

اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس

اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس
اصول في معرفة احوال الناس

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

فهرست کتابخانه...
تاریخ...
موضوع...

مدینه اوسته گورستان صورت باقی ۱۰۶۰ ...
په گورستان ...
شرفی و بیت الله ...

نقد و ...
۲۰۰۰
۱۲۰
۵۰
۱۸
۵۰
۷۸

هند و ...
۱۲
۷۰
۱۲
۷۰
۷۰
۷۰

جزوه ...
۱۶
۱۷
۱۷
۱۷
۱۷
۱۷

کتاب ...
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

کتاب ...
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

کتاب ...
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

کتاب ...
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

۱۰۳
۷۸۸
۱۱۴
۵۰۴
۱۱۴
۵۷۷

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

کتاب ...
۵
۵
۵
۵
۵
۵

۱۵۵
...
...
...
...
...
...

۱۵۶
...
...
...
...
...
...

۱۵۷
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...

ردیه فزیده ... ۱۲۷

۱۴۶ ... ۱۲۷

بازینه ... ۱۲۷

میدان ... ۱۲۷

بلاک ... ۱۲۷

۱۴۸ ... ۱۲۷

۱۴۹ ... ۱۲۷

۱۵۰ ... ۱۲۷

۱۵۱ ... ۱۲۷

۱۵۲ ... ۱۲۷

۱۵۳ ... ۱۲۷

۱۵۰ ... ۱۲۷

۱۵۱ ... ۱۲۷

۱۵۲ ... ۱۲۷

۱۵۳ ... ۱۲۷

۱۵۴ ... ۱۲۷

۱۵۵ ... ۱۲۷

۱۵۶ ... ۱۲۷

۱۵۷ ... ۱۲۷

۱۵۸ ... ۱۲۷

۱۵۹ ... ۱۲۷

۱۶۰ ... ۱۲۷

۱۶۱ ... ۱۲۷

مستاده زاده ... ۱۴۸

۱۵۰ ... ۱۲۷

۱۳۵

الاطراف

ماریوسی	۱۹	۱۱	۴۰	۴۰	۷۵	۲۰	۲۰	۲۰
ماریوسی	۱۹	۱۱	۴۰	۴۰	۷۵	۲۰	۲۰	۲۰

۱۳۶

الاطراف

ماریوسی	۱۹	۱۱	۴۰	۴۰	۷۵	۲۰	۲۰	۲۰
---------	----	----	----	----	----	----	----	----

۱۳۷

الاطراف

بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰

۱۳۸

الاطراف

بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
----------	----	----	----	----	----	----	----	----

۱۳۹

الاطراف

بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
----------	----	----	----	----	----	----	----	----

۱۴۰

الاطراف

بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
----------	----	----	----	----	----	----	----	----

۱۴۱

الاطراف

بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
----------	----	----	----	----	----	----	----	----

۱۴۲

الاطراف

بارک علی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
----------	----	----	----	----	----	----	----	----

۱۳۵

الاطراف

ماریوسی ۱۹ ۱۱ ۴۰ ۴۰ ۷۵ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۳۶

الاطراف

ماریوسی ۱۹ ۱۱ ۴۰ ۴۰ ۷۵ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۳۷

الاطراف

بارک علی ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۳۸

الاطراف

بارک علی ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۳۹

الاطراف

بارک علی ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۴۰

الاطراف

بارک علی ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۴۱

الاطراف

بارک علی ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰

۱۴۲

الاطراف

بارک علی ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰ ۲۰

مدینه ادرم در شهر زوق قنده سارکین ... قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم و کرم ...

یدونوزده سینه و زوق قنده سارکین ... قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

مدینه و صیقل ... قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

سود که کبر و اورده باز از آن ... قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

بو نام ... قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

در قند ... قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

قندم مراد از آن است که از قند ارغوان و کرم و کرم ...

اداره امور کتبه اهل هند و بلاد...
مجلسه با حضور و قیام غیر ما...
خرابه مشرفه اورینت...
بر سر قریب از قریب و اقتضای...
موقوفه حضرت امیر...
استیلا و اشغال...
ایوانها و ایستگاه...
و سزا آید در...
تسلی...

فرموده است...
مقامات...
دره امور...
بموجب...

Table with 2 columns and 4 rows of handwritten entries and numbers.

Table with 2 columns and 4 rows of handwritten entries and numbers.

Table with 2 columns and 4 rows of handwritten entries and numbers.

Table with 2 columns and 4 rows of handwritten entries and numbers.

Table with 2 columns and 4 rows of handwritten entries and numbers.

Table with 2 columns and 4 rows of handwritten entries and numbers.

و در این...
مجلسه...
موقوفه...
استیلا...
ایوانها...
و سزا...
تسلی...

تمام بود که هر که از آن بگذرد...

میرزا علی بن محمد زوقانی... کفر در این زمانه...

میرزا علی بن محمد زوقانی... کفر در این زمانه...

اصول و عقاید... کفر در این زمانه...

در نه محله شده ... اولی بود ...

فراق و دلگشا ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

در نه محله شده ...

فراق و دلگشا ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

معدن و کوه ...

بلا اهل سینه در اولین امکی جادو و کسری... کلمات جانبیه المان منور اولی... اولی... اولی...

نقد بر... بر خصله و بوی... بر خصله و بوی... بر خصله و بوی... بر خصله و بوی...

سمنل سیاه... سمنل سیاه... سمنل سیاه... سمنل سیاه... سمنل سیاه...

نقش... نقش... نقش... نقش... نقش... نقش... نقش... نقش...

کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب...

بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله...

بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله...

بلا اهل سینه در اولین امکی جادو و کسری... کلمات جانبیه المان منور اولی... اولی... اولی...

نقد بر... بر خصله و بوی... بر خصله و بوی... بر خصله و بوی... بر خصله و بوی...

سمنل سیاه... سمنل سیاه... سمنل سیاه... سمنل سیاه... سمنل سیاه...

نقش... نقش... نقش... نقش... نقش... نقش... نقش... نقش...

کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب... کتاب...

بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله...

بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله...

بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله... بدر خصله...

نیمه و یکبار و باره
۷۸۰

۷۷۰
۷۶۰
۷۵۰
۷۴۰
۷۳۰
۷۲۰

۷۴۱۱
۷۳۰
۷۲۰
۷۱۰
۷۰۰
۶۹۰
۶۸۰
۶۷۰
۶۶۰
۶۵۰
۶۴۰
۶۳۰
۶۲۰
۶۱۰
۶۰۰
۵۹۰
۵۸۰
۵۷۰
۵۶۰
۵۵۰
۵۴۰
۵۳۰
۵۲۰
۵۱۰
۵۰۰

۳۲
اقبوه قه مصاری قرانزده فحایل قرسی اهل سینه اولک جانب
بجایزده اعاده کسج مریه ادته وصله و نزولن بامده نسا
فونه اولاده جاجن کده به جیده به عطفه فخره جاطیونتن جمع فحایل
جانب اولاده اولاده واد ناریه ارضایک ورتیمه قه جصاص اولاده
اولک برقی بوقریه اولاده جاجن کده به ارضایک ورتیمه قه جصاص
و جاجن قریه اولاده اولاده فحایل قرسی اهل سینه اولک جانب
معدوی قرانزی موله نین بنونه قرانزی بولونه کلفانه معدوی
قرانزی اولاده اولاده قرانزی بولونه کلفانه معدوی
قرانزی اولاده اولاده قرانزی بولونه کلفانه معدوی

۳۳
اولاده معدوی اولاده جاجن کده به ارضایک ورتیمه قه جصاص
اولاده اولاده جاجن کده به ارضایک ورتیمه قه جصاص
اولاده اولاده جاجن کده به ارضایک ورتیمه قه جصاص
اولاده اولاده جاجن کده به ارضایک ورتیمه قه جصاص

۱۷۱
۱۷۰
۱۶۹
۱۶۸
۱۶۷
۱۶۶
۱۶۵
۱۶۴
۱۶۳
۱۶۲
۱۶۱
۱۶۰
۱۵۹
۱۵۸
۱۵۷
۱۵۶
۱۵۵
۱۵۴
۱۵۳
۱۵۲
۱۵۱
۱۵۰
۱۴۹
۱۴۸
۱۴۷
۱۴۶
۱۴۵
۱۴۴
۱۴۳
۱۴۲
۱۴۱
۱۴۰
۱۳۹
۱۳۸
۱۳۷
۱۳۶
۱۳۵
۱۳۴
۱۳۳
۱۳۲
۱۳۱
۱۳۰
۱۲۹
۱۲۸
۱۲۷
۱۲۶
۱۲۵
۱۲۴
۱۲۳
۱۲۲
۱۲۱
۱۲۰
۱۱۹
۱۱۸
۱۱۷
۱۱۶
۱۱۵
۱۱۴
۱۱۳
۱۱۲
۱۱۱
۱۱۰
۱۰۹
۱۰۸
۱۰۷
۱۰۶
۱۰۵
۱۰۴
۱۰۳
۱۰۲
۱۰۱
۱۰۰
۹۹
۹۸
۹۷
۹۶
۹۵
۹۴
۹۳
۹۲
۹۱
۹۰
۸۹
۸۸
۸۷
۸۶
۸۵
۸۴
۸۳
۸۲
۸۱
۸۰
۷۹
۷۸
۷۷
۷۶
۷۵
۷۴
۷۳
۷۲
۷۱
۷۰
۶۹
۶۸
۶۷
۶۶
۶۵
۶۴
۶۳
۶۲
۶۱
۶۰
۵۹
۵۸
۵۷
۵۶
۵۵
۵۴
۵۳
۵۲
۵۱
۵۰
۴۹
۴۸
۴۷
۴۶
۴۵
۴۴
۴۳
۴۲
۴۱
۴۰
۳۹
۳۸
۳۷
۳۶
۳۵
۳۴
۳۳
۳۲
۳۱
۳۰
۲۹
۲۸
۲۷
۲۶
۲۵
۲۴
۲۳
۲۲
۲۱
۲۰
۱۹
۱۸
۱۷
۱۶
۱۵
۱۴
۱۳
۱۲
۱۱
۱۰
۹
۸
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱
۰

کوه سنی شعبه کوه طویل با بریده نرم بودزم نوزه چلو پطمانه ...

شله نرم نوزم نوزم بقیان بقیان نوزم کورار هم نوزم قلابی فرسوده نوزم ...

کوه سنی نوزه چلو کوه طویل با بریده نرم بودزم نوزه چلو پطمانه ...

کوه سنی نوزه چلو کوه طویل با بریده نرم بودزم نوزه چلو پطمانه ...

کوه سنی شعبه کوه طویل با بریده نرم بودزم نوزه چلو پطمانه ...

شله نرم نوزم نوزم بقیان بقیان نوزم کورار هم نوزم قلابی فرسوده نوزم ...

کوه سنی نوزه چلو کوه طویل با بریده نرم بودزم نوزه چلو پطمانه ...

کوه سنی نوزه چلو کوه طویل با بریده نرم بودزم نوزه چلو پطمانه ...

دوره کی افسانه اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

۵۲

دوره کی افسانه اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

بار لیمو طقم... فرم دوز اوغلی...

فرم دوز اوغلی... مال منده بینه تسلیم اولاد...

مال منده بینه تسلیم اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

مال منده بینه تسلیم اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

فرم دوز اوغلی... مال منده بینه تسلیم اولاد...

فرم دوز اوغلی... مال منده بینه تسلیم اولاد...

۵۳

دوره کی افسانه اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

۵۴

دوره کی افسانه اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

کوسه کی افسانه اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

کوسه کی افسانه اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

مال منده بینه تسلیم اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

مال منده بینه تسلیم اولاد... مال منده بینه تسلیم اولاد...

Bottom margin text and notes.

66

روم ای اهل سنت و اولاد آنکی هم گردیده بلاد و ارض قریه اولاد و اولاد آنکی هم گردیده
نام متوفانک کفایت بی المال مأموری محمد اقری معرفت فروخته و ارض و اموال خود بقیه تسلیم
اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور

نقد متوفانک فروخته و اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۷۰ ۱۵۰ ۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

مندی در خانه فروخته و اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

نقد متوفانک فروخته و اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

68

ارطال اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
بیه المال متوفانک کفایت بی المال مأموری محمد اقری معرفت فروخته و ارض و اموال خود بقیه تسلیم
اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور

نقد متوفانک فروخته و اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۷۰ ۱۵۰ ۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

مندی در خانه فروخته و اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

نقد متوفانک فروخته و اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

اولاد و قریه که بر وجه انی ذکر و بیانه انشور
۱۰۰ ۵۰ ۲۵ ۱۰ ۵ ۲ ۱

فذل و قزح طوطه طوزون قزح فندوره قزح طرف فاشق سلطان بربان لاجپي
 فندوره قزح سزده و با طولونه فندوره و سزده بانده و سزده کوزه فندوره
 رفاط بدي الفيه کوز مع جيه شال صافو صافو بانده و سزده سزده بلک
 رفاط بلک الفيه فوطيه بلک فني سزده بانده و سزده فندوره و سزده بلک
 بنو بلک و بانده و سزده طوطه سزده طوطه و سزده سزده سزده سزده سزده سزده

افان کوز بلک رفاط سزده و سزده بانده و سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 فندوره و سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 ال عبيد جيه سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 فندوره و سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 الفيه سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده

روم ابراهه سزده اولونه سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 بلو و سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 کوز اتق سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 کوز حاره سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده

کوسه سي خطه کوز سزده کوز سزده کوز سزده کوز سزده کوز سزده کوز سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده

الاضحيا سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده

کوز حاره سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده
 سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده سزده

سایه اوله والی که در کوه کوه صفت...
عزیمتی غنچه حول اذیانه ذریع اولوب و سوال متکوری بوطر اولاده کسایط فی سیه المله
کوردوب نعلیم ایزو اولدرله اقلای صومالیه فروردیه قدر جانب سیه الماده محفوظ اولوب اولدره سیه سیه
رب سمالی صومالی علی غامضه فرودنه وارده اموال صمدیه تسلیم اولاده نذر کرد بر وجه الی نکر و سیه

بجای ۲ بجای ۳ بجای ۴
فایز قه و ضعیف نظام قلم خنی و سنی
۱۰ ۲ ۳ ۴

منقول قلم دفعه ششم دفعه ششم دفعه ششم
۲۸ ۲۹ ۳۰
ماریونی کوه پاندولوه رسته نسه غنچه فی وجبا یزیده غنچه فی وجبا نسه سیدوری وجبا
۱۶ ۱۷ ۱۸

سار کردونه تقابلی بیان...
اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
فقد نه رفاه اولدره فرودنه اولاده اموال کرب و سیه الی نکر و سیه اولدره

منفا غنچه فی وجبا و سیه غنچه فی وجبا
۱۹ ۲۰
فوقه و سیه غنچه فی وجبا
۲۱ ۲۲
اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰

اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰

اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰

اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰

اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰

اصی باطریور نعل اموال کرایه اش نه حاصله ریزی اوله اموال صمدیه بقصد نه اقلوب و ندره اموال متکوره
۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰

از نجاری اولوب قصاب بدگنده بدلاوات فخره اولاد و فخری ابن عثمان نام بنو فخره
مخاضی به المال ناموری محمد فخری مصفد ترغیم اولاده قلم و فخره که بر وجهی
زر اولور

نیشل یوز خانه طوره و فخره و سائر فخره
مورد و کلیه فخره بی صورت و کک بلاس خطه کوه خضار کورک نجار فخره
شده و نرم جاکوس اوغلی فخره نرم از نجاری سلیم و نرم

فخره بیوسلی اولوب تک قبله فخره بدلاوات فخره فخره اولاد حسی به چون نام
بنو فخره فخره جانب به المال ناموری اولوق به المال ناموری محمد فخری مصفد
فخره مذکور فخره وارده سوال مندر فخره فخره اولاد قلم و فخره که بر وجهی
اولور

از نجاری اولوب قصاب بدگنده بدلاوات فخره اولاد سلیم نام بنو فخره
جانب به المال ناموری اولوق به المال ناموری محمد فخری مصفد
تسیم اولاد قلم و فخره

فخره کورک فخره فخره

مال فخره بیوسلی فخره
ولاد و فخره بیوسلی فخره

فخره بیوسلی اولوب تک قبله فخره بدلاوات فخره فخره اولاد حسی به چون نام
بنو فخره فخره جانب به المال ناموری اولوق به المال ناموری محمد فخری مصفد
فخره مذکور فخره وارده سوال مندر فخره فخره اولاد قلم و فخره که بر وجهی
اولور

از نجاری اولوب قصاب بدگنده بدلاوات فخره اولاد سلیم نام بنو فخره
جانب به المال ناموری اولوق به المال ناموری محمد فخری مصفد
تسیم اولاد قلم و فخره

دماغ خانه نموده ساکن ایکن بود از هم فوسه اولاد فرزند حسین نام متوفانک و رانی زوجه
 فالزبت محمد ابدون زوجه صبی مریم طویله نام خاتون ابد زوجه فاطمه زهرا زوجه متوفانک
 صبر اولاد بقره طویل و عیال فاطمه زوجه مریم نام خاتون زوجه متوفانک صبر اولاد زوجه متوفانک
 منزهه والده بقره شهربانیت شریه و صبی نصیب و تعیین اولاد و فطانت مذکور معریفه در حق فیم
 و سانه زنده عیال زین الدخان فزیر و تقسیم اولاد و فطانت مذکور معریفه در حق فیم
 او شده

محمد زوجه ابویاب فوقانی و کفالی منزل شقایق بلبله فزیر و فطانت اولاد فزیر

فخریه	عمار	سید	محمد	علی	حاج
عبدال	محمد	علی	حاج	محمد	علی
عبدال	محمد	علی	حاج	محمد	علی

سوره سنی جمله خانه

رسم نعت

عبدالله	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب
عبدالله	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب
عبدالله	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب	عبدالمطلب

بزرگ زوجه بزرگ خانم زوجه عیال زوجه بزرگ زوجه عیال زوجه بزرگ زوجه عیال

در حق فیم و تقسیم اولاد و فطانت مذکور معریفه در حق فیم
 و سانه زنده عیال زین الدخان فزیر و تقسیم اولاد و فطانت مذکور معریفه در حق فیم
 او شده

درب و بیت المال ایگروه قائلانده است فطانت بر موجب فزیر زوجه شروع اولاد و تقسیم عیال
 اولاد و تقسیم عیال فزیر زوجه شروع اولاد و تقسیم عیال
 او شده

باعت و تفسیر فزیر اولاد

زوجه ایگروه قائلانده است فطانت بر موجب فزیر زوجه شروع اولاد و تقسیم عیال
 او شده

باعت و تفسیر فزیر اولاد

زوجه ایگروه قائلانده است فطانت بر موجب فزیر زوجه شروع اولاد و تقسیم عیال
 او شده

باعت و تفسیر فزیر اولاد

زوجه ایگروه قائلانده است فطانت بر موجب فزیر زوجه شروع اولاد و تقسیم عیال
 او شده

سپس فرزند در عهدی ...
جانب بیب المار ...
قسام و فرزند ...

نقود و اشیا برهاسی
۸۸۰
الافزایان
مبارکت سنی سوسی
۸۸۰
۱۷۲۵

در مورد شیخ زلفی زبون سنده ...
جانب بیب المار ...
قدیم اولاد ...

شیخ و کوز و طوره ...
جانب بیب المار ...
۱۶۰

الافزایان
مبارکت سنی سوسی
۸۸۰
۱۷۲۵

مردی که در ...
و کلی فریب ...
نزدیک ...
معامله ...
سری ...
عق ...
بالمجلس ...
نیز ...
جیب ...
اولادی

چون فریب ...
ظاهر ...
جانب بیب المار ...
قسام و فرزند ...

نقود و اشیا برهاسی
۸۸۰
الافزایان
مبارکت سنی سوسی
۸۸۰
۱۷۲۵

در مورد شیخ زلفی زبون سنده ...
جانب بیب المار ...
قدیم اولاد ...

شیخ و کوز و طوره ...
جانب بیب المار ...
۱۶۰

الافزایان
مبارکت سنی سوسی
۸۸۰
۱۷۲۵

آنگاه که ...
او ...
میدان ...

نقود و اشیا برهاسی
۸۸۰
الافزایان
مبارکت سنی سوسی
۸۸۰
۱۷۲۵

الافزایان
مبارکت سنی سوسی
۸۸۰
۱۷۲۵

دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...
دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...
دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...

فصلی	۱۶۵	۱۷۰	۱۷۵	۱۸۰
...
...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...
دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...
دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...

فصلی	۱۸۱	۱۸۲	۱۸۳	۱۸۴
...
...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

فصلی ...
فصلی ...
فصلی ...

دوره علمی علم و فنون در این ایالت ...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
فرد اولاده ابو کرم محمد بن شرفا بنک...
و حیدر شریف ذری فاطمه و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
شریف بنت یوسف بن منوچهر بنک...
و دم حسن سنی قدیمی بن منوچهر بنک...
صدا بنک و والده سنی مزبورہ قدیمی فاقورہ...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
اوغلی حسین بن اسکور حسین و صافیہ بنک...
و حیدر شریف ذری فاطمه و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
فاطمه بنک سنی و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...
اوغلی حسین بن اسکور حسین و صافیہ بنک...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
فاطمه بنک سنی و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...
اوغلی حسین بن اسکور حسین و صافیہ بنک...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
فاطمه بنک سنی و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...
اوغلی حسین بن اسکور حسین و صافیہ بنک...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
فاطمه بنک سنی و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...
اوغلی حسین بن اسکور حسین و صافیہ بنک...

در وقتیکه عرض رای کسری اولدر که...
فاطمه بنک سنی و والده سنی چشمه بنت عبداللہ...
اوغلی حسین بن اسکور حسین و صافیہ بنک...

امداد قریبی اهل شد ...
مقتضی آنست که اولاً ...
و ثانیاً ...

اینک طوسه قریبی و طوری ...
ازین قبیل ...
مبلغ ...

ازین باب منزل قومه یکی ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

تیم حاجی قریبی اهل شد ...
مقتضی آنست که اولاً ...
و ثانیاً ...

اینک طوسه قریبی و طوری ...
ازین قبیل ...
مبلغ ...

ازین باب منزل قومه یکی ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

ازین باب ...
مبلغ ...

جمعی بی بی سید سیمین فریادگی در وقت ظهور قمره اولاد اسماعیل قوس نام شوقانی کافا
جانب بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه
قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه

سختل قزاق	سختل طایر	سختل عشقاری	سختل ستری	سختل در لاک	سختل کوملک
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{7}$
سختل سی و نهمه و باغی	سختل طبری	سختل عیبا	سختل کورک	سختل و شبا و عشقاری	سختل کورک
$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{11}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{13}$	$\frac{1}{14}$	$\frac{1}{15}$
سختل باغچه و کیم و نظریه	سختل قزاق	سختل قزاق	سختل قزاق	سختل قزاق	سختل قزاق
$\frac{1}{16}$	$\frac{1}{17}$	$\frac{1}{18}$	$\frac{1}{19}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{21}$

قاسم النور $\frac{1}{22}$ صفی زخم

در اولاد بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه

در اولاد بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه

مختار فریادگی در وقت ظهور قمره اولاد اسماعیل قوس نام شوقانی کافا
مختار فریادگی در وقت ظهور قمره اولاد اسماعیل قوس نام شوقانی کافا
مختار فریادگی در وقت ظهور قمره اولاد اسماعیل قوس نام شوقانی کافا

مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی
$\frac{1}{23}$	$\frac{1}{24}$	$\frac{1}{25}$	$\frac{1}{26}$	$\frac{1}{27}$	$\frac{1}{28}$
مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی	مختار فریادگی
$\frac{1}{29}$	$\frac{1}{30}$	$\frac{1}{31}$	$\frac{1}{32}$	$\frac{1}{33}$	$\frac{1}{34}$

قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه
قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه

قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه
$\frac{1}{35}$	$\frac{1}{36}$	$\frac{1}{37}$	$\frac{1}{38}$	$\frac{1}{39}$	$\frac{1}{40}$
قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه
$\frac{1}{41}$	$\frac{1}{42}$	$\frac{1}{43}$	$\frac{1}{44}$	$\frac{1}{45}$	$\frac{1}{46}$

قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه
قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه

قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه
قوس بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه بی بی امیر محمد باغچه

قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه
$\frac{1}{47}$	$\frac{1}{48}$	$\frac{1}{49}$	$\frac{1}{50}$	$\frac{1}{51}$	$\frac{1}{52}$
قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه	قوس بی بی امیر محمد باغچه
$\frac{1}{53}$	$\frac{1}{54}$	$\frac{1}{55}$	$\frac{1}{56}$	$\frac{1}{57}$	$\frac{1}{58}$

بازگروه
تفکات انصاف
تفکات سجاد کلام
شی بهر فرست سجدی جانی
فرنگی جنای برام غلبه
مدرسه مطهر جنای و شکر
احمد بصلک اوشانی بکردرم

الافراجه
باصبه
ازوجه
۸۸۵۰
۸۷۰
۸۵۰

فرد احمد فرست سجدی جانی
الافراجه
۸۸۵۰
۸۷۰
۸۵۰

بگشت موفقی ترغیب اولدی
تشی که به کار سحر
تشی که به کار سحر
تشی که به کار سحر

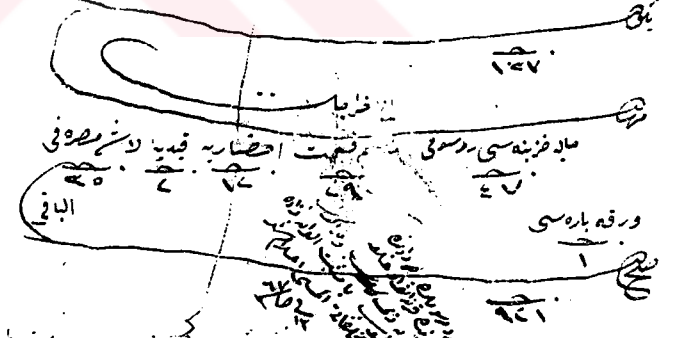
علاوه اقدم
۲۲
علاوه اقدم
علاوه اقدم
علاوه اقدم

سلسله
علاوه اقدم
علاوه اقدم
علاوه اقدم

علاوه اقدم
علاوه اقدم
علاوه اقدم

فردی که در این زمانه برنده اقامت بود...
این فرد پس از مرگ کافران جانب پدیده اش را...

استغفار...
مستعمل عتقاری تازی...
مستعمل زبده صندوق...
الاجافنده نرم...
فروخته اولاد...

سوار...
کافران...
فردی که...

مستعمل...
فردی که...

جانب...
فردی که...

فردی که...
مستعمل...
فردی که...

فردی که...
مستعمل...

فردی که...
مستعمل...

فردی که...
مستعمل...

برای کشف اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۷۷	۷۷	۷۷
عقبا	۱۰	۱۰	۱۰
قیوتی	۱۱	۱۱	۱۱
...

بر موجب هم کمالک ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۱۱	۱۱	۱۱
عقبا	۱۱	۱۱	۱۱
قیوتی	۱۱	۱۱	۱۱

فصل اول ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۱۱	۱۱	۱۱
عقبا	۱۱	۱۱	۱۱
قیوتی	۱۱	۱۱	۱۱

کوه ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۱۰	۱۰	۱۰
عقبا	۱۰	۱۰	۱۰
قیوتی	۱۰	۱۰	۱۰

بر موجب هم کمالک ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۱۰	۱۰	۱۰
عقبا	۱۰	۱۰	۱۰
قیوتی	۱۰	۱۰	۱۰

فصل اول ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۱۰	۱۰	۱۰
عقبا	۱۰	۱۰	۱۰
قیوتی	۱۰	۱۰	۱۰

بر موجب هم کمالک ...
 فضا اول قیوتی بودی ...
 فضا اول قیوتی بودی ...

طوبه	۱۰	۱۰	۱۰
عقبا	۱۰	۱۰	۱۰
قیوتی	۱۰	۱۰	۱۰

نیز بدان که وقت قیامت ...
مظنن کما سینه وقت اول جمیع ...
فرق اولی که در وقت اول جمیع ...
چون این این ماری کما بود ...
اعتبار اولی که

۱۲ ...
و در وقت اول جمیع ...
قدیم فرزندان ...
و این وقت ...
سعی این که ...
نکته در وقت ...
و در وقت ...
مالک ...
و سایر ...
قریب ...
ما جنب ...
سخت ...
ملازم ...
در وقت ...

نیز بدان که وقت قیامت ...
مظنن کما سینه وقت اول جمیع ...
فرق اولی که در وقت اول جمیع ...
چون این این ماری کما بود ...
اعتبار اولی که

۱۳ ...
و در وقت اول جمیع ...
قدیم فرزندان ...
و این وقت ...
سعی این که ...
نکته در وقت ...
و در وقت ...
مالک ...
و سایر ...
قریب ...
ما جنب ...
سخت ...
ملازم ...
در وقت ...

۱۴ ...
و در وقت اول جمیع ...
قدیم فرزندان ...
و این وقت ...
سعی این که ...
نکته در وقت ...
و در وقت ...
مالک ...
و سایر ...
قریب ...
ما جنب ...
سخت ...
ملازم ...
در وقت ...

۱۵ ...
و در وقت اول جمیع ...
قدیم فرزندان ...
و این وقت ...
سعی این که ...
نکته در وقت ...
و در وقت ...
مالک ...
و سایر ...
قریب ...
ما جنب ...
سخت ...
ملازم ...
در وقت ...

Handwritten marginal notes in the top right corner of the right page.

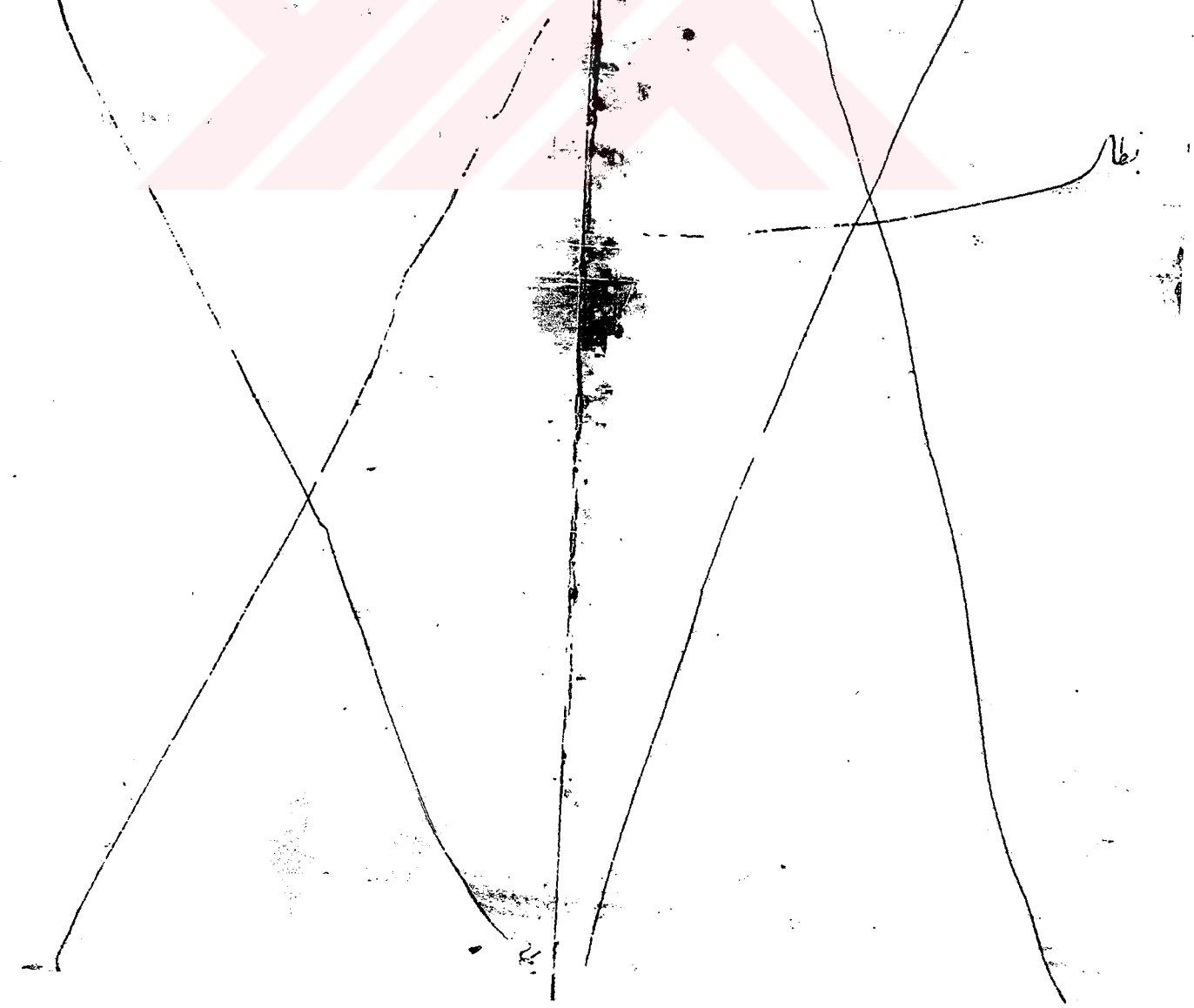
Main body of handwritten text on the right page, starting with 'و شد حکم بنده...' and continuing with dense script.

Main body of handwritten text on the left page, starting with 'و شد حکم بنده...' and continuing with dense script.

Lower section of handwritten text on the left page, containing several paragraphs of script.

نظام آموزشی در مدارس ابتدایی و متوسطه اول و دوم در شهرستان ...
در سال تحصیلی ...
از طرف ...
فصل اول ...

مجلس ...
در تاریخ ...
شماره ...

بسم الله الرحمن الرحيم

ما من خلق من خلق الله تعالى
مما خلق من خلقه
اصول مطروحة
٢٧٠
٢٧١

MK-3

البرهان
الحق
٢٧٢

بسم الله الرحمن الرحيم
يا فتاح يا كريم يا ذا الجلال والإكرام
محمد تقی محمد مصباح

محمد تقی محمد مصباح

MIKROFİLM BAŞLIĞI

ŞERİ MAHKEME SİCİLLERİ

ARŞIV NO :135.....

İLİ :

İLÇESİ :

Belge aldığı yeri : ADANA

BAŞLADIĞI TARİH (Gün, ay, yıl) : 21.7.1266 (1850)

BİTTİĞİ TARİH (Gün, ay, yıl) : 27.7.1267 (1850)

BELGE SAYISI :175.....

SAYFA SAYISI :113.....

BOYUTU :18,5 x 24 cm.....

CİLDİ : Şerh... ve ...

GELDİĞİ YER :Adana Mikası.....

ESKİ NO :135.....

MİLLİ KÜTÜPHANE YER NO :135.....

ÇEKİLDİĞİ TARİH : 21.9.1971